Službeni list Europske unije

L 330

Godište 65.

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

23. prosinca 2022.

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

★ **Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište** 1

DIREKTIVE

★ **Direktiva (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika (kodificirani tekst)** ([1]) 46

II. *Nezakonodavni akti*

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

★ **Odluka Vijeća (EU) 2022/2562 od 24. listopada 2022. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Okvirnog sporazuma o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane** 70

★ **Okvirni sporazum o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane** 72

UREDBE

★ **Uredba Vijeća (EU) 2022/2563 od 19. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2283 o otvaranju autonomnih carinskih kvota Unije za određene poljoprivredne i industrijske proizvode i upravljanju tim autonomnim carinskim kvotama** 109

([1]) Tekst značajan za EGP.

HR

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

★ **Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2564 od 16. kolovoza 2022. o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2064 o dopuni Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja *de minimis* izuzeća od obveze iskrcavanja za ribolov određenih pridnenih vrsta u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru** 126

★ **Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2565 od 11. listopada 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2021/444 Europskog parlamenta i Vijeća odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju** ... 130

★ **Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2566 od 13. listopada 2022. o izmjeni i ispravku Delegirane uredbe (EU) 2018/273 u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze** 134

★ **Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2567 od 13. listopada 2022. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/274 u pogledu programa odobravanja nasada vinove loze** 139

★ **Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2568 od 21. prosinca 2022. o izmjeni Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 o utvrđivanju posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge** ([1]) 147

ODLUKE

★ **Odluka Vijeća (EU) 2022/2569 od 14. studenoga 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na 19. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES CoP 19) (Panamá, Panama, 14. – 25. studenoga 2022.) i o podnošenju prijedloga za uvrštavanje jedne vrste u Dodatak III. CITES-u** 186

★ **Provedbena odluka Komisije (EU) 2022/2570 od 24. studenoga 2022. o neodobravanju aktivne tvari srebrova nitrata kao aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7 u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća** ([1]) 233

([1]) Tekst značajan za EGP.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2022/2560 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 14. prosinca 2022.
o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 114. i 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Snažno, otvoreno i konkurentno unutarnje tržište omogućuje i europskim i stranim poduzećima da se natječu na temelju zasluga. Unija ima koristi od sofisticiranog i djelotvornog sustava kontrole državnih potpora čiji je cilj osigurati pravedne uvjete za sva poduzeća koja se bave gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Taj sustav kontrole državnih potpora sprečava države članice da dodjeljuju državne potpore kojima se neopravdano narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

(2) Istodobno, i privatna poduzeća i javna poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom države ili u državnom vlasništvu, mogu dobiti subvencije od trećih zemalja koje se zatim upotrebljavaju, primjerice, za financiranje gospodarskih djelatnosti na unutarnjem tržištu u bilo kojem gospodarskom sektoru, kao što su sudjelovanje u postupcima javne nabave ili stjecanje poduzeća, među ostalim i onih sa strateškom imovinom poput kritične infrastrukture i inovativnih tehnologija. Takve strane subvencije trenutačno ne podliježu pravilima Unije o državnim potporama.

(3) Ovom Uredbom obuhvaćeni su svi gospodarski sektori, među ostalim i oni od strateškog interesa za Uniju, i kritične infrastrukture, kao što su one navedene u članku 4. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]).

(4) Stranim subvencijama može se narušiti unutarnje tržište i mogu se ugroziti ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja za razne gospodarske djelatnosti u Uniji. Do toga bi posebno moglo doći u kontekstu koncentracija koje podrazumijevaju promjenu kontrole nad poduzećima iz Unije ako se takve koncentracije u potpunosti ili djelomično financiraju stranim subvencijama ili ako se gospodarskim subjektima koji ostvaruju korist od stranih subvencija dodjeljuju ugovori u Uniji.

([1]) SL C 105, 4.3.2022., str. 87.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 10. studenoga 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 28. studenoga 2022.
([3]) Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79 I, 21.3.2019., str. 1.).

(5) Nijedan postojeći instrument Unije ne bavi se pitanjem narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama. Instrumenti trgovinske zaštite omogućuju Komisiji da djeluje kada se subvencionirana roba uvozi u Uniju, ali ne i kada se strane subvencije pojavljuju u obliku subvencioniranih ulaganja ili kada je riječ o uslugama i financijskim tokovima. U skladu sa Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama Unija ima mogućnost pokrenuti postupak rješavanja sporova između država protiv određenih stranih subvencija koje su dodijelile članice WTO-a i koje su ograničene na robu.

(6) Stoga je potrebno dopuniti postojeće instrumente Unije novim alatom za djelotvorno rješavanje pitanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Posebice, novim se alatom dopunjuju pravila Unije o državnim potporama koja se odnose na narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana subvencijama država članica.

(7) Važno je utvrditi pravila i postupke za istrage stranih subvencija kojima se stvarno ili moguće narušava unutarnje tržište te da se ta narušavanja prema potrebi otklone. Stranim subvencijama moglo bi se narušiti unutarnje tržište ako se poduzeće koje ostvaruje korist od strane subvencije bavi gospodarskom djelatnošću u Uniji. Pravilna primjena i izvršavanje ove Uredbe trebaju doprinijeti otpornosti unutarnjeg tržišta na narušavanja uzrokovana stranim subvencijama i time doprinijeti otvorenoj strateškoj autonomiji Unije. Ovom se Uredbom stoga utvrđuju pravila za sva poduzeća, uključujući javna poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, koja se bave gospodarskom djelatnošću u Uniji. Posebnu pozornost treba posvetiti učinku ove Uredbe na mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), a s obzirom na važnost gospodarskih djelatnosti koje ona obavljaju i njihov doprinos ostvarenju ključnih ciljeva politike Unije.

(8) Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja na cijelom unutarnjem tržištu i dosljednost u primjeni ove Uredbe, Komisija je jedino tijelo nadležno za primjenu ove Uredbe. Komisija bi trebala imati ovlast da u svakom sektoru gospodarstva na vlastitu inicijativu ispita svaku stranu subvenciju u mjeri u kojoj je ta subvencija obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, oslanjajući se pritom na informacije iz svih dostupnih izvora. Kako bi se osigurala djelotvorna kontrola, u posebnom slučaju velikih koncentracija (spajanja i stjecanja) i postupaka javne nabave iznad određenih pragova, Komisija bi trebala imati ovlast za preispitivanje stranih subvencija na temelju prethodne prijave poduzeća Komisiji.

(9) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati i tumačiti uzimajući u obzir relevantno zakonodavstvo Unije, uključujući zakonodavstvo koje se odnosi na državne potpore, spajanja i javnu nabavu.

(10) Provedbom ove Uredbe ne dovodi se u pitanje pravo svake države članice da zaštiti svoje osnovne sigurnosne interese u skladu s člankom 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

(11) Stranu subvenciju u kontekstu ove Uredbe trebalo bi tumačiti kao financijski doprinos koji izravno ili neizravno dodjeljuje treća zemlja, kojim se ostvaruje korist i koji je ograničen na jedno ili više poduzeća ili na jednu ili više gospodarskih grana. Navedeni uvjeti su kumulativni.

(12) Financijski doprinos može se dodijeliti kroz javne ili privatne subjekte. Dodjelu financijskog doprinosa od strane javnog subjekta trebalo bi utvrditi u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući na odgovarajući način u obzir elemente kao što su značajke dotičnog subjekta te pravno i gospodarsko okružje koje prevladava u trećoj zemlji u kojoj subjekt posluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu te zemlje. Financijski doprinosi mogu se dodijeliti i kroz privatni subjekt ako se aktivnosti tog privatnog subjekta mogu pripisati trećoj zemlji. Koncept financijskog doprinosa obuhvaća širok raspon mjera potpore koje nisu ograničene na novčane prijenose, na primjer, dodjelu posebnih ili isključivih prava poduzeću bez primanja primjerene naknade u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima.

(13) Financijskim bi doprinosom poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu trebalo ostvarivati korist. Trebalo bi se smatrati da poduzeće financijskim doprinosom ostvaruje korist ako se ta korist ne bi mogla ostvariti u uobičajenim tržišnim uvjetima. Postojanje koristi trebalo bi utvrditi na temelju komparativnih referentnih vrijednosti, kao što su investicijska praksa privatnih ulagača, stope financiranja koje se nude na tržištu, usporedivi porezni tretman ili primjerena naknada za određenu robu ili uslugu. Ako izravno usporedive referentne vrijednosti nisu dostupne, postojeće referentne vrijednosti mogle bi se prilagoditi ili bi se mogle utvrditi alternativne referentne vrijednosti na temelju općeprihvaćenih metoda procjene. Koristi se mogu ostvariti, na primjer, u

kontekstu odnosa uspostavljenog između tijelâ javne vlasti i javnih poduzeća, ako takav odnos, a posebno bilo kakvo financiranje javnih poduzeća od strane tijelâ javne vlasti, nije u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Za pružanje ili kupnju robe ili usluga u okviru konkurentnog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka javne nabave smatra se da je u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Financijski doprinos poduzeću koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu ne bi trebalo smatrati ostvarivanjem koristi ako procjena referentne vrijednosti pokaže da bi poduzeće tu korist ostvarilo i u uobičajenim tržišnim uvjetima. Transfernim cijenama u kontekstu robe i usluga koji su razmijenjeni unutar poduzeća može se ostvariti korist ako te transferne cijene nisu u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Korist ostvarena financijskim doprinosom može se prenijeti na poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću u Uniji.

(14) Korist bi trebalo ostvariti jedno ili više poduzeća ili jedna ili više gospodarskih grana. Specifičnost strane subvencije može se utvrditi pravom ili činjenično.

(15) Strana subvencija trebala bi se smatrati dodijeljenom od trenutka kada korisnik stekne pravo na primanje strane subvencije. Stvarna isplata strane subvencije nije nužan uvjet za obuhvaćanje strane subvencije područjem primjene ove Uredbe.

(16) Financijski doprinos dodijeljen isključivo za negospodarske djelatnosti poduzeća ne čini stranu subvenciju. Međutim, ako se financijski doprinos za negospodarsku djelatnost upotrebljava za unakrsno subvencioniranje gospodarskih djelatnosti poduzeća, može biti jednak stranoj subvenciji koja je obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe. Ako poduzeće upotrebljava financijske doprinose, na primjer u obliku posebnih ili isključivih prava, ili financijske doprinose koje je primilo kao nadoknadu za opterećenja koja su nametnula tijela javne vlasti, za unakrsno subvencioniranje drugih djelatnosti, to unakrsno subvencioniranje mogla bi biti naznaka za to da su posebna ili isključiva prava pružena bez primjerene naknade ili da je opterećenje prekomjerno nadoknađeno i stoga čini stranu subvenciju.

(17) Nakon što se utvrdi postojanje strane subvencije, Komisija bi u svakom pojedinačnom slučaju trebala procijeniti narušava li se njome unutarnje tržište. Za razliku od državnih potpora koje dodjeljuje država članica, strane subvencije općenito nisu zabranjene.

(18) Moguće je da je zbog nedostatka transparentnosti u pogledu mnogih stranih subvencija i složenosti poslovne stvarnosti teško nedvojbeno utvrditi ili kvantificirati učinak određene strane subvencije na unutarnje tržište. Stoga se čini da je za utvrđivanje narušavanja potrebno upotrijebiti netaksativan skup pokazatelja. Pri procjeni u kojoj se mjeri stranom subvencijom može poboljšati konkurentni položaj nekog poduzeća i ako se na taj način tom stranom subvencijom stvarno ili moguće negativno utječe na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi mogla uzeti u obzir određene pokazatelje, uključujući iznos i prirodu strane subvencije, svrhu i uvjete povezane s tom stranom subvencijom te njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.

(19) Pri upotrebi pokazateljâ kako bi se utvrdilo postojanje narušavanja na unutarnjem tržištu Komisija bi mogla uzeti u obzir različite elemente poput veličine strane subvencije u apsolutnom iznosu ili u odnosu na veličinu tržišta ili vrijednost ulaganja. Na primjer, koncentracijom u čijem se kontekstu stranom subvencijom pokriva znatan dio kupovne cijene ciljnog poduzeća vjerojatno će se narušiti tržišno natjecanje. Slično tome, vjerojatno je da će strane subvencije koje pokrivaju znatan dio procijenjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje u postupku javne nabave uzrokovati narušavanje tržišnog natjecanja. Čini se vjerojatnijim da će strana subvencija uzrokovati narušavanja tržišnog natjecanja ako se dodjeljuje za operativne troškove, nego ako se dodjeljuje za troškove ulaganja. Moglo bi se smatrati da je manje vjerojatno da će narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovati strane subvencije MSP-ovima nego strane subvencije velikim poduzećima. Nadalje, trebalo bi uzeti u obzir značajke tržišta, a posebno uvjete tržišnog natjecanja na tržištu, kao što su prepreke ulasku na tržište. Strane subvencije na tržištima s prekomjernim kapacitetom ili strane subvencije koje dovode do prekomjernog kapaciteta održavanjem neisplative imovine ili poticanjem ulaganja u proširenje kapaciteta koji se inače ne bi ni izgrađivali vjerojatno će uzrokovati narušavanja tržišnog natjecanja. Manje je vjerojatno da će narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovati strana subvencija

korisniku koji pokazuje nizak stupanj aktivnosti na unutarnjem tržištu koja se mjeri primjerice u vidu prometa ostvarenog u Uniji, nego strana subvencija korisniku koji ima znatno veću razinu aktivnosti. Kao opće pravilo trebalo bi smatrati da nije vjerojatno da će se stranim subvencijama koje tijekom razdoblja od tri uzastopne godine ne premašuju 4 milijuna EUR narušiti unutarnje tržište u smislu ove Uredbe. Za strane subvencije dodijeljene jednom poduzeću koje ne premašuju iznos *de minimis* potpore kako je definirana u članku 3. stavku 2. Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 ([4]) po trećoj zemlji tijekom razdoblja od tri uzastopne godine trebalo bi smatrati da ne narušavaju unutarnje tržište u smislu ove Uredbe.

(20) Kao što je to slučaj s određenim vrstama državnih potpora, postoji vjerojatnost da će i određene kategorije stranih subvencija, poput neograničenih jamstava, odnosno jamstava bez ikakvog ograničenja iznosa ili trajanja, zbog svoje prirode dovesti do narušavanja na unutarnjem tržištu. Isto vrijedi i za neopravdano povoljnu ponudu čija se prednost, kao što je njezina cijena, ne može opravdati drugim čimbenicima. Nadalje, subvencije u obliku financiranja izvoza mogle bi, osim ako su dodijeljene u skladu sa Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima, biti razlog za posebnu zabrinutost zbog svojih učinaka narušavanja tržišnog natjecanja. Budući da za te kategorije stranih subvencija postoji najveća vjerojatnost da će dovesti do narušavanja na unutarnjem tržištu, nije potrebno da Komisija provede detaljnu procjenu na temelju pokazatelja. Poduzeće bi svakako moglo dokazati da dotična strana subvencija ne bi dovela do narušavanja unutarnjeg tržišta u posebnim okolnostima konkretnog slučaja.

(21) Države članice, kao i sve fizičke ili pravne osobe, mogu dostaviti informacije o pozitivnim učincima strane subvencije, koje bi Komisija trebala na odgovarajući način uzeti u obzir pri provedbi testa ravnoteže. Komisija bi trebala razmotriti pozitivne učinke strane subvencije na temelju dokaza o takvim pozitivnim učincima dostavljenima tijekom ispitnog postupka. Pozitivni učinci trebali bi se odnositi na razvoj relevantne subvencionirane gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu. Trebalo bi uzeti u obzir druge pozitivne učinke, ako je to primjereno, kako bi se izbjeglo da odvagivanje dovede do neopravdane diskriminacije. Komisija bi također trebala ispitati šire pozitivne učinke u odnosu na relevantne ciljeve politike, posebno ciljeve politike Unije. Ti ciljevi politike posebno mogu uključivati visoku razinu zaštite okoliša i socijalnih standarda te promicanje istraživanja i razvoja. Komisija bi te pozitivne učinke trebala odvagnuti u odnosu na negativne učinke strane subvencije u pogledu narušavanja na unutarnjem tržištu. U kontekstu postupka javne nabave Komisija bi trebala uzeti u obzir dostupnost alternativnih izvora opskrbe za dotičnu robu i usluge. Odvagivanje može dovesti do zaključka o neuvođenju korektivnih mjera ako pozitivni učinci strane subvencije nadmašuju njezine negativne učinke. U slučaju onih kategorija stranih subvencija za koje se smatra da postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište, manje je vjerojatno da će pozitivni učinci nadmašiti negativne učinke. Ako prevladaju negativni učinci, test ravnoteže može pomoći kako bi se odredile primjerena priroda i razina obveza ili korektivnih mjera. U svakom slučaju, s obzirom na to da se pri testu ravnoteže razmatraju pozitivni učinci strane subvencije, primjena tog testa ravnoteže ne bi trebala dovesti do ishoda koji bi za poduzeće bio nepovoljniji nego da test ravnoteže nije primijenjen. Ako Komisija provede test ravnoteže, trebala bi iznijeti svoje obrazloženje u odluci o okončanju temeljitog ispitnog postupka.

(22) Ako Komisija ispituje stranu subvenciju na vlastitu inicijativu, trebala bi imati ovlast da poduzeću nametne korektivne mjere kako bi se otklonilo svako narušavanje uzrokovano stranom subvencijom na unutarnjem tržištu. Te korektivne mjere trebale bi uključivati strukturne i nestrukturne mjere i povrat strane subvencije te bi trebale biti prikladne za otklanjanje dotičnog narušavanja i razmjerne. Ako Komisija razmatra alternativne korektivne mjere, od kojih bi svaka u potpunosti i djelotvorno otklonila narušavanje, Komisija bi trebala odabrati mjeru koja najmanje opterećuje poduzeće koje je predmet ispitnog postupka.

([4]) Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.).

(23) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka trebalo bi imati mogućnost ponuditi da će preuzeti obveze radi otklanjanja narušavanja koje je uzrokovano stranom subvencijom. Ako Komisija smatra da se ponuđenim obvezama u potpunosti i djelotvorno otklanja narušavanje, mogla bi ih prihvatiti te ih učiniti obvezujućima putem odluke. U tom slučaju Komisija ne bi trebala nametnuti korektivne mjere.

(24) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka moglo bi ponuditi povrat subvencije zajedno s odgovarajućim kamatama. Komisija bi trebala prihvatiti povrat koji se nudi kao obveza ako može utvrditi da se njime u potpunosti otklanja narušavanje, da je proveden na transparentan i provjerljiv način i da je djelotvoran u praksi, uzimajući pritom u obzir rizik od zaobilaženja ciljeva ove Uredbe.

(25) Osim ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ponudi da će preuzeti obveze kojima bi se u potpunosti i na djelotvoran način otklonilo utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja, Komisija bi trebala imati ovlast zabraniti koncentraciju ili dodjelu ugovora o nabavi prije nego što do njih dođe. Ako je koncentracija već provedena, posebno u slučajevima u kojima nije bila potrebna prethodna prijava jer pragovi za prijavu nisu dosegnuti, narušavanje tržišnog natjecanja ipak može biti toliko značajno da se ne može otkloniti mjerama praćenja poslovanja, strukturnim mjerama ili povratom subvencije. U takvim bi slučajevima Komisija trebala moći odlučiti otkloniti narušavanje tržišnog natjecanja tako da poduzećima naloži da ponište koncentraciju.

(26) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka moglo bi ponuditi ili bi Komisija, ako je to razmjerno i potrebno, mogla od poduzeća koja su predmet ispitnog postupka zahtijevati da tijekom odgovarajućeg razdoblja obavješćuju Komisiju o svojem sudjelovanju u budućim koncentracijama ili postupcima javne nabave u Uniji. Dostavljanje takvih informacija ili odgovor ili izostanak odgovora Komisije ne mogu dovesti do legitimnih očekivanja poduzeća da Komisija kasnije neće pokrenuti ispitni postupak o mogućim stranim subvencijama poduzeću koje sudjeluje u koncentraciji ili u postupku javne nabave.

(27) Komisija bi trebala imati ovlast da na vlastitu inicijativu ispita sve informacije o stranim subvencijama. Države članice i sve fizičke ili pravne osobe ili udruženja trebali bi moći Komisiji pružiti informacije o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište. Komisija bi mogla uspostaviti kontaktnu točku kako bi olakšala pružanje takvih informacija na povjerljiv način. Kada države članice Komisiji pružaju relevantne informacije o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, Komisija bi trebala osigurati da te države članice u vezi s time prime odgovor. Kako bi se istražile moguće strane subvencije i narušavaju li one unutarnje tržište te kako bi se otklonila takva narušavanja, ovom Uredbom uspostavlja se postupak koji se sastoji od dva koraka, odnosno preliminarnog preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka. Poduzeće koje podliježe bilo kojem od ta dva koraka trebalo bi se smatrati poduzećem koje je predmet ispitnog postupka.

(28) Komisiji bi trebalo dodijeliti primjerene istražne ovlasti za prikupljanje svih potrebnih informacija. Stoga bi trebala imati ovlast da tijekom cijelog postupka zatraži informacije od bilo kojeg poduzeća ili udruženja poduzeća. Usto, Komisija bi trebala imati ovlast za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala zbog toga što tražene informacije nisu pravodobno dostavljene ili zbog dostavljanja nepotpunih, netočnih ili obmanjujućih informacija. Komisija bi ujedno trebala moći uputiti pitanja državama članicama ili trećim zemljama. Nadalje, Komisija bi trebala imati ovlast za provedbu posjeta u svrhu utvrđivanja činjenica u prostorima poduzeća ili udruženja poduzeća koji se nalaze u Uniji ili, ako je dotična treća zemlja službeno obaviještena i nije podnijela prigovor, u prostorima poduzeća u trećoj zemlji. Kako bi se osigurala djelotvorna inspekcija, Komisija bi trebala imati ovlast zatražiti od poduzeća ili udruženja poduzeća da pristanu na inspekciju. Komisija bi isto tako trebala imati ovlast za donošenje odluka na temelju dostupnih činjenica ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ili treća zemlja koja je dodijelila subvenciju ne surađuju.

(29) Nadalje, ako je to potrebno kako bi se spriječila nepopravljiva šteta za tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi trebala imati ovlast za donošenje privremenih mjera.

(30) Ako Komisija, kao rezultat preliminarnog preispitivanja, ima dostatne naznake o postojanju strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, Komisija bi trebala imati ovlast za pokretanje temeljitog ispitnog postupka kako bi prikupila dodatne relevantne informacije za procjenu strane subvencije. Poduzeću koje je predmet ispitnog postupka trebalo bi omogućiti da ostvari svoja prava na obranu.

(31) Komisija bi trebala okončati temeljiti ispitni postupak donošenjem odluke. Trebala bi u najvećoj mogućoj mjeri nastojati okončati temeljiti ispitni postupak u roku od 18 mjeseci, posebno uzimajući u obzir složenost predmeta te razinu suradnje koju su pokazali dotična poduzeća i dotične treće zemlje.

(32) Komisija bi trebala imati odgovarajuće instrumente kako bi osigurala djelotvornost obveza i korektivnih mjera. Ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom o obvezama, odlukom o korektivnim mjerama ili odlukom o određivanju privremenih mjera, Komisija bi trebala imati ovlast za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala dovoljno odvraćajuće prirode. Komisija bi pri izricanju takvih novčanih kazni ili određivanju takvih periodičnih penala trebala uzeti u obzir slučajeve opetovane neusklađenosti. Kako bi se ojačala djelotvornost ove Uredbe, Komisija može primjenjivati obveze ili korektivne mjere istodobno s novčanim kaznama ili periodičnim penalima.

(33) Kako bi se osigurala ispravna i djelotvorna primjena ove Uredbe, Komisija bi trebala imati ovlast opozvati odluku i donijeti novu ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama, ako poduzeće postupa protivno svojim obvezama ili nametnutim korektivnim mjerama, ili ako obveze ili korektivne mjere nisu bile djelotvorne.

(34) S obzirom na potencijalno značajan učinak koncentracija na unutarnje tržište, Komisija bi trebala imati ovlast nakon prijave ispitati informacije o stranim financijskim doprinosima u kontekstu predložene koncentracije. Poduzećima se ne bi smjelo dopustiti da provedu koncentraciju prije okončanja preispitivanja koje provodi Komisija. Ispitivanje koje provodi Komisija trebalo bi se odvijati prema istom postupku kao i preispitivanje strane subvencije na inicijativu Komisije, uz prilagodbe ovisno o specifičnostima koncentracija.

(35) Potrebno je uspostaviti ravnotežu između djelotvorne zaštite unutarnjeg tržišta i potrebe za ograničavanjem administrativnog opterećenja poduzeća koja podliježu ovoj Uredbi. Stoga bi obveznoj prethodnoj prijavi trebale podlijegati samo koncentracije koje dosežu kombinirane pragove kako su definirani u ovoj Uredbi na temelju veličine prometa u Uniji i veličine stranih financijskih doprinosa.

(36) Ispod pragova za prijavu Komisija bi trebala moći zahtijevati prijavljivanje moguće subvencioniranih koncentracija koje još nisu provedene ili prijavljivanje moguće subvencioniranih ponuda prije dodjele ugovora o nabavi ako smatra da bi koncentracija ili ponuda, zbog svojeg učinka u Uniji, zasluživala *ex ante* preispitivanje. Komisija bi također trebala imati mogućnost na vlastitu inicijativu provesti preispitivanje već provedenih koncentracija ili već dodijeljenih ugovora o nabavi.

(37) Pri preispitivanju koncentracije procjena o tome je li došlo do narušavanja na unutarnjem tržištu trebala bi biti ograničena na dotičnu koncentraciju te bi u procjeni trebalo uzeti u obzir samo one strane subvencije koje su dodijeljene u razdoblju od tri godine prije nastanka te koncentracije.

(38) U kontekstu mehanizma *ex ante* preispitivanja za koncentracije poduzeća bi trebala moći u dobroj vjeri zatražiti konzultacije s Komisijom prije prijavljivanja kako bi dobila smjernice o tome jesu li dosegnuti pragovi za prijavu.

(39) Kada se koncentracija prijavljuje Komisiji na temelju članka 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ([5]) i na temelju ove Uredbe, Komisija bi trebala nastojati ograničiti administrativno opterećenje za podnositelje prijave u okviru ove Uredbe. Posebno, poduzeća bi trebala imati mogućnost navesti specifične informacije podnesene u kontekstu postupka na temelju ove Uredbe koje Komisija također ima pravo upotrebljavati u postupcima na temelju Uredbe (EZ) br. 139/2004.

(40) Potreba za rješavanjem pitanja stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište posebno je vidljiva u javnoj nabavi s obzirom na njezin ekonomski značaj na unutarnjem tržištu i činjenicu da se financira sredstvima poreznih obveznika. Komisija bi trebala imati ovlast da nakon prijave koja prethodi dodjeli ugovora ispita informacije o stranim financijskim doprinosima dodijeljenima sudjelujućem gospodarskom subjektu u kontekstu postupka javne nabave. Prethodne prijave trebale bi biti obvezne iznad praga utvrđenog u ovoj Uredbi kako bi se obuhvatili ekonomski značajni slučajevi, smanjujući pritom administrativno opterećenje na najmanju moguću mjeru i ne ometajući sudjelovanje MSP-ova u javnoj nabavi. Ta obveza prethodne prijave kada je dosegnut određeni prag trebala bi se primjenjivati i na skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([6]), članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([8]). Komisija također ima pravo zatražiti prethodnu prijavu stranog financijskog doprinosa tijekom postupka javne nabave unatoč tome što je njegova procijenjena vrijednost ispod pragova za prijavu. Komisija bi trebala nastojati ograničiti uplitanje u postupke javne nabave tako što pri odlučivanju o tome hoće li zatražiti takvu prethodnu prijavu uzima u obzir koliko je blizu datum dodjele ugovora.

(41) Ravnoteža između razvoja europskog tržišta obrambene i sigurnosne opreme, koje je ključno za održavanje europske obrambene tehnološke i industrijske baze, i zaštite nacionalne sigurnosti država članica zahtijeva poseban režim za ugovore u području obrane i sigurnosti obuhvaćene Direktivom 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([9]). Javna nabava za dodjelu takvih ugovora stoga ne bi trebala podlijegati zahtjevima u pogledu prijavljivanja u okviru ove Uredbe. Ipak, trebalo bi biti moguće ispitati strane subvencije u kontekstu takvih ugovora u okviru preispitivanja po službenoj dužnosti. Nadalje, javna nabava obuhvaćena Direktivom 2009/81/EZ i izuzeta tom direktivom ili za koju su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 346. UFEU-a, uzimajući u obzir, primjerice, da bi se u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, mogućnost pribjegavanja takvoj iznimci trebala tumačiti tako da njezini učinci ne idu dalje od onog što je nužno za zaštitu legitimnih interesa čijoj zaštiti pomažu te odredbe i Interpretativnu komunikaciju Komisije o primjeni članka 296. UFEU-a u području nabave za potrebe obrane, ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Uredbom.

(42) Okvirni sporazumi učinkovita su tehnika nabave kojom se javni naručitelji i naručitelji često koriste. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na fleksibilnost koju kupci imaju nakon sklapanja okvirnog sporazuma. Stoga bi obveza prijave stranih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave predviđena u ovoj Uredbi trebala biti ograničena na postupak koji prethodi sklapanju samih okvirnih sporazuma i ne bi se trebala primjenjivati na ugovore koji se temelje na okvirnom sporazumu.

([5]) Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

([6]) Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

([7]) Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

([8]) Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

([9]) Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

(43) Uzimajući u obzir hitnu prirodu postupaka javne nabave koji se provode u skladu s člankom 27. stavkom 3. ili člankom 28. stavkom 6. Direktive 2014/24/EU ili člankom 45. stavkom 3. Direktive 2014/25/EU, Komisija bi trebala uložiti najveće napore kako bi tijekom preliminarnog preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka dala prednost takvim postupcima s ciljem postizanja smislenog zaključka čim to bude izvedivo. To bi se na odgovarajući način trebalo primjenjivati na slične postupke koji se provode u skladu s Direktivom 2014/23/EU.

(44) Zbog posebnosti postupaka javne nabave koji se sastoje od više faza Komisija bi trebala započeti preliminarno preispitivanje na temelju relevantnih informacija dostupnih u prijavi pri podnošenju zahtjeva za sudjelovanje. Kako bi se osigurala potpunost informacija i brzina ispitnog postupka, uz konačnu ponudu trebalo bi podnijeti ažuriranu prijavu. Komisija bi također trebala imati pravo zatražiti bilo kakve dopunske informacije prije podnošenja konačne ponude.

(45) Ova se Uredba ne odnosi na pristup gospodarskih subjekata iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije. To je pitanje obuhvaćeno relevantnim pravom Unije i međunarodnim sporazumima.

(46) Kada se u kontekstu postupka javne nabave prijavi strani financijski doprinos, procjena bi trebala biti ograničena na taj postupak.

(47) Komisija bi, ako je to primjereno, trebala tražiti načine kako bi se osigurala upotreba elektroničkih sredstava komunikacije radi olakšavanja ispunjavanja obveza u vezi s javnom nabavom u okviru ove Uredbe.

(48) Trebalo bi osigurati poštovanje načelâ javne nabave, posebno proporcionalnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja, transparentnosti i tržišnog natjecanja, u odnosu na sve gospodarske subjekte koji sudjeluju u postupku javne nabave, bez obzira na ispitne postupke koji su pokrenuti i koji su u tijeku na temelju ove Uredbe. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje direktive 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU u pogledu primjenjivih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava.

(49) Javni naručitelji ili naručitelji mogu odlučiti dodijeliti ugovor u obliku odvojenih grupa, u skladu s, posebno, člankom 46. Direktive 2014/24/EU i člankom 65. Direktive 2014/25/EU te poštujući zabranu umjetnog razdvajanja. Strane financijske doprinose trebalo bi prijaviti za ponuditelje koji podnose ponudu za grupe čija je vrijednost veća od primjenjivog praga.

(50) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost gospodarskih subjekata da se oslanjaju na kapacitete drugih subjekata u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU.

(51) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost javnog naručitelja ili naručitelja da od gospodarskih subjekata zahtijeva da dopune, razjasne ili upotpune relevantne informacije ili dokumentaciju, kako je predviđeno Direktivom 2014/23/EU, Direktivom 2014/24/EU ili Direktivom 2014/25/EU ili kako je predviđeno nacionalnim pravom kojim se one provode, pod uvjetom da su takvi zahtjevi u potpunosti u skladu s načelima jednakog postupanja i transparentnosti.

(52) Javni kupci izrazito su skloni centralizirati svoje nabave kako bi postigli ekonomiju razmjera i veću učinkovitost. Takva središnja tijela za nabavu su javni naručitelji ili naručitelji u smislu direktiva 2009/81/EZ, 2014/24/EU i 2014/25/EU. Stoga je primjereno Komisiji omogućiti ispitivanje stranih subvencija u kontekstu ugovora koje dodjeljuju takvi javni naručitelji ili naručitelji.

(53) Strane subvencije kojima se gospodarskom subjektu omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna u odnosu na dotične radove, robu ili usluge trebalo bi smatrati stranim subvencijama kojima se stvarno uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje u postupku javne nabave. Ta narušavanja trebalo bi stoga procjenjivati na temelju netaksativnog skupa pokazatelja. Na temelju tih pokazatelja trebalo bi se moći odrediti na koji se način stranom subvencijom narušava tržišno natjecanje tako što se njome poboljšava konkurentni položaj određenog poduzeća i omogućuje mu se da podnese neopravdano povoljnu ponudu. Gospodarskim subjektima trebalo bi omogućiti da obrazlože da ponuda nije neopravdano povoljna, među ostalim i navođenjem elemenata iz članka 69. stavka 2. Direktive 2014/24/EU ili članka 84. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, kojima se reguliraju izuzetno niske ponude. Zabrana dodjele trebala bi se primjenjivati samo ako se povoljan karakter ponude koja je ostvarila korist od stranih subvencija ne može opravdati drugim čimbenicima, ako bi se ponuditelju dodijelio ugovor te ako poduzeće koje je podnijelo ponudu nije ponudilo da će preuzeti obveze koje se smatraju primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja. Stoga se zabrana dodjele odnosi na specifičan postupak u kojem je neopravdano povoljna ponuda podnesena. Nalaz Komisije da je gospodarski subjekt ostvario korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište i koja mu je omogućila da podnese neopravdano povoljnu ponudu stoga ne bi trebalo smatrati elementom koji dovodi do isključenja na temelju fakultativnih osnova za isključenje utvrđenih u članku 38. stavku 7. Direktive 2014/23/EU, članku 57. stavku 4. Direktive 2014/24/EU ili članku 80. Direktive 2014/25/EU u istom ili drugom postupku javne nabave koji se provodi u skladu s tim direktivama.

(54) Neopravdano povoljna ponuda također bi mogla biti rezultat stranih subvencija dodijeljenih podugovaratelju ili dobavljaču zbog njezina učinka na tržišno natjecanje u odnosu na ponudu podnesenu javnom naručitelju ili naručitelju. Međutim, kako bi se ograničilo administrativno opterećenje, strane financijske doprinose trebali bi prijavljivati samo glavni podugovaratelji ili glavni dobavljači, to jest oni čiji su proizvodi ili usluge povezani s ključnim elementima ugovora ili premašuju određeni postotak vrijednosti ugovora. Elementi ugovora mogu se smatrati ključnim elementima, osobito na temelju posebne važnosti elementa za kvalitetu ponude, uključujući posebno stručno znanje, tehnologiju, specijalizirano osoblje, patente ili slične prednosti dostupne podugovaratelju ili dobavljaču, prije svega ako su ti elementi važni za ispunjavanje većine barem jednog od kriterija za odabir u postupku javne nabave. Kako bi se osigurala stabilna činjenična osnova za preispitivanje, u preliminarnom preispitivanju trebalo bi uzeti u obzir glavne podugovaratelje i glavne dobavljače koji su već poznati u fazi podnošenja potpune prijave ili izjave ili, u slučaju postupaka koji se sastoje od više faza, ažurirane prijave ili izjave. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost za gospodarske subjekte da se pri izvršavanju svojih ugovora koriste novim podugovarateljima. Zbog toga promjena podugovarateljâ i dobavljačâ nakon podnošenja potpune prijave ili izjave ili ažurirane prijave ili izjave ili tijekom izvršenja ugovora ne bi trebala rezultirati dodatnim obvezama prijave, ali Komisija bi trebala moći pokrenuti preispitivanje po službenoj dužnosti ako ima informacije, uključujući one koje je dobila od bilo koje države članice, fizičke ili pravne osobe ili udruženja, o tome da su ti podugovaratelji i dobavljači možda ostvarili korist od stranih subvencija.

(55) U skladu s direktivama o javnoj nabavi ekonomski najpovoljniju ponudu sa stajališta javnog naručitelja ili naručitelja trebalo bi utvrditi na temelju cijene ili troška, primjenom pristupa troškovne učinkovitosti, kao što je trošak životnog vijeka, te može uključivati najbolji omjer cijene i kvalitete, koji bi se trebao procjenjivati na temelju kriterija povezanih s predmetom dotičnog ugovora, uključujući kvalitativne, okolišne ili socijalne aspekte.

(56) U kontekstu pravnih sredstava povezanih s primjenom ove Uredbe koja se osobito odnose na postupke javne nabave, nacionalni sud u smislu članka 267. UFEU-a, koji odluku o tom pitanju smatra potrebnom da bi mogao donijeti presudu, ima pravo, ili u slučaju predviđenom u članku 267. UFEU-a, mora, zatražiti od Suda da donese odluku o prethodnim pitanjima u vezi s tumačenjem prava Unije, među ostalim i ove Uredbe. Međutim, s obzirom na ustaljenu sudsku praksu Suda, taj nacionalni sud nema pravo uputiti pitanje o valjanosti odluke Komisije na zahtjev dotičnog gospodarskog subjekta koji je imao priliku pokrenuti postupak za poništenje te odluke, ali to nije učinio u roku utvrđenom u članku 263. UFEU-a, osobito ako se ta odluka izravno i pojedinačno odnosila na njega.

(57) Uzimajući u obzir prirodu mehanizma *ex ante* preispitivanja za koncentracije i dodjelu ugovora o javnoj nabavi te potrebu za pravnom sigurnošću u pogledu tih posebnih transakcija, Komisija ne bi trebala na vlastitu inicijativu ponovno preispitivati koncentraciju ili natječaj javne nabave koji su prijavljeni i procijenjeni u skladu s odgovarajućim postupcima. Moguće je, međutim, da su financijski doprinosi o kojima je Komisija obaviještena u postupku prijave relevantni i izvan okvira te koncentracije ili tog postupka nabave.

(58) Države članice trebale bi djelotvorno surađivati s Komisijom u primjeni ove Uredbe. Kako bi se olakšala takva suradnja, Komisija bi trebala moći uspostaviti mehanizam suradnje.

(59) Kako bi prikupila informacije o stranim subvencijama, Komisija bi trebala imati mogućnost pokretanja istraživanjâ u pogledu određenih gospodarskih sektora, određenih vrsta gospodarskih djelatnosti ili upotrebe određenih stranih subvencijskih instrumenata. Komisija bi se trebala moći koristiti informacijama dobivenima takvim istraživanjima tržišta kako bi preispitala određene transakcije u okviru postupaka na temelju ove Uredbe.

(60) Ako Komisija sumnja da postoje opetovane strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište ili ako su tijekom nekoliko mjera izvršavanja u okviru ove Uredbe utvrđene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište koje je dodijelila ista treća zemlja, Komisija bi trebala moći započeti dijalog s dotičnom trećom zemljom kako bi istražila mogućnosti čiji je cilj obustava ili izmjena stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište radi uklanjanja njihovih učinaka narušavanja na unutarnjem tržištu. Ako je bilateralnim sporazumom između Unije i treće zemlje predviđen mehanizam savjetovanja kojim su obuhvaćene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište iz područja primjene ove Uredbe, takav bi se mehanizam savjetovanja mogao upotrebljavati za olakšavanje dijaloga s trećom zemljom. Dijalog s trećom zemljom ne bi trebao spriječiti Komisiju da pokrene ili nastavi preispitivanja u skladu s ovom Uredbom. Komisija bi trebala izvješćivati Europski parlament i Vijeće o relevantnim promjenama.

(61) Radi pravne sigurnosti primjereno je ograničiti razdoblje u kojem Komisija može istraživati stranu subvenciju na 10 godina od datuma dodjele te strane subvencije.

(62) Iz istih razloga primjereno je predvidjeti rokove zastare za izricanje i izvršenje novčanih kazni odnosno za određivanje i izvršenje periodičnih penala.

(63) U interesu transparentnosti i pravne sigurnosti primjereno je da Komisija objavi ili učini dostupnima javnosti, ako je to primjenjivo, sve odluke koje donese na temelju ove Uredbe, u cijelosti ili u sažetom obliku.

(64) Prilikom objavljivanja svojih odluka Komisija bi trebala poštovati pravila o čuvanju poslovne tajne, uključujući zaštitu svih povjerljivih podataka i poslovnih tajni, u skladu s člankom 339. UFEU-a. Obrada osobnih podataka za potrebe ove Uredbe trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) i Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]), ovisno o tome koja se od te dvije uredbe primjenjuje na dotičnu obradu.

([10]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

([11]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

(65) Ako se ne čini da su podaci koje je poduzeće označilo kao povjerljive ili kao poslovnu tajnu obuhvaćeni obvezama čuvanja poslovne tajne, primjereno je imati mehanizam s pomoću kojega Komisija ima pravo odlučiti u kojoj se mjeri takvi podaci smiju otkriti. U svakoj odluci o odbijanju tvrdnje o povjerljivosti podataka trebalo bi naznačiti razdoblje na kraju kojeg će se podaci otkriti kako bi primatelj zahtjeva za objavljivanje podataka mogao iskoristiti svaku sudsku zaštitu koja mu je dostupna, uključujući privremenu mjeru.

(66) Poduzeća koja su predmet ispitnog postupka u skladu s ovom Uredbom trebala bi imati mogućnost dostaviti svoje očitovanje o razlozima zbog kojih Komisija namjerava donijeti odluku te bi stoga trebala imati pravo na uvid u spis predmeta. Uz osiguravanje očuvanja prava na obranu poduzeća koja su predmet ispitnog postupka, ključno je zaštititi poslovne tajne.

(67) Ako je pružatelj informacija suglasan, Komisija bi se informacijama dobivenima na temelju ove Uredbe trebala moći koristiti i u primjeni drugih akata Unije.

(68) Države članice i Komisija trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala zaštita klasificiranih podataka posebno u skladu sa Sporazumom među državama članicama Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije ([12]), Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([13]) i Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444 ([14]).

(69) Unijina provedba ove Uredbe trebala bi biti usklađena s pravom Unije i Sporazumom o WTO-u te biti u skladu s obvezama preuzetima na temelju drugih sporazuma o trgovini i ulaganjima čije su stranke Unija ili države članice. Ovom bi se Uredbom trebali dopuniti napori Unije za poboljšanje multilateralnih pravila o rješavanju problema subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje.

(70) Ograničenja sloboda utvrđena u člancima 34., 49., 56. i 63. UFEU-a mogu se opravdati potrebom za izbjegavanjem nepoštenog tržišnog natjecanja pod uvjetom da su takva ograničenja, kao i druga ograničenja temeljnih sloboda, u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost, te temeljnim pravima.

(71) Moguće je da se provedba ove Uredbe preklapa sa sektorskim pravilima, posebno u području pomorskog i zračnog prometa. Stoga je potrebno pojasniti odnos između ove Uredbe i sektorskih instrumenata koji se odnose na strane subvencije, odnosno Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4057/86 ([15]), Uredbe (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]) i Uredbe (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća ([17]).

(72) Akti koje Komisija donosi na temelju ove Uredbe podliježu preispitivanju Suda u skladu s člankom 263. UFEU-a. Sudu bi trebalo, u skladu s člankom 261. UFEU-a, dodijeliti neograničenu nadležnost u pogledu odluka kojima Komisija izriče novčane kazne ili određuje periodične penale.

([12]) Sporazum između država članica Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije (SL C 202, 8.7.2011., str. 13.).

([13]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

([14]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

([15]) Uredba Vijeća (EEZ) br. 4057/86 od 22. prosinca 1986. o nepravednoj praksi određivanja cijena u pomorskom prometu (SL L 378, 31.12.1986., str. 14.).

([16]) Uredba (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (SL L 176, 30.6.2016., str. 1.).

([17]) Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004 (SL L 123, 10.5.2019., str. 4.).

(73) Radi veće predvidljivosti ove Uredbe, Komisija bi trebala objavljivati i redovito ažurirati smjernice u vezi sa sljedećim: kriterijima za utvrđivanje postojanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanog stranom subvencijom, primjenom testa ravnoteže, primjenom svoje ovlasti da zatraži prethodnu prijavu svake koncentracije ili svih stranih financijskih doprinosa koje je primio gospodarski subjekt u postupku javne nabave te procjenom narušavanja u postupku javne nabave. Pri izdavanju takvih smjernica Komisija bi trebala provesti odgovarajuća savjetovanja s dionicima i državama članicama. Kako bi se olakšala provedba ove Uredbe u ranim fazama njezine primjene, Komisija bi trebala nastojati objaviti pojašnjenja o primjeni tih odredaba prije objave smjernica.

(74) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u skladu s člankom 291. UFEU-a. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([18]), a odnose se na: odluke o okončanju temeljitih ispitnih postupaka, određivanje privremenih mjera, odluke o koncentracijama koje su provedene protivno obvezi prijave ili protivno odluci o obvezama ili odluci kojom se zabranjuje koncentracija ili dodjela ugovora u postupku javne nabave, opoziv određenih odluka i provedbene ovlasti koje se odnose na oblik, sadržaj, postupovne pojedinosti i povezane elemente u vezi s preliminarnim preispitivanjem i temeljitim ispitnim postupkom.

(75) Komisija bi trebala imati mogućnost uspostave pojednostavljenog postupka u okviru kojeg postupa s određenim koncentracijama ili postupcima javne nabave na temelju toga da se čini manje vjerojatnim da će oni dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama.

(76) Kako bi se i dugoročno osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu s ciljem osiguranja primjerenog obuhvaćanja slučajeva koji se istražuju i temeljem prijava i po službenoj dužnosti, uz istodobno ograničavanje nepotrebnog administrativnog opterećenja, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom pragova za prijavu za koncentracije i za postupke javne nabave te skraćivanjem rokova za preliminarno preispitivanje i temeljite ispitne postupke prijavljenih koncentracija ili prijavljenih financijskih doprinosa u kontekstu postupka javne nabave. Ne dovodeći u pitanje mogućnost izmjene pragova za prijavu za koncentracije i javnu nabavu zakonodavnim prijedlogom, među ostalim i u kontekstu preispitivanja predviđenog ovom Uredbom, ti se pragovi tijekom razdoblja delegiranja iz ove Uredbe mogu jedanput izmijeniti delegiranim aktom. Kada je riječ o financijskim doprinosima u kontekstu postupka javne nabave, ovlast za donošenje takvog akta trebala bi se izvršavati na način kojim se uzimaju u obzir interesi MSP-ova. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([19]). Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(77) Ako koncentracija podliježe obvezi prijavljivanja na temelju ove Uredbe, financijski doprinosi dodijeljeni bilo kojoj stranci u koncentraciji u razdoblju od tri godine prije datuma početka primjene ove Uredbe trebali bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. U kontekstu postupka javne nabave ova bi se Uredba trebala primjenjivati i na financijski doprinos dodijeljen gospodarskom subjektu u razdoblju od tri godine prije datuma početka primjene ove Uredbe,

([18]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

([19]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Svrha je ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uspostavom usklađenog okvira za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih, izravno ili neizravno, stranim subvencijama, kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila i postupci za istrage stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište i za otklanjanje takvih narušavanja. Takva narušavanja mogu nastati u odnosu na bilo koju gospodarsku djelatnost, a posebno u koncentracijama i postupcima javne nabave.

2. Ova se Uredba bavi stranim subvencijama koje su dodijeljene poduzeću, uključujući javno poduzeće koje je pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Među ostalima, poduzeće koje stječe kontrolu nad poduzećem koje ima poslovni nastan u Uniji ili se s njim spaja ili poduzeće koje sudjeluje u postupku javne nabave u Uniji smatra se poduzećem koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poduzeće” u kontekstu postupaka javne nabave znači gospodarski subjekt kako je definiran u članku 1. točki 14. Direktive 2009/81/EZ, članku 5. točki 2. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 10. Direktive 2014/24/EU i članku 2. točki 6. Direktive 2014/25/EU;

2. „ugovor” u kontekstu postupaka javne nabave i osim ako je drukčije propisano znači ugovor o javnoj nabavi kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, „ugovori” kako su definirani u članku 1. točki 2. Direktive 2009/81/EZ i „ugovori o nabavi robe, radovima i uslugama” kako su definirani u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU, kao i „koncesije” kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;

3. „postupak javne nabave” znači:

   (a) bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;

   (b) postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;

   (c) postupci za dodjelu ugovora obuhvaćeni Direktivom 2009/81/EZ, osim ako su ih države članice izuzele na temelju članka 346. UFEU-a;

   (d) postupci za dodjelu ugovora iz članka 10. stavka 4. točke (a) Direktive 2014/23/EU, članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/24/EU ili članka 20. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/25/EU;

4. „javni naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni naručitelj kako je definiran u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EZ, članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;

5. „naručitelj" u kontekstu postupaka javne nabave znači naručitelj kako je definiran u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EZ, članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;

6. „postupak koji se sastoji od više faza" znači postupak javne nabave u skladu s člancima od 28. do 32. Direktive 2014/24/EU i člancima od 46. do 52. Direktive 2014/25/EU, bilo ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore, pregovarački postupak bez prethodne objave, natjecateljski dijalog ili partnerstvo za inovacije, ili sličan postupak u skladu s Direktivom 2014/23/EU.

Članak 3.

Postojanje strane subvencije

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da strana subvencija postoji ako treća zemlja izravno ili neizravno dodjeljuje financijski doprinos kojim poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu ostvaruje korist i koji je pravno ili činjenično ograničen na jedno ili više poduzeća ili na jednu ili više gospodarskih grana.

2. Za potrebe ove Uredbe financijski doprinos obuhvaća, među ostalim:

(a) prijenos sredstava ili obveza, kao što su dokapitalizacija, bespovratna sredstva, zajmovi, jamstva za zajmove, fiskalni poticaji, prijeboj operativnih gubitaka, nadoknada za financijske obveze koje su nametnula tijela javne vlasti, oprost duga, zamjena duga za vlasnički udio ili reprogramiranje duga;

(b) odricanje od inače dospjelih prihoda, kao što su oslobođenja od poreza ili dodjela posebnih ili isključivih prava bez primjerene naknade; ili

(c) pružanje robe ili usluga ili kupnju robe ili usluga.

Financijski doprinos treće zemlje uključuje financijski doprinos koji dodjeljuju:

(a) središnja državna tijela i tijela javne vlasti na svim ostalim razinama;

(b) strani javni subjekt čija se djelovanja mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir elemente poput značajki subjekta te pravnog i gospodarskog okružja koje prevladava u državi u kojoj subjekt djeluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu; ili

(c) privatni subjekt čija se djelovanja mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti.

Članak 4.

Narušavanja na unutarnjem tržištu

1. Smatra se da postoji narušavanje na unutarnjem tržištu ako bi se stranom subvencijom mogao poboljšati konkurentski položaj poduzeća na unutarnjem tržištu i ako se na taj način tom stranom subvencijom stvarno ili moguće negativno utječe na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Narušavanje na unutarnjem tržištu utvrđuje se na temelju pokazatelja koji osobito mogu uključivati sljedeće:

(a) iznos strane subvencije;

(b) prirodu strane subvencije;

(c) položaj poduzeća, uključujući njegovu veličinu, i dotičnih tržišta ili sektora;

(d) razinu i razvoj gospodarske djelatnosti poduzeća na unutarnjem tržištu;

(e) svrhu strane subvencije i uvjete povezane s njom, kao i njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.

2. Ako ukupni iznos strane subvencije poduzeću tijekom bilo kojeg razdoblja od tri uzastopne godine ne premašuje 4 milijuna EUR, smatra se da nije vjerojatno da se tom stranom subvencijom narušava unutarnje tržište.

3. Ako ukupni iznos strane subvencije poduzeću ne premašuje iznos *de minimis* potpore kako je definirana u članku 3. stavku 2. prvom podstavku Uredbe (EU) br. 1407/2013 po trećoj zemlji tijekom bilo kojeg razdoblja od tri uzastopne godine, smatra se da nije vjerojatno da se tom stranom subvencijom narušava unutarnje tržište.

4. Može se smatrati da se stranom subvencijom ne narušava unutarnje tržište u mjeri u kojoj je njezin cilj otklanjanje štete uzrokovane prirodnim nepogodama ili izvanrednim događajima.

Članak 5.

Kategorije stranih subvencija za koje postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište

1. Za strane subvencije koje pripadaju jednoj od sljedećih kategorija postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište:

(a) strana subvencija dodijeljena poduzeću u teškoćama, odnosno poduzeću koje će bez subvencija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju vjerojatno prestati poslovati, osim ako postoji plan restrukturiranja koji može dovesti do dugoročne održivosti tog poduzeća i taj plan uključuje znatan vlastiti doprinos tog poduzeća;

(b) strana subvencija u obliku neograničenog jamstva za dugove ili obveze poduzeća, odnosno bez ograničenja u pogledu iznosa ili trajanja takvog jamstva;

(c) mjera financiranja izvoza koja nije u skladu sa Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima;

(d) strana subvencija kojom se izravno olakšava koncentracija;

(e) strana subvencija kojom se poduzeću omogućuje da podnese neopravdano povoljnu ponudu na temelju koje bi se poduzeću mogao dodijeliti relevantni ugovor.

2. Poduzeću koje je predmet ispitnog postupka daje se mogućnost da pruži relevantne informacije o tome narušava li strana subvencija koja pripada jednoj od kategorija utvrđenih u stavku 1. unutarnje tržište u posebnim okolnostima konkretnog slučaja.

Članak 6.

Test ravnoteže

1. Komisija može, na temelju primljenih informacija, odvagnuti negativne učinke strane subvencije u smislu narušavanja na unutarnjem tržištu, u skladu s člancima 4. i 5., i pozitivne učinke na razvoj relevantne subvencionirane gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu, uzimajući pritom u obzir druge pozitivne učinke strane subvencije, kao što su širi pozitivni učinci u odnosu na relevantne ciljeve politike, a posebno ciljeve politike Unije.

2. Pri odlučivanju o nametanju korektivnih mjera ili prihvaćanju obveza Komisija uzima u obzir procjenu iz stavka 1. te prirodu i razinu tih korektivnih mjera ili obveza.

Članak 7.

Obveze i korektivne mjere

1. Komisija može nametnuti korektivne mjere kako bi se otklonilo narušavanje na unutarnjem tržištu koje je stvarno ili moguće uzrokovano stranom subvencijom, osim ako je u skladu sa stavkom 2. prihvatila obveze koje je ponudilo poduzeće koje je predmet ispitnog postupka.

2. Komisija može prihvatiti obveze koje je ponudilo poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ako takve obveze u potpunosti i djelotvorno otklanjaju narušavanje na unutarnjem tržištu. Kada prihvaća takve obveze Komisija ih čini obvezujućima za poduzeće koje je predmet ispitnog postupka u odluci o obvezama u skladu s člankom 11. stavkom 3. Usklađenost poduzeća s dogovorenim obvezama prati se prema potrebi.

3. Obveze ili korektivne mjere moraju biti razmjerne i njima se u potpunosti i djelotvorno mora otklanjati narušavanje na unutarnjem tržištu koje je stvarno ili moguće uzrokovano stranom subvencijom.

4. Obveze ili korektivne mjere mogu se sastojati, među ostalim, od sljedećeg:

(a) pružanja pristupa pod poštenim, razumnim i nediskriminacijskim uvjetima infrastrukturi, među ostalim i istraživačkim objektima, proizvodnim kapacitetima ili ključnim postrojenjima, koja je stečena ili podržana stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, osim ako je takav pristup već predviđen zakonodavstvom Unije;

(b) smanjenja kapaciteta ili prisutnosti na tržištu, među ostalim i privremenim ograničenjem komercijalne aktivnosti;

(c) suzdržavanja od određenih ulaganja;

(d) licenciranja pod poštenim, razumnim i nediskriminacijskim uvjetima za imovinu stečenu ili razvijenu uz pomoć stranih subvencija;

(e) objavljivanja rezultata istraživanja i razvoja;

(f) otuđenja određene imovine;

(g) zahtijevanja od poduzeća da ponište dotičnu koncentraciju;

(h) povrata strane subvencije, zajedno s odgovarajućom kamatnom stopom, izračunanom u skladu s metodom utvrđenom u Uredbi Komisije (EZ) br. 794/2004 ([20]);

(i) zahtijevanja od dotičnih poduzeća da prilagode svoju upravljačku strukturu.

5. Komisija, prema potrebi, uvodi zahtjeve u pogledu izvješćivanja i transparentnosti, uključujući periodično izvješćivanje o provedbi obveza i korektivnih mjera navedenih u stavku 4.

6. Ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka predloži povrat strane subvencije, zajedno s odgovarajućom kamatnom stopom, Komisija prihvaća taj povrat kao obvezu samo ako može utvrditi da je povrat transparentan, provjerljiv i djelotvoran, uzimajući pritom u obzir rizik od zaobilaženja.

Članak 8.

Informacije o budućim koncentracijama i postupcima javne nabave

U odlukama donesenima na temelju članaka 11., 25. i 31. te ako je to razmjerno i potrebno, od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka može se zahtijevati da tijekom ograničenog razdoblja obavješćuje Komisiju o svojem sudjelovanju u koncentracijama ili postupcima javne nabave. Tim zahtjevom ne dovode se u pitanje obveze prijave na temelju članaka 21. i 29.

([20]) Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

POGLAVLJE 2.

PREISPITIVANJE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI I OPĆE ODREDBE O PREISPITIVANJU STRANIH SUBVENCIJA

Članak 9.

Preispitivanje stranih subvencija po službenoj dužnosti

1. Komisija može na vlastitu inicijativu ispitati informacije iz bilo kojeg izvora, među ostalim i iz država članica te od fizičke ili pravne osobe ili udruženja, o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište.

2. Preispitivanja javnih nabava po službenoj dužnosti ograničena su na dodijeljene ugovore.

Takva preispitivanja ne smiju imati za posljedicu poništenje odluke o dodjeli ugovora ili raskid ugovora.

Članak 10.

Preliminarno preispitivanje

1. Ako Komisija smatra da informacije iz članka 9. upućuju na mogućnost postojanja strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, Komisija prikuplja sve informacije koje smatra potrebnima kako bi preliminarno procijenila je li financijski doprinos koji se ispituje strana subvencija i narušava li se njime unutarnje tržište. U tu svrhu Komisija može osobito:

(a) zatražiti informacije u skladu s člankom 13.; i

(b) provoditi inspekcije unutar i izvan Unije u skladu s člankom 14. ili člankom 15.

2. Ako je država članica obavijestila Komisiju da je predviđen ili pokrenut odgovarajući nacionalni postupak, Komisija obavješćuje tu državu članicu o početku preliminarnog preispitivanja. Posebno, Komisija obavješćuje države članice koje su obavijestile Komisiju o nacionalnom postupku na temelju Uredbe (EU) 2019/452 o početku preliminarnog preispitivanja. Ako je preliminarno preispitivanje pokrenuto u vezi s postupkom javne nabave, Komisija obavješćuje i dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja.

3. Ako Komisija na temelju preliminarnog preispitivanja raspolaže dostatnim naznakama da je poduzeću dodijeljena strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište, ona:

(a) donosi odluku o pokretanju temeljitog ispitnog postupka („odluka o pokretanju temeljitog ispitnog postupka”) u kojoj se sažimaju relevantna činjenična i pravna pitanja i koja uključuje preliminarnu procjenu o postojanju strane subvencije te preliminarnu procjenu je li došlo do stvarnog ili mogućeg narušavanja na unutarnjem tržištu;

(b) obavješćuje poduzeće koje je predmet ispitnog postupka;

(c) obavješćuje države članice i, ako je pokrenut temeljiti ispitni postupak u vezi s postupkom javne nabave, dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja; i

(d) objavljuje obavijest u *Službenom listu Europske unije* u kojoj poziva na podnošenje stajališta u pisanom obliku i unutar roka koji je propisala Komisija.

4. Ako Komisija tijekom preliminarnog preispitivanja zaključi da ne postoje dostatne naznake za pokretanje temeljitog ispitnog postupka, bilo zbog nepostojanja strane subvencije ili zbog toga što ne postoje dostatne naznake stvarnog ili mogućeg narušavanja na unutarnjem tržištu, ona okončava preliminarno preispitivanje i obavješćuje o tome poduzeće koje je predmet ispitnog postupka te države članice koje su obaviještene na temelju stavka 2. kao i dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja ako je preliminarno ispitivanje bilo pokrenuto u vezi s postupkom javne nabave.

Članak 11.

Temeljiti ispitni postupak

1. Tijekom temeljitog ispitnog postupka Komisija dodatno procjenjuje stranu subvenciju koja je utvrđena u odluci o pokretanju temeljitog ispitnog postupka i prikuplja sve informacije koje smatra potrebnima, u skladu s člancima 13., 14. i 15.

2. Ako Komisija na temelju članaka od 4. do 6. utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište, ona može donijeti provedbeni akt u obliku odluke o nametanju korektivnih mjera („odluka o korektivnim mjerama"). Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

3. Ako Komisija na temelju članaka od 4. do 6. utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište a poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ponudi da će preuzeti obveze koje Komisija smatra primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja, ona može donijeti provedbeni akt u obliku odluke kako bi te obveze postale obvezujuće za poduzeće („odluka o obvezama"). Odluka o prihvaćanju povrata strane subvencije u skladu s člankom 7. stavkom 6. smatra se odlukom o obvezama. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

4. Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke o nepodnošenju prigovora („odluka o nepodnošenju prigovora") ako utvrdi:

(a) da preliminarna procjena kako je utvrđena u njezinoj odluci o pokretanju temeljitog ispitnog postupka nije potvrđena; ili

(b) da pozitivni učinci, u smislu članka 6., nadmašuju narušavanje na unutarnjem tržištu.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

5. Komisija u najvećoj mogućoj mjeri nastoji donijeti odluku u roku od 18 mjeseci od pokretanja temeljitog ispitnog postupka.

Članak 12.

Privremene mjere

1. Kako bi se očuvalo tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu i spriječila nepopravljiva šteta, Komisija može donijeti provedbeni akt u obliku odluke kojom se određuju privremene mjere:

(a) ako postoje dostatne naznake da je financijski doprinos strana subvencija i da se njime narušava unutarnje tržište; i

(b) ako postoji opasnost od ozbiljne i nepopravljive štete za tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

2. Privremene mjere mogu se osobito, ali ne isključivo, sastojati od mjera navedenih u članku 7. stavku 4. točkama (a), (c) i (d). Privremene mjere ne smiju se poduzimati u pogledu postupaka javne nabave.

3. Privremene mjere primjenjuju se tijekom određenog razdoblja, koje se može produljiti ako je to potrebno i primjereno, ili do donošenja konačne odluke.

Članak 13.

Zahtjevi za informacije

1. Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može zatražiti informacije u skladu s ovim člankom.

2. Komisija od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka može zatražiti da pruži sve potrebne informacije, uključujući informacije o svojoj ponudi u postupku javne nabave.

3. Komisija također može zatražiti takve informacije od drugih poduzeća ili udruženja poduzeća, uključujući informacije o njihovim ponudama u postupcima javne nabave, uzimajući u obzir, na odgovarajući način, načelo proporcionalnosti.

4. Zahtjev za informacije na temelju stavka 2. ili 3. sadržava sljedeće:

(a) navode o pravnoj osnovi i svrsi zahtjeva za informacije, informacije koje se zahtijevaju i odgovarajući rok u kojem se informacije moraju pružiti;

(b) izjavu o tome da bi se u slučaju da su dostavljene informacije netočne, nepotpune ili obmanjujuće mogle izreći novčane kazne ili odrediti periodični penali iz članka 17.;

(c) izjavu o tome da Komisija na temelju članka 16. zbog nesuradnje može donijeti odluku na temelju činjenica koje su joj dostupne.

5. Na zahtjev Komisije države članice pružaju joj sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje zadaća koje su joj dodijeljene ovom Uredbom. Stavak 4. točka (a) primjenjuje se *mutatis mutandis*.

6. Komisija može i od treće zemlje zatražiti da pruži sve potrebne informacije. Stavak 4. točke (a) i (c) primjenjuju se *mutatis mutandis*.

7. Komisija može obaviti razgovor s fizičkom ili pravnom osobom koja pristaje na razgovor u svrhu prikupljanja informacija koje se odnose na predmet ispitnog postupka. Ako se razgovor ne provodi u prostorima Komisije, telefonom ili drugim elektroničkim putem, Komisija prije razgovora:

(a) obavješćuje državu članicu na čijem se državnom području treba obaviti razgovor; ili

(b) pribavlja suglasnost treće zemlje na čijem se državnom području treba obaviti razgovor.

Članak 14.

Inspekcije unutar Unije

1. Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može provoditi potrebne inspekcije poduzeća i udruženja poduzeća.

2. Ako Komisija provodi takvu inspekciju, službene osobe koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije ovlaštene su:

(a) ući u sve prostore, na zemljišta i u prijevozna sredstva poduzeća ili udruženja poduzeća;

(b) pregledati poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, bez obzira na medij na kojem su pohranjeni, pristupiti svim informacijama koje su dostupne subjektu koji je predmet inspekcije te uzeti ili zatražiti primjerke ili izvatke iz tih poslovnih knjiga ili te poslovne dokumentacije;

(c) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja poduzeća ili udruženja poduzeća objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije te zabilježiti odgovore;

(d) zapečatiti svaki poslovni prostor te poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju za vrijeme trajanja inspekcije i u opsegu koji je potreban za inspekciju.

3. Poduzeće ili udruženje poduzeća mora se podvrgnuti inspekcijama koje su naložene odlukom Komisije. Službene osobe i drugo prateće osoblje koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije izvršavaju svoje ovlasti po predočenju odluke Komisije:

(a) u kojoj se navode predmet i svrha inspekcije;

(b) koja sadržava izjavu o tome da Komisija na temelju članka 16. zbog nesuradnje može donijeti odluku na temelju činjenica koje su joj dostupne;

(c) u kojoj se upućuje na mogućnost izricanja novčanih kazni ili određivanja periodičnih penala iz članka 17.; i

(d) u kojoj se navodi pravo na preispitivanje odluke pred Sudom na temelju članka 263. UFEU-a.

4. Komisija pravodobno prije početka inspekcije o njoj obavješćuje državu članicu na čijem se državnom području inspekcija treba provesti te je obavješćuje o datumu početka inspekcije.

5. Službene osobe i druge osobe koje je ovlastila ili imenovala država članica na čijem se državnom području inspekcija treba provesti na zahtjev države članice ili Komisije aktivno pružaju pomoć službenim osobama i drugom pratećem osoblju koje je ovlastila Komisija. U tu svrhu imaju ovlasti navedene u stavku 2.

6. Ako službene osobe ili drugo prateće osoblje koje je ovlastila Komisija ustanove da se poduzeće ili udruženje poduzeća opire inspekciji u smislu ovog članka, država članica na čijem se državnom području inspekcija provodi pruža im potrebnu pomoć te prema potrebi traži pomoć policije ili istovrijednog tijela za izvršavanje zakonodavstva kako bi im se omogućilo da provedu inspekciju. Ako je za pomoć predviđenu u ovom stavku prema nacionalnim pravilima potrebno odobrenje sudskog tijela, mora se podnijeti zahtjev za takvo odobrenje. Zahtjev za takvo odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.

7. Na zahtjev Komisije država članica na svojem državnom području provodi sve inspekcije ili druge mjere za utvrđivanje činjenica u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi utvrdila postoji li strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište.

Članak 15.

Inspekcije izvan Unije

Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može provoditi inspekcije na državnom području treće zemlje pod uvjetom da je vlada te treće zemlje službeno obaviještena i nije podnijela prigovor na inspekciju. Komisija također može od poduzeća ili udruženja poduzeća zatražiti da daju svoju suglasnost za inspekciju. Članak 14. stavak 1., stavak 2. i stavak 3. točke (a) i (b) primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Članak 16.

Nesuradnja

1. Komisija može donijeti odluku na temelju članka 10., članka 11., članka 25. stavka 3. točke (c) ili članka 31. stavka 2. na temelju dostupnih činjenica ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ili treća zemlja koja je dodijelila stranu subvenciju:

(a) pruži nepotpune, netočne ili obmanjujuće informacije kao odgovor na zahtjev za informacije iz članka 13.;

(b) ne pruži tražene informacije unutar roka koji je propisala Komisija;

(c) odbije podvrgnuti se inspekciji Komisije unutar Unije ili izvan nje, naloženoj u skladu s člankom 14. ili člankom 15.; ili

(d) na neki drugi način ometa preliminarno preispitivanje ili temeljiti ispitni postupak.

2. Ako su poduzeće ili udruženje poduzeća, država članica ili treća zemlja Komisiji pružili netočne ili obmanjujuće informacije, te se informacije ne uzimaju u obzir.

3. Ako poduzeće, uključujući javno poduzeće pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, ne pruži informacije koje su potrebne kako bi se utvrdilo ostvaruje li to poduzeće korist od financijskog doprinosa, može se smatrati da je to poduzeće ostvarilo takvu korist.

4. Pri uzimanju u obzir dostupnih činjenica rezultat postupka može biti nepovoljniji za poduzeće nego u slučaju da je surađivalo.

Članak 17.

Novčane kazne i periodični penali

1. Komisija može odlukom izreći novčane kazne ili odrediti periodične penale ako poduzeće ili udruženje poduzeća namjerno ili iz nepažnje:

(a) dostavi nepotpune, netočne ili obmanjujuće informacije kao odgovor na zahtjev za informacije u skladu s člankom 13. ili ne pruži informacije u propisanom roku;

(b) tijekom inspekcija u skladu s člankom 14. pruži na uvid nepotpune poslovne knjige ili drugu poslovnu dokumentaciju koji su zatraženi;

(c) kao odgovor na pitanje postavljeno u skladu s člankom 14. stavkom 2. točkom (c):

i. da netočan ili obmanjujući odgovor;

ii. ne ispravi, unutar roka koji je odredila Komisija, netočan, nepotpun ili obmanjujući odgovor koji je dao član osoblja; ili

iii. ne da ili odbije dati potpuni odgovor o činjenicama koje se odnose na predmet i svrhu inspekcije koja je naložena odlukom donesenom na temelju članka 14. stavka 3.;

(d) odbije podvrgnuti se inspekcijama koje su naložene u skladu s člankom 14. ili je skinulo pečate postavljene u skladu s člankom 14. stavkom 2. točkom (d); ili

(e) ne ispuni uvjete za uvid u spis predmeta ili uvjete objave koje je odredila Komisija na temelju članka 42. stavka 4.

2. Novčane kazne izrečene u skladu sa stavkom 1. ne smiju premašiti 1 % ukupnog prometa dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća u prethodnoj financijskoj godini.

3. Periodični penali određeni u skladu sa stavkom 1. ne smiju premašiti 5 % vrijednosti prosječnog ukupnog dnevnog prometa dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća u prethodnoj financijskoj godini za svaki radni dan kašnjenja, računajući od dana utvrđenog u odluci, sve dok to poduzeće ili udruženje poduzeća ne dostavi potpune i točne informacije kako je zatražila Komisija ili dok se ne podvrgne inspekciji.

4. Prije donošenja odluke u skladu sa stavkom 1. točkom (a) Komisija određuje krajnji rok od dva tjedna za zaprimanje informacija koje nedostaju od dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća.

5. Ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom o obvezama na temelju članka 11. stavka 3., odlukom kojom se određuju privremene mjere na temelju članka 12. ili odlukom o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2., Komisija odlukom može:

(a) izreći novčane kazne koje ne premašuju 10 % ukupnog prometa dotičnog poduzeća u prethodnoj financijskoj godini; ili

(b) odrediti periodične penale koji ne premašuju 5 % prosječnog ukupnog dnevnog prometa dotičnog poduzeća u prethodnoj financijskoj godini za svaki dan u kojem nije postupilo u skladu s navedenim odlukama, počevši od datuma odluke Komisije kojom se određuju takvi periodični penali, sve dok Komisija ne utvrdi da je dotično poduzeće postupilo u skladu s odlukom.

Komisija također može izreći takve novčane kazne ili odrediti periodične penale ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom donesenom na temelju članka 11., članka 25. ili članka 31., prema kojoj je poduzeće na temelju članka 8. dužno obavijestiti Komisiju o svojem budućem sudjelovanju u koncentracijama ili postupcima javne nabave.

6. Pri određivanju iznosa novčane kazne ili periodičnih penala Komisija uzima u obzir prirodu, težinu i trajanje povrede, uzimajući u obzir načela proporcionalnosti i primjerenosti.

7. Ako je dotično poduzeće ili udruženje poduzeća ispunilo obvezu zbog čijeg su im neizvršavanja određeni periodični penali, Komisija može smanjiti konačan iznos periodičnog penala u usporedbi s iznosom koji je bio utvrđen u prvotnoj odluci o određivanju periodičnih penala.

Članak 18.

Opoziv

1. Komisija može opozvati odluku koju je donijela na temelju članka 11. stavka 2., stavka 3. ili stavka 4., članka 25. stavka 3. i članka 31. stavka 1., stavka 2. ili stavka 3. te donijeti novi provedbeni akt u obliku odluke u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(a) ako poduzeće kojem je upućena prvotna odluka postupa protivno svojim obvezama ili nametnutim korektivnim mjerama;

(b) ako se prvotna odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama;

(c) ako obveze ili korektivne mjere nisu djelotvorne.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

2. Opoziv i donošenje nove odluke Komisije u skladu sa stavkom 1. ne smiju utjecati na odluku javnog naručitelja ili naručitelja o dodjeli ugovora. Ne smiju utjecati ni na ugovor koji je već sklopljen nakon takve odluke o dodjeli.

POGLAVLJE 3.

KONCENTRACIJE

Članak 19.

Narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana stranim subvencijama u koncentracijama

Prilikom procjenjivanja narušava li se stranom subvencijom u koncentraciji unutarnje tržište u smislu članka 4. ili članka 5. ta procjena ograničena je na dotičnu koncentraciju. U procjeni se uzimaju u obzir samo strane subvencije dodijeljene tijekom tri godine koje prethode sklapanju sporazuma, objavi javnog nadmetanja ili stjecanju kontrolnog udjela.

Članak 20.

Koncentracije i pragovi za prijavu

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da koncentracija postoji ako trajna promjena kontrole proizlazi iz bilo koje od dviju sljedećih situacija:

(a) spajanja dvaju ili više prethodno neovisnih poduzeća ili njihovih dijelova;

(b) situacije kada jedna osoba ili više njih koje već kontroliraju najmanje jedno poduzeće odnosno kada jedno poduzeće ili više njih, kupnjom vrijednosnih papira ili imovine, na temelju ugovora ili na bilo koji drugi način, steknu izravnu ili neizravnu kontrolu nad cijelim drugim poduzećem ili više njih odnosno nad dijelovima drugog poduzeća ili više njih.

2. Stvaranje zajedničkog pothvata koji na trajnoj osnovi obavlja sve funkcije samostalnoga gospodarskog subjekta jest koncentracija u smislu stavka 1.

3. Za potrebe ove Uredbe smatra se da koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja postoji u okviru koncentracije:

(a) ako barem jedno od poduzeća koja se spajaju, stečeno poduzeće ili zajednički pothvat ima poslovni nastan u Uniji i ostvaruje ukupni promet u Uniji od najmanje 500 milijuna EUR; i

(b) ako su sljedećim poduzećima tijekom tri godine koje prethode sklapanju sporazuma, objavi javnog nadmetanja ili stjecanju kontrolnog udjela iz trećih zemalja dodijeljeni kombinirani ukupni financijski doprinosi u iznosu većem od 50 milijuna EUR:

i. u slučaju stjecanja, stjecatelju ili stjecateljima i stečenom poduzeću;

ii. u slučaju spajanja, poduzećima koja se spajaju;

iii. u slučaju zajedničkog pothvata, poduzećima koja stvaraju zajednički pothvat i zajedničkom pothvatu.

4. Smatra se da koncentracija ne postoji ako:

(a) kreditne institucije ili druge financijske institucije ili osiguravajuća društva, čija redovna djelatnost uključuje transakcije i trgovanje vrijednosnim papirima za vlastiti račun ili za račun drugih, privremeno drže vrijednosne papire, koje su stekle u određenom poduzeću s ciljem njihove daljnje prodaje, pod uvjetom da se ne koriste glasačkim pravima povezanima s tim vrijednosnim papirima kako bi odredile tržišno postupanje tog poduzeća ili pod uvjetom da se takvim glasačkim pravima koriste samo s ciljem pripremanja otuđivanja cijelog tog poduzeća ili njegova dijela ili njegove imovine odnosno otuđivanja tih vrijednosnih papira te da se takvo otuđivanje provede u roku od godine dana od datuma stjecanja;

(b) kontrolu stječe nositelj javne funkcije, u skladu s propisima pojedine države članice koji se odnose na stečaj, likvidaciju, nesolventnost, obustavu plaćanja, stečajnu nagodbu ili slične postupke;

(c) operacije iz stavka 1. točke (b) provode financijska holding poduzeća kako su definirana u članku 2. točki 15. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([21]) pod uvjetom da se glasačkim pravima povezanim s udjelima kojima raspolažu, osobito u odnosu na imenovanje članova upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća u kojima imaju udjele, koriste samo kako bi se očuvala puna vrijednost tih ulaganja, a ne kako bi se izravno ili neizravno odredilo tržišno postupanje tih poduzeća.

Komisija može na zahtjev produljiti rok od godine dana iz prvog podstavka, točke (a) ako dotične institucije ili dotična društva mogu dokazati da otuđivanje nije bilo realno moguće u utvrđenom roku.

5. Kontrola se temelji na pravima, ugovorima ili bilo kojim drugim sredstvima koja, zasebno ili u kombinaciji te vodeći računa o činjeničnim ili pravnim okolnostima, daju mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na poduzeće, posebno putem:

(a) vlasništva ili prava korištenja cjelokupne imovine određenog poduzeća ili njezina dijela;

(b) pravâ ili ugovorâ koji daju mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na sastav, glasovanje ili odluke tijelâ određenog poduzeća.

([21]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta u Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

6. Kontrolu stječu:

(a) osobe ili poduzeća koji su nositelji prava ili su ovlašteni koristiti se pravima iz dotičnih ugovora; ili

(b) osobe ili poduzeća koji iako nisu nositelji takvih prava ili nisu ovlašteni koristiti se pravima iz takvih ugovora, imaju ovlast za ostvarivanje prava koja iz njih proizlaze.

Članak 21.

Prethodna prijava koncentracija

1. Koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja prijavljuju se Komisiji prije njihove provedbe, a nakon sklapanja sporazuma, objave javnog nadmetanja ili stjecanja kontrolnog udjela.

2. Dotična poduzeća također mogu prijaviti predloženu koncentraciju kada Komisiji dokažu svoju namjeru sklapanja sporazuma u dobroj vjeri ili, u slučaju javnog nadmetanja, ako su javno objavila svoju namjeru da daju takvu ponudu, pod uvjetom da bi planirani sporazum ili planirana ponuda rezultirali koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu sa stavkom 1.

3. Koncentraciju koja se sastoji od spajanja u smislu članka 20. stavka 1. točke (a) ili od stjecanja zajedničke kontrole u smislu članka 20. stavka 1. točke (b) zajednički prijavljuju stranke koje sudjeluju u spajanju ili stranke koje stječu zajedničku kontrolu, ovisno o slučaju. U svim ostalim slučajevima prijavu podnosi osoba ili poduzeće koji stječu kontrolu nad cijelim poduzećem ili više njih odnosno nad dijelovima jednog poduzeća ili više njih.

4. Ako dotična poduzeća ne ispune svoju obvezu podnošenja prijave, Komisija može preispitati koncentraciju koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu s ovom Uredbom tako da zatraži prijavu te koncentracije. U tom slučaju Komisija nije vezana rokovima iz članka 24. stavaka 1. i 4.

5. Komisija može zatražiti prethodnu prijavu bilo koje koncentracije koja ne podliježe obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. u bilo kojem trenutku prije njezine provedbe ako posumnja na to da su dotičnom poduzeću možda bile dodijeljene strane subvencije u razdoblju od tri godine prije nastanka koncentracije. Za potrebe ove Uredbe takva se koncentracija smatra koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja.

Članak 22.

Izračun prometa

1. Ukupni promet obuhvaća iznose koje su dotična poduzeća ostvarila u prethodnoj financijskoj godini od prodaje proizvodâ i pružanja usluga u okviru svojih redovnih djelatnosti, nakon odbitka prodajnih rabata, poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji su izravno povezani s prometom. Ukupni promet dotičnog poduzeća ne uključuje prodaju proizvodâ ni pružanje usluga među poduzećima iz stavka 4.

Promet u Uniji obuhvaća proizvode koji se prodaju i usluge koje se pružaju poduzećima ili potrošačima u Uniji.

2. Odstupajući od stavka 1., ako se koncentracija sastoji od stjecanja dijelova jednog ili više poduzeća, bez obzira na to jesu li ti dijelovi pravne osobe, za prodavatelja ili prodavatelje uzima se u obzir samo promet povezan s dijelovima koji su obuhvaćeni koncentracijom.

Međutim, dvije ili više transakcija u smislu prvog podstavka ovog stavka, provedene unutar razdoblja od dvije godine između istih osoba ili poduzeća, smatraju se jednom te istom koncentracijom, koja je nastala na dan posljednje transakcije.

3. Umjesto prometa upotrebljava se sljedeće:

(a) za kreditne institucije i druge financijske institucije, zbroj sljedećih stavki prihoda kako su definirane u Direktivi Vijeća 86/635/EEZ ([22]), nakon odbitka, prema potrebi, poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza izravno povezanih s tim stavkama:

i. prihoda od kamata i sličnog prihoda;

ii. prihoda od vrijednosnih papira:

— prihoda od dionica i drugih vrijednosnih papira s promjenjivim prinosom,

— prihoda od sudjelujućih udjela,

— prihoda od dionica u povezanim poduzećima;

iii. prihoda od provizija;

iv. neto dobiti od financijskog poslovanja;

v. ostalih prihoda iz poslovanja;

(b) za osiguravajuća društva, vrijednost zaračunanih bruto premija koja obuhvaća sve primljene iznose i iznose koji se potražuju s obzirom na ugovore o osiguranju koje su sklopila ta osiguravajuća društva ili koji su sklopljeni za njihov račun, uključujući isplaćene premije reosiguranja, nakon odbitka porezâ i parafiskalnih doprinosa ili nameta obračunanih na iznose pojedinačnih premija ili ukupni opseg premija.

Za potrebe točke (a) za kreditnu instituciju ili financijsku instituciju promet u Uniji obuhvaća stavke prihoda, kako su definirane u toj točki, koje je primila podružnica ili odjel te institucije s poslovnim nastanom u Uniji.

Za potrebe točke (b) za osiguravajuće društvo promet u Uniji obuhvaća bruto premije primljene od rezidenata Unije.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ukupni promet dotičnog poduzeća izračunava se zbrajanjem odgovarajućih prometa:

(a) dotičnog poduzeća;

(b) poduzeća u kojima dotično poduzeće, izravno ili neizravno:

i. posjeduje više od polovine kapitala ili poslovne imovine;

ii. ima ovlast za korištenje više od polovice glasačkih prava;

iii. ima ovlast za imenovanje više od polovice članova nadzornog odbora, upravnog vijeća ili tijela koja pravno zastupaju ta poduzeća; ili

iv. ima pravo upravljanja poslovanjem tih poduzeća;

(c) poduzeća koja u dotičnom poduzeću imaju bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b);

(d) poduzeća u kojima poduzeće iz točke (c) ima bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b);

(e) poduzeća u kojima dva ili više poduzeća iz točaka od (a) do (d) zajednički imaju bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b).

([22]) Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

5. Ako dotična poduzeća zajedno imaju prava ili ovlasti navedene u stavku 4. točki (b), pri izračunu ukupnog prometa dotičnih poduzeća:

(a) uzima se u obzir promet proizišao iz prodaje proizvodâ i pružanja usluga između zajedničkog poduzeća i bilo kojeg trećeg poduzeća, a taj se promet ravnomjerno raspodjeljuje među dotičnim poduzećima;

(b) ne uzima se u obzir promet proizišao iz prodaje proizvodâ ili pružanja usluga između zajedničkog poduzeća i svakog od dotičnih poduzeća ili bilo kojeg drugog poduzeća povezanog s bilo kojim od njih, kao što je utvrđeno u stavku 4. točkama od (b) do (e).

Članak 23.

Agregiranje financijskih doprinosa

Ukupni financijski doprinos dotičnom poduzeću izračunava se zbrajanjem odgovarajućih financijskih doprinosa koje su treće zemlje dodijelile svim poduzećima iz članka 22. stavka 2. i članka 22. stavka 4. točaka od (a) do (e).

Članak 24.

Suspenzija koncentracijâ i rokovi

1. Koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja ne smije se provesti prije nego što ju se prijavi.

Osim toga:

(a) ako Komisija primi potpunu prijavu, koncentracija se ne smije provesti u razdoblju od 25 radnih dana nakon primitka te prijave;

(b) ako Komisija pokrene temeljiti ispitni postupak najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave, koncentracija se ne smije provesti u razdoblju od 90 radnih dana od pokretanja temeljitog ispitnog postupka. Taj se rok produljuje za 15 radnih dana ako dotična poduzeća ponude da će preuzeti obveze na temelju članka 7. s ciljem otklanjanja narušavanja na unutarnjem tržištu;

(c) ako je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 25. stavkom 3. točkom (a) ili točkom (b), koncentracija se nakon toga smije provesti.

Rok iz točaka (a) i (b) započinje na radni dan koji slijedi nakon dana primitka potpune prijave ili na radni dan koji slijedi nakon dana donošenja relevantne odluke Komisije.

2. Stavkom 1. ne sprečava se provedba javnog nadmetanja ili niza transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire koji se mogu konvertirati u druge vrijednosne papire kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, čime se stječe kontrola od raznih prodavatelja, pod sljedećim uvjetima:

(a) koncentracija je bez odgode prijavljena Komisiji na temelju članka 21.; i

(b) stjecatelj se ne koristi glasačkim pravima povezanima s dotičnim vrijednosnim papirima ili to čini samo da bi očuvao punu vrijednost svojih ulaganja na temelju odstupanja koje je Komisija odobrila u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

3. Komisija može na zahtjev odobriti odstupanje od obveza utvrđenih u stavku 1. ili stavku 2. U zahtjevu za odobrenje odstupanja navode se razlozi za takav zahtjev. Pri odlučivanju o zahtjevu Komisija osobito uzima u obzir učinke suspenzije na jedno ili više poduzeća koji su uključeni u koncentraciju ili na treću stranu, kao i rizik koji koncentracija predstavlja za narušavanje na unutarnjem tržištu. Takvo se odstupanje može odobriti pod određenim uvjetima i obvezama kako bi se osiguralo da ne dođe do narušavanja na unutarnjem tržištu. Odstupanje se može zatražiti i odobriti u bilo kojem trenutku, prije prijavljivanja ili nakon transakcije.

4. Rokovi predviđeni u stavku 1. točki (b) ovog članka produljuju se ako dotična poduzeća podnesu zahtjev u tu svrhu najkasnije 15 radnih dana nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka na temelju članka 10. Dotična poduzeća mogu podnijeti samo jedan takav zahtjev.

Komisija, uz suglasnost dotičnih poduzeća, u bilo kojem trenutku nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka može produljiti rokove predviđene u stavku 1. točki (b) ovog članka.

Ukupno trajanje svakog produljenja odnosno svih produljenja na temelju ovog stavka ne smije premašiti 20 radnih dana.

5. Komisija može iznimno suspendirati rokove predviđene u stavku 1. ako poduzeća nisu dostavila potpune informacije koje je ona zatražila na temelju članka 13. ili ako su odbila podvrgnuti se inspekciji koja je naložena odlukom na temelju članka 14.

6. Komisija može donijeti odluku na temelju članka 25. stavka 3. a da pritom nije obvezna poštovati rokove iz stavaka 1. i 4. ovog članka:

(a) ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno obvezama povezanima s odlukom donesenom na temelju članka 25. stavka 3. točke (a); ili

(b) ako je odluka opozvana na temelju članka 25. stavka 1.

7. Svaka transakcija izvršena protivno stavku 1. smatra se valjanom tek nakon donošenja odluke na temelju članka 25. stavka 3.

8. Ovaj članak ne utječe na valjanost transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire koji se mogu konvertirati u druge vrijednosne papire kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, osim ako su kupac i prodavatelj znali ili su trebali znati da je transakcija izvršena protivno stavku 1.

Članak 25.

Postupovna pravila primjenjiva na preliminarno preispitivanje i temeljiti ispitni postupak prijavljenih koncentracija

1. Na prijavljene koncentracije primjenjuju se članak 10., članak 11. stavci 1., 3. i 4., članci od 12. do 16. i članak 18.

2. Komisija može pokrenuti temeljiti ispitni postupak u skladu s člankom 10. stavkom 3. najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave.

3. Nakon temeljitog ispitnog postupka Komisija donosi provedbeni akt u obliku jedne od sljedećih odluka:

(a) odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.;

(b) odluke o nepodnošenju prigovora na temelju članka 11. stavka 4.; ili

(c) odluke o zabrani koncentracije ako utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište na temelju članaka od 4. do 6.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

4. Odluke na temelju stavka 3. donose se u roku od 90 radnih dana nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka, a taj se rok produljuje ovisno o slučaju na temelju članka 24. stavka 1. točke (b) te stavaka 4. i 5. Ako Komisija ne donese odluku u tom roku, dotičnim poduzećima dopušteno je provesti koncentraciju.

5. U svakom zahtjevu za informacije koji uputi poduzeću Komisija navodi hoće li rokovi biti suspendirani na temelju članka 24. stavka 5. u slučaju da poduzeće ne dostavi potpune informacije u propisanom roku.

6. Ako utvrdi da je koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja na temelju članka 21. stavka 1. ili koja je prijavljena na zahtjev Komisije na temelju članka 21. stavka 5. već provedena i da se stranim subvencijama u toj koncentraciji narušava unutarnje tržište na temelju članaka 4., 5. i 6., Komisija može donijeti jednu od sljedećih mjera:

(a) zahtijevati od dotičnih poduzeća da ponište koncentraciju, posebno poništavanjem spajanja ili otuđivanjem svih stečenih udjela ili sve stečene imovine, kako bi se ponovo uspostavilo stanje prije provedbe koncentracije; ili ako uspostava prijašnjeg stanja nije moguća poništavanjem koncentracije, donijeti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri uspostavilo takvo prijašnje stanje;

(b) naložiti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru kako bi se osiguralo da dotična poduzeća ponište koncentraciju ili poduzmu druge mjere za uspostavljanje prijašnjeg stanja, kao što se zahtijeva u odluci Komisije.

Komisija može nametnuti mjere iz točaka (a) i (b) ovog stavka u odluci na temelju stavka 3. točke (c) ovog članka ili zasebnom odlukom.

Komisija može donijeti, provedbenim aktom u obliku odluke, bilo koju od mjera iz točke (a) ili točke (b) ovog stavka ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno odluci donesenoj na temelju stavka 3. točke (a) ovog članka u kojoj je utvrđeno da bi u slučaju izostanka tih obveza koncentracija ispunjavala kriterij utvrđen u stavku 3. točki (c) ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

7. Komisija može također donijeti provedbeni akt u obliku odluke kojom se određuju privremene mjere iz članka 12.:

(a) ako je koncentracija provedena protivno članku 21.;

(b) ako je koncentracija provedena protivno odluci o obvezama iz stavka 3. točke (a) ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

Članak 26.

Novčane kazne i periodični penali primjenjivi na koncentracije

1. Komisija može izreći novčane kazne ili odrediti periodične penale kako je utvrđeno u članku 17.

2. Komisija odlukom može dotičnim poduzećima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ta poduzeća u prijavi na temelju članka 21. ili njezinoj dopuni namjerno ili iz nepažnje dostave netočne ili obmanjujuće informacije.

3. Komisija odlukom može dotičnim poduzećima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ta poduzeća namjerno ili iz nepažnje:

(a) ne prijave koncentraciju koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 21. prije njezine provedbe, osim ako im je to izričito odobreno u skladu s člankom 24.;

(b) provedu prijavljenu koncentraciju protivno članku 24.;

(c) provedu prijavljenu koncentraciju koja je zabranjena u skladu s člankom 25. stavkom 3. točkom (c);

(d) zaobiđu ili pokušaju zaobići zahtjeve u pogledu prijavljivanja, kako je navedeno u članku 39. stavku 1.

POGLAVLJE 4.

POSTUPCI JAVNE NABAVE

Članak 27.

Strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište u kontekstu postupaka javne nabave

Stranim subvencijama kojima se uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje u postupku javne nabave smatraju se strane subvencije kojima se poduzeću omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna s obzirom na dotične radove, robu ili usluge. Procjena na temelju članka 4. o tome postoji li narušavanje na unutarnjem tržištu i o tome je li ponuda neopravdano povoljna s obzirom na dotične radove, robu ili usluge ograničena je na dotični postupak javne nabave. U procjeni se uzimaju u obzir samo strane subvencije dodijeljene tijekom tri godine prije podnošenja prijave.

Članak 28.

Pragovi za prijavu u postupcima javne nabave

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da strani financijski doprinos koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave postoji ako:

(a) procijenjena vrijednost te javne nabave ili okvirnog sporazuma bez PDV-a, izračunana u skladu s odredbama utvrđenima u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 5. Direktive 2014/24/EU i članku 16. Direktive 2014/25/EU, ili posebne nabave u okviru dinamičkog sustava nabave, jednaka je ili veća od 250 milijuna EUR; i

(b) gospodarskom subjektu, uključujući njegova društva kćeri bez poslovne autonomije, njegova holding društva i, ako je to primjenjivo, njegove glavne podugovaratelje i glavne dobavljače uključene u istu ponudu u postupku javne nabave, tijekom tri godine prije podnošenja prijave ili, ako je to primjenjivo, ažurirane prijave, dodijeljeni su ukupni financijski doprinosi jednaki ili veći od 4 milijuna EUR po trećoj zemlji.

2. Ako javni naručitelj ili naručitelj odluči podijeliti nabavu u grupe, smatra se da strani financijski doprinos koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave postoji ako procijenjena vrijednost nabave bez PDV-a premašuje prag utvrđen u stavku 1. točki (a), a vrijednost grupe ili ukupna vrijednost svih grupa za koje ponuditelj podnosi ponudu jednaka je ili veća od 125 milijuna EUR, a strani financijski doprinos jednak je pragu utvrđenom u stavku 1. točki (b) ili veći od njega.

3. Postupci za dodjelu ugovora obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2009/81/EZ nisu obuhvaćeni ovim poglavljem.

4. Postupci za dodjelu ugovora predviđeni člankom 32. stavkom 2. točkom (c) Direktive 2014/24/EU i člankom 50. točkom (d) Direktive 2014/25/EU obuhvaćeni su odredbama poglavlja 2. ove Uredbe i isključeni su iz primjene poglavlja 4. ove Uredbe.

5. Odstupajući od članka 29. stavka 1., ako radove, robu ili usluge može isporučiti samo određeni gospodarski subjekt, u skladu s člankom 31. stavkom 4. Direktive 2014/23/EU, člankom 32. stavkom 2. točkom (b) Direktive 2014/24/EU i člankom 50. točkom (c) Direktive 2014/25/EU i ako je procijenjena vrijednost ugovora jednaka ili veća od vrijednosti utvrđene u stavku 1. točki (a) ovog članka, gospodarski subjekti koji su podnijeli ponudu ili zahtjev za sudjelovanje obavješćuju Komisiju o svim stranim financijskim doprinosima ako je ispunjen uvjet utvrđen u stavku 1. točki (b) ovog članka. Ne dovodeći u pitanje mogućnost pokretanja preispitivanja na temelju poglavlja 2. ove Uredbe, podnošenje takvih informacija ne smatra se prijavom i ne podliježe ispitnim postupcima na temelju ovog poglavlja.

6. Javni naručitelj ili naručitelj u obavijesti o nadmetanju ili, ako se provodi postupak bez prethodne objave, u dokumentaciji o nabavi navodi da gospodarski subjekti podliježu obvezi prijavljivanja kako je utvrđena u članku 29. Međutim, izostankom takvog navoda ne dovodi se u pitanje primjena ove Uredbe na ugovore obuhvaćene njezinim područjem primjene.

Članak 29.

Prethodna prijava stranih financijskih doprinosa u kontekstu postupaka javne nabave ili izjava u vezi sa stranim financijskim doprinosima u kontekstu postupaka javne nabave

1. Ako su ispunjeni uvjeti za prijavu financijskih doprinosa u skladu s člankom 28. stavcima 1. i 2., gospodarski subjekti koji sudjeluju u postupku javne nabave prijavljuju javnom naručitelju ili naručitelju sve strane financijske doprinose kako su definirani u članku 28. stavku 1. točki (b). U svim ostalim slučajevima gospodarski subjekti navode u izjavi sve primljene strane financijske doprinose i potvrđuju da primljeni strani financijski doprinosi ne podliježu obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (b). U otvorenom postupku javne nabave prijava ili izjava podnosi se samo jedanput, zajedno s ponudom. U postupku javne nabave koji se sastoji od više faza prijava ili izjava podnosi se dvaput, prvi put zajedno sa zahtjevom za sudjelovanje, a potom u obliku ažurirane prijave ili ažurirane izjave zajedno s podnesenom ponudom ili konačnom ponudom.

2. Nakon što je prijava ili izjava podnesena, javni naručitelj ili naručitelj bez odgode je prosljeđuje Komisiji.

3. Ako se prijava ili izjava ne nalazi u zahtjevu za sudjelovanje ili ponudi, javni naručitelj ili naručitelj može zahtijevati od dotičnih gospodarskih subjekata da dostave relevantni dokument u roku od 10 radnih dana. Javni naručitelj ili naručitelj proglašava nepravilnima i odbija ponude ili zahtjeve za sudjelovanje gospodarskih subjekata koji podliježu obvezama utvrđenima u ovom članku, a u konačnici im nije priložena prijava ili izjava podnesena u skladu sa stavkom 1. usprkos zahtjevu koji je uputio javni naručitelj ili naručitelj u skladu s ovim stavkom. Javni naručitelj ili naručitelj o tom odbijanju obavješćuje Komisiju.

4. Komisija bez nepotrebne odgode ispituje sadržaj primljene prijave. Ako Komisija utvrdi da je prijava nepotpuna, o tome obavješćuje javnog naručitelja ili naručitelja i dotični gospodarski subjekt te zahtijeva da gospodarski subjekt upotpuni sadržaj svoje prijave u roku od 10 radnih dana. Ako prijava priložena ponudi ili zahtjevu za sudjelovanje ostane nepotpuna usprkos zahtjevu koji je uputila Komisija u skladu s ovim stavkom, Komisija donosi odluku u kojoj tu ponudu proglašava nepravilnom. U toj odluci Komisija također od javnog naručitelja ili naručitelja zahtijeva da donese odluku o odbijanju takve nepravilne ponude ili takvog nepravilnog zahtjeva za sudjelovanje.

5. Obveza prijavljivanja stranih financijskih doprinosa u skladu s ovim člankom primjenjuje se na gospodarske subjekte, skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU, članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, kao i na glavne podugovaratelje i glavne dobavljače koji su poznati u trenutku podnošenja potpune prijave ili izjave odnosno potpune ažurirane prijave ili izjave. Za potrebe ove Uredbe podugovaratelj ili dobavljač smatra se glavnim podugovarateljem ili glavnim dobavljačem ako njegovo sudjelovanje osigurava ključne elemente izvršenja ugovora i u svakom slučaju ako ekonomski udio njegova doprinosa premašuje 20 % vrijednosti podnesene ponude.

6. U ime skupina gospodarskih subjekata, glavnih podugovaratelja i glavnih dobavljača podnošenje prijave ili izjave osigurava glavni ugovaratelj u smislu direktiva 2014/24/EU i 2014/25/EU ili glavni koncesionar u smislu Direktive 2014/23/EU. Za potrebe članka 33. glavni ugovaratelj ili glavni koncesionar odgovoran je samo za istinitost podataka povezanih s vlastitim stranim financijskim doprinosima.

7. Ako javni naručitelj ili naručitelj koji ispituje ponude posumnja na postojanje stranih subvencija, iako je podnesena izjava, o takvim sumnjama bez odgode obavješćuje Komisiju. Ne dovodeći u pitanje ovlasti javnih naručitelja ili naručitelja utvrđene u direktivama 2014/24/EU i 2014/25/EU, za ispitivanje je li određena ponuda izuzetno niska, javni naručitelj ili naručitelj ne provodi procjenu je li ponuda izuzetno niska ako bi se takva procjena pokrenula samo na temelju sumnji koje ukazuju na moguće postojanje stranih subvencija. Ako Komisija zaključi da ne postoji neopravdano povoljna ponuda u smislu ove Uredbe, o tome obavješćuje dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja. Druge pravne ili fizičke osobe mogu Komisiji dostaviti sve informacije u vezi sa stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište te mogu iznijeti svaku sumnju o tome da je možda podnesena lažna izjava.

8. Ne dovodeći u pitanje mogućnost da Komisija pokrene postupak po službenoj dužnosti, ako Komisija posumnja da je gospodarski subjekt možda ostvario korist od stranih subvencija u razdoblju od tri godine prije podnošenja ponude ili zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave, ona prije dodjele ugovora može zatražiti prijavu stranih financijskih doprinosa koje su tom gospodarskom subjektu dodijelile treće zemlje u bilo kojem postupku javne nabave koji ne podliježu obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 28. stavkom 1. ili koji je obuhvaćen područjem primjene članka 30. stavka 4. Ako je Komisija zatražila prijavu takvog financijskog doprinosa, financijski doprinos smatra se stranim financijskim doprinosom koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave i podliježe odredbama utvrđenima u poglavlju 4.

Članak 30.

Postupovna pravila primjenjiva na preliminarno preispitivanje i temeljiti ispitni postupak prijavljenih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave

1. Na prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave primjenjuju se članak 10., članak 11. stavci 1., 3. i 4. te članci 13., 14., 15., 16., 18. i 23.

2. Komisija provodi preliminarno preispitivanje najkasnije 20 radnih dana nakon što primi potpunu prijavu. U propisno obrazloženim slučajevima Komisija taj rok može produljiti jedanput, za 10 radnih dana.

3. Komisija unutar roka za dovršetak preliminarnog preispitivanja odlučuje hoće li pokrenuti temeljiti ispitni postupak i o tome bez odgode obavješćuje dotični gospodarski subjekt i javnog naručitelja ili naručitelja.

4. Ako je Komisija okončala preliminarno preispitivanje bez donošenja odluke te primi nove informacije koje je navedu da posumnja kako je podnesena prijava ili izjava bila nepotpuna, ili ako se takva prijava ili izjava ne proslijedi Komisiji, ona može zatražiti dodatne informacije u skladu s člankom 29. stavkom 4. Komisija na temelju tih novih informacija može ponovno pokrenuti preliminarno preispitivanje. Ako je preliminarno preispitivanje pokrenuto na temelju ovog poglavlja, i ne dovodeći u pitanje mogućnost pokretanja preliminarnog preispitivanja na temelju poglavlja 2., ako se pokaže potreba za time, polazište za utvrđivanje trajanja preliminarnog preispitivanja jest Komisijin primitak nove prijave ili nove izjave.

5. Komisija može donijeti odluku o okončanju temeljitog ispitnog postupka najkasnije 110 radnih dana nakon što je primila potpunu prijavu. To razdoblje može se produljiti jedanput, za 20 radnih dana, nakon savjetovanja s javnim naručiteljem ili naručiteljem, u propisno obrazloženim iznimnim slučajevima, što uključuje ispitne postupke iz stavka 6. ili u slučajevima iz članka 16. stavka 1. točaka (a) i (b).

6. Odstupajući od stavka 2., ako je postupak javne nabave postupak koji se sastoji od više faza, Komisija ispituje potpunu prijavu podnesenu zajedno sa zahtjevom za sudjelovanje u roku od 20 radnih dana od primitka te prijave bez okončavanja preliminarnog preispitivanja ili donošenja odluke o pokretanju temeljitog ispitnog postupka. Nakon isteka roka od 20 radnih dana preliminarno preispitivanje suspendira se do podnošenja konačne ponude ili ponude u slučaju ograničenog postupka. Nakon što je podnesena ponuda ili konačna ponuda koja sadržava potpunu ažuriranu prijavu,

preliminarno preispitivanje nastavlja se, a Komisija ima 20 radnih dana za njegov dovršetak, uzimajući u obzir sve dodatne informacije. Komisija u roku od 90 radnih dana od podnošenja potpune ažurirane prijave donosi odluku o okončanju svakog temeljitog ispitnog postupka koji je uslijedio.

Članak 31.

Odluke Komisije

1. Ako Komisija nakon temeljitog ispitnog postupka utvrdi da gospodarski subjekt ostvaruje korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište na temelju članaka 4., 5. i 6. i ako dotični gospodarski subjekt ponudi preuzimanje obveza kojima se u potpunosti i djelotvorno otklanja narušavanje na unutarnjem tržištu, Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

2. Ako dotični gospodarski subjekt ne ponudi preuzimanje obveza ili ako Komisija smatra da obveze iz stavka 1. nisu ni prikladne ni dostatne za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja, Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke kojom se zabranjuje dodjela ugovora dotičnom gospodarskom subjektu („odluka o zabrani dodjele ugovora"). Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2. Slijedom te odluke javni naručitelj ili naručitelj odbija ponudu.

3. Ako Komisija nakon temeljitog ispitnog postupka ne utvrdi da gospodarski subjekt ostvaruje korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, ona donosi provedbeni akt u obliku odluke na temelju članka 11. stavka 4. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

4. Procjena u skladu s člankom 6. ne smije dovesti do izmjene ponude ili konačne ponude koju je podnio gospodarski subjekt, a koja nije usklađena s pravom Unije.

Članak 32.

Evaluacije u postupcima javne nabave koje uključuju prijavu i suspenziju dodjele ugovora

1. Tijekom preliminarnog preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka mogu se nastaviti svi postupovni koraci u postupku javne nabave osim dodjele ugovora.

2. Ako Komisija odluči pokrenuti temeljiti ispitni postupak na temelju članka 30. stavka 3., ugovor se ne dodjeljuje gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu u skladu s člankom 29. sve dok Komisija ne donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 3. ili dok ne isteknu rokovi utvrđeni u članku 30. stavku 5. ili stavku 6. Ako Komisija ne donese odluku u primjenjivom roku, ugovor se može dodijeliti bilo kojem gospodarskom subjektu, među ostalim i gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu.

3. Ako javni naručitelj ili naručitelj utvrdi da je ekonomski najpovoljniju ponudu podnio gospodarski subjekt koji je podnio izjavu u smislu članka 29. te ako Komisija nije otvorila preispitivanje u skladu s člankom 29. stavkom 8., člankom 30. stavkom 3. ili stavkom 4., ugovor se može dodijeliti gospodarskom subjektu koji je podnio takvu ponudu prije nego što Komisija donese bilo koju od odluka iz članka 31. ili prije isteka rokova utvrđenih u članku 30. stavku 2., stavku 5. ili stavku 6. ili prije nego što Komisija donese bilo koju od odluka iz članka 31. u vezi s drugim ponudama koje su predmet ispitnog postupka.

4. Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 2. u vezi s ponudom za koju je javni naručitelj ili naručitelj utvrdio da je ekonomski najpovoljnija ponuda, ugovor se može dodijeliti gospodarskom subjektu koji ne podliježe odluci na temelju članka 31. stavka 2. i koji je podnio sljedeću najpovoljniju ponudu.

5. Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 1. ili stavkom 3., ugovor se može dodijeliti bilo kojem gospodarskom subjektu koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu, među ostalim i gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu na temelju članka 29.

6. Javni naručitelj ili naručitelj bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju o svakoj odluci koja se odnosi na poništenje postupka javne nabave, odbijanje ponude ili zahtjeva za sudjelovanje dotičnog gospodarskog subjekta, podnošenje nove ponude dotičnog gospodarskog subjekta ili dodjelu ugovora.

7. Načela kojima se uređuju postupci javne nabave, uključujući načela proporcionalnosti, zabrane diskriminacije, jednakog postupanja, transparentnosti i tržišnog natjecanja poštuju se u odnosu na sve gospodarske subjekte uključene u postupak javne nabave. Ispitni postupak stranih subvencija na temelju ove Uredbe ne smije dovesti do toga da javni naručitelj ili naručitelj prema dotičnim gospodarskim subjektima postupa na način koji je protivan tim načelima. Zahtjevi u pogledu okoliša, socijalni zahtjevi i zahtjevi u području rada primjenjuju se na gospodarske subjekte u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU ili drugim pravom Unije.

8. Rokovi iz ovog poglavlja počinju teći na radni dan koji slijedi nakon dana primitka prijave ili nakon dana donošenja relevantne odluke Komisije.

Članak 33.

Novčane kazne i periodični penali primjenjivi na financijske doprinose u kontekstu postupaka javne nabave

1. Komisija može izricati novčane kazne ili određivati periodične penale kako je utvrđeno u članku 17.

2. Komisija odlukom može dotičnim gospodarskim subjektima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ti gospodarski subjekti namjerno ili iz nepažnje dostave netočne ili obmanjujuće informacije u prijavi na temelju članka 29. ili njezinoj dopuni ili izjavi na temelju članka 29. ili njezinoj dopuni.

3. Komisija odlukom može dotičnim gospodarskim subjektima izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ti gospodarski subjekti namjerno ili iz nepažnje:

(a) ne prijave strane financijske doprinose u skladu s člankom 29. tijekom postupka javne nabave;

(b) zaobiđu ili pokušaju zaobići zahtjeve u pogledu prijavljivanja, kako je navedeno u članku 39. stavku 1.

POGLAVLJE 5.

ZAJEDNIČKE POSTUPOVNE ODREDBE

Članak 34.

Odnos između postupaka

1. Financijski doprinos prijavljen u kontekstu koncentracije na temelju članka 21. ili u kontekstu javne nabave na temelju članka 29. može biti relevantan u vezi s nekom drugom gospodarskom djelatnošću i procjenjivati se na temelju ove Uredbe.

2. Financijski doprinos procijenjen u kontekstu postupka po službenoj dužnosti u vezi s određenom gospodarskom djelatnošću na temelju članka 10. ili članka 11. može biti relevantan u vezi s nekom drugom gospodarskom djelatnošću i procjenjivati se na temelju ove Uredbe.

Članak 35.

Priopćavanje informacija

1. Ako država članica smatra da bi mogla postojati strana subvencija i da bi se njome moglo narušiti unutarnje tržište, dostavlja informacije o tome Komisiji. Komisija može na temelju tih informacija odlučiti pokrenuti preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. ili zatražiti prijavu na temelju članka 21. stavka 5. ili članka 29. stavka 8.

2. Fizička ili pravna osoba ili udruženje može Komisiji priopćiti sve informacije koje bi mogli imati o stranim subvencijama kojima bi se moglo narušiti unutarnje tržište. Komisija može na temelju tih informacija odlučiti pokrenuti preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. ili zatražiti prijavu na temelju članka 21. stavka 5. ili članka 29. stavka 8.

3. Komisija državama članicama i dotičnim javnim naručiteljima ili naručiteljima stavlja na raspolaganje, u za to namijenjenoj elektroničkoj bazi podataka, verzije koje nisu povjerljive svih odluka donesenih na temelju ove Uredbe.

Članak 36.

Istraživanje tržišta

1. Ako na temelju informacija kojima Komisija raspolaže postoji opravdana sumnja da bi strane subvencije u određenom sektoru, za određenu vrstu gospodarske djelatnosti ili na temelju određenog subvencijskog instrumenta mogle narušiti unutarnje tržište, Komisija može provesti istraživanje tržišta u vezi s određenim sektorom, određenom vrstom gospodarske djelatnosti ili upotrebom dotičnog subvencijskog instrumenta. Tijekom tog istraživanja tržišta Komisija može zatražiti da dotična poduzeća ili udruženja poduzeća dostave potrebne informacije te može provesti potrebne inspekcije. Komisija također može zatražiti od država članica ili dotične treće zemlje da dostave informacije.

2. Komisija, prema potrebi, objavljuje izvješće o rezultatima svojeg istraživanja tržišta u vezi s određenim sektorima, određenim vrstama gospodarskih djelatnosti ili određenim subvencijskim instrumentima te traži komentare

3. Komisija se može koristiti informacijama dobivenima u takvim istraživanjima tržišta u okviru postupaka na temelju ove Uredbe.

4. Članci 13., 14., 15. i 17. primjenjuju se na istraživanja tržišta.

Članak 37.

Dijalog s trećim zemljama

1. Ako nakon istraživanja tržišta na temelju članka 36. Komisija posumnja na postojanje opetovanih stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište ili ako su tijekom više mjera izvršavanja u okviru ove Uredbe utvrđene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište koje je dodijelila ista treća zemlja, Komisija može započeti dijalog s dotičnom trećom zemljom kako bi istražila mogućnosti čiji je cilj obustava ili izmjena takvih subvencija radi uklanjanja njihovih učinaka narušavanja na unutarnjem tržištu. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svim relevantnim promjenama.

2. Taj dijalog s trećom zemljom ne sprečava Komisiju da poduzme mjere na temelju ove Uredbe. U okviru tog dijaloga ne razmatraju se pojedinačne mjere donesene na temelju ove Uredbe.

Članak 38.

Rokovi zastare

1. Ovlasti Komisije na temelju članka 10. i članka 11. podliježu roku zastare od 10 godina, počevši od dana kada je poduzeću dodijeljena strana subvencija. Svakom mjerom koju poduzme Komisija na temelju članka 10., 13., 14. ili 15. u odnosu na stranu subvenciju prekida se rok zastare. Nakon svakog prekida rok zastare od 10 godina počinje teći iznova.

2. Ovlasti Komisije za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala iz članaka 17., 26. i 33. podliježu roku zastare od tri godine, počevši od dana kada je došlo do povrede iz članka 17., 26. ili 33. U slučaju kontinuiranih ili opetovanih povreda rok zastare počinje teći od dana na koji povreda prestane. Svakom mjerom koju Komisija poduzme u vezi s povredom iz članka 17., 26. ili 33. prekida se rok zastare za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala. Nakon svakog prekida rok zastare od tri godine počinje teći iznova.

3. Ovlasti Komisije za izvršavanje odluka kojima se izriču novčane kazne ili određuju periodični penali iz članaka 17., 26. i 33. podliježu roku zastare od pet godina, počevši od dana donošenja odluke Komisije o izricanju novčanih kazni ili određivanju periodičnih penala. Svakom mjerom koju poduzme Komisija ili neka država članica djelujući na zahtjev Komisije s ciljem izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnih penala prekida se taj rok zastare. Nakon svakog prekida rok zastare od pet godina počinje teći iznova.

4. Rok zastare istječe najkasnije na dan isteka razdoblja koje je dvostruko dulje od tog roka zastare, pod uvjetom da Komisija nije:

(a) donijela odluku na temelju članka 10. ili članka 11. u slučajevima navedenima u stavku 1. ovog članka; ili

(b) izrekla novčanu kaznu ni odredila periodične penale u situaciji navedenoj u stavku 2. ovog članka.

5. Rok zastare suspendira se sve dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom Europske unije.

Članak 39.

Sprečavanje zaobilaženja

1. Poduzeće ne smije uređivati financijske operacije ni ugovore kako bi zaobišlo zahtjeve u pogledu prijavljivanja utvrđene u članku 21. stavcima 1. i 5. te članku 29. stavcima 1., 5. i 8.

2. Ako Komisija posumnja da je poduzeće provodilo ili da provodi radnje iz stavka 1., ona od tog poduzeća može zahtijevati da pruži sve informacije koje Komisija smatra potrebnima kako bi utvrdila je li to poduzeće provodilo ili još uvijek provodi radnje iz stavka 1., te može pokrenuti preispitivanje na temelju članka 21. stavka 4. ili članka 30. stavka 4.

Članak 40.

Objava odluka

1. Komisija objavljuje sažetu obavijest o odlukama donesenima na temelju članka 10. stavka 3. točke (a), čime se svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi, državama članicama ili trećoj zemlji koja je dodijelila stranu subvenciju omogućuje da izraze svoje mišljenje.

2. Komisija objavljuje odluke donesene na temelju članka 11. stavaka 2., 3. i 4., članka 25. stavaka 3. i 6. te članka 31. stavaka 1., 2. i 3. u *Službenom listu Europske unije*.

3. Pri objavi sažetih obavijesti i odluka Komisija na odgovarajući način vodi računa o legitimnim interesima poduzeća da štite svoje poslovne tajne i ostale povjerljive informacije.

Članak 41.

Adresati odluka

1. Komisija bez odgode dostavlja poduzeću ili udruženju poduzeća odluku adresiranu njima te daje tom poduzeću ili udruženju poduzeća mogućnost da naznači Komisiji koje informacije iz odluke smatra povjerljivima.

2. Komisija dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja obavješćuje o odluci donesenoj na temelju članka 31. stavaka 1. i 3. i adresiranoj gospodarskom subjektu koji sudjeluje u postupku javne nabave.

3. Odluke donesene na temelju članka 29. stavka 4. i članka 31. stavka 2. adresiraju se dotičnom javnom naručitelju ili naručitelju. Komisija dostavlja primjerak te odluke gospodarskom subjektu kojem je zabranjeno dodijeliti ugovor.

Članak 42.

Otkrivanje informacija i prava na obranu

1. Prije donošenja odluke na temelju članka 11., članka 12., članka 17., članka 18., članka 25. stavka 3., članka 26., članka 31. ili članka 33. Komisija poduzeću koje je predmet ispitnog postupka pruža mogućnost da dostavi očitovanje o razlozima zbog kojih Komisija namjerava donijeti svoju odluku.

2. Odstupajući od stavka 1., odluka na temelju članka 12. može se donijeti privremeno, a da se poduzeću koje je predmet ispitnog postupka ne pruži mogućnost da prije toga dostavi svoje očitovanje, pod uvjetom da mu Komisija pruži tu mogućnost što je prije moguće nakon što je donijela svoju odluku.

3. Komisija temelji svoju odluku isključivo na razlozima o kojima je dotičnim poduzećima pružena mogućnost da dostave svoje očitovanje.

4. Kako bi moglo ostvariti svoje pravo na temelju stavka 1., poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ima pravo na uvid u spis predmeta Komisije. Pravo na uvid u spis predmeta ne odnosi se na povjerljive informacije ili interne dokumente Komisije ili država članica, ili, osobito, na korespondenciju između Komisije i država članica.

Pravo na uvid u spis predmeta podliježe legitimnom interesu poduzeća ili udruženja poduzeća u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija. Komisija može od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka i od poduzeća ili udruženja poduzeća koji su Komisiji dostavili informacije zatražiti da se usuglase o uvjetima za otkrivanje tih informacija. Ako se poduzeća ili udruženja poduzeća ne slažu oko tih uvjeta, Komisija ima ovlast za nametanje uvjeta za otkrivanje informacija.

Ništa u ovom stavku ne sprečava Komisiju da upotrijebi i, u mjeri u kojoj je to potrebno, otkrije informacije koje pokazuju postojanje strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište.

Članak 43.

Poslovna tajna i povjerljivost

1. Informacije pribavljene na temelju ove Uredbe smiju se upotrebljavati samo za potrebe za koje su pribavljene, osim ako pružatelj informacija pristane na drukčije postupanje.

2. Države članice i Komisija, njihovi službenici i druge osobe koje rade pod njihovim nadzorom osiguravaju zaštitu povjerljivih informacija pribavljenih u okviru primjene ove Uredbe u skladu s relevantnim primjenjivim pravilima. U tu svrhu ne otkrivaju informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne koje su pribavili na temelju ove Uredbe.

3. Stavcima 1. i 2. ne sprečava se objavljivanje statistika i izvješća koji ne sadržavaju informacije koje omogućuju identifikaciju određenih poduzeća ili udruženja poduzeća.

4. Otkrivanjem bilo koje informacije priopćene na temelju ove Uredbe ne smiju se dovesti u pitanje ključni sigurnosni interesi država članica.

POGLAVLJE 6.

ODNOS PREMA DRUGIM INSTRUMENTIMA

Članak 44.

Odnos prema drugim instrumentima

1. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena članaka 101., 102., 106., 107. i 108. UFEU-a, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 ([23]) ni Uredbe (EZ) br. 139/2004.

2. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća ([24]).

3. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/452.

4. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća ([25]).

5. Ova Uredba ima prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035 sve dok ta uredba ne postane primjenjiva na temelju njezina članka 18. Ako nakon tog datuma strana subvencija bude obuhvaćena i područjem primjene Uredbe (EU) 2016/1035 i područjem primjene ove Uredbe, prednost ima Uredba (EU) 2016/1035. Međutim, odredbe ove Uredbe koje se primjenjuju na javnu nabavu i koncentracije imaju prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035.

6. Ova Uredba ima prednost pred Uredbom (EEZ) br. 4057/86.

([23]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.).

([24]) Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 55.).

([25]) Uredba (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2022. o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije i tržištu koncesija Unije i o postupcima kojima se podupiru pregovori o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz Unije tržištu javne nabave trećih zemalja i tržištu koncesija trećih zemalja (Instrument za međunarodnu nabavu – IMN) (SL L 173, 30.6.2022., str. 1.).

7. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/712. Koncentracije, kako su definirane u članku 20. ove Uredbe, koje uključuju zračne prijevoznike, podliježu odredbama poglavlja 3. ove Uredbe. Postupci javne nabave koji uključuju zračne prijevoznike podliježu odredbama poglavlja 4. ove Uredbe.

8. Ova se Uredba tumači dosljedno s direktivama 2009/81/EZ, 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU te direktivama Vijeća 89/665/EEZ ([26]) i 92/13/EEZ ([27]).

9. Ova Uredba ne sprečava Uniju da ostvari svoja prava ili ispuni svoje obveze na temelju međunarodnih sporazuma. Ispitni postupak na temelju ove Uredbe ne provodi se, a mjere se ne nameću ili ne održavaju ako bi takav ispitni postupak ili takve mjere bili protivni obvezama Unije koje proizlaze iz bilo kojeg mjerodavnog međunarodnog sporazuma koji je Unija sklopila. Posebno, na temelju ove Uredbe ne poduzimaju se djelovanja koja bi predstavljala posebno djelovanje protiv subvencije u smislu članka 32.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama koju je dodijelila treća zemlja koja je članica Svjetske trgovinske organizacije.

POGLAVLJE 7.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 45.

Preispitivanje pred Sudom

U skladu s člankom 261. UFEU-a Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je Komisija izrekla novčane kazne ili odredila periodične penale. Sud može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili određeni periodični penal.

Članak 46.

Smjernice

1. Komisija najkasnije 12. siječnja 2026. objavljuje i nakon toga redovito ažurira smjernice u vezi s:

(a) primjenom kriterija za utvrđivanje postojanja narušavanja u skladu s člankom 4. stavkom 1.;

(b) primjenom testa ravnoteže u skladu s člankom 6.;

(c) primjenom svoje ovlasti da zatraži prethodnu prijavu svake koncentracije u skladu s člankom 21. stavkom 5. ili stranih financijskih doprinosa koje je primio gospodarski subjekt u postupku javne nabave u skladu s člankom 29. stavkom 8.; te

(d) procjenom narušavanja u postupku javne nabave u skladu s člankom 27.

2. Prije izdavanja smjernica iz stavka 1. Komisija provodi odgovarajuća savjetovanja s dionicima i državama članicama. Smjernice se zasnivaju na iskustvu stečenom tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe.

([26]) Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima (SL L 395, 30.12.1989., str. 33.).

([27]) Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru (SL L 76, 23.3.1992., str. 14.).

Članak 47.

Provedbeni akti

1. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na sljedeće:

(a) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava koncentracija na temelju članka 21., uključujući mogući pojednostavljeni postupak, uzimajući u najvećoj mogućoj mjeri u obzir cilj ograničavanja administrativnog opterećenja za podnositelje prijave na temelju članka 21. ove Uredbe i članka 4. Uredbe (EZ) br. 139/2004;

(b) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava stranih financijskih doprinosa i izjava o nepostojanju stranih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave na temelju članka 29., uključujući mogući pojednostavljeni postupak;

(c) postupovne pojedinosti za usmene izjave na temelju članka 13. stavka 7., članka 14. stavka 2. točke (c) i članka 15.;

(d) pojedinosti u vezi s otkrivanjem informacija na temelju članka 42. i poslovnoj tajni na temelju članka 43.;

(e) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti zahtjevâ u pogledu transparentnosti;

(f) detaljna pravila o izračunu rokova;

(g) postupovne pojedinosti i rokove za predlaganje obveza u skladu s člankom 25. i člankom 31.;

(h) detaljna pravila o postupovnim koracima iz članaka od 29. do 32. u pogledu ispitnih postupaka koji se odnose na postupke javne nabave.

2. Provedbeni akti iz stavka 1. donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

3. Prije donošenja mjera na temelju stavka 1. Komisija objavljuje nacrt tih mjera i traži komentare u određenom roku. Taj rok utvrđuje Komisija i on ne smije biti kraći od četiri tjedna.

4. Prvi provedbeni akti iz stavka 1. donose se do 12. srpnja 2023.

Članak 48.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 49.

Delegirani akti

1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 50. u svrhu izmjene, prema potrebi, praga za prijave koncentracija kako je utvrđen u članku 20. stavku 3. točki (a), tako da poveća ili smanji taj prag za najviše 20 % nakon što je:

(a) procijenila taj prag s obzirom na svoje iskustvo stečeno tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe; te

(b) utvrdila potrebu za izmjenom tog praga kako bi se:

i. osiguralo da se postupcima prijavljivanja utvrđenima u poglavlju 3. omogući precizna identifikacija stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište;

ii. osiguralo razumno administrativno opterećenje Komisije i dotičnih poduzeća; i

iii. povećala djelotvornost primjene ove Uredbe.

2. U svrhu evaluacije potrebe za izmjenom praga za prijave, na temelju stavka 1., Komisija provodi svoju procjenu koja obuhvaća definirano razdoblje koje ne može biti kraće od dvije godine, prije svega na temelju sljedećih objektivnih kriterija:

(a) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 25. stavka 3. točke (b);

(b) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje koncentraciju na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a);

(c) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 5. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje koncentraciju na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a);

(d) udjela preispitivanja po službenoj dužnosti na temelju članka 9. u kontekstu koncentracija koje ne podliježu obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. koja su dovela do odluke o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili do odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.;

(e) usporedbe praga utvrđenog u članku 20. stavku 3. točki (a) i prosječnog stvarnog ukupnog prometa iznad tog praga u slučajevima koji su doveli do odluke kojom se zabranjuje koncentracija na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili do odluke o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke(a);

(f) broja prijava na temelju članka 21. stavka 1. i kretanja tog broja.

3. Kako bi se podigli pragovi iz članka 20. stavka 3. točke (a), procjenom iz stavka 2. ovog članka mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio odluka kojima se zabranjuje koncentracija na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluka o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a) odnosio se na slučajeve u kojima je ukupni promet iznad praga iz članka 20. stavka 3. točke (a) bio znatno viši od tog praga; ili

(b) velik dio prijava na temelju članka 21. stavka 1. doveo je do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 25. stavka 3. točke (b).

4. Kako bi se snizili pragovi iz članka 20. stavka 3. točke (a), procjenom iz stavka 2. ovog članka mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio prijava na temelju članka 21. stavka 5. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o zabrani koncentracije na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a); ili

(b) velik dio preispitivanja stranih subvencija po službenoj dužnosti u kontekstu koncentracija koje nisu bile koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 50. u svrhu izmjene, prema potrebi, pragova za prijave kako su utvrđeni u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2. za javnu nabavu, tako da ih podigne ili snizi za najviše 20 % nakon što je:

(a) procijenila te pragove s obzirom na svoje iskustvo stečeno tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe; te

(b) utvrdila potrebu za izmjenom tih pragova kako bi se:

i. osiguralo da se postupcima prijavljivanja utvrđenima u poglavlju 4. omogući precizna identifikacija stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište;

ii. osiguralo razumno administrativno opterećenje Komisije i dotičnih gospodarskih subjekata; i

iii. povećala djelotvornost primjene ove Uredbe.

6. U svrhu evaluacije potrebe za izmjenom praga za prijave, na temelju stavka 5., Komisija provodi procjenu koja obuhvaća definirano razdoblje koje ne može biti kraće od dvije godine, prije svega na temelju sljedećih objektivnih kriterija:

(a) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 31. stavka 3.;

(b) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje dodjelu ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;

(c) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 8. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje dodjelu ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;

(d) broja odluka o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. i odluka o obvezama na temelju članka 11. stavka 3., slijedom preispitivanja po službenoj dužnosti na temelju članka 9. u kontekstu stranog financijskog doprinosa u postupku javne nabave koji nije podlijegao obvezi prijavljivanja u smislu članka 28. stavka 1. ili koji je bio obuhvaćen područjem primjene članka 30. stavka 4., u odnosu na ukupni broj takvih preispitivanja po službenoj dužnosti;

(e) usporedbe odgovarajućih pragova utvrđenih u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2. i prosječne procijenjene vrijednosti ugovorâ ili prosječne vrijednosti grupe iznad odgovarajućeg praga u slučajevima koji su doveli do odluke kojom se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluke o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;

(f) broja prijava na temelju članka 29. stavka 1. i kretanja tog broja.

7. Kako bi se podigli pragovi za prijave, procjenom iz stavka 6. mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio odluka kojima se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2. i odluka o obvezama na temelju članka 31. stavka 1. odnosio se na slučajeve u kojima je procijenjena vrijednost ugovorâ iznad praga iz članka 28. stavka 1. točke (a) ili u kojima je vrijednost grupa za koje je podnesena ponuda iznad praga iz članka 28. stavka 2., bila znatno viša od odgovarajućih pragova utvrđenih u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2.; ili

(b) velik dio prijava na temelju članka 29. stavka 1. doveo je do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 31. stavka 3.

8. Kako bi se snizili pragovi, procjenom iz stavka 6. mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio prijava na temelju članka 29. stavka 8. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1. ili odluku kojom se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2.; ili

(b) velik dio preispitivanja stranih subvencija po službenoj dužnosti u kontekstu stranih financijskih doprinosa u postupku javne nabave koji nisu podlijegali obvezi prijavljivanja u smislu članka 28. stavka 1. ili su bili obuhvaćeni područjem primjene članka 30. stavka 4. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.

9. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 50. u svrhu skraćivanja rokova za preliminarno preispitivanje i temeljite ispitne postupke kako su utvrđeni u članku 25. stavcima 2. i 4. za prijavljene koncentracije te u članku 30. stavcima 2., 5. i 6. za prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave. Komisija može donijeti takve delegirane akte radi skraćivanja rokova iz članka 25. stavaka 2. i 4. te članka 30. stavaka 2., 5. i 6. ako praktična iskustva Komisije u primjeni ove Uredbe pokažu da se procjena koju obavlja Komisija može provesti u okviru kraćeg razdoblja.

Članak 50.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 49. stavaka 1. i 5. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 12. siječnja 2025.

3. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 49. stavka 9. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 12. siječnja 2025. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije isteka razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

4. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 49. stavaka 1., 5. i 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je navedeno u toj odluci. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

5. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

6. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

7. Delegirani akt donesen na temelju članka 49. stavaka 1., 5. i 9. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 51.

Zasebni delegirani akti za različite delegirane ovlasti

Komisija donosi zasebni delegirani akt u odnosu na svaku ovlast koja joj je delegirana na temelju ove Uredbe.

Članak 52.

Izvješćivanje i preispitivanje

1. Komisija dostavlja godišnje izvješće o primjeni i provedbi ove Uredbe Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Komisija do 13. srpnja 2026. i svake tri godine nakon toga preispituje svoju praksu provedbe i izvršavanja ove Uredbe, posebno u pogledu primjene članaka 4., 5., 6. i 9. te pragova za prijavu utvrđenih u članku 20. stavku 3., članku 28. stavcima 1. i 2., te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, popraćeno, ako to Komisija smatra prikladnim, relevantnim zakonodavnim prijedlozima. Komisija u kontekstu svojeg preispitivanja izvješćuje o razvoju događaja u međunarodnim odnosima u pogledu sustavâ trećih zemalja za kontrolu subvencija.

3. Ako Komisija smatra da je primjereno objediniti izvješće i relevantne zakonodavne prijedloge, takvi prijedlozi mogu uključivati:

(a) izmjenu pragova za prijave kako su utvrđeni u člancima 20. i 28.;

(b) izuzimanje određenih kategorija dotičnih poduzeća iz obveze prijavljivanja na temelju članaka 21. i 29., posebno ako Komisijina praksa omogućuje identifikaciju gospodarskih djelatnosti u kojima nije vjerojatno da strane subvencije narušavaju unutarnje tržište;

(c) utvrđivanje posebnih pragova za prijave za određene gospodarske sektore ili različitih pragova za različite vrste ugovora o javnoj nabavi, posebno ako praksa Komisije omogućuje identifikaciju gospodarskih djelatnosti u kojima je vjerojatnije da će strane subvencije narušiti unutarnje tržište, među ostalim i u pogledu strateških sektora i kritične infrastrukture;

(d) izmjene rokova za preispitivanje i temeljite ispitne postupke kako su utvrđeni u člancima 25. i 30.

(e) stavljanje izvan snage ove Uredbe ako Komisija smatra da su multilateralna pravila za suočavanje s problemom stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište ovu Uredbu učinila potpuno suvišnom.

Članak 53.

Prijelazne odredbe

1. Uredba se primjenjuje na strane subvencije dodijeljene tijekom pet godina prije 12. srpnja 2023. ako se takvim stranim subvencijama narušava unutarnje tržište nakon 12. srpnja 2023.

2. Odstupajući od stavka 1., ova se Uredba primjenjuje na strane financijske doprinose dodijeljene tijekom tri godine prije 12. srpnja 2023. ako su takvi strani financijski doprinosi dodijeljeni poduzeću koje prijavljuje koncentraciju ili koje prijavljuje financijske doprinose u kontekstu postupka javne nabave na temelju ove Uredbe.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na koncentracije za koje je sklopljen sporazum, objavljeno javno nadmetanje ili stečen kontrolni udio prije 12. srpnja 2023.

4. Ova se Uredba ne primjenjuje na ugovore javne nabave koji su dodijeljeni ili postupke javne nabave koji su pokrenuti prije 12. srpnja 2023.

Članak 54.

Stupanje na snagu i datum početka primjene

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 12. srpnja 2023.

3. Odstupajući od stavka 2. ovog članka, članci 47. i 48. primjenjuju se od 11. siječnja 2023., a članak 14. stavci 5., 6. i 7. primjenjuju se od 12. siječnja 2024.

4. Odstupajući od stavka 2. ovog članka, članci 21. i 29. primjenjuju se od 12. listopada 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. prosinca 2022.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*
R. METSOLA	M. BEK

Tri izjave dane su u vezi s ovim pravnim aktom. Te izjave mogu se pronaći u SL C 491, 23. prosinca 2022.

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2022/2561 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 14. prosinca 2022.

o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika (kodificirani tekst)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) značajno je izmijenjena nekoliko puta ([4]). Radi jasnoće i racionalnosti tu bi direktivu trebalo kodificirati.

(2) U Bijeloj knjizi od 28. ožujka 2011., naslovljenoj „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – Ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima", Komisija je utvrdila cilj „nulta vizija" prema kojem bi se Unija do 2050. trebala približiti nultoj stopi smrtno stradalih u cestovnom prometu.

(3) Komisija je u svojoj komunikaciji o smjernicama politike u području sigurnosti prometa na cestama za razdoblje 2011. – 2020., naslovljenoj „Ususret sigurnom europskom cestovnom prostoru: smjernice politike u području sigurnosti prometa na cestama za razdoblje 2011. – 2020.", predložila cilj daljnjeg smanjenja za polovicu ukupnog broja smrtno stradalih na cestama u Uniji do 2020., počevši od 2010. Kako bi postigla taj cilj Komisija je utvrdila sedam strateških ciljeva, uključujući poboljšanje edukacije i osposobljavanja sudionika u cestovnom prometu i zaštitu ranjivih sudionika u cestovnom prometu.

(4) Na sastanku održanom 23. i 24. listopada 2014. Europsko vijeće podržalo je obvezujući cilj smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu od najmanje 40 % do 2030. u odnosu na 1990. Taj će cilj smanjenja emisija pomoći u postizanju dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma donesenoga 2015. u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ([5]) te bi svi gospodarski sektori trebali pridonijeti njegovu ostvarivanju. Prometni sektor iziskuje sveobuhvatan pristup promicanju smanjenja emisija i energetske

([1]) SL C 155, 30.4.2021., str. 78.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 22. studenoga 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 8. prosinca 2022.
([3]) Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ (SL L 226, 10.9.2003., str. 4.).
([4]) Vidjeti Prilog IV. dio A.
([5]) SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

učinkovitosti. Trebalo bi postići napredak prema mobilnosti s niskim razinama emisija, između ostalog i s pomoću istraživanja te primjene tehnoloških dostignuća koja su već raspoloživa. Potrebno je odgovarajuće osposobljavanje vozača kako bi vozili na što učinkovitiji način.

(5) Kako bi se vozačima omogućilo ispunjavanje zahtjeva povezanih s tržištem cestovnog prometa, pravila Unije o minimalnoj razini osposobljenosti za vozače u cestovnom prometu trebala bi vrijediti za sve vozače bez obzira na to jesu li samozaposleni ili plaćeni radnici te obavljaju li prijevoz za vlastite potrebe ili prijevoz uz naknadu.

(6) Cilj pravila Unije o minimalnoj razini osposobljenosti za vozače u cestovnom prometu je osigurati da je vozač na temelju svoje kvalifikacije osposobljen i za pristup prijevoznoj djelatnosti i za njezino obavljanje.

(7) Određenije, obveza posjedovanja početne kvalifikacije i obavljanja periodičnog osposobljavanja namijenjena je poboljšanju sigurnosti prometa na cestama i sigurnosti vozača, uključujući tijekom aktivnosti koje vozač obavlja kada vozilo miruje. Nadalje, moderna narav zanimanja vozača trebala bi pobuditi interes mladih za to zanimanje, što bi trebalo doprinijeti zapošljavanju novih vozača u razdobljima njihova pomanjkanja.

(8) Kako bi se spriječili nejednaki uvjeti tržišnog natjecanja, ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na prijevoznu djelatnost koju obavljaju kako državljani država članica tako i državljani trećih zemalja koji su zaposleni u poduzeću sa sjedištem u državi članici ili za njega rade.

(9) U svrhu poštivanja načela prava Unije, poželjno je da se iz primjene ove Direktive izuzmu vozači vozila koja se koriste za obavljanje prijevoza kada se procijeni da će to imati manji utjecaj na sigurnost prometa na cestama ili ako bi zahtjevi iz ove Direktive predstavljali nesrazmjeran ekonomski ili socijalni teret.

(10) Određena izuzeća trebalo bi propisati u vezi sa situacijama kada upravljanje vozilom nije vozačeva glavna djelatnost i kada bi zahtijevanje usklađivanja sa zahtjevima ove Direktive predstavljalo nerazmjerno opterećenje za vozače. U načelu, upravljanje vozilom ne smatra se vozačevom glavnom djelatnošću kada ono čini manje od 30 % radnog vremena unutar mjesec dana.

(11) Ako se upravljanje vozilom odvija rijetko, u ruralnim područjima i ako vozilom upravljaju vozači koji opskrbljuju vlastito poduzeće, trebalo bi primjenjivati izuzeća pod uvjetom da je sigurnost prometa na cestama i dalje osigurana. Zbog različitih uvjeta u ruralnim područjima Unije u geografskom i klimatskom pogledu te u pogledu gustoće naseljenosti, države članice trebale bi imati diskrecijsko pravo pri određivanju može li se takvo upravljanje vozilom smatrati povremenim i utječe li takvo izuzeće na sigurnost prometa na cestama, primjerice s obzirom na vrstu ceste, opseg prometa ili prisutnost ranjivih sudionika u cestovnom prometu.

(12) S obzirom na to da se udaljenosti koje osobe zaposlene u poljoprivredi, hortikuluri, šumarstvu, ratarstvu i ribarstvu, koje su izuzete od ove Direktive, moraju prijeći u sklopu svojeg posla razlikuju diljem Unije, trebalo bi prepustiti državama članicama da u svojem nacionalnom pravu utvrde najveće dopuštene udaljenosti na koje se primjenjuju izuzeća, izračunane od mjesta na kojem se nalazi poduzeće.

(13) Kao dokaz da vozač ispunjava svoje obveze, države članice trebale bi vozačima izdati svjedodžbe o stručnoj osposobljenosti (SSO) kojima se dokazuje njihova početna kvalifikacija ili periodično osposobljavanje.

(14) Države članice trebale bi, radi olakšanja provedbe odredaba koje se odnose na početnu kvalifikaciju, moći odabrati između nekoliko mogućnosti.

(15) Kako bi zadržali svoju vozačku kvalifikaciju, sadašnji bi vozači trebali obavljati periodično ponovno osposobljavanje iz vještina ključnih za njihovo zanimanje.

(16) Od onih vozača koji su izuzeti od obveze stjecanja početne kvalifikacije trebalo bi ipak zahtijevati da, neovisno o tome što se i dalje koriste tim izuzećem, obave periodično osposobljavanje kako bi osigurali ažurnost svojeg znanja o pitanjima koja su ključna za njihov rad.

(17) Minimalni zahtjevi koje je potrebno ispuniti u pogledu početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja odnose se na sigurnosna pravila koja treba poštovati tijekom vožnje i mirovanja vozila. Razvoj defenzivne vožnje – predviđanje opasnosti, poštivanje drugih sudionika u cestovnom prometu – koji ide ruku pod ruku s racionalnom potrošnjom goriva, trebao bi imati pozitivan utjecaj i na društvo i na sâm sektor cestovnog prometa.

(18) Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na stečena prava vozača koji je vozačku dozvolu potrebnu za obavljanje djelatnosti vozača dobio prije datuma utvrđenog za dobivanje SSO-a kojom se dokazuje odgovarajuća početna kvalifikacija ili periodično osposobljavanje.

(19) Tečajeve osposobljavanja propisane za stjecanje početne kvalifikacije i obavljanje periodičnog osposobljavanja trebali bi moći organizirati samo centri za osposobljavanje koje su odobrila nadležna tijela država članica. Kako bi se osigurala kvaliteta takvih odobrenih centara, nadležna bi tijela trebala utvrditi usklađene kriterije za njihovo odobravanje, uključujući uspostavljenu visoku razinu profesionalnosti.

(20) Za organiziranje provjera propisanih u vezi s početnom kvalifikacijom i periodičnim osposobljavanjem trebala bi biti ovlaštena ne samo nadležna tijela država članica, nego i svaki subjekt koji država članica odredi. S obzirom na važnost ove Direktive za sigurnost prometa na cestama i jednakost uvjeta tržišnog natjecanja, nadležna tijela država članica trebala bi nadzirati navedene provjere.

(21) Države članice trebale bi propisati obvezu obavljanja prvog tečaja periodičnog osposobljavanja i izdati odgovarajući SSO u roku od pet godina od datuma izdavanja SSO-a kojim se dokazuje početna kvalifikacija ili u roku od pet godina od isteka roka u kojem određeni vozači mogu ostvariti svoja stečena prava. Isto tako trebala bi postojati mogućnost skraćenja ili produljenja navedenih rokova. Nakon prvog tečaja periodičnog osposobljavanja, vozač bi svakih pet godina trebao obaviti periodično osposobljavanje.

(22) Kao dokaz da vozač koji je državljanin države članice ima jedan od SSO-a predviđenih ovom Direktivom te kako bi se olakšalo međusobno priznavanje različitih SSO-a, države članice trebale bi unijeti u tu svrhu utvrđenu, usklađenu oznaku Unije, kao i rok njezine valjanosti, u vozačku dozvolu ili u vozačku karticu o kvalifikacijama koju države članice međusobno priznaju, a čiji je standardni obrazac prikazan u Prilogu II. ovoj Direktivi. S obzirom na važnost prava koja se tom karticom dodjeljuju za sigurnost prometa na cestama i jednakost uvjeta tržišnog natjecanja, ta kartica trebala bi ispunjavati iste zahtjeve u vezi sa zaštitom od krivotvorenja kao i vozačka dozvola.

(23) Države članice trebale bi u suradnji s Komisijom elektroničkim putem razmjenjivati informacije o SSO-ovima. Trebale bi razviti potrebnu elektroničku platformu vodeći računa o analizi troškova i koristi koju je provela Komisija, uključujući mogućnost proširenja mreže EU-a za vozačke dozvole uspostavljene Direktivom 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([6]). Uz druge koristi, to će omogućiti državama članicama da lako pristupaju informacijama o završenom osposobljavanju koje nije dokumentirano u vozačkoj dozvoli vozača. Važno je da države članice i Komisija ulože napore u daljnji razvoj te funkcije s ciljem ostvarivanja pristupa u stvarnom vremenu tijekom provjera na cesti.

(24) Uzimajući u obzir razvoj na području osposobljavanja i edukacije te s ciljem povećanja doprinosa ove Direktive sigurnosti prometa na cestama i relevantnosti osposobljavanja za vozače, u tečajevima osposobljavanja trebalo bi obraditi predmete koji se odnose na sigurnost prometa na cestama, kao što su uočavanje opasnosti; zaštita ranjivih sudionika u cestovnom prometu, a posebno pješaka, biciklista i osoba s ograničenom pokretljivošću; učinkovita vožnja u smislu potrošnje goriva; vožnja u ekstremnim vremenskim uvjetima i izvanredni prijevozi. U tom kontekstu tečajevi bi također trebali obuhvaćati inteligentne prometne sustave te bi se trebali razvijati kako bi ostali ukorak s tehnološkim promjenama.

(25) Državama članicama trebalo bi dati jasnu mogućnost da unaprijede i moderniziraju prakse osposobljavanja primjenom alata informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT), kao što su e-učenje i kombinirano učenje, tijekom dijela osposobljavanja, pri čemu istodobno osiguravaju kvalitetu osposobljavanja. Pri unaprjeđivanju i modernizaciji prakse osposobljavanja s pomoću alata ICT-a važno je voditi računa o činjenici da pojedine specifične teme, na primjer postavljanje lanaca za snijeg ili osiguravanje tereta ili pak drugi elementi osposobljavanja za koje je važan praktični aspekt, zahtijevaju praktično osposobljavanje te ih se ne može na odgovarajući način obuhvatiti takvim alatima za učenje. Praktično osposobljavanje moglo bi se sastojati od upravljanja vozilom, ali ne nužno. Znatan dio osposobljavanja koje se zahtijeva u skladu s ovom Direktivom trebao bi se provoditi u odobrenom centru za osposobljavanje.

([6]) Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (SL L 403, 30.12.2006., str. 18.).

(26) Kako bi se osigurala dosljednost između različitih oblika osposobljavanja koji se zahtijevaju na temelju prava Unije, države članice trebale bi imati mogućnost kombiniranja različitih vrsta relevantnog osposobljavanja: primjerice, trebale bi moći kombinirati osposobljavanje o prijevozu opasnih tvari, o podizanju svijesti o invaliditetu ili o prijevozu životinja, s osposobljavanjem predviđenim u ovoj Direktivi.

(27) Kako bi se spriječilo da razlike u praksama koje države članice primjenjuju ometaju uzajamno priznavanje i ograničavaju pravo vozača na obavljanje periodičnog osposobljavanja u državi članici u kojoj rade, od tijela države članice trebalo bi zahtijevati da, u slučaju da se završeno osposobljavanje ne može unijeti u vozačku dozvolu, izdaju vozačku karticu o kvalifikacijama, u obliku koji je propisan standardnim obrascem prikazanim u Prilogu II. ovoj Direktivi, kojom će se osigurati uzajamno priznavanje za svakog vozača koji ispunjava zahtjeve ove Direktive.

(28) Upotreba potvrda za vozače kao dokaza o usklađenosti vozača iz trećih zemalja sa zahtjevima u pogledu osposobljavanja mogla bi predstavljati prepreku za vozače kada prijevoznik vrati potvrdu tijelima koja su je izdala, posebno kada se ti vozači žele zaposliti u drugoj državi članici. Kako bi se izbjegle situacije u kojima vozači u takvim okolnostima moraju ponoviti osposobljavanje pri novom zapošljavanju, države članice trebale bi poticati suradnju i razmjenu informacija o kvalifikacijama vozača.

(29) Trebalo bi propisati posebne odredbe u vezi s izdavanjem svjedodžbi za vozače na koje se ova Direktiva odnosi, a koji su državljani trećih zemalja.

(30) Kako bi se ova Direktiva prilagodila znanstvenom i tehničkom napretku, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama priloga I. i II. ovoj Direktivi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([7]). Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(31) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno utvrđivanje standarda koji se primjenjuje diljem Unije za početnu kvalifikaciju i periodično osposobljavanje vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog prekogranične prirode cestovnog prometa i pitanja koja se trebaju riješiti ovom Direktivom on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(32) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo i datuma početka primjene direktiva, koji su navedeni u dijelu B Priloga IV.,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Područje primjene

Ova se Direktiva primjenjuje na vožnju koju obavljaju:

(a) državljani države članice, i

(b) državljani trećih zemalja koji su zaposleni u poduzeću sa sjedištem u državi članici ili koji za njega rade

([7]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

(dalje u tekstu „vozači") koji obavljaju cestovni prijevoz na javnim cestama unutar Unije i pritom upravljaju:

— vozilima za koja je potrebna vozačka dozvola kategorije C1, C1 + E, C ili C + E, kako su definirane u Direktivi 2006/126/EZ, ili vozačka dozvola koja se priznaje kao istovjetna,

— vozilima za koja je potrebna vozačka dozvola kategorije D1, D1 + E, D ili D + E, kako su definirane u Direktivi 2006/126/EZ, ili vozačka dozvola koja se priznaje kao istovjetna.

Za potrebe ove Direktive upućivanja na kategorije vozačkih dozvola koje sadržavaju znak plus („+") čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izuzeća

1. Ova se Direktiva ne primjenjuje na vozače vozila:

(a) čija najveća dopuštena brzina ne prelazi 45 km/h;

(b) kojima se koriste ili ih nadziru oružane snage, civilna zaštita, vatrogasne službe, snage odgovorne za održavanje javnog reda i mira te službe hitne pomoći, kada se prijevoz obavlja za potrebe zadaća povjerenih navedenim službama;

(c) na kojima se obavljaju ispitivanja na cesti u svrhu tehničkog razvoja, popravka ili održavanja, ili vozače novih ili prerađenih vozila koja još nisu stavljena u promet;

(d) za koja je potrebna vozačka dozvola kategorije D ili D1 i kojima upravlja osoblje koje se bavi održavanjem, bez putnika, prema centru za održavanje smještenom u blizini najbliže baze za održavanje kojom se koristi prijevoznik ili iz njega, pod uvjetom da upravljanje tim vozilom nije vozačeva glavna djelatnost;

(e) koja se upotrebljavaju u hitnim intervencijama ili u spasilačkim misijama, uključujući vozila koja se upotrebljavaju pri nekomercijalnom prijevozu humanitarne pomoći;

(f) koja se upotrebljavaju za obuku vozača i vozački ispit svake osobe koja želi ishoditi vozačku dozvolu ili svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti („SSO") u skladu s člankom 6. i člankom 8. stavkom 1., pod uvjetom da se ta vozila ne upotrebljavaju za komercijalni prijevoz robe i putnika;

(g) koja se upotrebljavaju za nekomercijalni prijevoz putnika ili robe;

(h) kojima se prevozi materijal, oprema ili strojevi koje vozači upotrebljavaju tijekom rada, pod uvjetom da upravljanje tim vozilom nije vozačeva glavna djelatnost.

U pogledu prvog podstavka točke (f), ova Direktiva ne primjenjuje se na osobe koje žele ishoditi vozačku dozvolu ili SSO u skladu s člankom 6. i člankom 8. stavkom 1. kada te osobe tijekom učenja kroz rad obavljaju dodatno vozačko osposobljavanje, pod uvjetom da su te osobe u pratnji druge osobe koja posjeduje SSO ili instruktora vožnje, za kategoriju vozila koje se upotrebljava u svrhu utvrđenu u toj točki.

2. Ova Direktiva ne primjenjuje se ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) vozači vozilima prometuju u ruralnim područjima radi opskrbe vlastitog poduzeća;

(b) vozači ne nude usluge prijevoza;

(c) države članice smatraju da se dotični prijevoz obavlja povremeno i nema utjecaja na sigurnost prometa na cestama.

3. Ova Direktiva ne primjenjuje se na vozače vozila koja upotrebljavaju ili bez vozača unajmljuju poljoprivredna, hortikulturna, šumarska, ratarska ili ribarska poduzeća za prijevoz robe, kao dio vlastite poduzetničke djelatnosti, osim ako je upravljanje tim vozilom dio vozačeve glavne djelatnosti ili ako se tijekom vožnje premaši u nacionalnom pravu utvrđena udaljenost od mjesta na kojem se nalazi poduzeće koje vozilo ima u vlasništvu, najmu ili zakupu.

Članak 3.

Kvalifikacija i osposobljavanje

1. Uvjet za obavljanje vožnje iz članka 1. stjecanje je početne kvalifikacije i periodično osposobljavanje. U tu svrhu države članice dužne su osigurati:

(a) sustav početne kvalifikacije

Države članice odabiru jednu od sljedećih dviju opcija:

i. opcija koja obuhvaća i pohađanje tečaja i provjeru znanja

U skladu s odjeljkom 2. točkom 2.1. Priloga I., ova vrsta početne kvalifikacije uključuje obvezno pohađanje tečaja tijekom određenog vremena. Tečaj završava provjerom znanja. Nakon uspješno obavljene provjere znanja, kvalifikacija se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 6. stavkom 1. točkom (a);

ii. opcija koja obuhvaća samo provjeru znanja te provjeru vještina i ponašanja

U skladu s odjeljkom 2. točkom 2.2. Priloga I., ova vrsta početne kvalifikacije ne uključuje obvezno pohađanje tečaja, nego samo provjeru znanja i provjeru vještina i ponašanja. Nakon uspješno obavljene provjere znanja i provjere vještina i ponašanja, kvalifikacija se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 6. stavkom 1. točkom (b).

Međutim, država članica može ovlastiti vozača da upravlja vozilom na njezinom državnom području i prije nego što dobije SSO ako vozač pohađa nacionalni tečaj stručnog osposobljavanja u trajanju od najmanje šest mjeseci tijekom razdoblja od najviše tri godine. U okviru navedenog tečaja stručnog osposobljavanja, provjere znanja iz podtočaka i. i ii. mogu se obavljati postupno;

(b) sustav periodičnog osposobljavanja

U skladu s odjeljkom 4. Priloga I., periodično osposobljavanje uključuje obvezno pohađanje tečaja. Ono se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 8. stavkom 1.

2. Države članice mogu isto tako predvidjeti sustav ubrzanog stjecanja početne kvalifikacije, kako bi vozač morao upravljati vozilom u slučajevima iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke ii., članka 5. stavka 2. točke (b), članka 5. stavka 3. točke (a) podtočke i. te članka 5. stavka 3. točke (b).

U skladu s odjeljkom 3. Priloga I., ubrzano stjecanje početne kvalifikacije uključuje obvezno pohađanje tečaja. Ono završava provjerom znanja. Nakon uspješno obavljene provjere znanja, kvalifikacija se potvrđuje izdavanjem SSO-a predviđenog člankom 6. stavkom 2.

3. Države članice mogu vozače koji su dobili svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti predviđene u Uredbi (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) izuzeti od provjera znanja iz stavka 1. točke (a) podtočaka i. i ii. te stavka 2. ovog članka iz predmeta obuhvaćenih provjerom znanja predviđenom u toj uredbi i, prema potrebi, pohađanja odgovarajućeg dijela tečaja.

Članak 4.

Stečena prava

Sljedeći vozači izuzeti su od obveze stjecanja početne kvalifikacije:

(a) vozači koji imaju vozačku dozvolu kategorije D1, D1 + E, D ili D + E ili vozačku dozvolu koja se priznaje kao istovjetna, izdanu najkasnije 9. rujna 2008.;

(b) vozači koji imaju vozačku dozvolu kategorija C1, C1 + E, C ili C + E ili vozačku dozvolu koja se priznaje kao istovjetna, izdanu najkasnije 9. rujna 2009.

([8]) Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ (SL L 300, 14.11.2009., str. 51.).

Članak 5.

Početna kvalifikacija

1. Za pristup obavljanju početne kvalifikacije nije potrebno prethodno dobiti odgovarajuću vozačku dozvolu.

2. Vozači vozila namijenjenih za prijevoz robe smiju upravljati vozilom:

(a) od navršenih 18 godina:

i. vozilom kategorija vozačke dozvole C i C + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 1.;

ii. vozilom kategorija vozačke dozvole C1 i C1 + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 2.;

(b) od navršene 21 godine vozilom kategorija vozačke dozvole C i C + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 2.

3. Vozači vozila namijenjenih za prijevoz putnika smiju upravljati vozilom:

(a) od navršene 21 godine:

i. vozilom kategorija vozačke dozvole D i D + E za linijski prijevoz putnika do 50 kilometara udaljenosti i vozilom kategorija vozačke dozvole D1 i D1 + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 2.

Svaka država članica može vozača vozila iz jedne od tih kategorija ovlastiti da upravlja takvim vozilima na njezinu području od navršene 18. godine ako ima SSO iz članka 6. stavka 1.;

ii. vozilom kategorija vozačke dozvole D i D + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 1.

Svaka država članica može vozača vozila iz jedne od tih kategorija ovlastiti da upravlja takvim vozilima na njezinu području od navršene 20. godine ako ima SSO iz članka 6. stavka 1. Navedena se dobna granica može spustiti na 18 navršenih godina ako vozač upravlja takvim vozilima bez putnika;

(b) od navršene 23. godine vozilom kategorija vozačke dozvole D i D + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 2.

4. Ne dovodeći u pitanje dobne granice utvrđene u stavku 2. ovog članka, vozači koji obavljaju prijevoz robe i imaju SSO iz članka 6. za jednu od kategorija vozila predviđenih stavkom 2. ovog članka nisu obvezni imati SSO za neku od drugih kategorija vozila iz tog stavka.

Ove se odredbe primjenjuju pod istim uvjetima i na vozače koji obavljaju prijevoz putnika u kategorijama vozila iz stavka 3.

5. Vozači koji obavljaju prijevoz robe i koji svoju djelatnost proširuju ili mijenjaju kako bi prevozili putnike, ili obrnuto, te koji imaju SSO iz članka 6. ne trebaju ponavljati zajedničke dijelove početne kvalifikacije, nego samo dijelove koji su specifični za novu kvalifikaciju.

Članak 6.

SSO kojim se potvrđuje početna kvalifikacija

1. SSO može se izdati radi potvrđivanja početne kvalifikacijeu sljedećim okolnostima:

(a) SSO izdan na temelju pohađanja tečaja i provjere znanja

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) podtočkom i., države članice zahtijevaju od kandidata za vozača pohađanje tečajeva u centrima za osposobljavanje koje su nadležna tijela odobrila u skladu s odjeljkom 5. Priloga I. „odobreni centri za osposobljavanje". Ti tečajevi obuhvaćaju sve predmete navedene u odjeljku 1. Priloga I. Navedeno osposobljavanje završava uspješno obavljenom provjerom znanja utvrđenom u odjeljku 2. točki 2.1. Priloga I.

Navedenu provjeru znanja organiziraju nadležna tijela država članica ili bilo koji subjekt koji ta tijela odrede, kako bi se utvrdilo ima li kandidat za vozača u pogledu predmeta iz odjeljka 1. Priloga I. razinu znanja koja se zahtijeva u tom odjeljku. Navedena tijela ili subjekti nadziru provjeru znanja te vozaču, ako je uspješno obavi, izdaju SSO kojim se potvrđuje početna kvalifikacija.

(b) SSO izdan na temelju provjere znanja i provjere vještina i ponašanja

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) podtočkom ii., države članice zahtijevaju od kandidata za vozača uspješno obavljanje provjere znanja i provjere vještina i ponašanja iz odjeljka 2. točke 2.2. Priloga I. Navedene provjere znanja organiziraju nadležna tijela država članica ili bilo koji subjekt koji ta tijela odrede, kako bi se utvrdilo ima li kandidat za vozača u pogledu predmeta iz odjeljka 1. Priloga I. razinu znanja koja se zahtijeva u tom odjeljku. Navedena tijela ili subjekti nadziru provjere te vozaču, ako ih uspješno obavi, izdaju SSO kojim se potvrđuje početna kvalifikacija.

2. SSO se može izdati radi potvrđivanja ubrzanog stjecanja početne kvalifikacije.

U skladu s člankom 3. stavkom 2., države članice zahtijevaju od kandidata za vozača pohađanje tečajeva u odobrenim centrima za osposobljavanje. Ti tečajevi obuhvaćaju sve predmete navedene u odjeljku 1. Priloga I.

Navedeno osposobljavanje završava provjerom znanja iz odjeljka 3. Priloga I. Navedenu provjeru znanja organiziraju nadležna tijela država članica ili bilo koji subjekt koji ta tijela odrede, kako bi se utvrdilo ima li kandidat za vozača u pogledu prethodno navedenih predmeta razinu znanja koja se zahtijeva u odjeljku 1. Priloga I. Navedena tijela ili subjekti nadziru provjeru znanja te vozaču, ako je uspješno obavi, izdaju SSO kojim se potvrđuje ubrzano stjecanje početne kvalifikacije.

Članak 7.

Periodično osposobljavanje

Periodično osposobljavanje sastoji se od osposobljavanja koje imateljima SSO-a omogućuje ažuriranje znanja ključnih za njihov rad, s posebnim naglaskom na sigurnost prometa na cestama, zdravlje i sigurnost na radu te smanjenje utjecaja vožnje na okoliš.

Navedeno osposobljavanje organiziraju odobreni centri za osposobljavanje u skladu s odjeljkom 5. Priloga I. Osposobljavanje se sastoji od nastave u učionici, praktičnog osposobljavanja i, po mogućnosti, osposobljavanja s pomoću alata ICT-a ili upotrebe visokokvalitetnih simulatora. Ako se vozač zaposli u drugom poduzeću, već obavljeno periodično osposobljavanje uzima se u obzir.

Periodično osposobljavanje osmišljeno je na način da se njime produbljuju i revidiraju neki od predmeta navedenih u odjeljku 1. Priloga I. Ono mora obuhvaćati niz predmeta te uvijek mora uključivati najmanje jedan predmet koji se odnosi na sigurnost prometa na cestama. Predmetima osposobljavanja moraju se uzimati u obzir promjene u relevantnom zakonodavstvu i tehnologiji te, u najvećoj mogućoj mjeri, posebne potrebe vozača u pogledu osposobljavanja.

Članak 8.

SSO kojim se potvrđuje periodično osposobljavanje

1. Kada vozač završi periodično osposobljavanje iz članka 7., nadležna tijela država članica ili odobreni centar za osposobljavanje izdaju mu SSO kojim se potvrđuje da je periodično osposobljavanje završeno.

2. Imatelji SSO-a iz članka 6. moraju obaviti prvi tečaj periodičnog osposobljavanja u roku od pet godina od izdavanja navedenog SSO-a.

Države članice mogu skratiti ili produljiti rokove iz prvog podstavaka, među ostalim, kako bi se podudarali s datumom isteka razdoblja valjanosti vozačke dozvole. Međutim, navedeni rok ne smije biti kraći od tri godine ili dulji od sedam godina.

3. Vozač koji je obavio prvi tečaj periodičnog osposobljavanja iz stavka 2. ili u skladu s člankom 8. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (b) Direktive 2003/59/EZ mora obaviti periodično osposobljavanje svakih pet godina prije isteka razdoblja valjanosti SSO-a kojim se potvrđuje da je periodično osposobljavanje završeno.

4. Imatelji SSO-a iz članka 6. ili SSO-a iz stavka 1. ovog članka te vozači iz članka 4. koji više ne obavljaju svoje zanimanje i ne ispunjavaju zahtjeve iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka dužni su, prije nego što ponovno započnu obavljati svoje zanimanje, obaviti periodično osposobljavanje.

5. Vozači koji obavljaju cestovni prijevoz robe ili putnika i koji su završili tečajeve periodičnog osposobljavanja za jednu od kategorija vozačkih dozvola predviđenih u članku 5. stavcima 2. i 3. izuzeti su od obveze pohađanja daljnjeg periodičnog osposobljavanja za bilo koju drugu kategoriju predviđenu u tim stavcima.

Članak 9.

Mjesto osposobljavanja

Vozači iz članka 1. točke (a) ove Direktive stječu početnu kvalifikaciju iz članka 5. ove Direktive u državi članiciu kojoj imaju uobičajeno boravište, kako je definirano u članku 12. Direktive 2006/126/EZ.

Vozači iz članka 1. točke (b) stječu početnu kvalifikaciju u državi članiciu kojoj poduzeće ima sjedište ili u državi članici koja im je izdala radnu dozvolu.

Vozači iz članka 1. točaka (a) i (b) obavljaju periodično osposobljavanje iz članka 7. u državi članici u kojoj imaju uobičajeno boravište ili u državi članici u kojoj rade.

Članak 10.

Oznaka Unije

1. Na temelju SSO-a kojim se potvrđuje početna kvalifikacija i SSO-a kojim se potvrđuje periodično osposobljavanje, nadležna tijela država članica, uzimajući u obzir članak 5. stavke 2. i 3. i članak 8. ove Direktive, navode usklađenu oznaku „95” Unije, predviđenu u Prilogu I. Direktivi 2006/126/EZ, pored odgovarajućih kategorija vozačkih dozvola:

— na vozačkoj dozvoli, ili

— na vozačkoj kartici o kvalifikacijama izrađenoj u skladu sa standardnim obrascem prikazanim u Prilogu II. ovoj Direktivi.

Ako nadležna tijela države članice u kojoj je ishođen SSO ne mogu u vozačkoj dozvoli navesti usklađenu oznaku Unije, ona vozaču izdaju vozačku karticu o kvalifikacijama.

Vozačke kartice o kvalifikacijama koje su izdale države članice uzajamno se priznaju. Prilikom izdavanja vozačke kartice o kvalifikacijama nadležna tijela provjeravaju valjanost vozačke dozvole s obzirom na kategoriju dotičnog vozila.

2. Vozaču iz članka 1. točke (b) ove Direktive koji upravlja vozilom namijenjenim za cestovni prijevoz robe također se dopušta da kvalifikaciju i osposobljavanje predviđene u ovoj Direktivi dokaže putem potvrde za vozače predviđene u Uredbi (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) pod uvjetom da se na njoj nalazi oznaka „95” Unije. Za potrebe ove Direktive država članica izdavateljica navodi oznaku „95” Unije u odjeljku za napomene u potvrdi ako je dotični vozač ispunio zahtjeve u pogledu kvalifikacije i osposobljavanja predviđene u ovoj Direktivi.

3. Potvrde za vozače koje ne nose oznaku „95” Unije i koje su izdane prije 23. svibnja 2020. u skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 1072/2009, a posebno njegovim stavkom 7., s ciljem potvrđivanja usklađenosti sa zahtjevima u pogledu osposobljavanja na temelju ove Direktive, prihvaćaju se kao dokaz o kvalifikacijama do datuma njihova isteka.

([9]) Uredba (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta (SL L 300, 14.11.2009., str. 72.).

Članak 11.

Mreža za izvršavanje

1. Za potrebe izvršavanja države članice razmjenjuju informacije o izdanim ili povučenim SSO-ima. U tu svrhu države članice u suradnji s Komisijom razvijaju elektroničku mrežu ili rade na proširenju postojeće mreže, vodeći računa o Komisijinoj ocjeni najisplativije opcije.

2. Mreža može sadržavati informacije zabilježene u SSO-ima kao i informacije o administrativnim postupcima povezanima s SSO-ima.

3. Države članice osiguravaju da se obrada podataka provodi isključivo za potrebe provjere usklađenosti s ovom Direktivom, a posebno sa zahtjevima u pogledu osposobljavanja utvrđenima u ovoj Direktivi, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]).

4. Pristup mreži mora biti zaštićen. Države članice mogu odobriti pristup samo nadležnim tijelima koja su odgovorna za provedbu ove Direktive i nadzor nad usklađenosti s njome.

Članak 12.

Prilagodba znanstvenom i tehničkom napretku

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 13. u vezi s izmjenama priloga I. i II. radi njihove prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku.

Članak 13.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 26. srpnja 2019. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

([10]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

Članak 14.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2003/59/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenima u dijelu A Priloga IV., stavlja se izvan snage, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo i datuma početka primjene direktiva, koji su navedeni u dijelu B Priloga IV.

Upućivanja na direktivu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V.

Članak 15.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 16.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. prosinca 2022.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*
R. METSOLA	M. BEK

PRILOG I.

MINIMALNI ZAHTJEVI U POGLEDU KVALIFIKACIJE I OSPOSOBLJAVANJA

Odjeljak 1.

Popis predmeta

Znanje koje države članice trebaju uzeti u obzir pri utvrđivanju početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja vozača mora obuhvaćati barem predmete s ovog popisa. Kandidati za vozače moraju dostići razinu znanja i praktičnih sposobnosti potrebnu za posve sigurno upravljanje motornim vozilima odgovarajuće kategorijem vozačke dozvole.

Minimalna razina kvalifikacije mora biti usporediva najmanje s razinom 2 Europskog kvalifikacijskog okvira, kako je predviđeno u Prilogu II. Preporuci Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. ([1]).

1. Napredno osposobljavanje iz racionalne vožnje temeljeno na sigurnosnim propisima

Sve vozačke dozvole

1.1 Cilj: poznavanje osobina prijenosnog sustava kako bi se mogao najučinkovitije koristiti:

zakrivljenosti vezane uz zakretni moment, snagu i specifičnu potrošnja motora, područje optimalnog korištenja brojača okretaja, dijagrami pokrivenosti prijenosnih odnosa mjenjača.

1.2 Cilj: poznavanje tehničkih osobina i rada sigurnosnih mehanizama kako bi se kontroliralo vozilo, habanje svelo na najmanju moguću razinu i spriječile smetnje u radu:

ograničenja upotrebe kočnica i usporivača, kombinirana upotreba kočnica i usporivača, učinkovitije iskorištavanje omjera brzine i prijenosnika, upotreba inercije vozila, primjena metoda usporavanja i kočenja na nizbrdicama, postupak u slučaju kvara, primjena elektroničkih i mehaničkih uređaja kao što su elektronički program stabilnosti (ESP), napredni sustav za kočenje u nuždi (AEBS), protublokirajući kočioni sustav (ABS), sustav kontrole proklizavanja (TCS) i nadzorni sustavi u vozilu (IVMS) te drugi uređaji za pomoć u vožnji ili automatizaciju vožnje čija je upotreba odobrena.

1.3 Cilj: sposobnost optimizacije potrošnje goriva:

optimizacija potrošnje goriva primjenom znanja i iskustva iz točaka 1.1. i 1.2., važnost predviđanja protoka prometa, odgovarajući razmak u odnosu na druga vozila i korištenje momenta vozila, stalna brzina, miran način vožnje (*smooth driving style*) i odgovarajući tlak u gumama, kao i poznavanje inteligentnih prometnih sustava kojima se unaprjeđuje učinkovitost vožnje i pomaže pri planiranju ruta.

1.4 Cilj: sposobnost predviđanja i procjene rizika u prometu te prilagodba na rizike:

svijest o različitim uvjetima na cesti, u prometu i vremenskim uvjetima i prilagođavanje njima te predviđanje predstojećih događaja; znanje o tome kako pripremiti i planirati putovanje tijekom neuobičajenih vremenskih uvjeta; poznavanje upotrebe povezane sigurnosne opreme i znanje o tome kada se mora odgoditi ili otkazati putovanje zbog ekstremnih vremenskih prilika; prilagođavanje rizicima u prometu, uključujući opasno ponašanje u prometu ili rastresenu vožnju (zbog korištenja elektroničkih uređaja, konzumiranja hrane ili pića itd.); prepoznavanje opasnih situacija i prilagođavanje njima te sposobnost nošenja sa stresom koji one izazivaju, posebice s obzirom na dimenzije i masu vozilâ i s obzirom na ranjive sudionike u cestovnom prometu, kao što su pješaci, biciklisti i motorna vozila na dva kotača;

utvrđivanje mogućih opasnih situacija i pravilno tumačenje načina na koje se one mogu pretvoriti u situacije u kojima više nije moguće izbjeći sudare te odabir i provedba radnji kojima se povećavaju sigurnosni razmaci u tolikoj mjeri da je još uvijek moguće izbjeći sudar u slučaju nastanka mogućih opasnosnih situacija.

Vozačke dozvole C, C + E, C1, C1 + E

([1]) Preporuka Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o uspostavi Europskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (SL C 111, 6.5.2008., str. 1.).

1.5 Cilj: sposobnost utovara vozila uzimajući u obzir sigurnosne propise i ispravnu upotrebu vozila:

sile koje utječu na vozilo tijekom vožnje, upotreba prijenosnih odnosa mjenjača u skladu s opterećenjem vozila i karakteristikama ceste, upotreba automatskih sustava prijenosa, izračun nosivosti vozila ili skupine vozila, izračun ukupnog volumena, raspodjela opterećenja, posljedice preopterećenja osovine, stabilnost vozila i težište, vrste pakiranja i paleta;

glavne kategorije robe koje je potrebno zaštititi, tehnike učvršćivanja i privezivanja, upotreba zaštitnih remena, provjera sredstava osiguranja, korištenje opreme za rukovanje teretom, postavljanje i uklanjanje cerade.

Vozačke dozvole D, D + E, D1, D1 + E

1.6 Cilj: sposobnost osiguranja udobnosti i sigurnosti putnika:

prilagođavanje uzdužnog i postranoga gibanja, poštovanje drugih sudionika u prometu, položaj na cesti, lagano kočenje, dinamika trzaja, korištenje posebnih infrastruktura (javne površine, namjenski trakovi), rješavanje sukoba između sigurne vožnje i drugih uloga vozača, interakcija s putnicima, posebnosti određenih skupina putnika (osobe s invaliditetom, djeca).

1.7 Cilj: sposobnost utovara vozila uzimajući u obzir sigurnosne propise i ispravnu upotrebu vozila:

sile koje utječu na vozilo tijekom vožnje, upotreba prijenosnih odnosa mjenjača u skladu s opterećenjem vozila i karakteristikama ceste, upotreba automatskih sustava prijenosa, izračun nosivosti vozila ili skupine vozila, raspodjela opterećenja, posljedice preopterećenja osovine, stabilnost vozila i težište.

2. Primjena propisa

Sve dozvole

2.1 Cilj: poznavanje socijalnog okoliša cestovnog prometa i propisa koji ga uređuju:

najdulja neprekinuta vožnja specifična za prijevoznu djelatnost; načela, primjena i posljedice uredbi (EZ) br. 561/2006 ([2]) i (EU) br. 165/2014 ([3]) Europskog Parlamenta i Vijeća; kazne za neupotrebu, nepravilnu upotrebu tahografa ili neovlašteno rukovanje tahografom; poznavanje socijalnog okoliša cestovnog prometa: prava i obveze vozačâ u pogledu početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja.

Vozačke dozvole C, C + E, C1, C1 + E

2.2 Cilj: poznavanje propisa o prijevozu robe:

operativne licencije; dokumenti koji se moraju nalaziti u vozilu; zabrana korištenja određenih cesta; naknade za korištenje cesta; obveze na temelju tipskih ugovora o prijevozu robe; sastavljanje dokumenata od kojih se ugovor o prijevozu sastoji; dozvole za međunarodni prijevoz; obveze na temelju Konvencije o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom; sastavljanje međunarodnog teretnog lista; prelazak granica; otpremnici; posebni popratni dokumenti pri prijevozu robe.

Vozačke dozvole D, D + E, D1, D1 + E

([2]) Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 (SL L 102, 11.4.2006., str. 1.).

([3]) Uredba (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu, stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 o tahografu u cestovnom prometu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet (SL L 60, 28.2.2014., str. 1.).

2.3 Cilj: poznavanje propisa o prijevozu putnika:

prijevoz posebnih skupina putnika; sigurnosna oprema u autobusima; sigurnosni pojasevi; opterećenje vozila.

3. Zdravlje, sigurnost na cesti i zaštita okoliša, usluge, logistika

Sve vozačke dozvole

3.1 Cilj: osvješćivanje vozača o opasnostima na cesti i nesrećama na radu:

vrste nesreća na radu u prometu, statistika nesreća na cesti, sudjelovanje kamiona/autobusa, ljudske, materijalne i financijske posljedice.

3.2 Cilj: sposobnost sprečavanja kaznenih djela i trgovine nezakonitim useljenicima:

opće informacije, posljedice za vozače, preventivne mjere, kontrolni popis, propisi o odgovornosti prijevoznika.

3.3 Cilj: sposobnost sprečavanja fizičkih rizika:

ergonomska načela, rizici povezani s određenim kretnjama i držanjem, fizička kondicija, način rukovanja teretom, osobna zaštita.

3.4 Cilj: osviještenost o važnosti fizičke i mentalne sposobnosti:

načela zdrave, uravnotežene prehrane, učinci alkohola, droga i drugih tvari koje bi mogle utjecati na ponašanje, simptomi, uzroci i učinci umora i stresa, temeljna uloga osnovnog ciklusa rad/odmor.

3.5 Cilj: sposobnost ocjene izvanrednih situacija:

ponašanje u izvanrednoj situaciji: ocjena stanja, izbjegavanje komplikacija zbog prometne nesreće, pozivanje pomoći, pomoć ranjenima i pružanje prve pomoći, ponašanje u slučaju požara, evakuacija putnika iz kamiona/autobusa, osiguravanje sigurnosti putnika, ponašanje u slučaju napada, osnovna načela sastavljanja izvješća o prometnoj nesreći.

3.6 Cilj: sposobnost svojim ponašanjem doprinijeti ugledu trgovačkog društva:

ponašanje vozača i ugled poduzeća: važnost kakvoće vozačevih usluga za trgovačko društvo, uloge vozača, ljudi s kojima se vozač susreće, održavanje vozila, organizacija posla, komercijalne i financijske posljedice spora.

Vozačke dozvole C, C + E, C1, C1 + E

3.7 Cilj: poznavanje gospodarskih uvjeta cestovnog prijevoza roba i organizacije tržišta:

cestovni prijevoz u usporedbi s drugim načinima prijevoza (konkurencija, otpremnici), različite aktivnosti u cestovnom prometu (prijevoz uz naknadu, prijevoz za vlastite potrebe, pomoćne prijevozne aktivnosti), organizacija glavnih vrsta prijevozničkih poduzeća i pomoćnih prijevoznih aktivnosti, različite prijevozne specijalizacije (cisterne, prijevoz pri određenoj temperaturi, opasne tvari, prijevoz životinja itd.), promjene u sektoru (diversifikacija usluga koje se pružaju, željeznice i ceste, podugovaranje itd.).

Vozačke dozvole D, D + E, D1, D1 + E

3.8 Cilj: poznavanje gospodarskih uvjeta cestovnog prijevoza putnika i organizacije tržišta:

cestovni prijevoz putnika u usporedbi s drugim načinima prijevoza putnika (željeznica, osobni automobili), različite aktivnosti povezane s cestovnim prijevozom putnika, podizanje svijesti o invaliditetu, prelazak granica (međunarodni prijevoz), organizacija glavnih vrsta trgovačkih društava za cestovni prijevoz putnika.

Odjeljak 2.

Obvezna početna kvalifikacija predviđena člankom 3. stavkom 1. točkom (a)

2.1 Opcija koja obuhvaća i pohađanje tečaja i provjeru znanja

Početna kvalifikacija mora uključivati poduku iz svih predmeta navedenih na popisu iz odjeljka 1. Trajanje poduke za stjecanje početne kvalifikacije mora iznositi 280 sati.

Svaki kandidat za vozača mora odraditi najmanje 20 sati individualne vožnje u vozilu odgovarajuće kategorije koje ispunjava barem zahtjeve za testna vozila utvrđene u Direktivi 2006/126/EZ.

Tijekom individualne vožnje uz kandidata za vozača mora biti instruktor zaposlen u odobrenom centru za osposobljavanje. Svaki kandidat za vozača smije voziti najviše osam sati od 20 sati individualne vožnje na posebnom terenu ili visokokvalitetnom simulatoru kako bi se ocijenila njegova osposobljenost za racionalnu vožnju na temelju sigurnosnih propisa, posebno s obzirom na upravljanje vozilom u različitim uvjetima na cesti i promjenama tih uvjeta na cesti ovisno o vremenskim prilikama, dobu dana ili noći, te sposobnost optimizacije potrošnje goriva.

Države članice mogu dopustiti da se dio osposobljavanja provodi u odobrenom centru za osposobljavanje s pomoću alata ICT-a, poput e-učenja, istodobno osiguravajući održavanje visoke kvalitete i djelotvornosti osposobljavanja te odabirući predmete u kojima se alati ICT-a mogu upotrijebiti na najdjelotvorniji način. Države članice posebno zahtijevaju pouzdanu identifikaciju korisnika i odgovarajuća sredstva kontrole. Specifično osposobljavanje koje se zahtijeva na temelju drugog zakonodavstva Unije države članice mogu uračunati kao dio osposobljavanja. To uključuje, ali nije ograničeno na, osposobljavanje o prijevozu opasnih tvari, koje se zahtijeva na temelju Direktive 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), osposobljavanje o podizanju svijesti o invaliditetu na temelju Uredbe (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) i osposobljavanje o prijevozu životinja na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2005 ([6]).

Za vozače iz članka 5. stavka 5. obuka za stjecanje početne kvalifikacije mora trajati 70 sati, uključujući pet sati individualne vožnje.

Na kraju tog osposobljavanja nadležna tijela država članica ili subjekt koji ona odrede provode pisanu ili usmenu provjeru znanja vozača. Provjera znanja mora sadržavati barem po jedno pitanje o svakom od ciljeva navedenih na popisu predmeta iz odjeljka 1.

2.2 Opcija koja uključuje provjere znanja

Nadležna tijela država članica ili subjekt koji ona odrede organiziraju provjeru znanja te provjeru vještina i ponašanja kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (a) podtočki ii. kako bi provjerila ima li kandidat za vozača, u vezi s predmetima i ciljevima navedenima u odjeljku 1., razinu znanja propisanu u tom odjeljku.

(a) Provjera znanja sastoji se od barem dva dijela:

i. pitanja koja uključuju više mogućih odgovora, pitanja koja zahtijevaju izravan odgovor ili kombinacija tih dviju vrsta pitanja;

ii. studije slučaja.

Provjera znanja mora trajati najmanje četiri sata.

(b) Provjera vještina i ponašanja sastoji se od dva dijela:

i. provjera vožnje u svrhu ocjene osposobljenosti za racionalnu vožnju na temelju sigurnosnih propisa. Ako je to moguće, provjera se mora održati na cestama izvan izgrađenih područja, na brzim cestama i autocestama (ili sličnim), kao i na svim vrstama gradskih prometnica koje predstavljaju različite vrste poteškoća s kojima se vozač obično susreće. Bilo bi poželjno da se takva provjera održava u različitim uvjetima gustoće prometa. Vrijeme vožnje na cesti mora se optimalno iskoristiti kako bi se kandidat ocijenio u svim područjima prometa na koja može naići. Ova provjera mora trajati najmanje 90 minuta;

([4]) Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari (SL L 260, 30.9.2008., str. 13.).

([5]) Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97 (SL L 3, 5.1.2005., str. 1.).

ii. provjera vještina i ponašanja koja obuhvaća barem točke 1.5., 1.6., 1.7., 3.2., 3.3. i 3.5. Ova provjera mora trajati najmanje 30 minuta.

Vozilo koje se koristi za provjeru vještina i ponašanja mora ispunjavati barem zahtjeve za testna vozila utvrđene u Direktivi 2006/126/EZ.

Provjera znanja i vještina može se dopuniti trećom provjerom koja se obavlja na posebnom terenu ili na visokokvalitetnom simulatoru kako bi se ocijenila osposobljenost za racionalnu vožnju koja se temelji na sigurnosnim propisima, posebno u vezi s upravljanjem vozilom u različitim uvjetima na cesti i načinom na koji se ti uvjeti na cesti mijenjaju ovisno o vremenskim prilikama i dobu dana ili noći.

Trajanje te neobvezne provjere nije propisano. Ako vozač obavlja takvu provjeru, vrijeme njezina trajanja može se oduzeti od 90 minuta koliko traje provjera vožnje iz podtočke i., no ono ne smije biti duže od 30 minuta.

Za vozače iz članka 5. stavka 5. provjera znanja mora se ograničiti na predmete iz odjeljka 1. koji su relevantni za vozila na koja se nova početna kvalifikacija odnosi. Međutim, ti vozači moraju u cijelosti obaviti provjeru vještina i ponašanja.

Odjeljak 3.

Ubrzano stjecanje početne kvalifikacije predviđeno u članku 3. stavku 2.

Ubrzano stjecanje početne kvalifikacije mora obuhvaćati poduku iz svih predmeta navedenih na popisu iz odjeljka 1. Trajanje poduke mora iznositi 140 sati.

Svaki kandidat za vozača mora odraditi najmanje 10 sati individualne vožnje u vozilu odgovarajuće kategorije koje ispunjava barem zahtjeve za testna vozila utvrđene u Direktivi 2006/126/EZ.

Tijekom individualne vožnje uz kandidata za vozača mora biti instruktor zaposlen u odobrenom centru za osposobljavanje. Svaki kandidat za vozača smije voziti najviše četiri sata od 10 sati individualne vožnje na posebnom terenu ili visokokvalitetnom simulatoru kako bi se ocijenila njegova osposobljenost za racionalnu vožnju na temelju sigurnosnih propisa, posebno s obzirom na upravljanje vozilom u različitim uvjetima na cesti i promjenama tih uvjeta ovisno o vremenskim prilikama, dobu dana ili noći, te sposobnost optimizacije potrošnje goriva.

Odredbe četvrtog stavka točke 2.1. primjenjuju se i na ubrzano stjecanje početne kvalifikacije.

Za vozače iz članka 5. stavka 5. obuka za ubrzano stjecanje početne kvalifikacije mora trajati 35 sati, uključujući 2,5 sata individualne vožnje.

Na kraju tog osposobljavanja nadležna tijela država članica ili subjekt koji ona odrede provode pisanu ili usmenu provjeru znanja vozača. Provjera znanja mora sadržavati barem po jedno pitanje o svakom od ciljeva navedenih na popisu predmeta iz odjeljka 1.

Odjeljak 4.

Obvezno periodično osposobljavanje predviđeno u članku 3. stavku 1. točki (b)

Tečajeve obveznog periodičnog osposobljavanja moraju organizirati odobreni centri za osposobljavanje. Navedeni tečajevi moraju trajati po 35 sati svakih pet godina u blokovima od po najmanje sedam sati, koji se mogu raspodijeliti na dva uzastopna dana. Pri primjeni e-učenja odobreni centar za osposobljavanje osigurava održavanje odgovarajuća kvaliteta osposobljavanja, između ostalog i odabirom predmeta u kojima se alati ICT-a mogu upotrijebiti na najdjelotvorniji način. Države članice posebno zahtijevaju pouzdanu identifikaciju korisnika i odgovarajuća sredstva kontrole. Najduže dopušteno trajanje e-učenja je 12 sati. Najmanje jedan blok u sklopu tečaja osposobljavanja mora obuhvatiti predmet povezan sa sigurnošću prometa na cestama. Sadržajem osposobljavanja moraju se uzeti u obzir potrebe za osposobljavanjem koje su specifične za operacije prijevoza koje izvršava vozač, kao i relevantne pravne i tehnološke promjene te bi se njime u najvećoj mogućoj mjeri trebale uzeti u obzir posebne potrebe vozača u pogledu osposobljavanja. Tijekom 35 sati trebalo bi obraditi niz različitih predmeta, uključujući ponavljanje osposobljavanja ako se pokaže da je vozaču potrebno posebno dopunsko osposobljavanje.

Države članice mogu razmotriti da završeno specifično osposobljavanje koje se zahtijeva na temelju drugog zakonodavstva Unije uračunaju kao najviše jedan od propisanih sedmosatnih blokova. To uključuje, ali nije ograničeno na, osposobljavanje o prijevozu opasnih tvari, koje se zahtijeva na temelju Direktive 2008/68/EZ, osposobljavanje o prijevozu životinja na temelju Uredbe (EZ) br. 1/2005 te osposobljavanje o podizanju svijesti o invaliditetu u okviru osposobljavanja za prijevoz

putnika na temelju Uredbe (EU) br. 181/2011. Međutim, države članice mogu odlučiti da se završeno specifično osposobljavanje o prijevozu opasnih tvari, koje se zahtijeva na temelju Direktive 2008/68/EZ, uračunava kao dva sedmosatna bloka, pod uvjetom da je to jedino dodatno osposobljavanje koje se uzima u obzir u sklopu periodičnog osposobljavanja.

Odjeljak 5.

Odobrenje početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja

5.1 Centri za osposobljavanje koji sudjeluju u dodjeli početne kvalifikacije i periodičnom osposobljavanju moraju imati odobrenje nadležnih tijela država članica. Odobrenje se izdaje samo na temelju pisanog zahtjeva. Uz zahtjev se moraju priložiti dokumenti koji uključuju sljedeće:

5.1.1 odgovarajući program kvalifikacija i osposobljavanja uz navođenje predmeta koji se podučavaju, predloženog izvedbenog plana i nastavnih metoda;

5.1.2 kvalifikacije i područje rada instruktora;

5.1.3 informacije o mjestu održavanja tečajeva, nastavnim materijalima, sredstvima koja su na raspolaganju za praktičan rad i voznom parku koji se koristi;

5.1.4 uvjete sudjelovanja na tečajevima (broj sudionika).

5.2 Nadležno tijelo izdaje odobrenje u pisanom obliku i podložno sljedećim uvjetima:

5.2.1 da je osposobljavanje obavljeno u skladu s dokumentima priloženima zahtjevu;

5.2.2 da nadležno tijelo ima pravo poslati ovlaštene osobe da pomognu s tečajevima osposobljavanja koje provode odobreni centri, kao i da ima pravo nadzirati takve centre u pogledu korištenih sredstava i ispravnog održavanja tečajeva osposobljavanja i provjera znanja;

5.2.3 da se odobrenje može opozvati ili privremeno oduzeti ako uvjeti pod kojima je ono bilo izdano više nisu ispunjeni.

Odobreni centar mora jamčiti da instruktori dobro poznaju najnovije propise i zahtjeve u vezi s osposobljavanjem. U okviru posebnog izbornog postupka instruktori moraju dokazati poznavanje i sadržaj predmeta te pedagoških i didaktičkih metoda. Što se tiče praktičnog dijela osposobljavanja, instruktori moraju dokazati da posjeduju iskustvo kao profesionalni vozači ili slično vozačko iskustvo, poput, primjerice, iskustva instruktora za teška teretna vozila.

Program poduke mora biti u skladu s odobrenjem i mora obuhvaćati predmete s popisa iz odjeljka 1.

PRILOG II.

ODREDBE O OBRASCU EUROPSKE UNIJE ZA VOZAČKU KARTICU O KVALIFIKACIJAMA

1. Fizičke značajke vozačke kartice o kvalifikacijama

Fizičke značajke vozačke kartice o kvalifikacijama moraju biti u skladu s normama ISO 7810 i 7816-1.

Načini provjere jesu li fizičke značajke vozačke kartice o kvalifikacijama u skladu s međunarodnim standardima moraju biti u skladu s normom ISO 10373.

2. Informacije koje se navode u vozačkoj kartici o kvalifikacijama

Vozačka kartica o kvalifikacijama mora biti dvostrana.

Prva strana mora sadržavati:

(a) naslov „vozačka kartica o kvalifikacijama", otisnut velikim slovima na službenom jeziku ili službenim jezicima države članice koja izdaje vozačku karticu o kvalifikacijama;

(b) naziv države članice koja izdaje vozačku karticu o kvalifikacijama (neobvezno);

(c) razlikovnu oznaku države članice koja izdaje vozačku karticu o kvalifikacijama, tiskanu u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s 12 žutih zvjezdica; razlikovne oznake država članica su kako slijedi:

B	:	Belgija
BG	:	Bugarska
CZ	:	Češka
DK	:	Danska
D	:	Njemačka
EST	:	Estonija
IRL	:	Irska
GR	:	Grčka
E	:	Španjolska
F	:	Francuska
HR	:	Hrvatska
I	:	Italija
CY	:	Cipar
LV	:	Latvija
LT	:	Litva
L	:	Luksemburg
H	:	Mađarska
M	:	Malta
NL	:	Nizozemska
A	:	Austrija
PL	:	Poljska
P	:	Portugal
RO	:	Rumunjska
SLO	:	Slovenija

SK	:	Slovačka
FIN	:	Finska
S	:	Švedska

(d) informacije specifične za vozačku karticu o kvalifikacijama, numerirane kako slijedi:

1. prezime imatelja;
2. ime imatelja;
3. datum i mjesto rođenja imatelja;
4. (a) datum izdavanja;
   (b) datum isteka valjanosti;
   (c) naziv tijela koje izdaje karticu (može se otisnuti na drugoj strani);
   (d) broj različit od broja vozačke dozvole koji će se koristiti u upravne svrhe (neobvezno);
5. (a) broj vozačke dozvole;
   (b) serijski broj;
6. fotografija imatelja;
7. potpis imatelja;
8. uobičajeno boravište ili poštanska adresa imatelja (neobvezno);
9. kategorije vozila za koje vozač ispunjava zahtjeve u pogledu početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja;

(e) naslov „obrazac Europske unije” na jeziku ili jezicima države članice koja izdaje vozačku karticu o kvalifikacijama, te naslov „vozačka kartica o kvalifikacijama” na drugim službenim jezicima Unije, tiskan u plavoj boji tako da čini pozadinu vozačke kartice o kvalifikacijama:

tarjeta de cualificación del conductor

карта за квалификация на водача

osvědčení profesní způsobilosti řidiče

chaufføruddannelsesbevis

Fahrerqualifizierungsnachweis

juhi pädevustunnistus

δελτίο επιμόρφωσης οδηγού

driver qualification card

carte de qualification de conducteur

cárta cáilíochta tiománaí

vozačka kartica o kvalifikacijama

carta di qualificazione del conducente

vadītāja kvalifikācijas apliecība

vairuotojo kvalifikacinė kortelė

gépjárművezetői képesítési igazolvány

karta ta’ kwalifika tas-sewwieq

kwalificatiekaart bestuurder

karta kwalifikacji kierowcy

carta de qualificação de motorista

cartelă de pregătire profesională a conducătorului auto

kvalifikačná karta vodičakartica

o usposobljenosti voznika

kuljettajan ammattipätevyyskortti

yrkeskompetensbevis för förare;

(f) referentne boje:

— plava: Pantone Reflex blue,

— žuta: Pantone yellow;

Druga strana mora sadržavati:

(a) 9. kategorije vozila za koje vozač ispunjava zahtjeve u pogledu početne kvalifikacije i periodičnog osposobljavanja;

10. usklađenu oznaku „95” Unije predviđenu u Prilogu I. Direktivi 2006/126/EZ;

11. prostor predviđen za eventualni unos od strane države članice koja izdaje vozačku karticu o kvalifikacijama ključnih administrativnih podataka ili podataka koji se odnose na sigurnost prometa na cestama (neobvezno). Ako se podaci odnose na neku od stavki iz ovog Priloga, takvim podacima mora prethoditi odgovarajući broj stavke;

(b) pojašnjenje numeriranih unosa navedenih na prvoj i drugoj strani vozačke kartice o kvalifikacijama (barem unosa pod 1., 2., 3., 4.a, 4.b, 4.c, 5.a, 5.b i 10.).

Ako država članica te stavke želi upisati na nacionalnom jeziku koji nije jedan od sljedećih jezika: bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski izrađuje dvojezičnu inačicu vozačke kartice o kvalifikacijama upotrebom jednog od gore navedenih jezika, ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga.

3. Zaštita, uključujući zaštitu podataka

Svrha različitih sastavnih dijelova vozačke kartice o kvalifikacijama jest spriječiti krivotvorenje ili neovlašteno rukovanje i otkriti svaki takav pokušaj.

Države članice moraju osigurati razinu zaštite vozačke kartice o kvalifikacijama koja je barem usporediva s razinom zaštite vozačke dozvole.

4. Posebne odredbe

Nakon savjetovanja s Komisijom, države članice mogu, ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Priloga, dodati boje ili oznake, primjerice, crtični kod, nacionalne simbole i zaštitne elemente.

U vezi s međusobnim priznavanjem vozačkih kartica o kvalifikacijama, crtični kod ne smije sadržavati nikakve druge informacije osim onih koje su već čitljivo navedene na vozačkoj kartici o kvalifikacijama ili koje su nužne za postupak izdavanja kartice.

5. Prijelazne odredbe

Vozačke kartice o kvalifikacijama izdane prije 23. svibnja 2020. valjane su do njihova datuma isteka.

6. Obrazac Europske unije za vozačku karticu o kvalifikacijama

Str. 1.

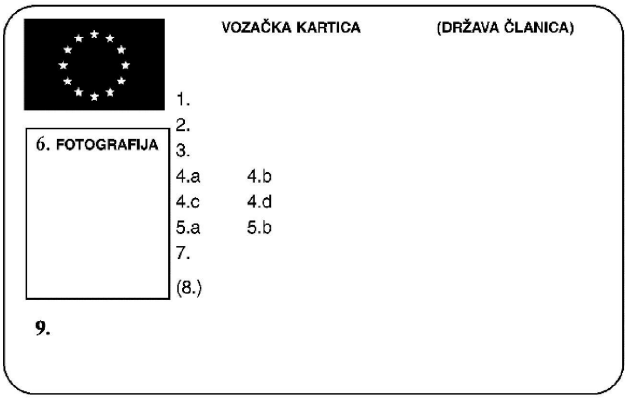

Str. 2.

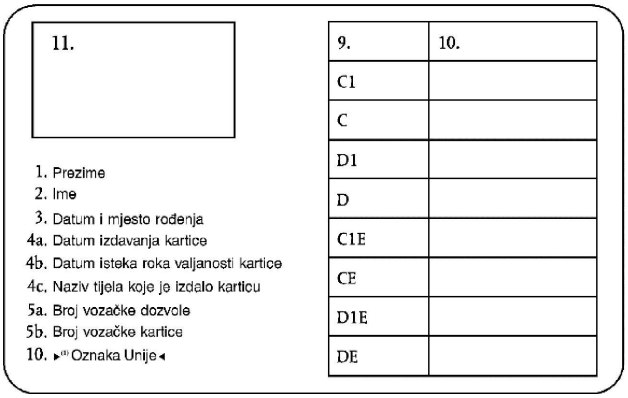

PRILOG III.

KORELACIJSKA TABLICA ZA UPUĆIVANJA NA ODREĐENE KATEGORIJE VOZAČKIH DOZVOLA

Upućivanje u ovoj Direktivi	Upućivanje u Direktivi 2006/126/EZ
C + E	CE
C1 + E	C1E
D + E	DE
D1 + E	D1E

PRILOG IV.

Dio A

Direktiva stavljena izvan snage s naknadnim izmjenama

(iz članka 14.)

Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 226, 10.9.2003., str. 4.)	
Direktiva Vijeća 2004/66/EZ (SL L 168, 1.5.2004., str. 35.)	samo točka IV.2 Priloga
Direktiva Vijeća 2006/103/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 344.)	samo točka A.6 Priloga
Uredba (EZ) br. 1137/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 311, 21.11.2008., str. 1.)	samo točka 9.11 Priloga
Direktiva Vijeća 2013/22/EU (SL L 158, 10.6.2013., str. 356.)	samo točka A.4 Priloga
Direktiva (EU) 2018/645 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 112, 2.5.2018., str. 29.)	samo članak 1. i Prilog
Uredba (EU) 2019/1243 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 198, 25.7.2019., str. 241.)	samo točka IX.5 Priloga

Dio B

Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo i datumi početka primjene

(iz članka 14.)

Direktiva	Rok za prenošenje	Datum početka primjene
2003/59/EZ	10. rujna 2006.	10. rujna 2008. u pogledu početne kvalifikacije potrebne za upravljanje vozilima kategorija vozačkih dozvola D1, D1 + E, D i D + E 10. rujna 2009. u pogledu početne kvalifikacije potrebne za upravljanje vozilima kategorija vozačkih dozvola C1, C1 + E, C i C + E
(EU) 2018/645	23. svibnja 2020., uz iznimku članka 1. točke 6. 23. svibnja 2021. u pogledu članka 1. točke 6.	

PRILOG V.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 2003/59/EZ	Ova Direktiva
Članci 1. do 7.	Članci 1. do 7.
Članak 8. stavak 1.	Članak 8. stavak 1.
Članak 8. stavak 2. prvi podstavak uvodni dio i točka (a)	Članak 8. stavak 2. prvi podstavak
Članak 8. stavak 2. prvi podstavak točka (b)	–
Članak 8. stavak 2. drugi podstavak	Članak 8. stavak 2 drugi podstavak
Članak 8. stavci 3., 4. i 5.	Članak 8. stavci 3., 4. i 5.
Članci 9. i 10.	Članci 9. i 10.
Članak 10.a	Članak 11.
Članak 11.	Članak 12.
Članak 11.a	Članak 13.
Članak 13.	–
Članak 14.	–
Članak 15.	Članak 14.
Članak 16.	Članak 15.
Članak 17.	Članak 16.
Prilog I.	Prilog I.
Prilog II.	Prilog II.
Prilog III.	Prilog III.
–	Prilog IV.
–	Prilog V.

II.

(Nezakonodavni akti)

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2022/2562

od 24. listopada 2022.

o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Okvirnog sporazuma o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 209. u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Vijeće je 25. studenoga 2004. ovlastilo Komisiju za otvaranje pregovora s Tajlandom o Okvirnom sporazumu o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane („Sporazum").

(2) Pregovori o Sporazumu uspješno su okončani 2. rujna 2022. parafiranjem Sporazuma u Bruxellesu.

(3) Cilj je Sporazuma ojačati suradnju u brojnim područjima politike, uključujući ljudska prava, neširenje oružja za masovno uništenje, borbu protiv terorizma, borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, trgovinu, migracije, okoliš, energetiku, klimatske promjene, prijevoz, znanost i tehnologiju, zapošljavanje i socijalna pitanja, obrazovanje te poljoprivredu.

(4) Sporazum bi trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju.

(5) S obzirom na potrebu da se Sporazum počne primjenjivati prije njegova stupanja na snagu nakon ratifikacije u državama članicama, određene odredbe Sporazuma trebalo bi početi privremeno primjenjivati do završetka postupaka potrebnih za njegovo stupanje na snagu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se potpisivanje u ime Unije Okvirnog sporazuma o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane („Sporazum"), podložno sklapanju Sporazuma ([1]).

([1]) Vidjeti stranicu 72. ovoga Službenog lista.

Članak 2.

Predsjednika Vijeća ovlašćuje se da odredi jednu ili više osoba ovlaštenih za potpisivanje Sporazuma u ime Unije.

Članak 3.

Do završetka postupaka potrebnih za njegovo stupanje na snagu, u skladu s člankom 59. Sporazuma i podložno u tom članku predviđenim obavijestima, sljedeći dijelovi Sporazuma privremeno se primjenjuju ([2]) između Europske unije i Kraljevine Tajlanda, ali samo u mjeri u kojoj su njima obuhvaćena pitanja u nadležnosti Unije, uključujući pitanja u nadležnosti Unije za utvrđivanje i provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike:

— glava I.,

— glava II.,

— glava III.,

— glava IV.: članci 20., 21., 22., 23., 25., 26., 27., 28., 29.,

— glava V.: članci 30., 31., 32., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49.,

— glava VI.,

— glava VII.,

— glava VIII.,

— Zajednička izjava o članku 5.,

— Zajednička izjava o članku 23.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Luxembourgu 24. listopada 2022.

Za Vijeće
Predsjednica
A. HUBÁČKOVÁ

([2]) Glavno tajništvo Vijeća u *Službenom listu Europske unije* objavit će datum od kojeg se dijelovi Sporazuma trebaju privremeno primjenjivati.

OKVIRNI SPORAZUM

o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Tajlanda, s druge strane

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „EU”,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane,

i

KRALJEVINA TAJLAND, dalje u tekstu „Tajland”,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR tradicionalne prijateljske veze između stranaka te bliske povijesne, političke i gospodarske odnose koji ih ujedinjuju;

PRIDAJUĆI posebnu važnost sveobuhvatnoj prirodi njihova uzajamnog odnosa;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju privrženost demokratskim načelima i ljudskim pravima i temeljnim slobodama utvrđenima u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda (UN) 10. prosinca 1948. te u drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju privrženost načelima vladavine prava i dobrog upravljanja te svoju želju za promicanjem gospodarskog i društvenog napretka svojih naroda, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu zaštite okoliša i načela održivog razvoja, kao i Program održivog razvoja do 2030., koji je donesen Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 70/1 od 25. rujna 2015.;

PREPOZNAJUĆI status Tajlanda kao zemlje u razvoju i uzimajući u obzir stupnjeve razvijenosti stranaka;

PREPOZNAJUĆI potrebu za promicanjem koncepata i ciljeva neširenja oružja i razoružanja primjenom relevantnih međunarodnih i regionalnih instrumenata radi suzbijanja opasnosti koju predstavlja oružje za masovno uništenje. Donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1540 (2004.) konsenzusom naglašava predanost cijele međunarodne zajednice da suzbije širenje takvog oružja. Europsko vijeće donijelo je 12. prosinca 2003. Strategiju protiv širenja oružja za masovno uništenje, a Vijeće Europske unije donijelo je 17. studenoga 2003. politiku EU-a o uključivanju politika o neširenju oružja u odnose EU-a s trećim zemljama. Tajland je kao član Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN) osnivač i potpisnik Ugovora o zoni bez nuklearnog oružja u jugoistočnoj Aziji, potpisanog u Bangkoku 15. prosinca 1995.;

BUDUĆI DA stranke priznaju povezanost razoružanja, kontrole naoružanja, mira i sigurnosti i razvoja te napominju da bliža suradnja između stranaka u promicanju provedbe relevantnih međunarodnih instrumenata može dovesti do napretka u ostvarivanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja i sigurnijeg svijeta;

BUDUĆI da stranke gledaju na terorizam kao na prijetnju globalnoj sigurnosti i žele povećati intenzitet svojeg dijaloga i suradnje u području borbe protiv terorizma, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, posebno s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1373 (2001), stranke ponovno potvrđuju da je poštovanje ljudskih prava za sve i vladavine prava temelj za borbu protiv terorizma;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena te da se njihov učinkovit kazneni progon mora osigurati poduzimanjem mjera na nacionalnoj razini i jačanjem globalne suradnje;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI odlučnost da se bore protiv teških kaznenih djela od međunarodnog značaja;

PREPOZNAJUĆI važnost Sporazuma o suradnji između Europske ekonomske zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda - zemalja članica Udruženja država jugoistočne Azije, potpisanog u Kuala Lumpuru 7. ožujka 1980., i njegovih naknadnih protokola o pristupanju;

PREPOZNAJUĆI važnost jačanja postojećeg odnosa među strankama s ciljem jačanja njihove suradnje te njihovu zajedničku želju za konsolidacijom, produbljivanjem i proširivanjem svojih odnosa u područjima od uzajamnog interesa na temelju poštovanja suvereniteta, jednakosti, nediskriminacije i poštovanja prirodnog okruženja i uzajamne koristi;

PRIZNAJUĆI da stranke dijele zajedničku težnju za postizanjem resursno učinkovitog, uključivog, inovativnog, klimatski neutralnog i zelenog gospodarstva te da dijeljenje iskustava u provedbi njihovih domaćih politika može poboljšati njihove rezultate i ubrzati ostvarenje UN-ovih ciljeva održivog razvoja;

IZRAŽAVAJUĆI svoju potpunu predanost promicanju održivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, uključujući zaštitu okoliša, učinkovitu suradnju u borbi protiv klimatskih promjena i učinkovitu provedbu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), donesene u Rio de Janeiru 9. svibnja 1992., i Pariškog sporazuma, donesenog u Parizu 12. prosinca 2015., kao i učinkovito promicanje i provedbu međunarodno priznatih socijalnih i radnih standarda;

OSIGURAVAJUĆI u tom smislu da nitko ne bude zapostavljen;

NAGLAŠAVAJUĆI važnost produbljivanja odnosa i suradnje u područjima kao što su migracije;

POTVRĐUJUĆI svoju želju da ojačaju, potpuno u skladu s mjerama poduzetima u regionalnim okvirima, suradnju dviju stranaka utemeljenu na zajedničkim vrijednostima i uzajamnim koristima;

PREPOZNAJUĆI važnost koju stranke pridaju načelima i pravilima koja uređuju međunarodnu trgovinu posebno sadržana u Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u"), sklopljenom u Marakešu 15. travnja 1994., i potrebi da ih se primjenjuje na transparentan i nediskriminirajući način;

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje EU može sklapati u skladu s dijelom III. glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih posebnih sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako EU, istodobno s Irskom u pogledu njezinih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Tajland da su takvi budući posebni sporazumi postali obvezujući za Irsku kao dio EU-a u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere EU-a koje bi se donijele u skladu s prethodno navedenom glavom za provedbu ovog Sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako je priopćila svoju želju da sudjeluje u takvim mjerama ili da ih prihvati u skladu s Protokolom br. 21; NAPOMINJUĆI I da bi takvi budući posebni sporazumi ili takve naknadne unutarnje mjere EU-a bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske, priloženom tim ugovorima,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

PRIRODA I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Opća načela

1. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima kao i poštovanje načela vladavine prava predstavlja temelj unutarnjih i međunarodnih politika stranaka i čini bitan element ovog Sporazuma.

2. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, suradnji u suočavanju s izazovima povezanim s klimatskim promjenama i globalizacijom te doprinosu Programu održivog razvoja do 2030.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost Pariškoj deklaraciji o učinkovitosti pomoći donesenoj 2005. i suglasne su jačati suradnju radi daljnjeg poboljšanja učinkovitosti razvoja.

4. Stranke ponovno potvrđuju svoju privrženost načelima dobrog upravljanja i borbi protiv korupcije na svim razinama, posebno uzimajući u obzir svoje međunarodne obveze.

5. Stranke su suglasne da aktivnosti suradnje na temelju ovog Sporazuma uzimaju u obzir njihove vlastite potrebe i kapacitete.

Članak 2.

Ciljevi suradnje

U kontekstu dobro uspostavljenog partnerstva stranke su suglasne da će im odnos biti usmjeren prema budućnosti sa strukturiranijom i strateškom perspektivom, zajedničkim vrijednostima i pitanjima od uzajamnog interesa te se obvezuju voditi sveobuhvatni dijalog i dalje promicati međusobnu suradnju u sektorima od zajedničkog interesa. Njihova će nastojanja biti posebno usmjerena na:

(a) njegovanje bilateralne i multilateralne suradnje u svim relevantnim regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama uključenima u pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom;

(b) uspostavljanje suradnje u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje;

(c) uspostavljanje dijaloga o teškim kaznenim djelima od međunarodnog značaja;

(d) uspostavljanje suradnje u sprečavanju terorizma i transnacionalnih kaznenih djela te u borbi protiv njih;

(e) osiguravanje uvjeta za povećanje i razvoj trgovine i ulaganja između stranaka te promicanje povećanja i razvoja trgovine i ulaganja, na njihovu uzajamnu korist, uz osiguravanje poštovanja načela i pravila WTO-a i na način koji podupire cilj održivog razvoja i promiče održive lance opskrbe i odgovorne poslovne prakse;

(f) uspostavljanje suradnje u svim područjima povezanima s trgovinom i ulaganjem od uzajamnog interesa kako bi se promicala provedba načela i pravila WTO-a, olakšali održivi trgovinski i ulagački tokovi i spriječile i otklonile prepreke trgovini i ulaganju na način koji je dosljedan s postojećim i budućim inicijativama EU-a i ASEAN-a te održivim razvojem, koji ih nadopunjuje i koji im pridonosi;

(g) uspostavljanje suradnje u području slobode, sigurnosti i pravde, uključujući vladavinu prava i pravosudnu i pravnu suradnju, zaštitu osobnih podataka, migracije, borbu protiv pranja novca, organiziranog kriminala i nedopuštenih droga;

(h) uspostavljanje suradnje u svim ostalim sektorima od uzajamnog interesa, osobito u području makroekonomske politike i financijskih institucija, planiranja razvoja, dobrog upravljanja u području oporezivanja, borbe protiv korupcije, društveno odgovornog poslovanja, industrijske politike te mikro, malog i srednjeg poduzetništva (MMSP), informacijskog društva, znanosti, tehnologije i inovacija, gospodarstva s niskom razinom ugljika, kružnog i zelenog gospodarstva, biogospodarstva, klimatskih promjena, energetike, prijevoza, istraživanja i razvoja, obrazovanja i osposobljavanja, kulture, turizma, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, okoliša i prirodnih resursa, poljoprivrede i ruralnog razvoja, zdravstva, statistike, društva znanja, sigurnosti hrane, fitosanitarnih i veterinarskih pitanja, zapošljavanja i socijalnih pitanja;

(i) povećanje sudjelovanja stranaka u programima subregionalne, regionalne i trilateralne suradnje koji su otvoreni za sudjelovanje druge stranke;

(j) jačanje uloge i profila stranaka u regijama svake od stranaka putem različitih sredstava, uključujući kulturne razmjene, upotrebu informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i obrazovanje;

(k) promicanje međuljudskog razumijevanja suradnjom različitih nevladinih tijela kao što su skupine za strateško promišljanje, akademska zajednica, civilno društvo i mediji u obliku seminara, konferencija, interakcije mladih, vježbi u kiberprostoru, osposobljavanja, razmjena i drugih aktivnosti.

Članak 3.

Oružje za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke državnim i nedržavnim akterima jedna od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti. Stranke su suglasne surađivati i doprinositi sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje te načina njegove isporuke punim poštovanjem i nacionalnom provedbom svojih postojećih obveza u skladu s međunarodnim ugovorima i sporazumima o razoružanju i neširenju, kao i ostalih relevantnih međunarodnih obveza u okviru UN-a, uključujući rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a. Stranke su suglasne da je ova odredba bitan element ovog Sporazuma.

2. Stranke su nadalje suglasne surađivati i doprinositi sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke te promicanju provedbe međunarodnih instrumenata u području razoružanja:

(a) poduzimanjem koraka da postanu stranke i da u potpunosti provedu sve ostale relevantne međunarodne instrumente;

(b) u skladu sa svojim međunarodnim obvezama jačanjem učinkovitosti nacionalnih kontrola izvoza i kontrolom izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje, uključujući kontrolu krajnjeg korištenja tehnologija dvojne namjene u vezi s oružjem za masovno uništenje prema potrebi, učinkovitim načinima pravne ili administrativne provedbe, uključujući učinkovite kazne i preventivne mjere za kršenja kontrola izvoza, uključujući posebno suradnjom i izgradnjom kapaciteta;

(c) promicanjem potpune i učinkovite provedbe Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT), potpisanog u Londonu, Moskvi i Washingtonu 1. srpnja 1968., kao temelja globalnog režima neširenja nuklearnog oružja i razoružanja i važnog čimbenika u razvoju primjena nuklearne energije u miroljubive svrhe, Konvencija o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja te o njihovu uništavanju (BTWC), potpisane u Londonu, Moskvi i Washingtonu 10. travnja 1972., i Konvencije o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (CWC), potpisane u Parizu i New Yorku 13. siječnja 1993.

3. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti dijalog za dopunu i učvršćivanje elemenata iz stavka 2. točaka od (a) do (c). Taj se dijalog može odvijati na regionalnoj osnovi.

Članak 4.

Malo i lako oružje i drugo konvencionalno oružje

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo za njega, kao i pretjerano gomilanje, nedostatno upravljanje zalihama i osiguranje zaliha te nekontrolirano širenje malog i lakog oružja, sa širokim rasponom humanitarnih i socioekonomskih posljedica, i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti te održivom razvoju na individualnoj, lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze rješavanja pitanja nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem, uključujući streljivom za njega, u skladu s postojećim međunarodnim sporazumima i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata primjenjivih u tom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima, koji je donijela Opća skupština UN-a 20. srpnja 2001.

3. Stranke prepoznaju važnost nacionalnih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu sa svojim međunarodnim obvezama te ciljem i svrhom Ugovora o trgovini oružjem, donesenog Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 67/234B od 2. travnja 2013. Stranke prepoznaju važnost odgovorne primjene tih kontrola kao doprinosa međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti, smanjenju ljudske patnje te sprečavanju preusmjeravanja konvencionalnog oružja. Stranke su suglasne jačati dijalog i suradnju u području kontrole izvoza.

4. Stranke su suglasne jačati svoju suradnju i težiti koordinaciji, nadopunjavanju i sinergiji u svojim nastojanjima povezanima sa sprečavanjem i iskorjenjivanjem nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem, prijenosom konvencionalnog oružja i nacionalnim sustavima kontrole uvoza i izvoza konvencionalnog oružja.

Članak 5.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja

Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice u cjelini ne smiju ostati nekažnjena te da se treba osigurati njihov kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, prema potrebi, i jačanjem međunarodne suradnje u skladu s njihovim zakonima i drugim propisima.

Članak 6.

Suradnja u sprečavanju i borbi protiv terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost borbe protiv terorizma uz potpuno poštovanje vladavine prava, međunarodnog prava, posebno Povelje Ujedinjenih naroda potpisane u San Franciscu 26. lipnja 1945., i relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava. Unutar tog okvira i uzimajući u obzir UN-ovu Globalnu strategiju za suzbijanje terorizma sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a br. 60/288 od 8. rujna 2006., kasnije revidiranoj, te Zajedničku deklaraciju ASEAN-a i EU-a o suradnji u borbi protiv terorizma donesenu 28. siječnja 2003., stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorizma u svim njegovim oblicima i pojavama.

2. Stranke to posebno čine:

(a) u okviru pune provedbe rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1267 (1999), 1373 (2001), 1822 (2008), 2242 (2015), 2396 (2017) i 2462 (2019) te drugih relevantnih rezolucija UN-a, međunarodnih konvencija i instrumenata;

(b) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i pojedincima te njihovim mrežama potpore u skladu s međunarodnim pravom i njihovim zakonima i propisima;

(c) suradnjom u pogledu sredstava, uključujući opremu, i metoda korištenih u borbi protiv terorizma, među ostalim u tehničkim područjima i osposobljavanju te razmjenom iskustava povezanih sa sprečavanjem terorizma i novačenjem;

(d) suradnjom u cilju produbljivanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i financiranja terorizma te zloporabe informacijske tehnologije u terorističke svrhe, kao i radom na postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu kako bi se dopunili postojeći UN-ovi i drugi primjenjivi međunarodni instrumenti za borbu protiv terorizma;

(e) dijeljenjem najboljih praksi u području zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma.

GLAVA II.

BILATERALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Članak 7.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim organizacijama

1. Stranke se obvezuju surađivati i razmjenjivati stajališta u okviru regionalnih i međunarodnih foruma i organizacija, posebno unutar UN-a i njegovih specijaliziranih organizacija i agencija, uključujući, ali ne ograničavajući se na Međunarodnu organizaciju rada (MOR), dijaloge između ASEAN-a i EU-a, posebno u kontekstu Strateškog partnerstva između EU-a i ASEAN-a, Regionalnog foruma ASEAN-a (ARF) i Azijsko-europskog sastanka (ASEM).

2. Stranke se obvezuju surađivati i razmjenjivati stajališta o gospodarskim i drugim povezanim pitanjima u okviru regionalnih i međunarodnih foruma i organizacija, uključujući, među ostalim, ASEM, Konferenciju UN-a o trgovini i razvoju, WTO i Svjetsku organizaciju za intelektualno vlasništvo.

Članak 8.

Regionalna i bilateralna suradnja

1. Za svaki sektor dijaloga i suradnje prema ovom Sporazumu, stavljajući pritom odgovarajući naglasak na pitanja u okviru bilateralne suradnje, stranke će biti suglasne provoditi povezane aktivnosti na bilateralnoj ili regionalnoj razini ili kombinacijom obaju okvira. Pri odabiru odgovarajućeg okvira stranke će pokušati pojačati utjecaj na sve zainteresirane sudionike i pojačati njihovu uključenost te istodobno na najbolji mogući način iskoristiti sve dostupne resurse uzimajući u obzir političku i institucionalnu izvedivost te osigurati usklađenost s drugim aktivnostima koje uključuju države članice EU-a i ASEAN-a.

2. Stranke mogu, prema potrebi, odlučiti proširiti financijsku potporu za aktivnosti suradnje u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom ili koje se na njega odnose, u skladu s njihovim vlastitim financijskim procedurama i resursima. Ta suradnja posebno može uključivati organiziranje programa osposobljavanja, radionice i seminare, razmjene stručnjaka, studije i druge aktivnosti o kojima se stranke dogovore.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU TRGOVINE I ULAGANJA

Članak 9.

Opća načela

1. Stranke sudjeluju u dijalogu o bilateralnoj i multilateralnoj trgovini i s trgovinom povezanim pitanjima radi jačanja bilateralnih trgovinskih odnosa i unapređivanja uloge multilateralnog trgovinskog sustava na način koji podupire cilj održivog razvoja.

2. Stranke se obvezuju promicati razvoj i diversifikaciju u svojoj uzajamnoj trgovinskoj razmjeni do najveće moguće mjere i na njihovu obostranu korist, u skladu s načelima i pravilima WTO-a. Stranke se obvezuju poboljšati uvjete pristupa tržištu poduzimanjem aktivnosti za poboljšanje transparentnosti, uzimajući u obzir rad koji u tom području obavljaju međunarodne organizacije.

3. Stranke se međusobno obavješćuju o razvoju trgovine i s trgovinom povezanih politika ili drugih povezanih pitanja, kao što su poljoprivredna politika, sigurnost hrane, netarifne mjere, politika zaštite potrošača i politika zaštite okoliša, uključujući gospodarenje otpadom.

4. Stranke potiču dijalog i suradnju radi razvoja svojih trgovinskih i ulagačkih odnosa, uključujući, među ostalim pitanjima, rješavanje trgovinskih problema u područjima iz članaka od 10. do 19. ovog Sporazuma.

Članak 10.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja

1. Stranke surađuju na pitanju sigurnosti hrane te sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka na području stranaka.

2. Stranke raspravljaju i razmjenjuju informacije o svojim mjerama kako su definirane u okviru Sporazuma WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995., uključujući standarde Međunarodne konvencije o zaštiti bilja potpisane u Rimu 6. prosinca 1951., Svjetske organizacije za zdravlje životinja i Komisije za Codex Alimentarius.

3. Stranke su suglasne surađivati na izgradnji kapaciteta za sanitarna i fitosanitarna pitanja. Takva izgradnja kapaciteta prilagođena je potrebama svake od stranaka i provodi se s ciljem pružanja pomoći takvoj stranci u poštovanju pravnog okvira druge stranke.

4. Stranke pravovremeno uspostavljaju dijalog o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima na zahtjev jedne od stranaka kako bi razmotrile sanitarna i fitosanitarna pitanja i druga hitna pitanja povezana sa sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima.

5. Stranke određuju kontaktne točke za komunikaciju o pitanjima iz ovog članka.

6. Stranke pridaju visoku razinu važnosti suradnji u području sanitarnih i fitosanitarnih pitanja.

Članak 11.

Održivi prehrambeni sustavi

1. Stranke surađuju u promicanju globalnog prelaska na održive prehrambene sustave.

2. Stranke promiču dijalog, aktivnosti izgradnje kapaciteta i blisku suradnju u pitanjima od uzajamnog interesa radi promicanja održivih prehrambenih sustava u skladu s UN-ovim ciljevima održivog razvoja. Takva pitanja uključuju, među ostalim:

(a) smanjenje utjecaja prehrambenih sustava na okoliš i klimu;

(b) održive poljoprivredne i prehrambene sustave u svim fazama prehrambenog lanca, uključujući agroekologiju, ekološku proizvodnju, smanjenje upotrebe i rizika od pesticida, dobrobit životinja i antimikrobnu rezistenciju;

(c) smanjenje gubitka i rasipanja hrane u cijelom prehrambenom lancu;

(d) borbu protiv prijevara povezanih s hranom.

3. Stranke određuju kontaktne točke za komunikaciju o pitanjima iz ovog članka.

4. Stranke pridaju visoku razinu važnosti suradnji u području održivih prehrambenih sustava.

Članak 12.

Tehničke prepreke trgovini

1. Stranke promiču upotrebu međunarodnih standarda i međunarodnih akreditacijskih shema te razmjenjuju informacije o standardima, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti, uključujući u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995.

2. Stranke jačaju suradnju u području normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući izgradnju tehničkih kapaciteta i suradnju radi usklađivanja s mjerama tehničkih prepreka trgovini.

3. Stranke određuju kontaktnu točku za koordinaciju razmjene informacija i suradnje u skladu s ovim člankom te za olakšavanje napora u regulatornoj suradnji između stranaka.

Članak 13.

Carinska suradnja i olakšavanje trgovine

1. Stranke razmjenjuju iskustva i ispituju mogućnosti pojednostavnjenja uvoza, izvoza i drugih carinskih postupaka, povećanja transparentnosti propisa o trgovini i razvijanja carinske suradnje, uključujući učinkovite mehanizme uzajamne administrativne pomoći. Stranke surađuju radi olakšavanja provedbe Sporazuma WTO-a o olakšavanju trgovine, koji je stupio na snagu 22. veljače 2017. Stranke će obratiti posebnu pozornost na povećanje sigurnosti međunarodne trgovine, uključujući usluge prijevoza, i na osiguravanje uravnoteženog pristupa u području olakšavanja trgovine, učinkovitih kontrola i borbe protiv prijevara i nepravilnosti povezanih s carinom.

2. Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje predviđene na temelju ovog Sporazuma, stranke navode svoj interes da u budućnosti sklope protokol o carinskoj suradnji, uključujući uzajamnu pomoć, unutar institucionalnih okvira utvrđenih ovim Sporazumom.

Članak 14.

Antidamping

1. Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze iz članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. i Sporazuma WTO-a o provedbi članka VI. GATT-a iz 1994., a posebno njegova članka 15.

2. Stranke pridaju visoku razinu važnosti suradnji u području antidampinga.

Članak 15.

Ulaganje

Stranke potiču veći protok ulaganja razvojem privlačnog i povoljnog okruženja za uzajamna ulaganja postojanim dijalogom čiji su ciljevi jačanje razumijevanja i suradnje u pitanjima povezanima s ulaganjima, istraživanje administrativnih mehanizama radi olakšavanja tokova ulaganja te promicanje transparentnosti, otvorenosti i nediskriminiranja ulagača u skladu s vlastitim zakonima i propisima.

Članak 16.

Politika tržišnog natjecanja

1. Stranke promiču učinkovito uspostavljanje i primjenu pravila tržišnog natjecanja i širenje informacija kako bi se povećala transparentnost i pravna sigurnost poduzetnicima koji posluju na tržištu druge stranke, u skladu s vlastitim zakonima i propisima.

2. Obje stranke nastoje surađivati u međusobno dogovorenim područjima radi jačanja međusobnog razumijevanja propisa i politika tržišnog natjecanja druge stranke.

Članak 17.

Usluge

Stranke uspostavljaju postojan dijalog čiji su ciljevi posebno razmjena informacija o njihovim vlastitim regulatornim okvirima, promicanje pristupa njihovim tržištima, promicanje pristupa izvorima kapitala i tehnologije te promicanje trgovine uslugama između obiju regija i na tržištima trećih zemalja.

Članak 18.

Prava intelektualnog vlasništva

1. Stranke razmjenjuju informacije i dijele iskustva o pitanjima kao što su praksa, promicanje, širenje, pojednostavnjenje, upravljanje, zaštita i učinkovita primjena prava intelektualnog vlasništva, sprečavanje kršenja takvih prava i borba protiv krivotvorenja i piratstva, posebice carinskom suradnjom i drugim odgovarajućim oblicima suradnje i jačanja zaštite tih prava o kojima su se stranke dogovorile. U skladu s vlastitim zakonima i propisima te u skladu s relevantnim međunarodnim sporazumima kojih su stranke, stranke će surađivati posebno u provedbi prava intelektualnog vlasništva i zaštiti patenata, oznaka zemljopisnog podrijetla, žigova, autorskih prava i industrijskog dizajna te zaštiti biljnih sorti.

2. Stranke jedna drugoj pružaju tehničku pomoć u području prava intelektualnog vlasništva i međusobno si pomažu u poboljšanju zaštite, provedbe, upotrebe i komercijalizacije intelektualnog vlasništva na temelju europskog iskustva te poboljšavaju širenje znanja o tim pitanjima.

3. Stranke prepoznaju važnost i ponovno potvrđuju svoju predanost Deklaraciji iz Dohe o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnoga vlasništva (TRIPS) i javnom zdravlju, donesenom u Dohi 14. studenoga 2001. Stranke poštuju Odluku Općeg vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. o provedbi stavka 6. Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju te Protokol o izmjeni Sporazuma o TRIPS-u, donesen u Ženevi 6. prosinca 2005., te pridonose njihovoj provedbi.

Članak 19.

Digitalna trgovina

1. Stranke razmjenjuju informacije o regulatornim pitanjima u kontekstu digitalne trgovine u skladu s vlastitim zakonima i propisima, koje se odnose na sljedeće:

(a) priznavanje i olakšavanje interoperabilnih elektroničkih usluga povjerenja i autentifikacije;

(b) obradu izravnih marketinških komunikacija;

(c) zaštitu potrošača;

(d) druga pitanja relevantna za razvoj digitalne trgovine.

2. Prepoznajući globalnu prirodu digitalne trgovine, stranke potvrđuju važnost aktivnog sudjelovanja u multilateralnim forumima za promicanje razvoja digitalne trgovine.

GLAVA IV.

SURADNJA U PODRUČJU SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE

Članak 20.

Vladavina prava

1. Pri suradnji na temelju ove glave stranke posebnu važnost pridaju promicanju vladavine prava i osiguravanju jednakog pristupa pravosuđu za sve. Stranke će u cijelosti i na obostranu korist surađivati na djelotvornom funkcioniranju institucija u područjima provedbe zakona i funkcioniranja pravosuđa.

2. Suradnja između stranaka uključivat će i razmjenu informacija o pravnim sustavima i zakonodavstvu.

Članak 21.

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica

1. Stranke priznaju nužnost rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica, koji su sami po sebi cilj, ali istodobno imaju i ulogu pokretača demokracije, održivog i uključivog razvoja, mira i sigurnosti.

2. Stranke surađuju u promicanju rodne ravnopravnosti, potpunog uživanja svih ljudskih prava od strane žena i djevojčica i njihova osnaživanja te u nastojanjima da se rodne perspektive uključe u provedbu ovog Sporazuma.

3. Stranke razmjenjuju dobre prakse i ispituju daljnje mogućnosti suradnje i potencijalne sinergije između vlastitih rodnih politika i programima stranaka u skladu s međunarodnim standardima i obvezama primjenjivima na stranke, kao što su Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, koju je Opća skupština UN-a donijela 18. prosinca 1979., Pekinška deklaracija i Platforma za djelovanje, donesene na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama u Pekingu 15. rujna 1995., Akcijski program Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i ishodi njezinih revizijskih konferencija, Program održivog razvoja do 2030. i Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) i njegove naknadne rezolucije o ženama, miru i sigurnosti.

Članak 22.

Zaštita osobnih podataka i privatnosti

1. Stranke su suglasne surađivati kako bi postigle visoku razinu zaštite osobnih podataka i privatnosti te njezinu učinkovitu provedbu u skladu sa svojim obvezama u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima i drugih međunarodnih pravnih instrumenata u tom području, čime će pridonijeti olakšavanju protoka osobnih podataka između stranaka, što je ključni element za daljnji razvoj komercijalne razmjene i suradnje u provedbi zakona u skladu sa zakonima i propisima stranaka.

2. Suradnja u zaštiti osobnih podataka i privatnosti uključuje, među ostalim, tehničku i pravnu pomoć u obliku razmjene informacija i najboljih praksi, stručnog znanja i osposobljavanja te promicanje suradnje u provedbi za koju su zadužena odgovarajuća nadzorna tijela stranaka, među ostalim u multilateralnim forumima.

Članak 23.

Pravosudna i pravna suradnja

1. Stranke jačaju postojeću suradnju u uzajamnoj pravnoj pomoći i izručenju na temelju relevantnih međunarodnih sporazuma koji ih obvezuju. Stranke, prema potrebi, jačaju postojeće mehanizme i razmatraju razvoj novih mehanizama za olakšavanje međunarodne suradnje u tom području, posebno pojačanom suradnjom s drugim relevantnim mrežama međunarodne pravne suradnje.

2. Stranke nastoje razviti pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima, prvenstveno u odnosu na ispunjavanje svojih obveza u skladu s multilateralnim konvencijama o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, uključujući konvencije Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

3. Stranke surađuju u promicanju sigurnog i učinkovitog prijenosa relevantnih sudskih pismena, izvođenja dokazâ i videokonferencijskog saslušanja, prema potrebi, kao i zaštite osobnih podataka, u svrhu međunarodne pravosudne suradnje.

Članak 24.

Konzularna zaštita

Stranke su suglasne redovito razmjenjivati informacije radi daljnjeg olakšavanja pružanja konzularne zaštite i koordinacije napora povezanih s konzularnom pomoći, posebno u kriznim vremenima.

Članak 25.

Suradnja u području migracija

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost sveobuhvatnog angažmana u svim pitanjima koja se odnose na migracije, uključujući zakonite migracije u skladu s nadležnostima EU-a i na nacionalnoj razini, upravljanje migracijskim tokovima s obzirom na nezakonite migracije, temeljne uzroke nezakonitih migracija, međunarodnu zaštitu te sprečavanje nezakonitih migracija, krijumčarenja i trgovine ljudima i borbu protiv njih.

2. Stranke surađuju na uzajamno prihvatljivoj osnovi i na cjelovit način, u skladu s njihovim međunarodnim obvezama te njihovim zakonima i propisima koji su na snazi. Suradnja će biti usmjerena, među ostalim, na:

(a) rješavanje glavnih uzroka nezakonitih migracija;

(b) razvoj pravila i praksi usmjerenih na pružanje međunarodne zaštite onima kojima je potrebna u skladu s međunarodnim pravom, uz osiguravanje poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, humanosti, međunarodne solidarnosti i suradnje, podjele obveza i odgovornosti;

(c) pravila prihvata te prava i status osoba primljenih u skladu s tim pravilima, pravedno postupanje sa strancima čiji je boravak zakonit, njihovo obrazovanje i osposobljavanje te mjere protiv rasizma i ksenofobije;

(d) uspostavu učinkovite i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovine ljudima u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta (UNTOC), donesenom u okviru Rezolucije Opće skupštine UN-a br. 55/25 od 15. studenoga 2000. i njezinih protokola koji su stupili na snagu za stranke, uključujući načine borbe protiv mreža krijumčara, načine onesposobljavanja kriminalnih mreža uključenih u trgovinu ljudima i načine zaštite žrtava trgovine ljudima;

(e) povratak, po mogućnosti dobrovoljan, osoba koje nezakonito borave pod sigurnim, humanim i dostojanstvenim uvjetima, uključujući promicanje njihova dobrovoljnog i održivog povratka te ponovnog prihvata takvih osoba u skladu sa stavkom 3. ovog članka;

(f) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području viza i sigurnosti putnih isprava;

(g) pitanja za koja se smatra da su od uzajamnog interesa u području upravljanja granicama.

3. U okviru suradnje radi sprečavanja i kontrole nezakonite migracije i ne dovodeći u pitanje potrebu zaštite žrtava trgovine ljudima, stranke su nadalje suglasne u sljedećem:

(a) Tajland će ponovno primiti svoje državljane koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete na snazi za ulazak, prisutnost ili boravak na državnom području države članice na njezin zahtjev, bez daljnjih formalnosti i bez nepotrebne odgode;

(b) svaka država članica ponovno će prihvatiti svoje državljane koji ne ispunjavaju ili koji više ne ispunjavaju uvjete na snazi za ulazak, prisutnost ili boravište na državnom području Tajlanda na njegov zahtjev, bez daljnjih formalnosti i bez nepotrebne odgode;

(c) države članice i Tajland izdaju putne isprave u te svrhe. Ako nisu predočeni nikakvi dokumenti ili drugi dokazi o državljanstvu, nadležna diplomatska i konzularna predstavništva dotične države članice ili Tajlanda, na zahtjev Tajlanda ili dotične države članice, u potpunosti surađuju kako bi se bez odgode utvrdio dokaz o državljanstvu.

4. U okviru savjetovanja o migracijskim pitanjima stranke su suglasne pokrenuti dijalog o ponovnom prihvatu, koji, na zahtjev bilo koje stranke i ako to uvjeti dopuste, može dovesti do sklapanja sporazuma o ponovnom prihvatu, uključujući upotrebu putne isprave EU-a ([1]). Stranke mogu razmotriti i pokretanje dijaloga o olakšavanju kretanja osoba, koji, na zahtjev bilo koje stranke i ako to uvjeti dopuste, može dovesti do sklapanja sporazuma o olakšavanju viznog režima za građane država članica i Tajlanda.

Članak 26.

Humanitarna suradnja

Stranke nastoje dalje surađivati u svim pitanjima koja se odnose na humanitarnu suradnju i pomoć, uključujući raseljene osobe i pomoć u izgradnji kapaciteta za službenike koji su zaduženi za raseljene osobe u svojim regijama. Stranke surađuju na uzajamno prihvatljivoj osnovi i od slučaja do slučaja, u skladu s njihovim međunarodnim standardima koji se primjenjuju na stranke i humanitarnim načelima humanosti, nepristranosti, neovisnosti i neutralnosti. U tim nastojanjima mora se nastaviti uzimati u obzir sveobuhvatan pregled temeljnih uzroka raseljavanja i njihovo razumijevanje te potragu za održivim rješenjima. Stranke se obvezuju na jačanje humanitarno-razvojne poveznice.

Članak 27.

Borba protiv organiziranog kriminala i korupcije

Stranke su suglasne surađivati u borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, gospodarskog i financijskog kriminala, teških kaznenih djela ([2]) i korupcije te u borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece. Takva suradnja posebno je usmjerena na provedbu i promicanje relevantnih međunarodnih standarda i pravnih instrumenata koji obvezuju stranke, kao što su UNTOC i protokoli koji ga dopunjuju te Konvencija UN-a protiv korupcije, donesena Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 58/4 od 31. listopada 2003.

([1]) Uredba (EU) 2016/1953 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o uspostavi europske putne isprave za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom i stavljanju izvan snage Preporuke Vijeća od 30. studenoga 1994. (SL EU L 311, 17.11.2016., str. 13.).

([2]) Kako je definirano u članku 2.b UNTOC-a.

Članak 28.

Suradnja u sprečavanju i borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma

1. Stranke su suglasne da je potrebno raditi i surađivati, u skladu s vlastitim zakonima i propisima, u učinkovitom sprečavanju i borbi protiv zlouporabe njihovih financijskih sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.

2. Stranke su suglasne surađivati u razvoju i provedbi zakona, pravila i propisa za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa standardima koje su razvila međunarodna tijela aktivna u tom području, kao što je Stručna skupina za financijsko djelovanje.

3. Suradnja na temelju ovog članka usmjerena je i na promicanje razmjene relevantnih informacija u skladu s njihovim vlastitim zakonima i propisima.

Članak 29.

Suradnja u području politike prema drogama

1. Stranke u skladu s vlastitim zakonima i propisima surađuju kako bi osigurale sveobuhvatan, na dokazima utemeljen, uravnotežen i integrirani pristup učinkovitom suradnjom i koordinacijom među nadležnim tijelima, uključujući ona u sektorima zdravstva, pravosuđa i unutarnjih poslova te drugim relevantnim sektorima, radi smanjenja opskrbe i trgovine nedopuštenim drogama te potražnje za njima, kao i učinka takvih droga na korisnike droga i društvo u cjelini, te kako bi se postigla djelotvornija politika prevencije droga i spriječila zlouporaba prekursora, uključujući „dizajnerske prekursore", koji se upotrebljavaju za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari te novih psihoaktivnih tvari.

2. Stranke su suglasne u pogledu načina suradnje za ostvarenje ciljeva iz stavka 1. Aktivnosti se temelje na zajednički dogovorenim načelima utvrđenima u konvencijama UN-a o kontroli droga i na svim međunarodnim obvezama dotičnih stranaka koje se odnose na kontrolu droga.

3. Suradnja u području politike prema drogama između stranaka obuhvaća, među ostalim, tehničku i administrativnu pomoć, osposobljavanje osoblja, istraživanje povezano s drogama, razmjenu informacija i iskustava o upotrebi informacijske tehnologije u područjima kontrole droga i o inovativnim pristupima politici prema drogama, pravosudnu suradnju i suradnju za izvršavanje zakonodavstva te sprečavanje zlouporabe prekursora, uključujući „dizajnerske prekursore", koji se upotrebljavaju za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari te novih psihoaktivnih tvari. Stranke mogu sporazumno uključiti druga područja, kao što je razmjena dobrih praksi ili informacija o prevenciji, liječenju, rehabilitaciji, smanjenju štete i praćenju ovisnosti o drogama, lijekovima za zamjenu droga, te dodatne mjere za jačanje suradnje u kontroli prekursora za droge, forenzičkoj znanosti i financijskim istragama povezanima s drogom te alternativne razvojne mjere.

GLAVA V.

SURADNJA U DRUGIM SEKTORIMA

Članak 30.

Ljudska prava

1. Stranke su suglasne surađivati u promicanju i zaštiti ljudskih prava na temelju načela uzajamne suglasnosti i poštovanja. Stranke potiču redovit smislen i opsežan dijalog o ljudskim pravima.

2. Suradnja u području ljudskih prava može, među ostalim, obuhvaćati:

(a) izgradnju kapaciteta za provedbu međunarodnih instrumenata za ljudska prava primjenjivih na stranke i za jačanje provedbe akcijskih planova povezanih s ljudskim pravima;

(b) promicanje dijaloga i razmjene kontakata i informacija o ljudskim pravima;

(c) jačanje konstruktivne suradnje između stranaka u UN-ovim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

3. Stranke surađuju u jačanju demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) jačanje suradnje između nacionalnih i regionalnih institucija nadležnih za ljudska prava, vladavinu prava i dobro upravljanje;

(b) suradnju i koordinaciju u jačanju demokratskih načela, ljudskih prava i vladavine prava, uključujući jednakost pred zakonom, pristup ljudi učinkovitoj pravnoj pomoći i pravo na pošteno suđenje, zakonito postupanje i pristup pravosuđu, u skladu s njihovim obvezama u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima.

Članak 31.

Suradnja u financijskom sektoru

Stranke su suglasne, u skladu sa svojim potrebama i u okviru svojih programa, zakona i propisa, poticati suradnju među financijskim institucijama.

Članak 32.

Dijalog o makroekonomskoj politici

Stranke su suglasne jačati dijalog među svojim tijelima i surađivati u razmjeni iskustava o makroekonomskim politikama, posebno u područjima gospodarske integracije.

Članak 33.

Dobro upravljanje u području oporezivanja

Radi jačanja i razvoja gospodarskih aktivnosti, uzimajući u obzir potrebu za razvojem odgovarajućeg regulatornog okvira, stranke prepoznaju i obvezuju se na provedbu načela dobrog upravljanja u području oporezivanja, uključujući globalne standarde porezne transparentnosti i razmjene informacija, pravedno oporezivanje i minimalne standarde za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti. Stranke će promicati dobro porezno upravljanje, jačati međunarodnu suradnju u području oporezivanja, razvijati mjere za učinkovitu provedbu tih načela i olakšavati naplatu poreznih prihoda u svrhu sprečavanja utaje i izbjegavanja poreza.

Članak 34.

Suradnja u području industrijske politike i MMSP-ova

Uzimajući u obzir svoje gospodarske politike i ciljeve, stranke su suglasne promicati suradnju u području industrijske politike, kojom se podupiru uključive, održive i razvojno usmjerene proizvodne aktivnosti, otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, poduzetništvo, kreativnost i inovacije te otpornost lanaca opskrbe i pristup financiranju u svim područjima koja se smatraju prikladnima, radi poboljšanja formalizacije i pristupa međunarodnim tržištima, konkurentnosti i rasta MMSP-ova, među ostalim i:

(a) razmjenom informacija i iskustava povezanih sa stvaranjem okvirnih uvjeta za jačanje konkurentnosti MMSP-ova;

(b) promicanjem kontakata među gospodarskim subjektima, poticanjem zajedničkih ulaganja i uspostavljanjem zajedničkih pothvata i informacijskih mreža, naročito u okviru postojećih horizontalnih programa EU-a, stimulirajući posebno prijenos programske i strojne tehnologije između partnera;

(c) pružanjem informacija i poticanjem inovacija te razmjenom dobrih praksi za pristup financijskim sredstvima i tržištu;

(d) podupiranjem izgradnje kapaciteta za MMSP-ove kako bi se omogućila njihova lakša integracija u globalno gospodarstvo i lance opskrbe;

(e) olakšavanjem i podupiranjem aktivnosti koje su uspostavili MMSP-ovi stranaka;

(f) promicanjem društveno odgovornog poslovanja i poticanjem odgovorne poslovne prakse, uključujući održivu potrošnju i proizvodnju.

Članak 35.

Olakšavanje poslovne suradnje

Stranke olakšavaju i podupiru odgovarajuće aktivnosti suradnje koje su uspostavili njihovi privatni sektori.

Članak 36.

Suradnja u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija

1. Svjesne činjenice da su informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) ključni elementi suvremenog života i od iznimne važnosti za gospodarski i društveni razvoj stranke su suglasne razmjenjivati stajališta o svojim politikama u tom području radi promicanja gospodarskog i društvenog razvoja te ljudskih prava i temeljnih sloboda.

2. Suradnja u tom području usmjerena je, među ostalim, na:

(a) sudjelovanje u različitim regionalnim dijalozima o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o elektroničkim komunikacijskim politikama i propisima, uključujući univerzalne usluge, licenciranje i opća odobrenja, zaštitu osobnih podataka te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;

(b) međupovezanost i interoperabilnost stranaka i istraživačkih mreža i usluga jugoistočne Azije;

(c) standardizaciju i širenje novih IKT-a;

(d) promicanje suradnje u istraživanju među strankama u području IKT-a;

(e) zajedničke istraživačke projekte u području IKT-a, posebno u okvirnim istraživačkim programima EU-a, uključujući suradnju između stranaka posebice u područjima e-uprave, mobilnih aplikacija, animacije i multimedija;

(f) sigurnosna pitanja i/ili aspekte IKT-a, uključujući promicanje internetske sigurnosti te suzbijanje kiberkriminaliteta, dezinformacija i zloporabe informacijske tehnologije i svih oblika elektroničkih medija.

3. U skladu sa zakonima i propisima stranaka potiče se suradnja među poduzećima.

4. Stranke surađuju u području kibersigurnosti razmjenom informacija o strategijama, politikama i najboljoj praksi u skladu s njihovim zakonima i propisima te međunarodnim obvezama.

5. Stranke promiču razmjenu informacija o kibersigurnosti u područjima obrazovanja i osposobljavanja, inicijativa za informiranje javnosti, upotrebe odgovarajućih standarda i tehničkih specifikacija u svrhu upravljanja kiberrizicima i kibersigurnošću proizvoda i usluga IKT-a, uključujući kibersigurnosnu certifikaciju, kao i povezane politike istraživanja i razvoja.

Članak 37.

Suradnja u području znanosti, tehnologije i inovacija

1. Stranke su suglasne surađivati u svim područjima znanosti, tehnologije i inovacija, u područjima od uzajamnog interesa, vodeći računa o svojim politikama. Tom suradnjom će se ojačati podupiranje multilateralnih i regionalnih inicijativa za istraživanje i inovacije kako bi se pronašla nova rješenja za zelene, digitalne, zdravstvene, društvene i inovacijske izazove. Zajedničke akcije posebno će biti potrebne radi sprečavanja budućih svjetskih zdravstvenih kriza, osobito novih zaraznih bolesti, te za zajedničku obvezu izgradnje zdravijeg, sigurnijeg, pravednijeg i održivijeg svijeta. Među ostalim, područja suradnje mogu obuhvaćati pronalaženje rješenja za globalne izazove kao što su klimatske promjene, kriza u području bioraznolikosti, onečišćenje, iscrpljivanje resursa ili zarazne bolesti, među ostalim u kriznim situacijama, te rješenja koja omogućuju zelenu i digitalnu tranziciju. Inicijative bi trebale preuzeti vodeću ulogu na svjetskoj razini u klimatskim i ekološkim ambicijama.

2. Ciljevi suradnje u području znanosti, tehnologije i inovacija jesu:

(a) promicanje kontinuiteta znanstvenih, tehnoloških i inovacijskih programa te podupiranje gospodarskog razvoja, društva znanja, kvalitete života i održivog okoliša;

(b) poticanje razmjene informacija, znanja i iskustva o znanosti, tehnologiji i inovacijama, posebno o provedbi politika i programa;

(c) promicanje trajnih odnosa među znanstvenim zajednicama, istraživačkim centrima, sveučilištima i industrijama stranaka;

(d) promicanje razvoja ljudskih potencijala;

(e) promicanje zajedničkog istraživanja u znanstvenoj i tehnološkoj suradnji i promicanje ravnopravnog pristupa, partnerstva i zajedničkog vlasništva nad rezultatima istraživanja u skladu s pravilima o pravima intelektualnog vlasništva, kao i zajedničkim vrijednostima i načelima te dogovorenim okvirnim uvjetima.

3. Suradnja u području znanosti, tehnologije i inovacija ima oblik zajedničkih istraživačkih projekata i razmjena, sastanaka i osposobljavanja znanstvenika u okviru međunarodnih programa mobilnosti, omogućujući širenje rezultata istraživanja u najvećoj mogućoj mjeri. Svako intelektualno vlasništvo koje proizlazi iz zajedničkog istraživanja i aktivnosti dijeli se u skladu s uzajamno dogovorenim uvjetima.

4. U suradnji u području znanosti, tehnologije i inovacija stranke se zalažu za sudjelovanje svojih državnih agencija, visokih učilišta, istraživačkih centara i sektora proizvodnje, posebice MMSP-ova.

5. Stranke su suglasne poduzeti sve napore za povećanje svijesti javnosti o mogućnostima koje nude njihovi programi suradnje u području znanosti, tehnologije i inovacija.

Članak 38.

Klimatske promjene

1. Stranke smatraju da su klimatske promjene egzistencijalna prijetnja čovječanstvu i ponovno potvrđuju svoju predanost jačanju globalnog odgovora na tu prijetnju. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost ostvarenju ciljeva UNFCCC-a i Pariškog sporazuma. U skladu s tim stranke se obvezuju učinkovito provoditi UNFCCC i Pariški sporazum.

2. Stranke nastoje ojačati globalni odgovor na klimatske promjene i njihov učinak. Stranke ujedno jačaju suradnju u politikama radi ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe štetnim učincima klimatskih promjena, uključujući porast razine mora, te radi usmjeravanja gospodarstva, uključujući financijske tokove, na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene u skladu s Pariškim sporazumom.

3. Ciljevi suradnje u području klimatskih promjena jesu:

(a) jačanje kapaciteta i sposobnosti kojima se odgovara na izazove klimatskih promjena, na temelju nacionalnih potreba i kojima se odgovara na njih;

(b) poboljšanje izgradnje kapaciteta u provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa i nacionalnog plana prilagodbe te drugih mjera ublažavanja u područjima od uzajamnog interesa radi podupiranja održivog i niskougljičnog rasta;

(c) promicanje suradnje i dijaloga o financiranju borbe protiv klimatskih promjena i o razvoju financijskih mehanizama kojim se odgovara na izazove klimatskih promjena, uključujući sudjelovanje privatnog sektora;

(d) prilagodba štetnom učinku klimatskih promjena, uključujući integriranje mjera prilagodbe u strategije i planove za razvoj stranaka na svim razinama;

(e) promicanje suradnje u istraživačkim i razvojnim aktivnostima te tehnologijama ublažavanja i prilagodbe;

(f) promicanje informiranja javnosti, uključujući najugroženiji dio stanovništva i stanovništvo koje živi u ranjivim zonama, olakšavanje sudjelovanja javnosti u odgovoru na klimatske promjene i integriranje analize rodnih implikacija klimatskih promjena u tom pogledu;

(g) promicanje suradnje i dijaloga o razvoju gospodarskih instrumenata kojima se odgovara na izazove klimatskih promjena, kao što su određivanje cijene ugljika i drugi instrumenti prema potrebi;

(h) promicanje razvoja strategija za smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje katastrofama, među ostalim u ranjivim zonama i zajednicama.

Članak 39.

Energetika

1. Stranke nastoje ojačati suradnju u energetskom sektoru s namjerom:

(a) osiguravanja univerzalnog pristupa pristupačnim, pouzdanim i održivim energetskim uslugama i znatnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora u globalnoj kombinaciji izvora energije;

(b) razvoja novih, održivih, inovativnih i obnovljivih oblika energije, uključujući biogoriva i biomasu, energiju vjetra, solarnu energiju te geotermalnu energiju, kao i proizvodnju hidroenergije, uz napomenu o važnosti diversifikacije opskrbe energijom za jačanje energetske sigurnosti;

(c) podupiranja razvoja politika kako bi energija iz obnovljivih izvora postala konkurentnija;

(d) ostvarivanja racionalne upotrebe energije i poboljšanja energetske učinkovitosti kako na strani opskrbe tako i na strani potražnje promicanjem energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijevozu, distribuciji i krajnjoj upotrebi energije;

(e) poticanja suradnje u području tehnologije čiste energije, među ostalim suradnjom u istraživanju, posebno u pogledu energije iz obnovljivih izvora, skladištenja energije i dekarbonizacije upotrebe fosilnih goriva;

(f) promicanja proizvodnje energije s niskim emisijama ugljika, koja pridonosi prelasku na čistu energiju u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma;

(g) jačanja izgradnje kapaciteta i promicanja ulaganja u energetsku infrastrukturu i tehnologije čiste energije uzimajući u obzir načelo transparentnosti;

(h) promicanja tržišnog natjecanja i povoljne investicijske klime na energetskom tržištu.

2. S tim ciljem stranke su suglasne promicati kontakte i zajednička istraživanja na uzajamnu korist, među ostalim regionalnom energetskom suradnjom. Uz Program održivog razvoja do 2030. i Pariški sporazum kao sveobuhvatni okvir koji usmjerava partnerstvo stranke primjećuju potrebu djelovanja u pogledu veza između povoljnog pristupa uslugama čiste energije i održivog razvoja. Te aktivnosti mogu se promicati, među ostalim, u suradnji s Energetskom inicijativom EU-a.

Članak 40.

Promet

1. Stranke nastoje dalje surađivati u relevantnim područjima prometne politike radi promicanja održivog prometa te kvalitetne, pouzdane, održive i otporne infrastrukture, uključujući regionalnu i prekograničnu infrastrukturu, u skladu s relevantnim međunarodnim standardima i načelima koja se primjenjuju na obje stranke, poboljšanja kretanja robe i putnika, podupiranja gospodarskog razvoja i dobrobiti ljudi, pri čemu se posebna pozornost posvećuje cjenovno pristupačnom i pravičnom pristupu za sve, promicanja pomorske i zračne sigurnosti i zaštite, promicanja zaštite okoliša i povećanja učinkovitosti prometnih sustava.

2. Suradnjom između stranaka u području prometa nastoji se promicati:

(a) razmjenu informacija o njihovim prometnim politikama i praksama, posebno u pogledu pristupa sigurnim, povoljnim, pristupačnim i održivim sustavima gradskog i javnog prijevoza koji je osiguran svim građanima, s posebnim naglaskom na potrebe ranjivih skupina (uključujući žene, djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe), kopnenog prometa, pomorskog prometa, zračnog prometa, prijevozne logistike te međusobne povezanosti i interoperabilnosti multimodalnih prometnih mreža;

(b) civilnu upotrebu globalnih navigacijskih satelitskih sustava, usmjeravajući se na regulatorna i industrijska pitanja te pitanja razvoja tržišta od uzajamne koristi; u tom smislu razmotrit će se upotreba europskog globalnog navigacijskog satelitskog sustava kako bi se povećala korist za obje stranke;

(c) dijalog usmjeren na unapređenje sigurnosti zračnog prometa, infrastrukturnih mreža i operacija zračnog prometa za brzo, učinkovito, održivo, sigurno i zaštićeno kretanje ljudi i robe te na ispitivanje mogućnosti za daljnji razvoj odnosa u području zračnog prometa; potrebno je dalje promicati suradnju u području civilnog zrakoplovstva;

(d) dijalog u području usluga pomorskog prometa u područjima od uzajamnog interesa kojim se posebno nastoji:

i. olakšati uklanjanje svih prepreka koje bi mogle spriječiti razvoj pomorske trgovine i surađivati u uklanjanju takvih prepreka te poboljšati uvjete pod kojima se obavlja pomorski prijevoz tereta između luka stranaka;

ii. pružiti neograničen pristup međunarodnoj i prekograničnoj trgovini na komercijalnoj osnovi;

iii. jačati konkurentnost sektora pomorskog prometa stranaka; i

iv. osigurati nediskriminirajuće postupanje prema plovilima koja plove pod zastavom države članice odnosno Tajlanda, ili kojima upravljaju državljani ili poduzeća druge stranke, u usporedbi s postupanjem prema vlastitim plovilima u pogledu pristupa lukama, pomoćnih usluga i lučkih usluga, uključujući ulogu pomorskog prometa u razvoju učinkovitog prometnog lanca;

(e) provedbu sigurnosti, osiguranja i standarda za sprečavanje i smanjenje onečišćenja mora, posebno u pogledu pomorskog prometa, u skladu s međunarodnim konvencijama primjenjivima na stranke, uključujući suradnju na odgovarajućim međunarodnim forumima radi osiguravanja bolje provedbe međunarodnih propisa.

Članak 41.

Turizam

1. Vođene relevantnim međunarodnim smjernicama za održivi turizam stranke nastoje poboljšati razmjenu informacija i uspostaviti najbolju praksu kako bi osigurale uravnotežen razvoj održivog turizma, koji otvara radna mjesta i promiče lokalnu kulturu i proizvode, te promiču razvoj alata za praćenje učinka održivog razvoja na održivi turizam.

2. Stranke su suglasne razvijati suradnju u očuvanju i maksimalnom povećanju potencijala prirodnog i kulturnog naslijeđa ublažavanjem negativnih učinaka turizma, posebno iskorištavanja ljudi, naročito djece, u bilo kojem obliku, poštovanjem divljih životinja, flore, bioraznolikosti i ekosustava te povećavanjem pozitivnog doprinosa turizma održivom razvoju lokalnih zajednica, među ostalim razvojem održivog turizma, istodobno poštujući integritet i interese lokalnih i tradicionalnih zajednica te poboljšavanjem osposobljavanja u turizmu.

Članak 42.

Obrazovanje i kultura

1. Stranke su suglasne promicati suradnju u obrazovanju i kulturi kojom se poštuju njihove različitosti kako bi se povećalo međusobno razumijevanje i poznavanje njihovih kultura i jezika.

2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere za promicanje doprinosa obrazovanja i kulture osposobljavanju za održivi razvoj i kulturnoj razmjeni te za provođenje zajedničkih inicijativa u tim područjima, uključujući zajedničko organiziranje kulturnih događanja. U tom smislu stranke su suglasne i nastaviti podupirati aktivnosti Azijsko-europske zaklade.

3. Stranke su suglasne blisko surađivati u relevantnim međunarodnim forumima, kao što je Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (Unesco), kako bi poboljšale očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine, osobito u kontekstu Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, koju je Opća skupština Unesca donijela 16. studenoga 1972., i Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, koju je Opća skupština Unesca donijela 17. listopada 2003., pridajući važnost promicanju kulturne raznolikosti za razvoj umjetnosti i kreativnog gospodarstva koje se temelji na znanju.

4. Nadalje, stranke potiču mjere osmišljene za stvaranje veza među svojim stručnim agencijama i za poticanje razmjene informacija, stručnog znanja, studenata, akademskog osoblja i stručnjaka te za daljnje promicanje veza među skupinama za strateško promišljanje. U okviru suradnje i upotrebe tehničkih resursa koriste se mogućnosti koje nude programi EU-a u jugoistočnoj Aziji u području obrazovanja i kulture te iskustvo koje su stranke stekle u tom području. Stranke su suglasne i pojačati suradnju u visokom obrazovanju i promicati provedbu programa Erasmus+ te razmjenjivati najbolju praksu u području politika za mlade i rada s mladima.

Članak 43.

Zaštita okoliša i prirodni resursi

1. Stranke su suglasne da je potrebno surađivati u zaštiti okoliša i usmjeriti se na niskougljična, otporna, resursno učinkovita i kružna gospodarstva, uključujući biogospodarstvo, odvajanjem gospodarskog rasta od uništavanja okoliša, te da je potrebno očuvati prirodne resurse i njima upravljati na održiv način te poticati bioraznolikost kao temelj razvoja sadašnjih i budućih generacija.

2. Stranke su suglasne da suradnja u području prirodnih i okolišnih resursa promiče učinkovitu upotrebu resursa, očuvanje i unapređenje okoliša u provođenju održivog razvoja. U okviru svoje suradnje stranke će raditi na provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i učinkovitoj provedbi relevantnih multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša, uključujući Pariški sporazum.

3. Stranke nastoje nastaviti i ojačati svoju suradnju u području zaštite okoliša, posebno u pogledu:

(a) promicanja svijesti o okolišu i dobrog upravljanja okolišem, uključujući pojačano i smisleno sudjelovanje lokalnih zajednica u zaštiti okoliša i nastojanjima u području održivog razvoja;

(b) prelaska na kružno gospodarstvo kako bi se osigurale održiva potrošnja i proizvodnja, povećala učinkovitost resursa i smanjilo stvaranje otpada, posebno plastičnog otpada, radi sprečavanja onečišćenja mora plastikom i mikroplastikom;

(c) integracije vrijednosti ekosustava i bioraznolikosti u nacionalno i lokalno planiranje, strategije i račune za smanjenje siromaštva te promicanja provedbe relevantnih multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša, među ostalim o bioraznolikosti i međunarodnoj trgovini divljom faunom i florom;

(d) zaštite, očuvanja i obnove zemljišta i tla te održivog upravljanja zemljištem kako bi se ostvario svijet bez degradacije zemljišta;

(e) suradnje radi održivog gospodarenja šumama i poboljšanja upravljanja šumama, uključujući doprinose regionalnoj suradnji u borbi protiv nezakonite sječe šuma i povezane trgovine, krčenja šuma i degradacije šuma, među ostalim promicanjem lanaca opskrbe poljoprivrednim proizvodima koji ne uzrokuju krčenje šuma, promicanjem očuvanja, pošumljavanja, ponovnog pošumljavanja, obnove i povećanja šumskih zaliha ugljika; to može obuhvaćati sklapanje dobrovoljnog partnerskog sporazuma o provedbi zakona, upravljanju i trgovini u području šuma;

(f) učinkovitog upravljanja nacionalnim parkovima te imenovanja i zaštite područja bogate bioraznolikosti i krhkih ekosustava, uz dužno poštovanje lokalnih zajednica koje žive u tim područjima ili u njihovoj blizini te ugroženih vrsta i vrsta kojima prijeti izumiranje;

(g) zaštite i održivog upravljanja obalnim i morskim resursima, uključujući zaštićena morska područja i okoliš;

(h) sprečavanja nezakonitog prekograničnog kretanja kemikalija, krutog i elektroničkog otpada i morskog otpada, tvari koje oštećuju ozonski sloj te ugroženih vrsta i vrsta kojima prijeti izumiranje; sprečavanja onečišćenja vode, tla i zraka te onečišćenja bukom;

(i) osiguravanja uključivog, otpornog i ekološki prihvatljivog gospodarenja kemikalijama i otpadom;

(j) promicanja suradnje u održivom upravljanju vodoopskrbom i odvodnjom kako bi se osigurale dostupnost, kvaliteta i učinkovita potrošnja vode;

(k) promicanja ekoloških inovacija i čistih tehnologija te promicanja i primjene tehnologija zaštite okoliša, održivih proizvoda i usluga, među ostalim odgovarajućim fiskalnim i financijskim poticajima;

(l) promicanja upotrebe sustava za promatranje Zemlje u pitanjima okoliša te povezane izgradnje kapaciteta i razmjene iskustava.

Članak 44.

Upravljanje oceanima

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u pitanjima upravljanja oceanima radi promicanja dugoročnog očuvanja i održivog upravljanja živim morskim resursima i morskim ekosustavima.

2. Stranke jačaju suradnju u očuvanju, upravljanju i održivom iskorištavanju živih morskih resursa kako je definirano u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), donesenoj na Trećoj konferenciji o pravu mora 10. prosinca 1982., i u Kodeksu odgovornog ribarstva Organizacije Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu (FAO), donesenom na konferenciji FAO-a u Rezolucijom br. 4/95 od 31. listopada 1995. Stranke se obvezuju surađivati u promicanju provedbe ciljeva Sporazuma FAO-a o promicanju usklađivanja ribarskih plovila na otvorenom moru s međunarodnim mjerama za očuvanje i gospodarenje, donesenog u Rimu 24. studenoga 1993., i Sporazuma UN-a o primjeni odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u pogledu očuvanja i upravljanja pograničnim ribljim naseljima i stokovima vrlo migratornih vrsta, donesenog u New Yorku 4. kolovoza 1995.

3. Stranke su uz to suglasne surađivati:

(a) u promicanju provedbe Sporazuma FAO-a o mjerama države luke za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, donesenog u Rimu 22. studenoga 2009.;

(b) s regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom ili aranžmanima čiji su članovi, promatrači ili surađujuće neugovorne stranke, ili unutar tih organizacija ili aranžmana, radi promicanja očuvanja i održivog upravljanja morskim živim resursima i njihovim ekosustavima;

(c) u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i neregiuliranog ribolova i aktivnosti povezanih s ribolovom sveobuhvatnim, učinkovitim i transparentnim mjerama, među ostalim razmjenom iskustava, promicanjem izgradnje kapaciteta i razmjene informacija o nezakonitim, neprijavljenim i nereguliranim ribolovnim aktivnostima, prema potrebi, uzimajući u obzir povjerljivost podataka i nacionalne zakone;

(d) u promicanju temeljnih načela i prava na radu u sektoru ribarstva i morskih prehrambenih proizvoda te u provedbi Konvencije MOR-a o radu u ribolovu br. 188, donesene u Ženevi 30. svibnja 2007.;

(e) u razvoju održive i odgovorne morske akvakulture, uključujući provedbu ciljeva i načela FAO-ova Kodeksa odgovornog ribarstva;

(f) u smanjenju pritisaka na oceane, među ostalim borbom protiv morskog smeća i onečišćenja, uključujući izvore s kopna i brodova, kao i pomorskih ljudskih aktivnosti prema međunarodnim obvezama koje se primjenjuju na stranke, te mjerama prilagodbe i ublažavanja kojima se povećava otpornost oceana i obalnih zajednica na klimatske promjene.

Članak 45.

Poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i ruralni razvoj

1. Stranke su suglasne promicati dijalog u području poljoprivrede, stočarstva, ribarstva i ruralnog razvoja. Stranke će razmjenjivati podatke i razvijati suradnju u području:

(a) poljoprivredne politike i međunarodne poljoprivredne perspektive općenito;

(b) promicanja i olakšavanja trgovine poljoprivrednim proizvodima, uključujući trgovinu biljkama, životinjama, akvatičnim životinjama i njihovim proizvodima;

(c) razvojne politike u ruralnim područjima, uključujući druge proizvodne resurse i sirovine, znanje, financijske usluge, tržišta i mogućnosti za dodatnu vrijednost i zapošljavanje izvan područja poljoprivrede;

(d) politike o biljkama, životinjama, proizvodima od akvatičnih životinja, uključujući politike kvalitete za poljoprivredne proizvode, kao što su oznake zemljopisnog podrijetla i ekološka proizvodnja, te suradnju u području dobre poljoprivredne prakse;

(e) promicanja sustava certificiranja i akreditacije ekološke poljoprivrede i održive poljoprivredne proizvodnje.

2. Stranke su suglasne promicati tehnološku suradnju, izgradnju kapaciteta ili bilo koje druge oblike suradnje koji povećavaju produktivnost, sigurnu i održivu proizvodnju i otporne prakse u područjima poljoprivrede, stočarstva, ribarstva i ruralnog razvoja te poboljšavaju prevenciju, otkrivanje i kontrolu bolesti biljaka i životinja te zoonotskih bolesti, kao i odgovor na njihovo izbijanje i pripravnost na njihovu pojavu, u skladu s pristupom „Jedno zdravlje" i međunarodnim standardima.

3. Stranke su suglasne poticati javni i privatni sektor na raspravu i razmjenu poslovnih informacija, među ostalim na događanjima za poslovno povezivanje i promicanje trgovine poljoprivrednim proizvodima.

Članak 46.

Zdravlje

1. Stranke su suglasne surađivati i razmjenjivati iskustva i najbolje prakse u zdravstvenom sektoru radi jačanja aktivnosti u području istraživanja, suzbijanja prijetnje od glavnih nezaraznih bolesti i zaraznih bolesti, uključujući pandemiju bolesti COVID-19, i jačanja univerzalnog zdravstvenog osiguranja te zdravstvenih usluga, uključujući zdravstvene usluge u području spolnog i reproduktivnog zdravlja. Stranke su suglasne i razmjenjivati mišljenja i najbolje prakse o regulatornim pitanjima relevantnima za lijekove i medicinske proizvode.

2. Suradnja u području zdravlja uglavnom se odvija putem međunarodnih foruma, uključujući Svjetsku zdravstvenu organizaciju, i multilateralnih inicijativa u područjima kao što su:

(a) zajedničko istraživanje i razvoj glavnih vertikalnih zdravstvenih programa; zajedničko istraživanje u okviru multilateralnih inicijativa kao što su Globalni savez za kronične bolesti i Globalna istraživačka suradnja za pripravnost na zarazne bolesti;

(b) izgradnja kapaciteta i razvoj ljudskih potencijala;

(c) međunarodni sporazumi u zdravstvenom sektoru.

Članak 47.

Zapošljavanje i socijalna politika

1. Stranke su suglasne pojačati suradnju i promicati tehničku pomoć u području zapošljavanja i socijalne politike, što uključuje suradnju u području regionalne i socijalne kohezije, zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, rodne ravnopravnosti i jednakim plaćama za rad jednake vrijednosti, cjeloživotnom učenju i razvoju vještina, socijalnoj zaštiti i dostojanstvenom radu, u cilju jačanja socijalne dimenzije globalizacije.

2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu da se podrži proces globalizacije, koji je svima koristan, te da se promiču potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad kao ključni element održivog razvoja i smanjenja siromaštva, kako je prihvaćeno Programom održivog razvoja do 2030., Deklaracijom MOR-a o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju, donesenom u Ženevi 10. lipnja 2008., i Deklaracijom MOR-a povodom njezine stote obljetnice o budućnosti rada, donesenom u Ženevi 21. lipnja 2019. Stranke uzimaju u obzir karakteristike druge stranke i različitost svojih gospodarskih i socijalnih situacija.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju i učinkovitoj provedbi međunarodno priznatih socijalnih i radnih standarda te poštovanju, promicanju i ostvarivanju temeljnih načela i prava na radu utvrđenima u Deklaraciji MOR-a o temeljnim načelima i pravima na radu, donesenoj u Ženevi 18. lipnja 1998. i izmijenjenoj 10. lipnja 2022. Stranke su suglasne surađivati i pružati tehničku pomoć u radu na ratifikaciji i provedbi temeljnih konvencija MOR-a te surađivati u promicanju ratifikacije i provedbe drugih ažuriranih konvencija MOR-a prema potrebi, uključujući one koje se odnose na nasilje i uznemiravanje u svijetu rada.

4. Stranke su suglasne promicati suradnju između vlade i socijalnih partnera u područjima zapošljavanja i socijalnih pitanja te razmjenu informacija o zapošljavanju, zdravlju i sigurnosti na radu, inspekcijama rada i socijalnom dijalogu o socijalnoj zaštiti i zaštiti rada.

5. Suradnja u području zapošljavanja i socijalne politike može, među ostalim, obuhvaćati posebne programe i projekte, u skladu s uzajamnim dogovorom, te dijalog, suradnju i inicijative o temama od zajedničkog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini, primjerice u okviru ASEM-a, razini EU-a i ASEAN-a, i MOR-a.

Članak 48.

Statistika

Stranke su suglasne promicati, u skladu s postojećim aktivnostima statističke suradnje između EU-a i ASEAN-a, suradnju u usklađivanju statističkih metoda i prakse, uključujući prikupljanje, obradu, analizu i diseminaciju statističkih podataka kako bi se povećala dostupnost visokokvalitetnih, pravodobnih, relevantnih i detaljnije agregiranih podataka, čime im se omogućuje da na uzajamno prihvatljivoj osnovi koriste statističke podatke o trgovini robom i uslugama te, općenito, o svakom drugom području obuhvaćenom ovim Sporazumom koje je predmet obrade statističkih podataka. Stranke naglašavaju važnost podataka i statistike za provedbu Programa održivog razvoja do 2030.

Članak 49.

Civilno društvo

Stranke prepoznaju ulogu i doprinos civilnog društva, posebno akademske zajednice, socijalnih partnera, kao i veze između skupina za strateško promišljanje i socijalnih partnera, u postupku dijaloga i suradnje u okviru ovog Sporazuma i suglasne su poticati i promicati učinkovit dijalog s civilnim društvom te promicati njihovo učinkovito i konstruktivno sudjelovanje, kao i partnerstva s više dionika.

GLAVA VI.

NAČINI SURADNJE

Članak 50.

Sredstva za ostvarivanje suradnje

1. Kako bi se ostvarili ciljevi suradnje utvrđeni u ovom Sporazumu, stranke su suglasne staviti na raspolaganje odgovarajuće resurse, uključujući financijska sredstva, u mjeri u kojoj to njihovi resursi i propisi dopuštaju.

2. Stranke potiču Europsku investicijsku banku da nastavi svoja djelovanja u Tajlandu, u skladu sa svojim postupcima i financijskim kriterijima.

Članak 51.

Suradnja u razvoju trećih zemalja

1. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti dijalog o svojim razvojnim programima u trećim zemljama.

2. Stranke su suglasne surađivati u zajedničkim akcijama usmjerenima na pružanje pomoći za održivi razvoj zemljama u susjedstvu Tajlanda i šire, u relevantnim sektorima za trilateralnu suradnju. Područja suradnje određuju svi uključeni partneri na temelju potreba zemalja korisnica, kapaciteta i stručnosti EU-a i Tajlanda, a o njima se odlučuje na *ad hoc* osnovi.

GLAVA VII.

INSTITUCIONALNI OKVIR

Članak 52.

Zajednički odbor

1. Ovime se osniva Zajednički odbor, sastavljen od predstavnika obiju stranaka na najvišoj mogućoj razini, a čije su zadaće sljedeće:

(a) osigurati ispravno funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;

(b) utvrditi prioritete u vezi s ciljevima ovog Sporazuma;

(c) dati preporuke za promicanje ciljeva ovog Sporazuma;

(d) riješiti, prema potrebi, sve razlike ili neslaganja koje se odnose na tumačenje, provedbu ili primjenu ovog Sporazuma, u skladu s člankom 55.;

(e) ispitati sve informacije koje bilo koja stranka dostavi u pogledu neispunjenja obveza na temelju ovog Sporazuma i održati savjetovanja s drugom strankom radi pronalaženja prijateljskog i strankama uzajamno prihvatljivog rješenja, u skladu s člankom 55.

2. Zajednički odbor obično se sastaje barem svake dvije godine, naizmjenično u Bangkoku i Bruxellesu, na datum koji se određuje zajedničkim dogovorom. Moguće je na temelju dogovora stranaka sazvati i izvanredne sastanke Zajedničkog odbora. Zajedničkim odborom naizmjenično predsjeda svaka stranka. Dnevni red sastanaka Zajedničkog odbora određuju stranke zajedničkim dogovorom.

3. Zajednički odbor može osnovati specijalizirane radne skupine koje mu pomažu u ispunjavanju zadaća. Na svakom sastanku Zajedničkog odbora te radne skupine podnose mu detaljna izvješća o svojim aktivnostima.

4. Stranke su suglasne da među zadaće Zajedničkog odbora spada i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih sektorskih sporazuma ili protokola koji su sklopljeni ili će biti sklopljeni između stranaka.

5. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik.

GLAVA VIII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 53.

Klauzula o budućem razvoju

1. Stranke mogu obostranim pristankom proširiti ovaj Sporazum s ciljem povišenja razine suradnje, uključujući putem njegove dopune sporazumima ili protokolima o posebnim područjima, sektorima ili aktivnostima. Takvi su posebni sporazumi ili protokoli sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa između stranaka i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

2. U pogledu provedbe ovog Sporazuma, svaka stranka može podnijeti prijedloge za proširenje područja primjene suradnje, vodeći računa o iskustvu stečeno u primjeni ovog Sporazuma.

Članak 54.

Ostali sporazumi

1. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće odredbe Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ni ovaj Sporazum ni mjere poduzete na temelju njega ni na koji način ne utječu na ovlasti država članica da bilateralno surađuju s Tajlandom ili, po potrebi, sklapaju s Tajlandom nove sporazume o partnerstvu i suradnji.

2. Ovaj Sporazum ne utječe na primjenu ni na provedbu obveza koje je jedna od stranaka preuzele u odnosu na treće strane.

3. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da poduzme bilo koju radnju, uključujući postupak rješavanja spora, prema bilo kojem drugom međunarodnom sporazumu kojeg su stranke obje stranke ovog Sporazuma.

Članak 55.

Ispunjavanje obveza

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza na temelju ovog Sporazuma. Pritom se trebaju pobrinuti da ciljevi iz ovog Sporazuma budu ostvareni.

2. U skladu s člankom 52. stavkom 1. točkom (d) svaka stranka može Zajedničkom odboru uputiti svako neslaganje u primjeni ili tumačenju ovog Sporazuma.

3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od svojih obveza iz ovog Sporazuma, ona može poduzeti odgovarajuće mjere u skladu s međunarodnim pravom.

4. Prije poduzimanja odgovarajućih mjera iz stavka 3., osim u slučajevima iz stavka 5., ta stranka Zajedničkom odboru dostavlja sve relevantne informacije radi iscrpnog ispitivanja stanja da bi se pronašlo prihvatljivo rješenje za stranke. Stranke se savjetuju pod okriljem Zajedničkog odbora. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje, ta stranka može poduzeti odgovarajuće mjere.

5. Ako bilo koja stranka ima ozbiljne razloge smatrati da druga stranka u značajnoj mjeri nije ispunila neku od obveza koje su opisane kao bitni elementi u članku 1. stavku 1. i članku 3. stavku 1., ona odmah obavješćuje drugu stranku o tome. Na zahtjev bilo koje stranke Zajednički odbor, ili drugo tijelo koje su stranke imenovale zajedničkim dogovorom, održava hitno savjetovanje u roku od najviše 30 dana radi temeljitog ispitivanja svih aspekata mjere ili osnove za mjeru, radi pronalaženja rješenja prihvatljivog za obje stranke. Nakon tog razdoblja stranka koja je dostavila obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere.

6. Pri odabiru odgovarajućih mjera prednost se mora dati onima koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma ili, ovisno o slučaju, bilo kojeg posebnog sporazuma navedenog u članku 53. stavku 1. Takve su mjere privremene i razmjerne povredi obveza radi poticanja konačnog ispunjenja obveza. Za potrebe stavka 4. „odgovarajuće mjere" mogu uključivati suspenziju ovog Sporazuma djelomično ili u cijelosti. Za potrebe stavka 5. „odgovarajuće mjere" mogu uključivati suspenziju, djelomično ili u cijelosti, ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma iz članka 53. stavka 1. Odluku o suspenziji donosi svaka stranka u skladu s vlastitim zakonima i propisima.

7. Svaka stranka može zatražiti da Zajednički odbor preispita okolnosti koje su dovele do poduzimanja odgovarajućih mjera s ciljem pronalaska uzajamno prihvatljivog rješenja za stranke. Stranka koja poduzima odgovarajuće mjere povlači ih čim to bude opravdano.

Članak 56.

Olakšavanje suradnje

U cilju olakšavanja suradnje u okviru ovog Sporazuma stranke su suglasne službenicima i stručnjacima uključenima u provedbu suradnje osigurati potrebnu opremu za obavljanje njihovih zadaća, u skladu s vlastitim zakonima i propisima.

Članak 57.

Teritorijalna primjena

Ovaj Sporazum primjenjuje se, s jedne strane, na područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima te, s druge strane, na državno područje Tajlanda.

Članak 58.

Definicije stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke" znači EU ili njegove države članice, ili EU i njegove države članice, u skladu s njihovim ovlastima, s jedne strane, i Tajland, s druge strane.

Članak 59.

Stupanje na snagu i privremena primjena

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset (30) dana nakon datuma na koji je posljednja stranka obavijestila drugu stranku o završetku svojih internih pravnih postupaka potrebnih za tu svrhu.

2. Neovisno o stavku 1., Tajland i EU mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u cijelosti ili djelomično, u skladu s vlastitim unutarnjim postupcima, do njegova stupanja na snagu.

3. Takva privremena primjena proizvodi učinke trideset (30) dana nakon datuma na koji je:

(a) EU obavijestio Tajland o dovršetku potrebnih postupaka, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju; i

(b) Tajland obavijestio EU o dovršetku potrebnih postupaka, prihvaćanjem dijelova Sporazuma koji se privremeno primjenjuju.

4. Svaka stranka može pisanim putem obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da prestane privremeno primjenjivati ovaj Sporazum. Takav prestanak privremene primjene počinje proizvoditi učinke trideset (30) dana od datuma primitka takve obavijesti.

5. Za odredbe ovog Sporazuma koje se privremeno primjenjuju stupanje na snagu ovog Sporazuma odnosi se na datum privremene primjene utvrđen u stavku 3.

6. Zajednički odbor i druga tijela uspostavljena na temelju ovog Sporazuma mogu obavljati svoje zadaće tijekom privremene primjene ovog Sporazuma u mjeri u kojoj su te zadaće potrebne za osiguravanje privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke donesene u okviru izvršavanja tih zadaća prestaju proizvoditi učinke ako dođe do prestanka privremene primjene ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 4.

Članak 60.

Trajanje i prestanak

1. Ovaj Sporazum vrijedi u vremenskom razdoblju od pet (5) godina. Automatski se produljuje za iduća uzastopna razdoblja od godinu dana, osim ako jedna od stranaka ne obavijesti drugu pisanim putem o svojoj namjeri da ne produži ovaj Sporazum šest (6) mjeseci prije kraja bilo kojeg narednog jednogodišnjeg razdoblja.

2. Svaka stranka može okončati ovaj Sporazum dostavljanjem pisane obavijesti drugoj stranci. Otkaz stupa na snagu šest (6) mjeseci nakon što druga stranka primi obavijest. Takav otkaz ne utječe na projekte koji su u tijeku, a koji su započeti u okviru ovog Sporazuma prije primitka obavijesti.

Članak 61.

Izmjene

Sve izmjene ovog Sporazuma donose se dogovorom između stranaka. Sve izmjene imaju učinak od dana posljednje pisane obavijesti da su ispunjene sve potrebne formalnosti za tu svrhu.

Članak 62.

Zajedničke izjave

Zajedničke izjave priložene ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio.

Članak 63.

Obavijesti

Obavijesti koje se šalju u skladu s člancima 59., 60. i 61. dostavljaju se glavnom tajniku Vijeća Europske unije odnosno Ministarstvu vanjskih poslova Tajlanda.

Članak 64.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku te na tajskim jezicima, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на четиринадесети декември две хиляди двадесет и втора година.

Hecho en Bruselas, el catorce de diciembre de dos mil veintidós.

V Bruselu dne čtrnáctého prosince dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Bruxelles den fjortende december to tusind og toogtyve.

Geschehen zu Brüssel am vierzehnten Dezember zweitausendzweiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne teise aasta detsembrikuu neljateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τέσσερις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι δύο.

Done at Brussels on the fourteenth day of December in the year two thousand and twenty two.

Fait à Bruxelles, le quatorze décembre deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an ceathrú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhíle fiche agus a dó.

Sastavljeno u Bruxellesu četrnaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset druge.

Fatto a Bruxelles, addì quattordici dicembre duemilaventidue.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit otrā gada četrpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų gruodžio keturioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonkettedik év december havának tizennegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbatax-il jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel, veertien december tweeduizend tweeëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia czternastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Bruxelas, em catorze de dezembro de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Bruxelles la paisprezece decembrie două mii douăzeci și doi.

V Bruseli štrnásteho decembra dvetisícdvadsaťdva.

V Bruslju, štirinajstega decembra dva tisoč dvaindvajset.

Tehty Brysselissä neljäntenätoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Bryssel den fjortonde december år tjugohundratjugotvå.

ทำ ณ กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม คริสต์ศักราชสองพันยี่สิบสอง

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

За Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Tom Hanney

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Ġhar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

สำหรับราชอาณาจักรไทย

ZAJEDNIČKA DEKLARACIJA O ČLANKU 5.

(TEŠKA KAZNENA DJELA OD MEĐUNARODNOG ZNAČAJA)

I države članice i Tajland potpisnici su Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda, koji predstavlja važan korak za međunarodni pravosudni sustav i njegovo učinkovito funkcioniranje. Rimskim statutom propisuje se da su genocid, zločini protiv čovječnosti i ratni zločini „teška kaznena djela od međunarodnog značaja".

ZAJEDNIČKA DEKLARACIJA O ČLANKU 23.

(PRAVOSUDNA I PRAVNA SURADNJA)

Vlada Kraljevine Tajlanda postupa svim sredstvima u skladu s vlastitim zakonima kako bi osigurala da se nad osobom ne izvrši smrtna kazna, a ako sud izrekne smrtnu kaznu, vlada Kraljevine Tajlanda podnosi preporuku za kraljevsko pomilovanje.

UREDBE

UREDBA VIJEĆA (EU) 2022/2563

od 19. prosinca 2022.

o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2283 o otvaranju autonomnih carinskih kvota Unije za određene poljoprivredne i industrijske proizvode i upravljanju tim autonomnim carinskim kvotama

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 31.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Kako bi se osigurala dostatna i neprekinuta opskrba određenim poljoprivrednim i industrijskim proizvodima koji se u Uniji ne proizvode u dostatnim količinama te kako bi se time izbjegli poremećaji na tržištu tih proizvoda, Uredbom Vijeća (EU) 2021/2283 ([1]) otvorene su autonomne carinske kvote Unije („kvote"). U okviru tih kvota proizvodi se mogu uvoziti u Uniju po sniženim ili nultim stopama carine.

(2) Budući da je u interesu Unije osigurati dostatnu opskrbu određenim industrijskim proizvodima i uzimajući u obzir da se istovjetni, jednakovrijedni ili zamjenski proizvodi u Uniji ne proizvode u dostatnim količinama, potrebno je otvoriti nove carinske kvote s rednim brojevima 09.2921, 09.2922, 09.2923, 09.2924, 09.2925, 09.2926, 09.2927 i 09.2931 po nultoj stopi carine za odgovarajuće količine tih proizvoda.

(3) Budući da je opseg carinskih kvota s rednim brojevima 09.2723 i 09.2763 postao nedostatan za ispunjavanje potreba gospodarskih subjekata u Uniji, trebalo bi izmijeniti opis proizvoda obuhvaćenih tim kvotama. Stoga bi trebalo izmijeniti navođenje primjenjive oznake TARIC za te proizvode.

(4) Budući da je u interesu Unije osigurati dostatnu opskrbu određenim industrijskim proizvodima, trebalo bi povećati količine kvota s rednim brojevima 09.2563, 09.2682, 09.2828 i 09.2854.

(5) Budući da se kapacitet Unije za proizvodnju određenih industrijskih proizvoda povećao, trebalo bi smanjiti količine kvota s rednim brojevima 09.2575 i 09.2913.

(6) Kad je riječ o kvotama s rednim brojevima 09.2583, 09.2819, 09.2839 i 09.2855, kvotno razdoblje trebalo bi produljiti te bi količinu kvota trebalo prilagođavati svake godine jer su kvote bile otvorene samo za razdoblje od šest mjeseci, a i dalje je u interesu Unije zadržati te kvote.

(7) Budući da zadržavanje kvota s rednim brojevima 09.2003, 09.2576, 09.2577, 09.2592, 09.2650, 09.2673, 09.2688, 09.2694, 09.2708, 09.2710, 09.2734, 09.2799, 09.2829, 09.2866 i 09.2880 više nije u interesu Unije, te bi kvote trebalo zatvoriti s učinkom od 1. siječnja 2023.

(8) Odnosi Unije i Rusije pogoršali su se posljednjih godina, a posebno zbog toga što Rusija ne poštuje međunarodno pravo i zbog njezina ničim izazvanog i neopravdanog agresivnog rata protiv Ukrajine. Vijeće je 6. listopada 2022. donijelo osmi paket sankcija protiv Rusije zbog njezina kontinuiranog agresivnog rata protiv Ukrajine i zabilježenih zločina koje su ruske oružane snage počinile u Ukrajini.

([1]) Uredba Vijeća (EU) 2021/2283 od 20. prosinca 2021. o otvaranju autonomnih carinskih kvota Unije za određene poljoprivredne i industrijske proizvode i upravljanju tim autonomnim carinskim kvotama Unije te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1388/2013 (SL L 458, 22.12.2021., str. 33.).

(9) Iako je Rusija članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO), Unija se može osloniti na iznimke koje se primjenjuju na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u"), a posebno članka XXI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994., osobito u pogledu obveze da proizvodima uvezenima iz Rusije odobri povlastice dodijeljene istovjetnim proizvodima uvezenima iz drugih zemalja (tretman najpovlaštenije nacije).

(10) S obzirom na pogoršanje odnosa Unije i Rusije, kako bi se osigurala usklađenost s djelovanjima i načelima Unije u području vanjskog djelovanja Unije stoga ne bi bilo primjereno dopustiti da se na proizvode podrijetlom iz Rusije obuhvaćene ovom Uredbom primjenjuju bescarinski tretman i tretman najpovlaštenije nacije. Stoga je potrebno ukinuti odgovarajuće kvote za te proizvode.

(11) Posljednjih su se godina pogoršali odnosi Unije i Bjelarusa zbog toga što bjeloruski režim ne poštuje međunarodno pravo, temeljna prava i ljudska prava. Osim toga, Bjelarus od samog početka pruža opsežnu potporu agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine.

(12) Unija od listopada 2020. postupno uvodi mjere ograničavanja protiv Bjelarusa zbog kontinuiranog kršenja ljudskih prava, instrumentalizacije migranata i sudjelovanja Bjelarusa u agresivnom ratum Rusije protiv Ukrajine. Budući da Bjelarus nije član WTO-a, Unija na temelju Sporazuma o WTO-u nije obvezna odobriti tretman najpovlaštenije nacije proizvodima iz Bjelarusa. Osim toga, trgovinskim sporazumima dopušta se poduzimanje određenih mjera koje su opravdane na temelju primjenjivih klauzula o izuzećima, posebno sigurnosnim izuzećima.

(13) S obzirom na pogoršanje odnosa Unije i Bjelarusa, kako bi se osigurala usklađenost s djelovanjima i načelima Unije u području vanjskog djelovanja Unije stoga ne bi bilo primjereno dopustiti da se na proizvode podrijetlom iz Bjelarusa obuhvaćene ovom Uredbom primjenjuju bescarinski tretman i tretman najpovlaštenije nacije. Stoga je potrebno ukinuti odgovarajuće kvote za te proizvode.

(14) Međutim, kako bi se osigurala odgovarajuća opskrba i izbjegli ozbiljni poremećaji na nekim tržištima Unije, potrebno je zadržati kvote s rednim brojevima 09.2600, 09.2742, 09.2698 i 09.2835 za određene proizvode podrijetlom iz Rusije, obuhvaćene oznakama TARIC 2712 90 39 10, 2926 10 00 10, 3204 17 00 30 odnosno 7604 29 10 30. Ti proizvodi činili su više od 50 % ukupne vrijednosti uvoza u Uniju u razdoblju od 2019. do 2021., pri čemu nisu postojali alternativni dobavljači iz ostalih trećih zemalja ili je broj alternativnih dobavljača iz ostalih trećih zemalja bio ograničen. Vrijednost tog uvoza upućuje na to da gospodarski subjekti industrije Unije u velikoj mjeri ovise o tom uvozu i da bi ukidanje kvota tim subjektima uzrokovalo nerazmjerne poteškoće.

(15) Stoga je ukidanje suspenzije carina Zajedničke carinske tarife za određene proizvode podrijetlom iz Rusije ili Bjelarusa primjereno i dopušteno, i to uz primjenu članka XXI. GATT-a iz 1994. i općih pravila o carinama utvrđenih u Prilogu I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 ([2]), a posebno iz dijela prvog odsjeka I. dijela B točke 1.

(16) Kako je Komisija navela u Komunikaciji od 13. prosinca 2011. o autonomnim carinskim suspenzijama i kvotama („Komunikacija") dodjela kvota predstavlja iznimku od primjene carina Zajedničke carinske tarife. Ponovno uvođenje takvih carina Zajedničke carinske tarife na uvoz podrijetlom iz Rusije ili Bjelarusa stoga je povratak na uobičajeno stanje. Zbog toga ograničeno ukidanje kvota za određene proizvode podrijetlom iz Rusije ili Bjelarusa nije mjera ograničavanja ili zabrane, nego je njezina svrha spriječiti te zemlje da neizravno ostvaruju korist od jednostrane mjere Unije i osigurati sveukupnu usklađenost djelovanjâ Unije.

(17) Uredbu (EU) 2021/2283 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

([2]) Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

(18) Kako bi se izbjegao prekid primjene sustava kvota i poštovale smjernice utvrđene u Komunikaciji, izmjene predviđene u ovoj Uredbi u pogledu kvota za predmetne proizvode trebale bi se primjenjivati od 1. siječnja 2023. Stoga bi ova Uredba trebala hitno stupiti na snagu,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2021/2283 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. dodaje se sljedeći stavak:

   „4. Suspenzija utvrđena u stavku 2. ne primjenjuje se na proizvode podrijetlom iz Rusije, uz iznimku kvota s rednim brojevima 09.2600, 09.2742, 09.2698 i 09.2835., ili na proizvode podrijetlom iz Bjelarusa.";

2. Prilog se zamjenjuje tekstom navedenim u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. prosinca 2022.

Za Vijeće
Predsjednik
J. SÍKELA

PRILOG

„*PRILOG*

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2849	ex 0710 80 69	10	Jestive gljive roda *Auricularia polytricha*, (nekuhano ili kuhano u pari ili vodi), smrznuto, za proizvodnju gotovih jela ([1]) ([2])	1.1.-31.12.	700 tona	0 %
09.2664	ex 2008 60 39	30	Trešnje s dodanim alkoholom, s masenim udjelom šećera ne većim od 9 %, promjera ne većeg od 19,9 mm, s košticama, za uporabu u čokoladnim proizvodima ([1])	1.1.-31.12.	1 000 tona	10 %
09.2925	ex 2309 90 31 ex 2309 90 31 ex 2309 90 96 ex 2309 90 96	41 49 41 49	Dodatak hrani za životinje, sa sadržajem suhe tvarina osnovi: — 68 % ili više, ali ne više od 80 % L-lizin sulfata, i — najviše 32 % drugih sastojaka kao što su ugljikohidrati i ostale aminokiseline	1.1.-31.12.	100 000 tona	0 %
09.2913	ex 2401 10 35 ex 2401 10 70 ex 2401 10 95 ex 2401 10 95 ex 2401 10 95 ex 2401 20 35 ex 2401 20 70 ex 2401 20 95 ex 2401 20 95 ex 2401 20 95	91 10 11 21 91 91 10 11 21 91	Neprerađeni duhan izrezan na uobičajene veličine ili neizrezan, carinske vrijednosti ne manje od 450 EUR po 100 kg neto-mase, za uporabu kao materijal za povezivanje ili zamatanje robe iz podbroja 2402 10 00 ([1])	1.1.-31.12.	3 000 tona	0 %
09.2828	2712 20 90		Parafinski vosak s masenim udjelom ulja manjim od 0,75 %	1.1.-31.12.	140 000 tona	0 %
09.2600	ex 2712 90 39	10	Prešani parafini (CAS RN 64742-61-6)	1.1.-31.12.	100 000 tona	0 %
09.2578	ex 2811 19 80	50	Sulfamidna kiselina (CAS RN 5329-14-6) čistoće masenog udjela od 95 % ili veće, neovisno o tome je li joj dodano ne više od 5 % tvari za sprečavanje stvaranja gruda, tj. silicijeva dioksida (CAS RN 112926-00-8)	1.1.-31.12.	27 000 tona	0 %
09.2928	ex 2811 22 00	40	Silicijsko punilo u obliku granula, čistoćesilicijevog dioksida 97mas. % ili veće	1.1.-31.12.	1 700 tona	0 %
09.2806	ex 2825 90 40	30	Volframov trioksid, uključujući plavi volframov oksid (CAS RN 1314-35-8 ili CAS RN 39318-18-8)	1.1.-31.12.	12 000 tona	0 %
09.2819	ex 2833 25 00	30	Bakrov hidroksid sulfat (Cu4(OH)6(SO4)), hidrat (CAS RN 12527-76-3) masenog udjela (čistoće) 98 % ili većeg	1.1.-31.12.	240 000 kg	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2872	ex 2833 29 80	40	Cezijev sulfat (CAS RN 10294-54-9) u krutom stanju ili u obliku vodene otopine s masenim udjelom cezijeva sulfata većim od 48 %, ali ne većim od 52 %	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2567	ex 2903 22 00	10	Trikloroetilen (CAS-RN 79-01-6) masenog udjela (čistoće) 99 % ili većeg	1.1.-31.12.	11 885 000 kg	0 %
09.2837	ex 2903 79 30	20	Bromoklorometan (CAS RN 74-97-5)	1.1.-31.12.	600 tona	0 %
09.2933	ex 2903 99 80	30	1,3-Diklorobenzen (CAS RN 541-73-1)	1.1.-31.12.	2 600 tona	0 %
09.2700	ex 2905 12 00	10	Propan-1-ol (propil alkohol) (CAS RN 71-23-8)	1.1.-31.12.	15 000 tona	0 %
09.2830	ex 2906 19 00	40	Ciklopropilmetanol (CAS RN 2516-33-8)	1.1.-31.12.	20 tona	0 %
09.2851	ex 2907 12 00	10	O-krezol (CAS RN 95-48-7) čistoće ne manje od 98,5 mas. %	1.1.-31.12.	20 000 tona	0 %
09.2704	ex 2909 49 80	20	2,2,2',2'-tetrakis(hidroksimetil)-3,3'-oksidipropan-1-ol (CAS RN 126-58-9)	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2565	ex 2914 19 90	70	Kalcijev acetilacetonat (CAS RN 19372-44-2) masenog udjela (čistoće) 95 % ili većeg	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2852	ex 2914 29 00	60	Ciklopropil metil-keton (CAS RN 765-43-5)	1.1.-31.12.	300 tona	0 %
09.2638	ex 2915 21 00	10	Octena kiselina (CAS RN 64-19-7) čistoće 99 mas. % ili veće	1.1.-31.12.	1 000 000 tona	0 %
09.2679	2915 32 00		Vinil acetat (CAS RN 108-05-4)	1.1.-31.12.	450 000 tona	0 %
09.2728	ex 2915 90 70	85	Etil trifluoroacetat (CAS RN 383-63-1)	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2665	ex 2916 19 95	30	Kalijev (E,E)-heksa-2,4-dienoat (CAS RN 24634-61-5)	1.1.-31.12.	8 250 tona	0 %
09.2684	ex 2916 39 90	28	2,5-dimetilfenilacetil klorid (CAS RN 55312-97-5)	1.1.-31.12.	700 tona	0 %
09.2599	ex 2917 11 00	40	Dietil-oksalat (CAS RN 95-92-1)	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2769	ex 2917 13 90	10	Dimetil-sebacat (CAS RN 106-79-6)	1.1.-31.12.	1 000 tona	0 %
09.2634	ex 2917 19 80	40	Dodekandionska kiselina (CAS RN 693-23-2), čistoće masenog udjela veće od 98,5 %	1.1.-31.12.	8 000 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2808	ex 2918 22 00	10	O-acetilsalicilna kiselina (CAS RN 50-78-2)	1.1.-31.12.	120 tona	0 %
09.2646	ex 2918 29 00	75	Oktadecil 3-(3,5-di-tert-butil-4-hidroksifenil)propionat (CAS RN 2082-79-3) — s frakcijom koji prolazi kroz sito širine otvora 500 µm većom od 99 % masenog udjela i — s talištem od 49 °C ili višim, ali ne višim od 54 °C, za upotrebu u proizvodnji stabilizatora za preradu PVC-a (*one packs*) na temelju mješavina praha (praha ili komprimiranih granulata) ([1])	1.1.-31.12.	380 tona	0 %
09.2647	ex 2918 29 00	80	Pentaeritritol tetrakis(3-(3,5-di-tert-butil-4-hidroksifenil)propionat) (CAS RN 6683-19-8): — s ostatkom koji prolazi kroz sito širine otvora 250 µm većim od 75 % masenog udjela i kroz sito širine otvora 500 µm većim od 99 % masenog udjela i — s talištem od 110 °C ili višim, ali ne višim od 125 °C, za uporabu u proizvodnji kombiniranih stabilizatora („one packs”) na temelju mješavina praha (prah ili prešane granule) namijenjenih preradi PVC-a ([1])	1.1.-31.12.	140 tona	0 %
09.2975	ex 2918 30 00	10	Benzofenon-3,3′:4,4′-tetrakarboksilni dianhidrid (CAS RN 2421-28-5)	1.1.-31.12.	1 000 tona	0 %
09.2598	ex 2921 19 99	75	Oktadecilamin (CAS RN 124-30-1)	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2649	ex 2921 29 00	60	Bis(2-dimetilaminoetil)(metil)amin (CAS RN 3030-47-5)	1.1.-31.12.	1 700 tona	0 %
09.2682	ex 2921 41 00	10	Anilin (CAS RN 62-53-3) čistoće masenog udjela 99 % ili veće	1.1.-31.12.	220 000 tona	0 %
09.2617	ex 2921 42 00	89	4-fluoro-N-(1-metiletil) benzenamin (CAS RN 70441-63-3)	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2602	ex 2921 51 19	10	o-fenilendiamin (CAS RN 95-54-5)	1.1.-31.12.	1 800 tona	0 %
09.2921	ex 2922 19 00	22	2-(dimetilamino)etil akrilat (CAS RN 2439-35-2) čistoće masenog udjela 99 % ili veće	1.1.-31.12.	14 000 tona	0 %
09.2563	ex 2922 41 00	20	L-lizin hidroklorid CAS RN 657-27-2) ili vodena otopina L-lizina (CAS RN 56-87-1), masenog udjela L-lizina 50 % ili većeg	1.1.-31.12.	300 000 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2575	ex 2923 90 00	87	3-klor-2-hidroksipropil)trimetilamonijev klorid (CAS RN 3327-22-8) u obliku vodene otopine, s masenim udjelom 3-klor-2-hidroksipropil)trimetilamonijevog klorida 65 % ili većim, ali ne većim od 71 %	1.1.-31.12.	12 000 tona	0 %
09.2922	ex 2923 90 00	88	Vodena otopina s masenim udjelom [2-(akriloiloksi)etil]trimetilamonijeva klorida 78 % ili većim, ali ne većim od 82 % (CAS RN 44992-01-0)	1.1.-31.12.	10 000 tona	0 %
09.2854	ex 2924 19 00	85	3-jod-2-propinil butilkarbamat (CAS RN 55406-53-6)	1.1.-31.12.	450 tona	0 %
09.2874	ex 2924 29 70	87	Paracetamol (INN) (CAS RN 103-90-2)	1.1.-31.12.	20 000 tona	0 %
09.2742	ex 2926 10 00	10	Akrilonitril (CAS RN 107-13-1), za uporabu u proizvodnji robe iz poglavlja 55 i tarifnog broja 6815 ([1])	1.1.-31.12.	60 000 tona	0 %
09.2583	ex 2926 10 00	30	Akrilonitril (CAS RN 107-13-1), za uporabu u proizvodnji robe iz tarifnih brojeva 2921, 2924, 3903, 3906, 3908, 3911 i 4002 ([1])	1.1.-31.12.	40 000 tona	0 %
09.2856	ex 2926 90 70	84	2-Nitro-4-(trifluorometil)benzonitril (CAS RN 778-94-9)	1.1.-31.12.	900 tona	0 %
09.2581	ex 2929 10 00	25	1,5-naftilen diizocijanat (CAS RN 3173-72-6) čistoće masenog udjela 90 % ili veće	1.1.-31.12.	300 tona	0 %
09.2685	ex 2929 90 00	30	Nitroguanidin (CAS RN 556-88-7)	1.1.-31.12.	6 500 tona	0 %
09.2597	ex 2930 90 98	94	Bis[3-(trietoksisilil)propil]disulfid (CAS RN 56706-10-6)	1.1.-31.12.	6 000 tona	0 %
09.2596	ex 2930 90 98	96	2-klor-4-(metilsulfonil)-3-((2,2,2-trifluoretoksi)metil)benzojeva kiselina (CAS RN 120100-77-8)	1.1.-31.12.	300 tona	0 %
09.2580	ex 2931 90 00	75	Heksadeciltrimetoksisilan (CAS RN 16415-12-6) čistoće masenog udjela od najmanje 95 %, za uporabu u proizvodnji polietilena ([1])	1.1.-31.12.	165 tona	0 %
09.2842	2932 12 00		2-furaldehid (furfuraldehid)	1.1.-31.12.	10 000 tona	0 %
09.2696	ex 2932 20 90	25	Dekan-5-olid (CAS RN 705-86-2)	1.1.-31.12.	6 000 kg	0 %
09.2697	ex 2932 20 90	30	Dodekan-5-olid (CAS RN 713-95-1)	1.1.-31.12.	6 000 kg	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2812	ex 2932 20 90	77	Heksan-6-olid (CAS RN 502-44-3)	1.1.-31.12.	4 000 tona	0 %
09.2858	2932 93 00		Piperonal (CAS RN 120-57-0)	1.1.-31.12.	220 tona	0 %
09.2839	ex 2933 39 99	09	2-(2-piridil)etanol (CAS RN 103-74-2) masenog udjela (čistoće) 99 % ili većeg	1.1.-31.12.	700 tona	0 %
09.2860	ex 2933 69 80	30	1,3,5-tris[3-(dimetilamino)propil] heksahidro-1,3,5-triazin (CAS RN 15875-13-5)	1.1.-31.12.	600 tona	0 %
09.2566	ex 2933 99 80	05	1,4,7,10-tetraazaciklododekan (CAS RN 294-90-6) masenog udjela (čistoće) 96 % ili većeg	1.1.-31.12.	60 tona	0 %
09.2658	ex 2933 99 80	73	5-(Acetoacetilamino)benzimidazolon (CAS RN 26576-46-5)	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2593	ex 2934 99 90	67	5-klortiofen-2-karboksilna kiselina (CAS RN 24065-33-6)	1.1.-31.12.	45 000 kg	0 %
09.2675	ex 2935 90 90	79	4-[[(2-Metoksibenzoil)amino]sulfonil]benzoil klorid (CAS RN 816431-72-8)	1.1.-31.12.	1 000 tona	0 %
09.2945	ex 2940 00 00	20	D-ksiloza (CAS RN 58-86-6)	1.1.-31.12.	400 tona	0 %
09.2686	ex 3204 11 00	75	Bojilo ”C.I. Disperse Yellow 54” (CAS RN 7576-65-0) i pripravci na njegovoj osnovi s masenim udjelom bojila ”Disperse Yellow 54” 99 % ili većim	1.1.-31.12.	250 tona	0 %
09.2676	ex 3204 17 00	14	Pripravci na osnovi bojila C.I. Pigment Red 48:2 (CAS RN 7023-61-2) s masenim udjelom od 60 % ili većim, ali manjim od 85 %	1.1.-31.12.	50 tona	0 %
09.2698	ex 3204 17 00	30	Bojilo „C.I. Pigment Red 4” (CAS RN 2814-77-9) i pripravci na njegovoj osnovi s masenim udjelom bojila „C.I. Pigment Red 4” 60 % ili većim	1.1.-31.12.	150 tona	0 %
09.2659	ex 3802 90 00	19	Dijatometrijska zemlja kalcinirana otopinom natrijevog karbonata	1.1.-31.12.	35 000 tona	0 %
09.2908	ex 3804 00 00	10	Natrijev lignosulfonat (CAS RN 8061-51-6)	1.1.-31.12.	40 000 tona	0 %
09.2889	3805 10 90		Sulfatni terpentin	1.1.-31.12.	25 000 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2935	ex 3806 10 00	10	Kolofonij i smolne kiseline dobiveni iz svježih oleosmola	1.1.-31.12.	280 000 tona	0 %
09.2832	ex 3808 92 90	40	Pripravak s masenim udjelom cinkova piritiona (INN) (CAS RN 13463-41-7) od najmanje 38 %, ali ne više od 50 % u vodenoj disperziji	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2923	ex 3808 94 20	40	Vodena otopina s masenim udjelom: — 10,0 % ili više, ali ne više od 11,3 % 5-klor-2-metil-2H-izotiazol-3-ona, — 3,0 % ili više, ali ne više od 4,1 % 2-metil-2H-izotiazol-3-ona, — kombinirane koncentracije izotiazolona (CAS RN 55965-84-9) od 13,0 % ili više, ali ne više od 15,4 %, — 18 % ili više, ali ne više od 22 % nitrata, izračunanih kao natrijev nitrat, i — 5 % ili više, ali ne više od 8 % klorida, izračunanih kao natrijev klorid	1.1.-31.12.	3 000 tona	0 %
09.2926	ex 3811 21 00	31	Aditiv koji se u osnovi sastoji od: — fosforoditionske kiseline, miješanih O,O-bis (izobutil i pentil) estera, cinkovih soli (CAS RN 68457-79-4), — 8 % ili više masenog udjela, ali ne više od 15 % masenog udjela mineralnog ulja, koji se upotrebljava u proizvodnji mješavina aditiva za ulja za podmazivanje ([1])	1.1.-31.12.	700 tona	0 %
09.2876	ex 3811 29 00	57	Aditivi koji se sastoje od proizvoda reakcije difenilamina i razgranatih nonena: — s masenim udjelom 4-mononononildifenilamina većim od 20 %, ali ne većim od 50 %, i — s masenim udjelom 4,4'-dinonildifenilamina većim od 50 %, ali ne većim od 80 %, — s najvećim ukupnim masenim udjelom 2,4-dinonildifenilamina i 2,4'-dinonildifenilamina od 15 %, za uporabu u proizvodnji ulja za podmazivanje ([1])	1.1.-31.12.	900 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2927	ex 3811 29 00	80	Dodaci koji sadržavaju: — više od 70 % masenog udjela 2,5-bis(tert-nonilditio)-[1,3,4]-tiadiazola (CAS RN 89347-09-1), i — više od 15 % masenog udjela 5-(tert-nonilditio)- 1,3,4-tiadiazol-2(3H)-tiona (CAS RN 97503-12-3), za uporabu u proizvodnji ulja za podmazivanje ([1])	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2814	ex 3815 90 90	76	Katalizator, koji se sastoji od titanijevog dioksida i volframovog trioksida	1.1.-31.12.	3 000 tona	0 %
09.2644	ex 3824 99 92	77	Pripravak koji sadržava: — 55mas. % ili više, ali ne više od 78mas. % dimetil gluterata (CAS RN 1119-40-0) — 10mas. % ili više, ali ne više od 30mas. % dimetil adipata (CAS RN 627-93-0) i — ne više od 35mas. % dimetil sukcinata (CAS RN 106-65-0)	1.1.-31.12.	10 000 tona	0 %
09.2681	ex 3824 99 92	85	Mješavinabis [3-(trietoksisilil)propil]sulfida (CAS RN 211519-85-6)	1.1.-31.12.	9 000 tona	0 %
09.2907	ex 3824 99 93	67	Mješavina fitosterola, u obliku praha, koja sadrži: — 75 mas. % ili više sterola, — ne više od 25 mas. % stanola, za uporabu u proizvodnji stanol/sterola ili estera stanol/sterola ([1])	1.1.-31.12.	2 500 tona	0 %
09.2568	ex 3824 99 96	91	Mješavina u obliku peleta, s masenim udjelom: — bis[3-(trietoksilil)propil] polisulfida (CAS RN 211519-85-6) 49 % ili većim, ali ne većim od 50 %, i — čađe (CAS RN 1333-86-4) 50 % ili većim, ali ne većim od 51 %, od čega 75 % masenog udjela ili više prolazi kroz sito otvora 0,60 mm, ali kroz sito otvora 0,25 mm ne prolazi više od 10 % masenog udjela (kako je utvrđeno metodom ASTM D1511)	1.1.-31.12.	1 500 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2820	ex 3827 90 00	10	Smjese koje sadržavaju masene udjele od: — 60 % ili veće, ali ne veće od 90 % 2-klorpropena (CAS RN 557-98-2) — 8 % ili veće, ali ne veće od 14 % (Z)-1-klorpropena (CAS RN 16136-84-8) — 5 % ili veće, ali ne veće od 23 % 2-klorpropana (CAS RN 75-29-6) — ne veće od 6 % 3-klorpropena (CAS RN 107-05-1) — ne veće od 1 % etil-klorida (CAS RN 75-00-3)	1.1.-31.12.	6 000 tona	0 %
09.2671	ex 3905 99 90	81	Poli(vinil-butiral) (CAS RN 63148-65-2): — koji sadrži 17,5 mas% ili više, ali ne više od 20 mas% hidroksilnih skupina i — srednje veličine čestica (D50)veće od 0,6mm	1.1.-31.12.	12 500 tona	0 %
09.2846	ex 3907 40 00	25	Mješavina polimera iz polikarbonata i poli(metilmetakrilata) s masenim udjelom polikarbonata ne manje od 98,5 %, u obliku peleta ili granula, sa svjetlosnom propusnošću ne manje od 88,5 %, izmjereno na testnom uzorku debljine 4,0 mm pri valnoj duljini λ = 400 nm (prema ISO 13468-2)	1.1.-31.12.	2 000 tona	0 %
09.2585	ex 3907 99 80	70	Kopolimer of poli(etilen tereftalata) i cikloheksan dimetanola, koji sadrži više od 10 mas. % cikloheksan dimetanola	1.1.-31.12.	60 000 tona	2 %
09.2855	ex 3910 00 00	10	Tekući poli(metilhidrosiloksan) s trimetilsilil terminalnim skupinama (CAS RN 63148-57-2) masenog udjela (čistoće) 99,9 % ili većeg	1.1.-31.12.	500 tona	0 %
09.2931	ex 3911 90 11	10	Poli(oksi-1,4-fenilensulfonil-1,4-fenilenoksi-1,4-fenilenizopropiliden-1,4-fenilen) (CAS RN 25135-51-7 i CAS RN 25154-01-2) u jednom od oblika navedenih u napomeni 6(b) uz ovo poglavlje s masenim udjelom aditiva ne većim od 20 %	1.1.-31.12.	6 300 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2723	ex 3911 90 19	35	Poli(oksi-1,4-fenilensulfonil-1,4-fenilenoksi-4,4'-bifenilen) (CAS RN 25608-64-4 i CAS RN 25839-81-0) s masenim udjelom aditiva ne većim od 20 %	1.1.-31.12.	5 000 tona	0 %
09.2816	ex 3912 11 00	20	Celulozni acetat u ljuskicama	1.1.-31.12.	75 000 tona	0 %
09.2573	ex 3913 10 00	20	Natrijev alginat ekstrahiran iz smeđe morske (CAS RN 9005-38-3) alge, — s gubitkom pri sušenju ne većim od 15 % masenog udjela (4 sata na 105 °C), — s frakcijom netopljivom u vodi od najviše 2 % masenog udjela, računano na suhu masu	1.1.-31.12.	2 000 tona	0 %
09.2641	ex 3913 90 00	87	Natrijev hialuronat, nesterilni: — s masenim prosjekom molekulske mase (Mw) ne većim od 900 000, — s razinom endotoksina ne većom od 0,008 jedinica endotoksina (EU)/mg, — sa sadržajem etanola ne većim od 1 mas. %, — sa sadržajem izopropanola ne većim od 0,5 mas. %	1.1.-31.12.	300 kg	0 %
09.2661	ex 3920 51 00	50	Folije od polimetilmetakrilata, u skladu s normom: — EN 4364 (MIL-P-5425E) i DTD5592A, ili — EN 4365 (MIL-P-8184) i DTD5592A	1.1.-31.12.	100 tona	0 %
09.2645	ex 3921 14 00	20	Celularni blok od regenerirane celuloze, impregniran vodom koja sadrži magnezijev klorid i kvarternim amonijevim spojevima, dimenzija 100 cm (± 10 cm) × 100 cm (± 10 cm) × 40 cm (± 5 cm)	1.1.-31.12.	1 700 tona	0 %
09.2572	ex 5205 26 00 ex 5205 27 00	10 10	Sirova bijela jednonitna pamučna pređa — od češljanih vlakana, — prosječne duljine vlakana 36,5 mm ili veće, — proizvedena postupkom kompaktnog rotorskog predenja s pneumatskom kompresijom, — čvrstoće na kidanje 26,5 cN/tex ili veće (u skladu s normom ISO 2062:2009 pri brzini od 5 000 mm/min)	1.1.-31.12.	50 000 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2848	ex 5505 10 10	10	Otpaci sintetičkih vlakana (uključujući iščešak, otpatke od pređa i raščupane tekstilne proizvode) od najlona ili drugih poliamida (PA6 i PA66)	1.1.-31.12.	10 000 tona	0 %
09.2721	ex 5906 99 90	20	Tkani i laminirani gumirani tekstilni materijal sa sljedećim značajkama: — ima tri sloja, — vanjski sloj sastoji se od akrilnog tekstilnog materijala, — drugi vanjski sloj sastoji se od poliesterskog tekstilnog materijala, — srednji sloj sastoji se od klorobutilne gume, — težina je srednjeg sloja 452 g/m² ili više, ali ne više od 569 g/m², — ukupna je težina tekstilnog materijala 952 g/m² ili više, ali ne više od 1159 g/m² i — ukupna je debljina tekstilnog materijala 0,8 mm ili više, ali ne više od 4 mm, za upotrebu u proizvodnji sklopivih krovova za motorna vozila ([1])	1.1.-31.12.	375 000 m²	0 %
09.2628	ex 7019 66 00	10	Mrežasta tkanina, od staklenih vlakana prevučenih plasičnom masom, mase 120 g/m² (± 10 g/m²), vrste koju se rabi u proizvodnji mreža protiv insekata s fiksnim okvirima	1.1.-31.12.	3 000 000 m²	0 %
09.2652	ex 7409 11 00 ex 7410 11 00	30 40	Folije i trake od rafiniranog bakra, izrađene elektrolizom, debljine 0,015 mm ili veće	1.1.-31.12.	1 020 tona	0 %
09.2662	ex 7410 21 00	55	Ploče: — koje se sastoje od barem jednog sloja tkanine od staklenih vlakana, impregnirane epoksidnom smolom — premazane s jedne ili obje strane bakrenim filmom debljine ne veće od 0,15 mm — s dielektričnom konstantom (DK) manjom od 5,4 pri 1 MHz, kako je izmjereno u skladu s IPC-TM-650 2.5.5.2 — s tangensom gubitka manjim od 0,035 pri 1 MHz, kako je izmjereno u skladu s IPC-TM-650 2.5.5.2 — s vrijednošću CTI (comparative tracking index) 600 ili većom	1.1.-31.12.	80 000 m²	0 %
09.2835	ex 7604 29 10	30	Šipke od aluminijske legure promjera 300,1 mm ili većeg, ali ne većeg od 533,4 mm	1.1.-31.12.	1 000 tona	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2736	ex 7607 11 90 ex 7607 11 90 ex 7607 11 90 ex 7607 11 90	75 77 78 79	Traka ili folija od slitine aluminija i magnezija: — od slitine u skladu s normom 5182-H19 ili 5052-H19, — u svitcima vanjskog promjera od najmanje 1 250 mm, ali ne većeg od 1 350 mm, — debljine (tolerancija – 0,006 mm) 0,15 mm, 0,16 mm, 0,18 mm ili 0,20 mm, — širine (tolerancija ± 0,3 mm) 12,5 mm, 15,0 mm, 16,0 mm, 25,0 mm, 35,0 mm, 50,0 mm ili 356 mm, — tolerancije nagiba ne veće od 0,4 mm/750 mm, — mjerne ravnoće I-jedinice ±4, — vlačne čvrstoće veće od (5182-H19) 365 MPa ili (5052-H19) 320 MPa i — istezanja A50 većeg od (5182-H19) 3 % ili (5052-H19) 2,5 % za upotrebu u proizvodnji lamela za rolete ([1])	1.1.-31.12.	600 tona	0 %
09.2722	8104 11 00		Magnezij u sirovim oblicima, s masenim udjelom magnezija najmanje 99,8 %	1.1.-31.12.	120 000 tona	0 %
09.2840	ex 8104 30 00	20	Prah od magnezija: — čistoće masenog udjela 98 % ili veće, ali ne veće 99,5 % i — veličine čestica 0,2 mm ili veće, ali ne veće 0,8 mm	1.1.-31.12.	2 000 tona	0 %
09.2629	ex 8302 49 00	91	Teleskopska ručka od aluminija, za uporabu u proizvodnji prtljage ([1])	1.1.-31.12.	1 500 000 komada	0 %
09.2720	ex 8413 91 00	50	Glava pumpe za dvocilindričnu visokotlačnu pumpu izrađenu od kovanog čelika s: — glodanim navojnim priborom promjera 10 mm ili većeg, ali ne većeg od 36,8 mm i — bušenim kanalima za gorivo promjera 3,5 mm ili većeg, ali ne većeg od 10 mm vrste koja se upotrebljava u sustavima za ubrizgavanje dizela	1.1.-31.12.	65 000 komada	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2569	ex 8414 90 00	80	Kućište rotora turbopunjača izrađeno od lijevane slitine aluminija ili lijevanog željeza: — toplinske otpornosti do 400°C — s otvorom od 30 mm ili većim, ali ne većim od 300 mm, za umetanje kompresorskog rotora, za uporabu u automobilskoj industriji ([1])	1.1.-31.12.	4 000 000 komada	0 %
09.2570	ex 8482 91 90	10	Valjci logaritamskog profila promjera 25 mm ili većeg, ali ne većeg od 70 mm, ili kuglice promjera 30 mm, ali ne većeg od 100 mm, — izrađeni od čelika 100Cr6 ili čelika 100CrMnSi6–4 (ISO 3290), — s odstupanjem od 0,5 mm ili manjim, kako je utvrđeno FBH metodom za uporabu u industriji vjetroturbina ([1])	1.1.-31.12.	600 000 komada	0 %
09.2738	ex 8482 99 00	30	Mjedeni kavezi sa sljedećim svojstvima: — lijevani kontinuirano ili centrifugalno, — tokareni, — s masenim udjelom cinka 35 % ili većim, ali ne većim od 38 %, — s masenim udjelom olova 0,75 % ili većim, ali ne većim od 1,25 %, — s masenim udjelom aluminija 1,0 % ili većim, ali ne većim od 1,4 %, — vlačne čvrstoće 415 Pa ili veće, vrste koja se upotrebljava za proizvodnju kugličnih ležajeva	1.1.-31.12.	50 000 komada	0 %
09.2857	ex 8482 99 00	50	Unutarnji i vanjski prsteni od čelika, nebrušeni, vanjski prsten s unutarnjim kliznim utorom/utorima, unutarnji prsten s vanjskim kliznim utorom/utorima, vanjskog promjera: — 14 mm ili većeg, ali ne većeg od 77 mm za unutarnji prsten, i — 26 mm ili većeg, ali ne većeg od 101 mm za vanjski prsten za uporabu u proizvodnji ležajeva ([1])	1.1.-30.6.	12 000 000 kg	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2924	ex 8501 31 00	80	Elektronički aktuator koji se sastoji od: — istosmjernog motora snage manje od 600 W, — za uporabu s naponom napajanja od 12 V do 48 V, — s priključkom za motor, — s beskontaktnim senzorom položaja, — izrađen u pravokutnom kućištu širine manje od 100 mm i dužine manje od 150 mm, s reduktorom i ručicom pričvršćenima na pogonsko vratilo motora ili — u cilindričnom kućištu dužine manje od 150 mm i promjera manjeg od 100 mm, s navojem ugrađenim u rotor motora za linearno kretanje integrirane upravljačke šipke	1.1.-31.12.	650 000 komada	0 %
09.2763	ex 8501 40 20 ex 8501 40 80	65 60	Električni izmjenični motor, jednofazni, s komutatorom ili bez njega — nazivne izlazne snage 180 W ili veće, — ulazne snage 150 W ili veće, ali ne veće od 2 700 W, — vanjskog promjera većeg od 120 mm (± 0,2 mm), ali ne većeg od 135 mm (± 0,2 mm), — nazivne brzine veće od 10 000 okr/min, ali ne veće od 50 000 okr/min, — neovisno o tome je li opremljen usisnim ventilatorom, — s mehaničkom napravom ili bez nje (zupčanik, vijci, zupčani prijenos brzina itd.) na vratilu, za uporabu u proizvodnji kućanskih uređaja ([1])	1.1.-31.12.	2 000 000 komada	0 %
09.2672	ex 8529 90 92 ex 9405 42 31	75 70	Ploča s tiskanim krugom s LED diodama: — s prizmama/lećama ili bez njih i — s priključkom/priključcima ili bez njih za proizvodnju jedinica za pozadinsko osvjetljenje za robu iz tarifnog broja 8528 ([1])	1.1.-31.12.	115 000 000 komada	0 %

Redni broj	Oznaka KN	TARIC	Opis	Kvotno razdoblje	Količina kvote	Stopa carine unutar kvote
09.2574	ex 8537 10 91	73	Višenamjenski uređaj (ploča s instrumentima) sa — zakrivljenim TFT-LCD zaslonom (polumjera 750 mm) s površinama osjetljivima na dodir, — s mikroprocesorima i memorijskim modulima, — zvučnim modulom i zvučnikom, — trima konektorima za LIN sabirnicu te konektorima za CAN, LVDS i Ethernet, — za upravljanje različitim funkcijama (npr. ovjes, osvjetljenje) i — za situacijski prikaz podataka o stanju vozila i navigaciji (npr. brzina, brojač kilometara, stupanj napunjenosti pogonske baterije), za uporabu u proizvodnji osobnih automobila pogonjenih isključivo elektromotorom obuhvaćenih tarifnim podbrojem HS 8703 80 ([1])	1.1.-31.12.	66 900 komada	0 %
09.2910	ex 8708 99 97	75	Potporni držač od slitine aluminija, s rupama za ugradbu, s navojem za učvršćivanje ili bez njega, za neizravno priključivanje mjenjača na karoseriju automobila, za upotrebu u proizvodnji robe iz poglavlja 87 ([1])	1.1.-31.12.	200 000 komada	0 %
09.2668	ex 8714 91 10 ex 8714 91 10 ex 8714 91 10	21 31 75	Okvir bicikla, izrađen od ugljikovih vlakana i umjetne smole, namijenjen za uporabu u proizvodnji bicikala (uključujući električne bicikle) ([1])	1.1.-31.12.	600 000 komada	0 %
09.2564	ex 8714 91 10 ex 8714 91 10 ex 8714 91 10	25 35 77	Okvir, izrađen od aluminija ili od aluminija, ugljikovih vlakana i umjetne smole, za uporabu u proizvodnji bicikala (uključujući električne bicikle) ([1])	1.1.-31.12.	9 600 000 komada	0 %
09.2579	ex 9029 20 31 ex 9029 90 00	40 40	Ploča s instrumentima s: — koračnim motorima, — analognim pokazivačima i brojčanicima, — ili bez mikroprocesorske kontrolne ploče, — ili bez LED indikatora ili LCD zaslona — s prikazom barem sljedećih podataka: — brzine, — broja okretaja motora, — temperature motora, — količine goriva, — s komunikacijom putem protokola CAN-BUS i/ili K-LINE, za uporabu u proizvodnji robe iz poglavlja 87 ([1])	1.1.-31.12.	160 000 komada	0 %

([1]) Suspenzija carina podliježe carinskom nadzoru uporabe u posebne svrhe u skladu s člankom 254. Uredbe (EU) br. 952/2013.
([2]) Međutim, suspenzija carinskih tarifa ne primjenjuje se ako preradu obavljaju poduzeća koja se bave maloprodajom ili ugostiteljstvom."

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2564

od 16. kolovoza 2022.

o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2064 o dopuni Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja *de minimis* izuzeća od obveze iskrcavanja za ribolov određenih pridnenih vrsta u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ ([1]), a posebno njezin članak 15. stavak 7.,

budući da:

(1) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2017/86 ([2]) uspostavljen je plan za odbačeni ulov za ribolov određenih pridnenih vrsta u Sredozemnome moru, koji se primjenjuje od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2019.

(2) Kako bi se izbjegli nerazmjerni troškovi rukovanja neželjenim ulovima, Delegiranom uredbom (EU) 2017/86 utvrđeno je *de minimis* izuzeće koje se primjenjivalo na pridnene vrste. Ta je delegirana uredba istekla 31. prosinca 2021. Novo *de minimis* izuzeće utvrđeno je Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2021/2064 ([3]). To je izuzeće utvrđeno za pridnene vrste do 31. prosinca 2023., dok je za usputne ulove malih pelagijskih vrsta u ribolovu pridnenih vrsta izuzeće utvrđeno samo do 31. prosinca 2022.

(3) Hrvatska, Italija i Slovenija („skupina na visokoj razini Adriatica") te Grčka, Italija, Cipar i Malta („skupina na visokoj razini Sudestmed") imaju izravan upravljački interes u ribarstvu u Jadranskome moru odnosno jugoistočnom Sredozemnome moru. Skupina na visokoj razini Adriatica i skupina na visokoj razini Sudestmed zatražile su 1. svibnja 2022. i 6. lipnja 2022. produljenje *de minimis* izuzeća za usputne ulove malih pelagijskih vrsta u ribolovu pridnenih vrsta iz Delegirane uredbe (EU) 2021/2064. Obje skupine dostavile su i znanstvene dokaze kojima potkrepljuju svoj zahtjev.

(4) Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF) proveo je ocjenjivanje tih znanstvenih dokaza od 16. do 20. svibnja 2022. ([4])

(5) Skupina na visokoj razini Adriatica i skupina na visokoj razini Sudestmed dostavile su 8. srpnja 2022. ažuriranu zajedničku preporuku o produljenju *de minimis* izuzeća od obveze iskrcavanja za godinu dana.

(6) Komisija napominje da se u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru male pelagijske vrste love istodobno i u količinama koje znatno variraju, zbog čega je teško primijeniti pristup temeljen na zasebnim stokovima. Nadalje, te se vrste love malim ribarskim plovilima i iskrcavaju na mnogo različitih točaka iskrcaja uzduž obale. To dovodi do nerazmjernih troškova rukovanja neželjenim ulovima.

([1]) SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/86 od 20. listopada 2016. o uspostavi plana za odbačeni ulov za ribolov određenih pridnenih vrsta u Sredozemnome moru (SL L 14, 18.1.2017., str. 4.).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2064 od 25. kolovoza 2021. o dopuni Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja de minimis izuzeća od obveze iskrcavanja za ribolov određenih pridnenih vrsta u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru (SL L 421, 26.11.2021., str. 9.).

([4]) Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF) – *Evaluation of Joint Recommendations on the Landing Obligation and on the Technical Measures Regulation* (Evaluacija zajedničkih preporuka u pogledu obveze iskrcavanja i Uredbe o tehničkim mjerama) (STECF-22-05).

(7) STECF je potvrdio da bi se općim smanjenjem ribolovnog napora za pridnene povlačne mreže (koće) i uspostavom područjâ ograničenog ribolova kao trajnih zabrana za ribolov pridnenih vrsta vjerojatno smanjila količina usputnog ulova malih pelagijskih vrsta.

(8) STECF je nadalje primijetio da je kombiniranim *de minimis* pristupom iz podnesenih znanstvenih dokaza obuhvaćena opsežna skupina vrsta sa širokim rasponom stopa odbacivanja, ali da je takav širok obuhvat valjan pristup s obzirom na složenost ribarstva u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru.

(9) Osim toga STECF je smatrao da bi pojedinačna *de minimis* izuzeća koja se odnose na samo jednu vrstu rezultirala brojnim zasebnim izuzećima koja bi bilo teško nadzirati.

(10) Skupina na visokoj razini Adriatica dostavila je ažurirane znanstvene dokaze o nerazmjernim troškovima rukovanja neželjenim ulovima. STECF je primio na znanje dostavljene procjene povećanja troškova, ali naglasio je da je teško procijeniti na kojoj razini troškovi postaju nerazmjerni. STECF je potvrdio i da je nedavno povećanje troškova goriva pogoršalo ukupnu situaciju. STECF je nadalje primio na znanje nove rezultate projekta selektivnosti i potrebu za daljnjim istraživanjem tih selektivnih uređaja kako bi se pronašla ravnoteža između poboljšanja selektivnosti i minimiziranja gospodarskih gubitaka. Konačno, STECF je napomenuo da bi prioritet trebalo dati smanjenju neželjenih ulova uporabom selektivnih ribolovnih alata ili zaštićenih morskih područja.

(11) Komisija pozdravlja činjenicu da se skupina na visokoj razini Adriatica obvezala nastaviti s radom na selektivnosti i prostornim ograničenjima ribolova kao prioritetu u cilju postizanja smanjenja neželjenih ulova. Komisija stoga smatra da napredak u pogledu selektivnosti i nerazmjernih troškova opravdava produljenje izuzeća za godinu dana s predloženim postotcima.

(12) U ažuriranim znanstvenim dokazima koje je dostavila skupina na visokoj razini Adriatica predlaže se produljenje *de minimis* izuzeća za inćuna (*Engraulis encrasicolus*), srdelu (*Sardina pilchardus*), skušu (*Scomber spp.*) i šaruna (*Trachurus spp.*) za 2023. do najviše 5 % ukupnih godišnjih usputnih ulova tih vrsta ostvarenih plovilima koja koriste pridnene povlačne mreže (koće) (OTB, OTT, PTB, TBN, TBS, TB, OT, PT, TX).

(13) Stajalište je STECF-a da stopa odbacivanja za tu vrstu ribolova jest vrlo velika, ali da su projekti selektivnosti još u tijeku.

(14) Komisija smatra da su dostavljeni dokazi dovoljni za produljenje izuzeća za godinu dana, prema predloženim postocima. Skupina na visokoj razini Adriatica trebala bi dostaviti dodatne podatke na temelju tekućih projekata.

(15) Skupina na visokoj razini Sudestmed dostavila je ažurirane znanstvene dokaze o nerazmjernim troškovima rukovanja neželjenim ulovima. Iako je STECF uzeo u obzir dostavljene procjene povećanja troškova, naglasio je da je teško procijeniti na kojoj razini troškovi postaju nerazmjerni. STECF je potvrdio i da je nedavno povećanje troškova goriva pogoršalo ukupnu situaciju. STECF je primio na znanje studije koje su u tijeku i koje bi trebale biti dovršene tijekom 2023. STECF je nadalje napomenuo da bi prioritet trebalo dati smanjenju razine neželjenih ulova uporabom selektivnih alata ili stvaranjem zaštićenih morskih područja.

(16) Komisija pozdravlja činjenicu da se skupina na visokoj razini Sudestmed obvezala nastaviti s radom na selektivnosti i prostornim ograničenjima ribolova kao prioritetu u cilju postizanja smanjenja neželjenih ulova. Komisija stoga smatra da napredak u pogledu selektivnosti i nerazmjernih troškova opravdava produljenje izuzeća za godinu dana s predloženim postotcima.

(17) U ažuriranim znanstvenim dokazima koje je dostavila s kupina na visokoj razini Sudestmed predlaže se produljenje *de minimis* izuzeća za inćuna (*Engraulis encrasicolus*), srdelu (*Sardina pilchardus*), skušu (*Scomber spp.*) i šaruna (*Trachurus spp.*) u 2023. do najviše 5 % ukupnih godišnjih usputnih ulova tih vrsta ostvarenih plovilima koja koriste pridnene povlačne mreže (koće) (OTB, OTT, PTB, TBN, TBS, TB, OT, PT, TX).

(18) Stajalište je STECF-a da stopa odbacivanja za tu vrstu ribolova jest znatna, ali da je količina ulova ograničena i da su u tijeku projekti selektivnosti kojima će se stopa odbacivanja ulova smanjiti.

(19) Komisija smatra da su dostavljeni dokazi o nerazmjernim troškovima dovoljni za produljenje izuzeća za godinu dana, s predloženim postotcima. Skupina na visokoj razini Sudestmed trebala bi dostaviti dodatne podatke, na temelju studija koje su u tijeku.

(20) Države članice u svojim su se ažuriranim znanstvenim dokazima ponovno obvezale da će povećati selektivnost ribolovnih alata u skladu s rezultatima postojećih istraživačkih programa kako bi se smanjili i ograničili neželjeni ulovi, a posebno ulovi ispod minimalnih referentnih veličina za očuvanje.

(21) Zatražene mjere u skladu su s člankom 15. stavkom 4. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1380/2013. Delegiranu uredbu (EU) 2021/2064 stoga bi trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(22) Budući da mjere predviđene ovom Uredbom izravno utječu na planiranje ribolovne sezone plovilâ Unije i na povezane gospodarske aktivnosti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu neposredno nakon objave. Međutim, radi pravne sigurnosti ova bi se Uredba trebala primjenjivati od kasnijeg datuma,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

De minimis izuzeće

Članak 3. Delegirane uredbe (EU) 2021/2064 mijenja se kako slijedi:

1. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

   i. točka (a) podtočka viii. zamjenjuje se sljedećim:

      „viii. za inćuna (*Engraulis encrasicolus*), srdelu (*Sardina pilchardus*), skušu (*Scomber spp.*) i šaruna (*Trachurus spp.*), za 2022. i 2023. do najviše 5 % ukupnih godišnjih usputnih ulova tih vrsta ostvarenih plovilima koja koriste pridnene povlačne mreže (koće).";

   ii. točka (b) podtočka vii. zamjenjuje se sljedećim:

      „vii. za inćuna (*Engraulis encrasicolus*), srdelu (*Sardina pilchardus*), skušu (*Scomber spp.*) i šaruna (*Trachurus spp.*), za 2022. i 2023., do najviše 5 % ukupnih godišnjih usputnih ulova tih vrsta ostvarenih plovilima koja koriste pridnene povlačne mreže (koće).";

2. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

   „2. Do 1. svibnja 2022. odnosno 1. svibnja 2023. države članice koje imaju izravan upravljački interes u ribarstvu u Jadranskome moru i jugoistočnom Sredozemnome moru Komisiji dostavljaju dodatne podatke na temelju studija i projekata koji su u tijeku te sve druge relevantne znanstvene informacije koje idu u prilog izuzeću iz stavka 1. točke (a) podtočke viii. i točke (b) podtočke vii. STECF je dužan ocijeniti te podatke i informacije najkasnije do srpnja 2023."

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. kolovoza 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2565

od 11. listopada 2022.

o dopuni Uredbe (EU) 2021/444 Europskog parlamenta i Vijeća odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/444 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2021. o uspostavi programa Carina za suradnju u području carine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1294/2013 ([1]), a posebno njezin članak 13. stavak 2.,

budući da:

(1) Pokazatelji za izvješćivanje o napretku programa Carina (dalje u tekstu „Program") u ostvarivanju općih i specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. Uredbe (EU) 2021/444 navedeni su u Prilogu II. toj uredbi.

(2) Pri evaluaciji programa Carina 2020. ([2]) u sredini programskog razdoblja Komisija je utvrdila potrebu za prilagodbom i racionalizacijom okvira za praćenje i evaluaciju Programa. Komisija je stoga revidirala pristup uspješnosti Programa kako bi osigurala relevantnost svih pokazatelja odabranih za potrebe praćenja i evaluacije uspješnosti Programa.

(3) Pokazatelji navedeni u Prilogu II. Uredbi (EU) 2021/444 prikladni su za potrebe godišnjeg praćenja uspješnosti, ali nisu dovoljni za sveobuhvatno praćenje i evaluaciju aktivnosti i rezultata Programa u smislu postizanja njegovih općih i specifičnih ciljeva. Stoga bi trebalo utvrditi dodatne pokazatelje kao dio okvira za praćenje i evaluaciju. Tim bi se dodatnim pokazateljima trebala mjeriti ostvarenja, rezultati i učinci Programa.

(4) Kako bi se osiguralo da se podaci za praćenje i evaluaciju Programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno, trebalo bi propisati razmjerne zahtjeve za izvješćivanje kojima se izbjegava dvostruko izvješćivanje i smanjuje administrativno opterećenje.

(5) Kako bi se osigurala usklađenost s početkom izvještajnog razdoblja povezanog s okvirom za praćenje i evaluaciju Programa, ova Delegirana uredba trebala bi se primjenjivati retroaktivno, od 1. siječnja 2022.,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Pokazatelji i zahtjevi u pogledu izvješćivanja okvira za praćenje i evaluaciju

1. Pri praćenju i evaluaciji Programa u skladu s člancima 13. i 14. Uredbe (EU) 2021/444 upotrebljavaju se sljedeći pokazatelji kao dio okvira za praćenje i evaluaciju:

(a) pokazatelji utvrđeni u Prilogu II. Uredbi (EU) 2021/444;

(b) pokazatelji utvrđeni u Prilogu ovoj Uredbi, kojima se mjere ostvarenja, rezultati i učinci Programa.

([1]) SL L 87, 15.3.2021., str. 1.

([2]) Europska komisija, Glavna uprava za oporezivanje i carinsku uniju, *Evaluacija programa Carina 2020. u sredini programskog razdoblja: završno izvješće*, Ured za publikacije, 2019.,https://data.europa.eu/doi/10.2778/923910

2. Pokazatelji iz stavka 1. mjere se jednom godišnje, osim pokazatelja učinka iz točke 1. podtočki (a) i (b), točke 2. i točke 3. podtočke (a) Priloga ovoj Uredbi, koji se mjere svake dvije godine te u okviru međuevaluacije i završne evaluacije u skladu s članom 14. Uredbe (EU) 2021/444.

3. Na zahtjev Komisije primatelji sredstava Programa dostavljaju Komisiji podatke i informacije povezane s pokazateljima iz stavka 1., koji doprinose okviru za praćenje i evaluaciju.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. listopada 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Popis dodatnih pokazatelja u odnosu na okvir za praćenje i evaluaciju programa Carina iz članaka 13. i 14. Uredbe (EU) 2021/444

A. **Pokazatelji ostvarenja**

(1) Razvoj zajedničkih komponenti europskih elektroničkih sustava (EES):

(a) broj projekata informacijske tehnologije (IT) u početnoj fazi;

(b) broj IT projekata u fazi izvršenja;

(c) udio IT projekata čiji su stvarni troškovi u skladu s planom;

(d) udio IT projekata koji su dobili zeleno svjetlo u skladu sa zahtjevima utvrđenima u višegodišnjem strateškom planu za carinu (MASP-C).

(2) Isporuka zajedničkih komponenti EES-a:

(a) broj IT projekata puštenih u rad u skladu s pravom Unije;

(b) udio zajedničkih komponenti EES-a isporučenih u skladu s vremenskim okvirom MASP-C-a;

(c) broj revizija rokova za isporuku zajedničkih komponenti EES-a.

(3) Pouzdanost EES-a (kapacitet zajedničke komunikacijske mreže).

(4) Pouzdanost usluga IT podrške:

(a) udio prijavljenih incidenata riješenih na vrijeme;

(b) zadovoljstvo korisnika uslugama podrške.

(5) Razina potpore za izgradnju kapaciteta koja se pruža putem suradničkih aktivnosti (kvaliteta suradničkih aktivnosti).

(6) Stupanj informiranosti o Programu.

B. **Pokazatelji rezultata**

(1) Razina usklađenosti carinskog zakonodavstva i politike te njihova provedba (doprinos novih zajedničkih komponenti EES-a olakšavanju usklađene provedbe prava i politike Unije).

(2) Razina operativne suradnje među nacionalnim tijelima:

(a) doprinos novih zajedničkih komponenti EES-a olakšavanju operativne suradnje među nacionalnim tijelima;

(b) broj aktivnih korisnika na internetskoj platformi za suradnju;

(c) broj interakcija na platformi za suradnju;

(d) zadovoljstvo korisnika internetskom platformom za suradnju.

(3) Pojednostavnjeni e-postupci za gospodarske subjekte:

(a) broj registriranih gospodarskih subjekata;

(b) broj zahtjeva.

(4) Operativna učinkovitost nacionalnih tijela:

(a) doprinos novih zajedničkih komponenti EES-a poboljšanju rada nacionalnih tijela;

(b) doprinos rezultata djelovanja u području suradnje i ljudskih kompetencija poboljšanju rada nacionalnih tijela.

(5) Carina – inovacije u području carinske politike:

(a) doprinos novih zajedničkih komponenti EES-a inovacijama u području carinske politike;

(b) doprinos rezultata djelovanja u području suradnje i ljudskih kompetencija inovacijama u području carinske politike.

C. **Pokazatelji učinka**

(1) Napredak u zaštiti financijskih i gospodarskih interesa Unije i država članica:

(a) iznos neplaćenih carinskih davanja, uključujući carine, kompenzacijske i antidampinške pristojbe na proizvode i usluge, povezane s otkrivenim prijevarama i nepravilnostima, koje treba naplatiti;

(b) otkriveni slučajevi prijevare i nepravilnosti koji uključuju carinska davanja.

(2) Napredak u sigurnosti i zaštiti Unije i njezinih stanovnika (zapljene robe i tvari koje ugrožavaju sigurnost i zaštitu).

(3) Napredak u olakšavanju zakonite poslovne djelatnosti:

(a) učinkovitost carinjenja i carinskih postupaka na granici (u smislu vremena potrebnog za njihov dovršetak);

(b) doprinos prelasku na carinsku uniju bez papira.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2566

od 13. listopada 2022.

o izmjeni i ispravku Delegirane uredbe (EU) 2018/273 u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 69.,

budući da:

(1) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/273 ([2]) utvrđuju se pravila kojima se dopunjuje Uredba (EU) br. 1308/2013, konkretno u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava, obavijesti i objave dostavljenih informacija.

(2) Program odobravanja sadnje vinove loze predviđen Uredbom (EU) br. 1308/2013 izmijenjen je Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) i te se izmjene trebaju odraziti u Delegiranoj uredbi (EU) 2018/273.

(3) Izuzeće od obveze dobivanja odobrenja za sadnju vinove loze prošireno je na sadnju ili ponovnu sadnju na površinama namijenjenima uspostavi zbirki sorti vinove loze namijenjenih očuvanju genetskih resursa. To izuzeće treba dodati u odredbe koje se odnose na područja koja služe u eksperimentalne svrhe ili za proizvodnju loznih cjepova. Kako bi se izbjegla zlouporaba tog izuzeća, primjereno je utvrditi uvjete koje takve zbirke sorti vinove loze moraju ispunjavati. Nadalje, definicije „vinogradara" i „vinogradarske parcele" utvrđene u članku 2. Delegirane uredbe (EU) 2018/273 i njezinu Prilogu IV. potrebno je ažurirati kako bi odražavale to izuzeće. Radi veće jasnoće u taj bi članak trebalo dodati i novu definiciju pojma „zbirke sorti vinove loze".

(4) Kako je predviđeno člankom 63. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013, države članice mogu ograničiti izdavanje odobrenja za sadnju na regionalnoj razini za određena područja prihvatljiva za proizvodnju vina sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla kako bi se izbjegao dobro dokazani rizik od obezvrjeđivanja određene zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla. Ta bi se odredba trebala odražavati u pravilima o ograničenjima ponovne sadnje utvrđenima u članku 6. Delegirane uredbe (EU) 2018/273.

(5) Obveze podnositelja zahtjeva da ispuni kriterije prihvatljivosti iz članka 64. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 1308/2013 i članka 4. stavka 1. Delegirane uredbe (EU) 2018/273 te da njegov zahtjev ne predstavlja znatan rizik od zloupotrebe ugleda određenih zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla prestaju 31. prosinca 2030. Taj bi rok, koji odgovara završetku sustava odobrenja za sadnju vinove loze, trebalo prilagoditi zbog produljenja programa

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 od 11. prosinca 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava, obavijesti i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredaba Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (SL L 58, 28.2.2018., str. 1.).

([3]) Uredba (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije (SL L 435, 6.12.2021., str. 262.).

odobravanja sadnje vinove loze uvedenog u članku 61. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Uredbom (EU) 2021/2117. Iz istog bi razloga trebalo prilagoditi i krajnje datume za određene obveze koje se odnose na kriterije prihvatljivosti iz priloga I. i II. Delegiranoj uredbi (EU) 2018/273.

(6) Izmijenjeni su i pojašnjeni prioritetni kriteriji iz članka 64. stavka 2. točaka (f) i (h) Uredbe (EU) br. 1308/2013, a te bi se promjene trebale odražavati i u odgovarajućim dijelovima Priloga II. Delegiranoj uredbi (EU) 2018/273.

(7) Nadalje, pojam „vinogradar" kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki (a) Delegirane uredbe (EU) 2018/273 označava profesionalnog vinogradara. Međutim, u članku 3. stavku 3. te delegirane uredbe pojam se pogrešno upotrebljava i za upućivanje na fizičku osobu koja proizvodi vino na površini od najviše 0,1 ha samo za potrošnju u kućanstvu i koja je izuzeta od sustava odobravanja sadnje. Tu proturječnost treba ispraviti.

(8) Delegiranu uredbu (EU) 2018/273 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti i ispraviti,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Delegirane uredbe (EU) 2018/273

Delegirana uredba (EU) 2018/273 mijenja se kako slijedi:

(1) članak 2. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) „vinogradar" znači fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, neovisno o pravnom statusu koji je skupini i njezinim članovima dodijeljen nacionalnim pravom, čije se gospodarstvo nalazi na području Unije, kako je utvrđeno člankom 52. Ugovora o Europskoj uniji u vezi s člankom 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, i koja posjeduje površinu zasađenu vinovom lozom gdje se proizvodi tog područja upotrebljavaju za komercijalnu proizvodnju vinskih proizvoda, ili se na to područje primjenjuju izuzeća za pokusne svrhe, za uspostavu zbirki sorti vinove loze namijenjenih očuvanju genetskih resursa ili za proizvodnju loznih cjepova iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe;";

(b) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) „vinogradarska parcela" znači poljoprivredna parcela kako je definirana u članku 67. stavku 4. točki (a) Uredbe (EU) br. 1306/2013 koja je zasađena vinovom lozom u cilju komercijalne proizvodnje vinskih proizvoda ili na koju se primjenjuju izuzeća za pokusne svrhe, za uspostavu zbirki sorti vinove loze namijenjenih očuvanju genetskih resursa ili za proizvodnju loznih cjepova iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe;";

(c) dodaje se sljedeća točka (l):

„(l) „zbirka sorti vinove loze" znači vinogradarska parcela zasađena s više sorti vinove loze na kojoj nijedna sorta ne broji više od 50 biljaka.";

(2) Stavak 2. članka 3. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„O sadnji ili ponovnoj sadnji na područjima namijenjenima za pokusne svrhe, za uspostavu zbirki sorti vinove loze namijenjenih očuvanju genetskih resursa ili za proizvodnju loznih cjepova potrebno je prethodno obavijestiti nadležna tijela. U obavijesti se navode sve relevantne informacije o predmetnim područjima te razdoblju u kojem će se provoditi pokus, održavati zbirka sorti vinove loze ili proizvoditi lozni cjepovi. Nadležna tijela obavješćuje se i o produljenjima tih razdoblja.";

(b) u drugom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) dobiva odobrenje u skladu s člankom 64., 66. ili 68. Uredbe (EU) br. 1308/2013 za predmetno područje, tako da se grožđe proizvedeno na tom području i vinski proizvodi dobiveni od tog grožđa mogu staviti na tržište; ili";

(c) nakon trećeg podstavka dodaju se sljedeći podstavci:

„Izuzeće iz stavka 1. primjenjuje se na područja namijenjena uspostavi zbirki sorti vinove loze samo ako je svrha uspostave takvih zbirki očuvanje genetskih resursa sorti vinove loze koje su tipične za određenu vinogradarsku regiju i ako površina koju zauzima pojedina zbirka nije veća od 2 hektara.

Države članice mogu sastaviti popis sorti vinove loze klasificiranih u skladu s člankom 81. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 na svojim državnim područjima, koje su prihvatljive na nacionalnoj ili regionalnoj razini u svrhu uspostave zbirke sorti za očuvanje genetskih resursa. Države članice mogu odrediti i da je najveća dopuštena površina za zbirke takvih sorti vinove loze manja od 2 hektara te da je najveći broj biljaka po sorti manji od gornje granice utvrđene u članku 2. stavku 1. točki (l) ove Uredbe.";

(3) članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice mogu ograničiti ponovnu sadnju na temelju članka 66. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ako se određena površina koja će se ponovno zasaditi nalazi na području za koje je izdavanje odobrenja za novu sadnju ograničeno u skladu s člankom 63. stavkom 2. točkom (b) te uredbe te uz uvjet da takvu odluku opravdava potreba izbjegavanja poznatog rizika obezvrjeđivanja određene zaštićene oznake izvornosti (ZOI) ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (ZOZP).";

(b) u drugom stavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Rizik od obezvrjeđivanja iz prvog stavka ne postoji ako:";

(4) Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) u dijelu A. u drugom stavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

(b) u dijelu B. u drugom stavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

(5) Prilog II. mijenja se kako slijedi:

(a) dio B mijenja se kako slijedi:

i. u točki 1. prvom podstavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

ii. u točki 2. prvom podstavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

iii. u točki 4. drugom podstavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

iv. dodaje se sljedeća točka 5.:

„(5) Podnositelj zahtjeva obvezuje se da će tijekom razdoblja od najmanje sedam do deset godina održavati površinu ili površine na kojima će se nanovo zasaditi barem jedna od sorti navedenih na nacionalnom popisu sorti vinove loze koje ispunjavaju uvjete za očuvanje genetskih resursa koji je u tu svrhu sastavila država članica. Takvo razdoblje ne smije teći nakon 31. prosinca 2045.";

(b) u dijelu D. u drugom podstavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

(c) dio F. zamjenjuje se sljedećim:

„F. **Kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (f) Uredbe (EU) br. 1308/2013**

Smatra se da je kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (f) Uredbe (EU) br. 1308/2013 ispunjen ako je utvrđeno povećanje troškovne učinkovitosti, konkurentnosti ili prisutnosti na tržištima na temelju jednog od sljedećih razmatranja:

(1) jedinični troškovi za proizvod gospodarstva u sektoru vinogradarstva smanjili su se u određenoj godini u usporedbi s prosjekom za prethodnih pet godina;

(2) gospodarstvo ima diversificirane distribucijske kanale i/ili veliku potražnju za svojim proizvodima u određenoj godini u usporedbi s prosjekom za prethodnih pet godina.

Države članice mogu dodatno detaljnije razraditi razmatranja navedena u točkama 1. i 2.";

(d) dio H. zamjenjuje se sljedećim:

„H. **Kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (h) Uredbe (EU) br. 1308/2013**

Smatra se da je kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (h) Uredbe (EU) br. 1308/2013 ispunjen ako je u trenutku podnošenja zahtjeva površina vinogradarskih parcela na gospodarstvu podnositelja zahtjeva u skladu s pragovima koje države članice moraju odrediti na nacionalnoj ili regionalnoj razini na temelju objektivnih kriterija. Utvrđeni pragovi moraju iznositi:

(1) najmanje 0,1 hektara vinogradarskih parcela za mala gospodarstva;

(2) najviše 50 hektara vinogradarskih parcela za srednja gospodarstva.

Površine zasađene vinovom lozom na koje se primjenjuju izuzeća iz članka 62. stavka 4. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ne uzimaju se u obzir za izračun površine vinogradarskih parcela.";

(e) u dijelu I. odjeljku II. drugom podstavku datum „31. prosinca 2030." zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2045.";

(6) u Prilog IV. odjeljak 1.2. točku 1. dodaje se sljedeća točka (c):

„(c) površine zasađene ili ponovno zasađene radi uspostave zbirki sorti vinove loze u cilju očuvanja genetskih resursa.".

Članak 2.

Ispravak Delegirane uredbe (EU) 2018/273

Članak 3. stavak 3. Delegirane uredbe (EU) 2018/273 zamjenjuje se sljedećim:

„3. Na sadnju ili ponovnu sadnju na površinama s kojih su vino ili proizvodi od vinove loze namijenjeni isključivo potrošnji u kućanstvu fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje nisu vinogradari u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) primjenjuju se sljedeći uvjeti:

(a) površina nije veća od 0,1 ha;

(b) predmetna fizička osoba ili skupina fizičkih osoba ne bavi se komercijalnom proizvodnjom vina ni komercijalnom proizvodnjom ostalih vinskih proizvoda.

Za potrebe ovog stavka države članice mogu određene organizacije koje se ne bave komercijalnom djelatnošću smatrati istovrijednima kućanstvu fizičke osobe.

Države članice mogu odlučiti da je potrebno poslati obavijest o sadnji iz prvog podstavka.".

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sedmog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. listopada 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2567

od 13. listopada 2022.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/274 u pogledu programa odobravanja nasada vinove loze

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 70.,

budući da:

(1) Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2018/274 ([2]) utvrđuju se pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013, posebno u pogledu programa odobravanja nasada vinove loze, certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava i obavijesti.

(2) Program odobravanja nasada vinove loze predviđen Uredbom (EU) br. 1308/2013 izmijenjen je Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) i te bi se izmjene trebale odraziti u odgovarajućim odredbama Provedbene uredbe (EU) 2018/274.

(3) Države članice sada mogu svake godine izračunati raspoloživu površinu za odobravanje novih nasada na temelju ukupne površine zasađene vinovom lozom, kako je izmjereno 31. srpnja prethodne godine, ili na povijesnoj osnovi, uzimajući u obzir ukupnu površinu stvarno zasađenu vinovom lozom na dan 31. srpnja 2015., uvećanu za površinu koja odgovara površini obuhvaćenoj pravima sadnje dodijeljenima proizvođačima koja su bila dostupna za pretvaranje u odobrenja 1. siječnja 2016. Države članice objavljuju koja je od tih dviju mogućnosti odabrana za pojedinu godinu.

(4) Ako država članica odluči na nacionalnoj razini primijeniti niži postotak od maksimalne vrijednosti od 1 % i/ili ograničiti izdavanje odobrenja na regionalnoj razini, mora uzeti u obzir preporuke koje joj podnesu priznate strukovne organizacije koje djeluju u sektoru vina, zainteresirane skupine proizvođača ili druge vrste strukovnih organizacija priznate na temelju zakonodavstva te države članice. Kako bi se nadležnim tijelima ostavilo dovoljno vremena za razmatranje tih preporuka prije donošenja konačne odluke, države članice trebalo bi ovlastiti da odrede rok za podnošenje preporuka. Podnesene preporuke trebalo bi objaviti radi transparentnosti.

(5) Države članice mogu utvrditi kriterije prihvatljivosti i prioritetne kriterije iz članka 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/274 ne samo na nacionalnoj već i na regionalnoj razini.

(6) Prioritetni kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013 sada uključuje očuvanje genetskih resursa vinove loze. Države članice koje žele primijeniti kriterij očuvanja genetskih resursa trebale bi sastaviti i objaviti popis prihvatljivih sorti znatno prije provedbe postupka podnošenja zahtjeva.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/274 od 11. prosinca 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja nasada vinove loze, certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava i obavijesti te Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih provjera i o stavljanju izvan snage Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/561 (SL L 58, 28.2.2018., str. 60.).

([3]) Uredba (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije (SL L 435, 6.12.2021., str. 262.).

(7) Izmjena prioritetnog kriterija iz članka 64. stavka 2. točke (f) Uredbe (EU) br. 1308/2013 na način da se umjesto mogućeg budućeg povećanja konkurentnosti gospodarstva težište stavlja na dokaz o povećanoj troškovnoj učinkovitosti ili konkurentnosti ili prisutnosti na tržištima u prošlosti treba se odraziti i u odgovarajućim odredbama Provedbene uredbe (EU) 2018/274.

(8) Prioritetni kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (h) Uredbe (EU) br. 1308/2013 ažuriran je kako bi se pojasnilo da se u slučaju mješovitih poduzeća pri provjeri usklađenosti s pragom za mala i srednja gospodarstva u obzir uzima samo površina vinogradarskih parcela.

(9) Člankom 68. stavkom 2.a Uredbe (EU) br. 1308/2013 državama članicama daje se mogućnost da dodijele odobrenja za sadnju za površinu obuhvaćenu pravima sadnje koja su bila prihvatljiva za pretvorbu u odobrenja za sadnju, ali koja nisu pretvorena u odobrenja do 31. prosinca 2022. Predmetne površine trebalo bi prijaviti Komisiji te bi državama članicama trebalo omogućiti da ih djelomično ili u cijelosti pridodaju odobrenjima za nove nasade u godinama 2023., 2024. i 2025. Raspoređivanjem izdavanja odobrenja na razdoblje od tri godine državama članicama omogućuje se da uzmu u obzir stanje na tržištu i rasporede povećanje površine na nekoliko godina. Na taj način može se izbjeći naglo povećanje novih nasada, koje bi moglo dovesti do tržišnih napetosti s obzirom na sredstva potrebna za uspostavu novih vinograda i stavljanje nove vinove loze u proizvodnju.

(10) Ujedinjena Kraljevina više nije država članica Unije i stoga više nije obvezna dostavljati uzorke za analitičku bazu izotopnih podataka iz članka 39. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 ([4]) te bi je stoga trebalo ukloniti s popisa država članica utvrđenog u dijelu II. Priloga III. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/274.

(11) Provedbenu uredbu (EU) 2018/274 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(12) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Provedbena uredba (EU) 2018/274 mijenja se kako slijedi:

(1) članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 3.*

Prethodne odluke o površinama koje se stavljaju na raspolaganje za nove nasade

1. Ako države članice odluče ograničiti ukupnu površinu raspoloživu za nove nasade koju treba dodijeliti u obliku odobrenja u skladu s člankom 63. stavcima 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013, one te odluke i razloge za njih objavljuju do 1. ožujka odgovarajuće godine; u odluci navode i izračunavaju li ukupnu površinu raspoloživu za nove nasade u skladu s člankom 63. stavkom 1. točkom (a) ili člankom 63. stavkom 1. točkom (b) te uredbe.

2. Države članice mogu utvrditi rok za podnošenje preporuka strukovnih organizacija ili zainteresiranih skupina proizvođača iz članka 65. Uredbe (EU) br. 1308/2013 kako bi osigurale da se te preporuke podnesu dovoljno rano da ih stignu ispitati prije donošenja odluke o ograničavanju ukupne površine raspoložive za nove nasade iz stavka 1. Zaprimljene preporuke također se objavljuju.”;

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 od 11. prosinca 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava, obavijesti i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredaba Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (SL L 58, 28.2.2018., str. 1.).

(2) u članku 4. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ako namjeravaju primijeniti prioritetne kriterije iz stavka 2. točke (b) podtočke ii., države članice određuju koji će se od tih prioritetnih kriterija primjenjivati i hoće li se primjenjivati na nacionalnoj ili regionalnoj razini. Države članice mogu odlučiti dodijeliti različitu važnost svakom odabranom prioritetnom kriteriju. Na temelju tih odluka države članice mogu utvrditi ljestvicu pojedinačnih zahtjeva na nacionalnoj ili regionalnoj razini za dodjelu broja hektara u skladu sa stavkom 2. točkom (b) podtočkom ii. na temelju usklađenosti tih zahtjeva s odabranim prioritetnim kriterijima.";

(3) u članku 6. stavku 3. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka (aa):

„(aa) prioritetni kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013: prema potrebi, u zahtjevu se navodi sorta vinove loze koju podnositelj zahtjeva namjerava uzgajati na novozasađenoj površini, a koja mora biti obuhvaćena popisom prihvatljivih sorti za očuvanje genetskih resursa vinove loze koji je utvrdilo i objavilo nadležno tijelo predmetne države članice i biti klasificirana u skladu s člankom 81. stavkom 2. te uredbe.";

(b) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) prioritetni kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (f) Uredbe (EU) br. 1308/2013: zahtjevi obuhvaćaju informacije ekonomske prirode kojima se dokazuje povećana troškovna učinkovitost ili konkurentnost ili prisutnost na tržištima gospodarstva na temelju kriterija utvrđenih u dijelu F Priloga II. Delegiranoj uredbi (EU) 2018/273;";

(c) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) prioritetni kriterij iz članka 64. stavka 2. točke (h) Uredbe (EU) br. 1308/2013: zahtjevi obuhvaćaju informacije kojima se dokazuje da je veličina vinogradarskih parcela gospodarstva podnositelja zahtjeva na koje se ne primjenjuju izuzeća iz članka 62. stavka 4. Uredbe (EU) br. 1308/2013 u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu s pragovima koje države članice određuju na temelju odredbi dijela H Priloga II. Delegiranoj uredbi (EU) 2018/273;";

(4) u članku 10. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Ako države članice uz 1 % ukupne površine zasađene vinovom lozom kako je predviđeno člankom 63. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 odluče staviti na raspolaganje odobrenja u skladu s člankom 68. stavkom 2.a te uredbe, one obavješćuju Komisiju o površini obuhvaćenoj tim dodatnim odobrenjima do 1. ožujka godine 2023., 2024. i 2025.";

(5) članak 33. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) obavijesti iz članka 63. stavka 4. i članka 64. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013 te članka 10. stavka 3. ove Uredbe. Za te se obavijesti upotrebljava obrazac utvrđen u dijelu II. Priloga IV. ovoj Uredbi;";

(b) u stavku 2. dodaje se sljedeći drugi podstavak:

„Odstupajući od prvog podstavka točke (c), države članice do 1. ožujka 2023. obavješćuju Komisiju o odobrenjima dodijeljenima od 1. kolovoza do 31. prosinca 2022. na temelju pretvorbe valjanih prava sadnje kako je navedeno u članku 10. stavku 3. ove Uredbe.";

(6) Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi.

(7) Prilog III. mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Uredbi;

(8) Prilog IV. mijenja se u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sedmog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. listopada 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

Dio B Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/274 zamjenjuje se sljedećim:

„B. DODJELA PREMA PRIORITETNIM KRITERIJIMA

Dio ukupnog broja hektara raspoloživih za nove nasade koji su države članice odlučile dodijeliti na nacionalnoj ili regionalnoj razini prema odabranim prioritetnim kriterijima kako je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (b) podtočki ii. raspodjeljuje se među pojedinačnim prihvatljivim zahtjevima na sljedeći način:

(a) države članice odabiru prioritetne kriterije na nacionalnoj ili regionalnoj razini i svim odabranim kriterijima mogu dodijeliti istu važnost ili ih različito ponderirati. Država članica može navedeno ponderiranje kriterija primjenjivati ujednačeno na nacionalnoj razini ili kriterije ponderirati različito za različita područja unutar svog državnog područja.

Ako države članice dodijele istu važnost svim kriterijima odabranima na nacionalnoj ili regionalnoj razini, svakom od njih pripisuje se vrijednost jedan (1).

Ako države članice različito ponderiraju kriterije odabrane na nacionalnoj ili regionalnoj razini, svakom od tih kriterija pripisuje se vrijednost između nula (0) i jedan (1), a zbroj svih pojedinačnih vrijednosti uvijek mora iznositi jedan (1).

Ako se ponderiranje tih kriterija razlikuje ovisno o regiji unutar državnog područja države članice, svakom od tih kriterija za svaku od tih regija pripisuje se pojedinačna vrijednost između nula (0) i jedan (1). U tom slučaju, zbroj svih pojedinačnih pondera odabranih kriterija za svaku od tih regija mora uvijek iznositi jedan (1);

(b) države članice ocjenjuju svaki pojedinačni prihvatljivi zahtjev na temelju usklađenosti s odabranim prioritetnim kriterijima. Kako bi ocijenile razinu te usklađenosti sa svakim prioritetnim kriterijem, države članice uspostavljaju jedinstvenu ljestvicu na nacionalnoj ili regionalnoj razini, na temelju koje se svakom zahtjevu dodjeljuje određeni broj bodova za svaki od navedenih kriterija;

(c) jedinstvenom ljestvicom unaprijed se određuje broj bodova koji se dodjeljuje u pogledu razine usklađenosti sa svakim od kriterija te se navodi broj bodova koji se dodjeljuje za svaki element svakog pojedinačnog kriterija;

(d)

države članice utvrđuju ljestvicu pojedinačnih zahtjeva na nacionalnoj ili regionalnoj razini na temelju ukupnih bodova dodijeljenih svakom pojedinačnom zahtjevu s obzirom na usklađenost ili razinu usklađenosti iz točke (b) i, ako je primjenjivo, na temelju važnosti kriterija iz točke (a). U tu svrhu koriste se sljedećom formulom:

$$Pt = W\,1 \times Pt\,1 + W\,2 \times Pt\,2 + \ldots + W\,n \times Pt\,n$$

Pt =	ukupan broj bodova dodijeljen određenom pojedinačnom zahtjevu
W 1, W 2 …, Wn =	ponder kriterija 1, 2, …, n
Pt 1, Pt2…, Ptn =	razina usklađenosti zahtjeva s kriterijima 1, 2, … n

Za područja za koja ponder iznosi nula za sve prioritetne kriterije svim prihvatljivim zahtjevima dodjeljuje se, u pogledu razine usklađenosti, najveća vrijednost na ljestvici;

(e) države članice dodjeljuju odobrenja pojedinačnim podnositeljima zahtjeva prema redoslijedu na ljestvici iz točke (d) sve dok se ne iscrpe hektari koji se dodjeljuju prema prioritetnim kriterijima. Odobrenje se dodjeljuje za ukupan broj hektara koje je zatražio podnositelj zahtjeva prije dodjele odobrenja podnositelju zahtjeva koji se na ljestvici nalazi iza njega.

Ako se na mjestu na ljestvici na kojem se nalazi više podnositelja zahtjeva s istim brojem bodova raspoloživi hektari iscrpe, preostali se hektari razmjerno dodjeljuju tim podnositeljima zahtjeva;

(f) ako se pri dodjeli odobrenja u skladu s točkom A i točkama od (a) do (e) ove točke dosegne ograničenje za određenu regiju ili područje s pravom na zaštićenu oznaku izvornosti (ZOI) ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla (ZOZP) ili područje bez oznake zemljopisnog podrijetla, za zahtjeve iz tih regija ili područja više se ne dodjeljuju odobrenja."

PRILOG II.

Dio II. Priloga III. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/274 zamjenjuje se sljedećim:

„DIO II.

Broj uzoraka koje države članice uzimaju svake godine za analitičku bazu podataka kako je navedeno u članku 27. stavku 3.

— 30 uzoraka u Bugarskoj,
— 20 uzoraka u Češkoj,
— 200 uzoraka u Njemačkoj,
— 50 uzoraka u Grčkoj,
— 200 uzoraka u Španjolskoj,
— 400 uzoraka u Francuskoj,
— 30 uzoraka u Hrvatskoj,
— 400 uzoraka u Italiji,
— 10 uzoraka u Cipru,
— 4 uzorka u Luksemburgu,
— 50 uzoraka u Mađarskoj,
— 4 uzorka na Malti,
— 50 uzoraka u Austriji,
— 50 uzoraka u Portugalu,
— 70 uzoraka u Rumunjskoj,
— 20 uzoraka u Sloveniji,
— 15 uzoraka u Slovačkoj.”

PRILOG III.

Prilog IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/274 mijenja se kako slijedi:

(1) u dijelu II. tablica A se zamjenjuje sljedećim:

„*Tablica A*

Odobrenja za nove nasade – postotak

Država članica:	
Datum obavijesti	
Godina:	
Metoda izračuna u skladu s člankom 63. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013:	
Postotak koji se primjenjuje na nacionalnoj razini:	
Obrazloženja u pogledu ograničavanja postotka na nacionalnoj razini (ako je manji od 1 %):	
Površina A: ukupna stvarno zasađena površina (ha) u skladu s člankom 63. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1308/2013 (prošlog 31. srpnja):	
B1: ukupna stvarno zasađena površina (ha) na dan 31. srpnja 2015.:	
B2: površina (ha) obuhvaćena pravima sadnje dostupnima za pretvaranje u odobrenja 1. siječnja 2016.	
Površina B (B1+B2): površina u skladu s člankom 63. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013:	
(Površina A ili površina B pomnožena postotkom koji se primjenjuje na nacionalnoj razini) = ukupna površina (ha) za nove nasade na nacionalnoj razini na temelju utvrđenog postotka i referentne vrijednosti:	
Ukupna površina (ha) prenesena iz prethodne godine u skladu s člankom 7. stavkom 3. ove Uredbe:	
Površina (ha) u skladu s člankom 68. stavkom 2.a Uredbe (EU) br. 1308/2013 (samo za godine 2023.–2025.)	
Ukupna površina (ha) odobrenja za nove nasade vinove loze na nacionalnoj razini:	

Rok za obavješćivanje: 1. ožujka.";

(2) u dijelu VI. napomena ispod tablice zamjenjuje se sljedećim:

„Rok za obavješćivanje: 1. studenoga

Napomena: Ovu je tablicu potrebno dostaviti za svaku vinsku godinu (od 1. kolovoza godine n-1 do 31. srpnja godine obavijesti) do 1. studenoga godine koja slijedi nakon isteka roka iz članka 68. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili roka koji je država članica odredila u skladu s člankom 10. stavkom 1. ove Uredbe.

Međutim, obavijest za razdoblje od 1. kolovoza 2022. do 31. prosinca 2022. dostavlja se do 1. ožujka 2023.".

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2568

od 21. prosinca 2022.

o izmjeni Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 o utvrđivanju posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja") ([1]), a posebno njezin članak 71. stavak 3.,

budući da:

(1) Afrička svinjska kuga zarazna je virusna bolest koja pogađa držane i divlje svinje i može ozbiljno utjecati na populaciju tih životinja i unosnost uzgoja i time uzrokovati poremećaje u premještanjima pošiljaka tih životinja i proizvoda dobivenih od njih unutar Unije te u izvozu u treće zemlje.

(2) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/605 ([2]) donesena je u okviru Uredbe (EU) 2016/429 i u njoj su utvrđene posebne mjere za kontrolu afričke svinjske kuge koje države članice iz njezina Priloga I. („predmetne države članice") trebaju u ograničenom razdoblju primjenjivati u zonama ograničenja I, II i III iz tog priloga.

(3) Područja navedena kao zone ograničenja I, II i III u Prilogu I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 temelje se na epidemiološkoj situaciji u pogledu afričke svinjske kuge u Uniji. Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 zadnji je put izmijenjen Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2022/2486 ([3]) nakon promjene epidemiološke situacije u pogledu te bolesti u Italiji i Poljskoj. Epidemiološka situacija u pogledu te bolesti u određenim se državama članicama promijenila od datuma donošenja te provedbene uredbe.

(4) Sve izmjene zona ograničenja I, II i III u Prilogu I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 trebale bi se temeljiti na epidemiološkoj situaciji u pogledu afričke svinjske kuge na područjima zahvaćenima tom bolešću i općoj epidemiološkoj situaciji u pogledu afričke svinjske kuge u predmetnoj državi članici, razini rizika od daljnjeg širenja te bolesti te znanstveno utemeljenim načelima i kriterijima za geografsko određivanje zona u slučaju afričke svinjske kuge te smjernicama Unije dogovorenima s državama članicama u Stalnom odboru za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje, koje su javno dostupne na internetskim stranicama Komisije ([4]). Pri takvim izmjenama trebalo bi uzeti u obzir i međunarodne norme, primjerice Kodeks o zdravlju kopnenih životinja ([5]) Svjetske organizacije za zdravlje životinja (WOAH), te obrazloženja za određivanje zona koja dostave nadležna tijela predmetnih država članica.

(5) Od datuma donošenja Provedbene uredbe (EU) 2022/2486 zabilježena su nova izbijanja afričke svinjske kuge kod divljih svinja u Slovačkoj.

([1]) SL L 84, 31.3.2016., str. 1.

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/605 od 7. travnja 2021. o utvrđivanju posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge (SL L 129, 15.4.2021., str. 1.).

([3]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2486 od 16. prosinca 2022. o izmjeni Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 o utvrđivanju posebnih mjera za kontrolu afričke svinjske kuge (SL L 323, 19.12.2022., str. 33.).

([4]) Radni dokument SANTE/7112/2015/Rev. 3 „Načela i kriteriji za geografsko određivanje regionalizacije u pogledu afričke svinjske kuge". https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_en

([5]) Kodeks OIE-a o zdravlju kopnenih životinja, 29. izdanje, 2021. svesci I. i II. ISBN 978-92-95115-40-8; https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/

(6) U prosincu 2022. zabilježeno je nekoliko izbijanja afričke svinjske kuge kod divljih svinja u regiji Zlate Moravce u Slovačkoj, na području koje trenutačno nije navedeno u Prilogu I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605. Ta nova izbijanja afričke svinjske kuge kod divljih svinja znače da je stupanj rizika povećan, što bi se trebalo odražavati u tom prilogu. U skladu s tim, to područje Slovačke na kojem su zabilježena ta nedavna izbijanja afričke svinjske kuge i koje trenutačno u tom prilogu nije navedeno kao zona ograničenja sada bi u tom prilogu trebalo navesti kao zonu ograničenja II te bi trebalo ponovno definirati granice nove zone ograničenja I kako bi se u obzir uzela ta nedavna izbijanja.

(7) Nakon tih nedavnih izbijanja afričke svinjske kuge kod divljih svinja u Slovačkoj te uzimajući u obzir trenutačnu epidemiološku situaciju u pogledu afričke svinjske kuge u Uniji, zone određene u toj državi članici preispitane su i ažurirane u skladu s člancima 5., 6. i 7. Provedbene uredbe (EU) 2021/605. Osim toga, preispitane su i ažurirane postojeće mjere za upravljanje rizicima. Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 trebao bi odražavati te promjene.

(8) Kako bi se uzele u obzir nedavne promjene epidemiološke situacije u pogledu afričke svinjske kuge u Uniji i proaktivno odgovorilo na rizike povezane sa širenjem te bolesti, trebalo bi utvrditi dovoljno velike nove zone ograničenja u Slovačkoj te ih navesti kao zone ograničenja I i II. Budući da se situacija u pogledu afričke svinjske kuge u Uniji stalno mijenja, pri određivanju tih novih zona ograničenja u obzir je uzeta epidemiološka situacija u okolnim područjima.

(9) S obzirom na hitnost epidemiološke situacije u Uniji u pogledu širenja afričke svinjske kuge, važno je da izmjene Priloga I. Provedbenoj odluci (EU) 2021/605 utvrđene ovom Provedbenom uredbom stupe na snagu što prije.

(10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 zamjenjuje se tekstom iz Priloga ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. prosinca 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2021/605 zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG I.

ZONE OGRANIČENJA

DIO I.

1. **Njemačka**

Sljedeće zone ograničenja I u Njemačkoj:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Dahme-Spreewald:

  — Gemeinde Alt Zauche-Wußwerk,

  — Gemeinde Byhleguhre-Byhlen,

  — Gemeinde Märkische Heide, mit den Gemarkungen Alt Schadow, Neu Schadow, Pretschen, Plattkow, Wittmannsdorf, Schuhlen-Wiese, Bückchen, Kuschkow, Gröditsch, Groß Leuthen, Leibchel, Glietz, Groß Leine, Dollgen, Krugau, Dürrenhofe, Biebersdorf und Klein Leine,

  — Gemeinde Neu Zauche,

  — Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Groß Liebitz, Guhlen, Mochow und Siegadel,

  — Gemeinde Spreewaldheide,

  — Gemeinde Straupitz,

— Landkreis Märkisch-Oderland:

  — Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Müncheberg, Eggersdorf bei Müncheberg und Hoppegarten bei Müncheberg,

  — Gemeinde Bliesdorf mit den Gemarkungen Kunersdorf - westlich der B167 und Bliesdorf - westlich der B167

  — Gemeinde Märkische Höhe mit den Gemarkungen Reichenberg und Batzlow,

  — Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Haselberg, Frankenfelde, Schulzendorf, Lüdersdorf Biesdorf, Rathsdorf - westlich der B 167 und Wriezen - westlich der B167

  — Gemeinde Buckow (Märkische Schweiz),

  — Gemeinde Strausberg mit den Gemarkungen Hohenstein und Ruhlsdorf,

  — Gemeine Garzau-Garzin,

  — Gemeinde Waldsieversdorf,

  — Gemeinde Rehfelde mit der Gemarkung Werder,

  — Gemeinde Reichenow-Mögelin,

  — Gemeinde Prötzel mit den Gemarkungen Harnekop, Sternebeck und Prötzel östlich der B 168 und der L35,

  — Gemeinde Oberbarnim,

  — Gemeinde Bad Freienwalde mit der Gemarkung Sonnenburg,

  — Gemeinde Falkenberg mit den Gemarkungen Dannenberg, Falkenberg westlich der L 35, Gersdorf und Kruge,

  — Gemeinde Höhenland mit den Gemarkungen Steinbeck, Wollenberg und Wölsickendorf,

— Landkreis Barnim:

  — Gemeinde Joachimsthal östlich der L220 (Eberswalder Straße), östlich der L23 (Töpferstraße und Templiner Straße), östlich der L239 (Glambecker Straße) und Schorfheide (JO) östlich der L238,

  — Gemeinde Friedrichswalde mit der Gemarkung Glambeck östlich der L 239,

  — Gemeinde Althüttendorf,

  — Gemeinde Ziethen mit den Gemarkungen Groß Ziethen und Klein Ziethen westlich der B198,

  — Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Golzow, Senftenhütte, Buchholz, Schorfheide (Ch), Chorin westlich der L200 und Sandkrug nördlich der L200,

  — Gemeinde Britz,

  — Gemeinde Schorfheide mit den Gemarkungen Altenhof, Werbellin, Lichterfelde und Finowfurt,

  — Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit der Gemarkungen Finow und Spechthausen und der Gemarkung Eberswalde südlich der B167 und westlich der L200,

  — Gemeinde Breydin,

  — Gemeinde Melchow,

  — Gemeinde Sydower Fließ mit der Gemarkung Grüntal nördlich der K6006 (Landstraße nach Tuchen), östlich der Schönholzer Straße und östlich Am Postweg,

  — Hohenfinow südlich der B167,

— Landkreis Uckermark:

  — Gemeinde Passow mit den Gemarkungen Briest, Passow und Schönow,

  — Gemeinde Mark Landin mit den Gemarkungen Landin nördlich der B2, Grünow und Schönermark,

  — Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Frauenhagen, Mürow, Angermünde nördlich und nordwestlich der B2, Dobberzin nördlich der B2, Kerkow, Welsow, Bruchhagen, Greiffenberg, Günterberg, Biesenbrow, Görlsdorf, Wolletz und Altkünkendorf,

  — Gemeinde Zichow,

  — Gemeinde Casekow mit den Gemarkungen Blumberg, Wartin, Luckow-Petershagen und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow westlich der L272 und nördlich der L27,

  — Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Hohenselchow nördlich der L27,

  — Gemeinde Tantow,

  — Gemeinde Mescherin mit der Gemarkung Radekow, der Gemarkung Rosow südlich der K 7311 und der Gemarkung Neurochlitz westlich der B2,

  — Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Geesow westlich der B2 sowie den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf nördlich der L27 und der B2 bis zur Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,

  — Gemeinde Pinnow nördlich und westlich der B2,

— Landkreis Oder-Spree:

  — Gemeinde Storkow (Mark),

  — Gemeinde Spreenhagen mit den Gemarkungen Braunsdorf, Markgrafpieske, Lebbin und Spreenhagen,

  — Gemeinde Grünheide (Mark) mit den Gemarkungen Kagel, Kienbaum und Hangelsberg,

  — Gemeinde Fürstenwalde westlich der B 168 und nördlich der L 36,

  - Gemeinde Rauen,
  - Gemeinde Wendisch Rietz bis zur östlichen Uferzone des Scharmützelsees und von der südlichen Spitze des Scharmützelsees südlich der B246,
  - Gemeinde Reichenwalde,
  - Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Petersdorf und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow westlich der östlichen Uferzone des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze westlich der L35,
  - Gemeinde Tauche mit der Gemarkung Werder,
  - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Jänickendorf, Schönfelde, Beerfelde, Gölsdorf, Buchholz, Tempelberg und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf westlich der L36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande nördlich der L36,
- Landkreis Spree-Neiße:
  - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Turnow,
  - Gemeinde Drachhausen,
  - Gemeinde Schmogrow-Fehrow,
  - Gemeinde Drehnow,
  - Gemeinde Teichland mit den Gemarkungen Maust und Neuendorf,
  - Gemeinde Guhrow,
  - Gemeinde Werben,
  - Gemeinde Dissen-Striesow,
  - Gemeinde Briesen,
  - Gemeinde Kolkwitz mit den Gemarkungen Klein Gaglow, Hähnchen, Kolkwitz, Glinzig und Krieschow nördl. der BAB 15, Gulben, Papitz, Babow, Eichow, Limberg und Milkersdorf,
  - Gemeinde Burg (Spreewald)
  - Kreisfreie Stadt Cottbus außer den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
  - Gemeinde Lauchhammer,
  - Gemeinde Schwarzheide,
  - Gemeinde Schipkau,
  - Gemeinde Senftenberg mit den Gemarkungen Brieske, Niemtsch, Senftenberg und Reppist,
  - die Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Biehlen,
  - Gemeinde Großräschen mit den Gemarkungen Wormlage, Saalhausen, Barzig, Freienhufen, Großräschen,
  - Gemeinde Vetschau/Spreewald mit den Gemarkungen: Naundorf, Fleißdorf, Suschow, Stradow, Göritz, Koßwig, Vetschau, Repten, Tornitz, Missen und Orgosen,
  - Gemeinde Calau mit den Gemarkungen: Kalkwitz, Mlode, Saßleben, Reuden, Bolschwitz, Säritz, Calau, Kemmen, Werchow und Gollmitz,
  - Gemeinde Luckaitztal,
  - Gemeinde Bronkow,
  - Gemeinde Altdöbern mit der Gemarkung Altdöbern westlich der Bahnlinie,
  - Gemeinde Tettau,
- Landkreis Elbe-Elster:
  - Gemeinde Großthiemig,
  - Gemeinde Hirschfeld,

  - Gemeinde Gröden,
  - Gemeinde Schraden,
  - Gemeinde Merzdorf,
  - Gemeinde Röderland mit der Gemarkung Wainsdorf, Prösen, Stolzenhain a.d. Röder,
  - Gemeinde Plessa mit der Gemarkung Plessa,
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Groß Pankow mit den Gemarkungen Baek, Tangendorf, Tacken, Hohenvier, Strigleben, Steinberg und Gulow,
  - Gemeinde Perleberg mit der Gemarkung Schönfeld,
  - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Postlin, Strehlen, Blüthen, Klockow, Premslin, Glövzin, Waterloo, Karstädt, Dargardt, Garlin und die Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin westlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
  - Gemeinde Gülitz-Reetz,
  - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Lockstädt, Mansfeld und Laaske,
  - Gemeinde Triglitz,
  - Gemeinde Marienfließ mit der Gemarkung Frehne,
  - Gemeinde Kümmernitztal mit der Gemarkungen Buckow, Preddöhl und Grabow,
  - Gemeinde Gerdshagen mit der Gemarkung Gerdshagen,
  - Gemeinde Meyenburg,
  - Gemeinde Pritzwalk mit der Gemarkung Steffenshagen,

Bundesland Sachsen:

- Stadt Dresden:
  - Stadtgebiet, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Landkreis Meißen:
  - Gemeinde Diera-Zehren, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Glaubitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Hirschstein,
  - Gemeinde Käbschütztal,
  - Gemeinde Klipphausen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Niederau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Nünchritz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Röderaue, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Gröditz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Lommatzsch,
  - Gemeinde Stadt Meißen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Nossen,
  - Gemeinde Stadt Riesa,
  - Gemeinde Stadt Strehla,
  - Gemeinde Stauchitz,
  - Gemeinde Wülknitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Zeithain,
- Landkreis Mittelsachsen:
  - Gemeinde Großweitzschen mit den Ortsteilen Döschütz, Gadewitz, Niederranschütz, Redemitz,

- Gemeinde Ostrau mit den Ortsteilen Auerschütz, Beutig, Binnewitz, Clanzschwitz, Delmschütz, Döhlen, Jahna, Kattnitz, Kiebitz, Merschütz, Münchhof, Niederlützschera, Noschkowitz, Oberlützschera, Obersteina, Ostrau, Pulsitz, Rittmitz, Schlagwitz, Schmorren, Schrebitz, Sömnitz, Trebanitz, Zschochau,
- Gemeinde Reinsberg,
- Gemeinde Stadt Döbeln mit den Ortsteilen Beicha, Bormitz, Choren, Döbeln, Dreißig, Geleitshäuser, Gertitzsch, Gödelitz, Großsteinbach, Juchhöh, Kleinmockritz, Leschen, Lüttewitz, Maltitz, Markritz, Meila, Mochau, Nelkanitz, Oberranschütz, Petersberg, Präbschütz, Prüfern, Schallhausen, Schweimnitz, Simselwitz, Theeschütz, Zschackwitz, Zschäschütz,
- Gemeinde Stadt Großschirma mit den Ortsteilen Obergruna, Siebenlehn,
- Gemeinde Stadt Roßwein mit den Ortsteilen Gleisberg, Haßlau, Klinge, Naußlitz, Neuseifersdorf, Niederforst, Ossig, Roßwein, Seifersdorf, Wettersdorf, Wetterwitz,
- Gemeinde Striegistal mit den Ortsteilen Gersdorf, Kummersheim, Marbach,
- Gemeinde Zschaitz-Ottewig,

— Landkreis Nordsachsen:

- Gemeinde Arzberg mit den Ortsteilen Stehla, Tauschwitz,
- Gemeinde Cavertitz mit den Ortsteilen Außig, Cavertitz, Klingenhain, Schirmenitz, Treptitz,
- Gemeinde Liebschützberg mit den Ortsteilen Borna, Bornitz, Clanzschwitz, Ganzig, Kleinragewitz, Laas, Leckwitz, Liebschütz, Sahlassan, Schönnewitz, Terpitz östlich der Querung am Käferberg, Wadewitz, Zaußwitz,
- Gemeinde Naundorf mit den Ortsteilen Casabra, Gastewitz, Haage, Hof, Hohenwussen, Kreina, Nasenberg, Raitzen, Reppen, Salbitz, Stennschütz, Zeicha,
- Gemeinde Stadt Belgern-Schildau mit den Ortsteilen Ammelgoßwitz, Dröschkau, Liebersee östlich der B182, Oelzschau, Seydewitz, Staritz, Wohlau,
- Gemeinde Stadt Mügeln mit den Ortsteilen Mahris, Schweta südlich der K8908, Zschannewitz,
- Gemeinde Stadt Oschatz mit den Ortsteilen Lonnewitz östlich des Sandbaches und nördlich der B6, Oschatz östlich des Schmorkauer Wegs und nördlich der S28, Rechau, Schmorkau, Zöschau,

— Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:

- Gemeinde Bannewitz,
- Gemeinde Dürrröhrsdorf-Dittersbach,
- Gemeinde Kreischa,
- Gemeinde Lohmen,
- Gemeinde Müglitztal,
- Gemeinde Stadt Dohna,
- Gemeinde Stadt Freital,
- Gemeinde Stadt Heidenau,
- Gemeinde Stadt Hohnstein,
- Gemeinde Stadt Neustadt i. Sa.,
- Gemeinde Stadt Pirna,
- Gemeinde Stadt Rabenau mit den Ortsteilen Lübau, Obernaundorf, Oelsa, Rabenau und Spechtritz,
- Gemeinde Stadt Stolpen,
- Gemeinde Stadt Tharandt mit den Ortsteilen Fördergersdorf, Großopitz, Kurort Hartha, Pohrsdorf und Spechtshausen,
- Gemeinde Stadt Wilsdruff, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

— Landkreis Vorpommern Greifswald

  — Gemeinde Penkun,

  — Gemeinde Nadrensee,

  — Gemeinde Krackow,

  — Gemeinde Glasow,

  — Gemeinde Grambow,

— Landkreis Ludwigslust-Parchim:

  — Gemeinde Barkhagen mit den Ortsteilen und Ortslagen: Altenlinden, Kolonie Lalchow, Plauerhagen, Zarchlin, Barkow-Ausbau, Barkow,

  — Gemeinde Blievenstorf mit dem Ortsteil: Blievenstorf,

  — Gemeinde Brenz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Neu Brenz, Alt Brenz,

  — Gemeinde Domsühl mit den Ortsteilen und Ortslagen: Severin, Bergrade Hof, Bergrade Dorf, Zieslübbe, Alt Dammerow, Schlieven, Domsühl, Domsühl-Ausbau, Neu Schlieven,

  — Gemeinde Gallin-Kuppentin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kuppentin, Kuppentin-Ausbau, Daschow, Zahren, Gallin, Penzlin,

  — Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dresenow, Dresenower Mühle, Twietfort, Ganzlin, Tönchow, Wendisch Priborn, Liebhof, Gnevsdorf,

  — Gemeinde Granzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Lindenbeck, Greven, Beckendorf, Bahlenrade, Granzin,

  — Gemeinde Grabow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Fresenbrügge, Grabow, Griemoor, Heidehof, Kaltehof, Winkelmoor,

  — Gemeinde Groß Laasch mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Laasch,

  — Gemeinde Kremmin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Beckentin, Kremmin,

  — Gemeinde Kritzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Schlemmin, Kritzow,

  — Gemeinde Lewitzrand mit dem Ortsteil und Ortslage: Matzlow-Garwitz (teilweise),

  — Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Bobzin, Broock, Broock Ausbau, Hof Gischow, Lübz, Lutheran, Lutheran Ausbau, Riederfelde, Ruthen, Wessentin, Wessentin Ausbau,

  — Gemeinde Neustadt-Glewe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Hohes Feld, Kiez, Klein Laasch, Liebs Siedlung, Neustadt-Glewe, Tuckhude, Wabel,

  — Gemeinde Obere Warnow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Grebbin und Wozinkel, Gemarkung Kossebade teilweise, Gemarkung Herzberg mit dem Waldgebiet Bahlenholz bis an die östliche Gemeindegrenze, Gemarkung Woeten unmittelbar östlich und westlich der L16,

  — Gemeinde Parchim mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dargelütz, Neuhof, Kiekindemark, Neu Klockow, Möderitz, Malchow, Damm, Parchim, Voigtsdorf, Neu Matzlow,

  — Gemeinde Passow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Unterbrüz, Brüz, Welzin, Neu Brüz, Weisin, Charlottenhof, Passow,

  — Gemeinde Plau am See mit den Ortsteilen und Ortslagen: Reppentin, Gaarz, Silbermühle, Appelburg, Seelust, Plau-Am See, Plötzenhöhe, Klebe, Lalchow, Quetzin, Heidekrug,

  — Gemeinde Rom mit den Ortsteilen und Ortslagen: Lancken, Stralendorf, Rom, Darze, Paarsch,

  — Gemeinde Spornitz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dütschow, Primark, Steinbeck, Spornitz,

  — Gemeinde Werder mit den Ortsteilen und Ortslagen: Neu Benthen, Benthen, Tannenhof, Werder.

2. **Estonija**

Sljedeće zone ograničenja I u Estoniji:

— Hiiu maakond.

3. **Grčka**

Sljedeće zone ograničenja I u Grčkoj:

— in the regional unit of Drama:

  — the community departments of Sidironero and Skaloti and the municipal departments of Livadero and Ksiropotamo (in Drama municipality),

  — the municipal department of Paranesti (in Paranesti municipality),

  — the municipal departments of Kokkinogeia, Mikropoli, Panorama, Pyrgoi (in Prosotsani municipality),

  — the municipal departments of Kato Nevrokopi, Chrysokefalo, Achladea, Vathytopos, Volakas, Granitis, Dasotos, Eksohi, Katafyto, Lefkogeia, Mikrokleisoura, Mikromilea, Ochyro, Pagoneri, Perithorio, Kato Vrontou and Potamoi (in Kato Nevrokopi municipality),

— in the regional unit of Xanthi:

  — the municipal departments of Kimmerion, Stavroupoli, Gerakas, Dafnonas, Komnina, Kariofyto and Neochori (in Xanthi municipality),

  — the community departments of Satres, Thermes, Kotyli, and the municipal departments of Myki, Echinos and Oraio and (in Myki municipality),

  — the community department of Selero and the municipal department of Sounio (in Avdira municipality),

— in the regional unit of Rodopi:

  — the municipal departments of Komotini, Anthochorio, Gratini, Thrylorio, Kalhas, Karydia, Kikidio, Kosmio, Pandrosos, Aigeiros, Kallisti, Meleti, Neo Sidirochori and Mega Doukato (in Komotini municipality),

  — the municipal departments of Ipio, Arriana, Darmeni, Archontika, Fillyra, Ano Drosini, Aratos and the Community Departments Kehros and Organi (in Arriana municipality),

  — the municipal departments of Iasmos, Sostis, Asomatoi, Polyanthos and Amvrosia and the community department of Amaxades (in Iasmos municipality),

  — the municipal department of Amaranta (in Maroneia Sapon municipality),

— in the regional unit of Evros:

  — the municipal departments of Kyriaki, Mandra, Mavrokklisi, Mikro Dereio, Protokklisi, Roussa, Goniko, Geriko, Sidirochori, Megalo Derio, Sidiro, Giannouli, Agriani and Petrolofos (in Soufli municipality),

  — the municipal departments of Dikaia, Arzos, Elaia, Therapio, Komara, Marasia, Ormenio, Pentalofos, Petrota, Plati, Ptelea, Kyprinos, Zoni, Fulakio, Spilaio, Nea Vyssa, Kavili, Kastanies, Rizia, Sterna, Ampelakia, Valtos, Megali Doxipara, Neochori and Chandras (in Orestiada municipality),

  — the municipal departments of Asvestades, Ellinochori, Karoti, Koufovouno, Kiani, Mani, Sitochori, Alepochori, Asproneri, Metaxades, Vrysika, Doksa, Elafoxori, Ladi, Paliouri and Poimeniko (in Didymoteixo municipality),

— in the regional unit of Serres:

  — the municipal departments of Kerkini, Livadia, Makrynitsa, Neochori, Platanakia, Petritsi, Akritochori, Vyroneia, Gonimo, Mandraki, Megalochori, Rodopoli, Ano Poroia, Katw Poroia, Sidirokastro, Vamvakophyto, Promahonas, Kamaroto, Strymonochori, Charopo, Kastanousi and Chortero and the community departments of Achladochori, Agkistro and Kapnophyto (in Sintiki municipality),

— the municipal departments of Serres, Elaionas and Oinoussa and the community departments of Orini and Ano Vrontou (in Serres municipality),

— the municipal departments of Dasochoriou, Irakleia, Valtero, Karperi, Koimisi, Lithotopos, Limnochori, Podismeno and Chrysochorafa (in Irakleia municipality).

4. **Latvija**

Sljedeće zone ograničenja I u Latviji:

— Dienvidkurzemes novada, Grobiņas pagasts, Nīcas pagasta daļa uz ziemeļiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Otaņķu pagasts, Grobiņas pilsēta,

— Ropažu novada Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes.

5. **Litva**

Sljedeće zone ograničenja I u Litvi:

— Kalvarijos savivaldybė,

— Klaipėdos rajono savivaldybė: Agluonėnų, Dovilų, Gargždų, Priekulės, Vėžaičių, Kretingalės ir Dauparų-Kvietinių seniūnijos,

— Marijampolės savivaldybė išskyrus Šumskų ir Sasnavos seniūnijos,

— Palangos miesto savivaldybė,

— Vilkaviškio rajono savivaldybė: Bartninkų, Gražiškių, Keturvalakių, Pajevonio, Virbalio, Vištyčio seniūnijos.

6. **Mađarska**

Sljedeće zone ograničenja I u Mađarskoj:

— Békés megye 950950, 950960, 950970, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150 és 956160 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,

— Csongrád-Csanád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950,

— 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Győr-Moson-Sopron megye 100550, 100650, 100950, 101050, 101350, 101450, 101550, 101560 és 102150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Komárom-Esztergom megye 250150, 250250, 250450, 250460, 250550, 250650, 250750, 251050, 251150, 251250, 251350, 251360, 251650, 251750, 251850, 252250, kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Pest megye 571550, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

7. **Poljska**

Sljedeće zone ograničenja I u Poljskoj:

w województwie kujawsko - pomorskim:

— powiat rypiński,

— powiat brodnicki,

— powiat grudziądzki,

— powiat miejski Grudziądz,

— powiat wąbrzeski,

w województwie warmińsko-mazurskim:

— gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,

w województwie podlaskim:

— gminy Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew i część gminy Kulesze Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,

— powiat łomżyński,

— powiat kolneński,

— powiat zambrowski,

— powiat miejski Łomża,

w województwie mazowieckim:

— powiat ostrołęcki,

— powiat miejski Ostrołęka,

— gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Bulkowo, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno, Staroźreby i Stara Biała w powiecie płockim,

— powiat miejski Płock,

— powiat ciechanowski,

— gminy Baboszewo, Dzierzążnia, Joniec, Nowe Miasto, Płońsk i miasto Płońsk, Raciąż i miasto Raciąż, Sochocin w powiecie płońskim,

— powiat sierpecki,

— gmina Bieżuń, Lutocin, Siemiątkowo i Żuromin w powiecie żuromińskim,

— część powiatu ostrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— gminy Dzieżgowo, Lipowiec Kościelny, Mława, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wiśniewo w powiecie mławskim,

— powiat przasnyski,

— powiat makowski,

— powiat pułtuski,

— część powiatu wyszkowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— część powiatu węgrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— część powiatu wołomińskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— gminy Mokobody i Suchożebry w powiecie siedleckim,

— gminy Dobre, Jakubów, Kałuszyn, Stanisławów w powiecie mińskim,

— gminy Bielany i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,

— powiat gostyniński,

w województwie podkarpackim:

— gmina Krempna w powiecie jasielskim,

— część powiatu ropczycko – sędziszowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— gminy Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica, w powiecie jarosławskim,

— gminy Fredropol, Krasiczyn, Krzywcza, Przemyśl, część gminy Orły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,

— powiat miejski Przemyśl,

— gminy Gać, Jawornik Polski, Kańczuga, część gminy Zarzecze położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Mleczka w powiecie przeworskim,

— powiat łańcucki,

— gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski, część gminy Świlcza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 94 i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,

— gmina Raniżów w powiecie kolbuszowskim,

— część powiatu dębickiego niewymieniona w części II załącznika I,

w województwie świętokrzyskim:

— powiat buski,

— powiat kazimierski,

— powiat skarżyski,

— część powiatu opatowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— część powiatu sandomierskiego niewymieniona w części II załącznika I,

— powiat staszowski,

— gminy Pawłów, Wąchock, część gminy Brody położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 oraz na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie, drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno - wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,

— powiat ostrowiecki,

— gminy Fałków, Ruda Maleniecka, Radoszyce, Smyków, Słupia Konecka, część gminy Końskie położona na zachód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na południe od linii kolejowej w powiecie koneckim,

— gminy Bodzentyn, Bieliny, Chmielnik, Daleszyce, Łagów, Morawica, Nowa Słupia, Pierzchnica, Raków, część gminy Chęciny położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na południe od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,

— powiat pińczowski,

— gminy Imielno, Jędrzejów, Nagłowice, Sędziszów, Słupia, Sobków, Wodzisław w powiecie jędrzejowskim,

— gminy Moskorzew, Radków, Secemin, część gminy Włoszczowa położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny - Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,

w województwie łódzkim:

— gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernozia, Chąśno, Nieborów, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 biegnącej od granicy miasta Łowicz do zachodniej granicy gminy oraz część gminy wiejskiej Łowicz położona na wschód od granicy miasta Łowicz i na północ od granicy gminy Nieborów w powiecie łowickim,

— gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka w powiecie rawskim,

— gminy Bolimów, Głuchów, Godzianów, Lipce Reymontowskie, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Słupia w powiecie skierniewickim,

— powiat miejski Skierniewice,

— gminy Mniszków, Paradyż, Sławno i Żarnów w powiecie opoczyńskim,

— gminy Czerniewice, Inowłódz, Lubochnia, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki z miastem Tomaszów Mazowiecki, Żelechlinek w powiecie tomaszowskim,

— gmina Przedbórz w powiecie radomszczańskim,

w województwie pomorskim:

— gminy Ostaszewo, miasto Krynica Morska oraz część gminy Nowy Dwór Gdański położona na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,

— gminy Lichnowy, Miłoradz, Malbork z miastem Malbork, część gminy Nowy Staw położna na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,

— gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,

— powiat gdański,

— Miasto Gdańsk,

— powiat tczewski,

— część powiatu kwidzyńskiego niewymieniona w części II załącznika I,

w województwie lubuskim:

— gmina Lubiszyn w powiecie gorzowskim,

— gmina Dobiegniew w powiecie strzelecko – drezdeneckim,

w województwie dolnośląskim:

— gminy Międzybórz, Syców, Twardogóra, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,

— gminy Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, część gminy Żórawina położona na zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na południe od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,

— część gminy Domaniów położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,

— gmina Wiązów w powiecie strzelińskim,

— część powiatu średzkiego niewymieniona w części II załącznika I,

— gminy Pielgrzymka, miasto Złotoryja, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,

— gminy Janowice Wielkie, Mysłakowice, Stara Kamienica, Szklarska Poręba w powiecie karkonoskim,

— część powiatu miejskiego Jelenia Góra położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 366,

— gminy Bolków, Mściwojów, Paszowice, miasto Jawor, część gminy Męcinka położona na południe od drogi nr 363 w powiecie jaworskim,

— gminy Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Marcinowice, Strzegom, Żarów w powiecie świdnickim,

— gminy Dzierżoniów, Pieszyce, miasto Bielawa, miasto Dzierżoniów w powiecie dzierżoniowskim,

— gminy Głuszyca, Mieroszów w powiecie wałbrzyskim,

— gmina Nowa Ruda i miasto Nowa Ruda w powiecie kłodzkim,

— gminy Kamienna Góra, Marciszów i miasto Kamienna Góra w powiecie kamiennogórskim,

w województwie wielkopolskim:

— gminy Koźmin Wielkopolski, Rozdrażew, miasto Sulmierzyce, część gminy Krotoszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowana z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,

— gminy Brodnica, część gminy Dolsk położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a nastęnie na wschód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogąnr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położóna na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na wschód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na wschód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,

— gminy Borek Wielkopolski, Piaski, Pogorzela, w powiecie gostyńskim,

— gmina Grodzisk Wielkopolski i część gminy Kamieniec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,

— gmina Czempiń w powiecie kościańskim,

— gminy Kleszczewo, Kostrzyn, Kórnik, Pobiedziska, Mosina, miasto Puszczykowo w powiecie poznańskim,

— gmina Kiszkowo i część gminy Kłecko położona na zachód od rzeki Mała Wełna w powiecie gnieźnieńskim,

— powiat czarnkowsko-trzcianecki,

— część gminy Wronki położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z droga nr 182, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

— gmina Budzyń w powiecie chodzieskim,

— gminy Mieścisko, Skoki i Wągrowiec z miastem Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,

— gmina Dobrzyca w powiecie pleszewskim,

— gminy Odolanów, Przygodzice, Raszków, Sośnice, część gminy wiejskiej Ostrów Wielkopolski położona na zachód od miasta Ostrów Wielkopolski w powiecie ostrowskim,

— gmina Kobyla Góra w powiecie ostrzeszowskim,

— gminy Baranów, Bralin, Perzów, Rychtal, Trzcinica, Łęka Opatowska w powiecie kępińskim,

w województwie opolskim:

— gmina Pokój w powiecie namysłowskim,

— gminy Wołczyn, Kluczbork, Byczyna w powiecie kluczborskim,

— gminy Praszka, Gorzów Śląski część gminy Rudniki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 42 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 43 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 43 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 42 w powiecie oleskim,

— gmina Grodków w powiecie brzeskim,

— gminy Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Tułowice w powiecie opolskim,

— powiat miejski Opole,

w województwie zachodniopomorskim:

— gminy Nowogródek Pomorski, Barlinek, Myślibórz, część gminy Dębno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na północ od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na północ od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gmina Stare Czarnowo w powiecie gryfińskim,

— gmina Bielice, Kozielice, Pyrzyce w powiecie pyrzyckim,

— gminy Bierzwnik, Krzęcin, Pełczyce w powiecie choszczeńskim,

— część powiatu miejskiego Szczecin położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Odra Zachodnia biegnącą od północnej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 10, następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 10 biegnącą od przecięcia z linią wyznaczoną przez rzekę Odra Zachodnia do wschodniej granicy gminy,

— gminy Dobra (Szczecińska), Police w powiecie polickim,

w województwie małopolskim:

— powiat brzeski,

— powiat gorlicki,

— powiat proszowicki,

— część powiatu nowosądeckiego niewymieniona w części II załącznika I,

— gminy Czorsztyn, Krościenko nad Dunajcem, Ochotnica Dolna w powiecie nowotarskim,

— powiat miejski Nowy Sącz,

— powiat tarnowski,

— powiat miejski Tarnów,

— powiat dąbrowski.

8. **Slovačka**

Sljedeće zone ograničenja I u Slovačkoj:

— in the district of Nové Zámky, Sikenička, Pavlová, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Belá, Ľubá, Šarkan, Gbelce, Bruty, Mužla, Obid, Štúrovo, Nána, Kamenica nad Hronom, Chľaba, Leľa, Bajtava, Salka, Malé Kosihy,

— in the district of Veľký Krtíš, the municipalities of Ipeľské Predmostie, Veľká nad Ipľom, Hrušov, Kleňany, Sečianky,

— in the district of Levice, the municipalities of Keť, Čata, Pohronský Ruskov, Hronovce, Želiezovce, Zalaba, Malé Ludince, Šalov, Sikenica, Pastovce, Bielovce, Ipeľský Sokolec, Lontov, Kubáňovo, Sazdice, Demandice, Dolné Semerovce, Vyškovce nad Ipľom, Preseľany nad Ipľom, Hrkovce, Tupá, Horné Semerovce, Hokovce, Slatina, Horné Turovce, Veľké Turovce, Šahy, Tešmak, Plášťovce, Ipeľské Uľany, Bátovce, Pečenice, Jabloňovce, Bohunice, Pukanec, Uhliská, Kalná nad Hronom, Nový Tekov, Malé Kozmálovce, Veľké Kozmálovce, Tlmače, Rybník, Hronské Kosihy, Čajkov, Nová Dedina, Devičany,

— in the district of Krupina, the municipalities of Dudince, Terany, Hontianske Moravce, Sudince, Súdovce, Lišov,

— the whole district of Ružomberok,

— in the region of Turčianske Teplice, municipalties of Turček, Horná Štubňa, Čremošné, Háj, Rakša, Mošovce,

— in the district of Martin, municipalties of Blatnica, Folkušová, Necpaly,

— in the district of Dolný Kubín, the municipalities of Kraľovany, Žaškov, Jasenová, Vyšný Kubín, Oravská Poruba, Leštiny, Osádka, Malatiná, Chlebnice, Krivá,

— in the district of Tvrdošín, the municipalities of Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec,

— in the district of Prievidza, the municipalities of Handlová, Cígeľ, Podhradie, Lehota pod Vtáčnikom, Kamenec pod Vtáčnikom, Bystričany, Čereňany, Oslany, Horná Ves, Radobica,

— in the district of Partizánske, the municipalities of Veľké Uherce, Pažiť, Kolačno, Veľký Klíž, Ješkova Ves, Klátová Nová Ves,

— in the district of Topoľčany, the municipalities of Krnča, Prázdnovce, Solčany, Nitrianska Streda, Čeľadince, Kovarce, Súlovce,

— in the district of Zlaté Moravce, the municipalities of Zlatno, Mankovce, Velčice, Kostoľany pod Tríbečom, Ladice, Sľažany, Neverice, Beladice, Choča, Vieska nad Žitavou, Slepčany, Červený Hrádok, Nevidzany, Malé Vozokany,

— the whole district of Žiar nad Hronom, except municipalities included in zone II.

9. **Italija**

Sljedeće zone ograničenja I u Italiji:

Piedmont Region:

— in the province of Alessandria, the municipalities Alessandria, of Casalnoceto, Oviglio, Tortona, Viguzzolo, Frugarolo, Bergamasco, Castellar Guidobono, Berzano Di Tortona, Cerreto Grue, Carbonara Scrivia, Casasco, Carentino, Frascaro, Paderna, Montegioco, Spineto Scrivia, Villaromagnano, Pozzolo Formigaro, Momperone, Merana, Monleale, Terzo, Borgoratto Alessandrino, Casal Cermelli, Montemarzino, Bistagno, Castellazzo Bormida, Bosco Marengo, Castelspina, Volpeglino, Alice Bel Colle, Gamalero, Volpedo, Pozzol Groppo, Sarezzano,

— in the province of Asti, the municipalities of Olmo Gentile, Nizza Monferrato, Incisa Scapaccino, Roccaverano, Castel Boglione, Mombaruzzo, Maranzana, Castel Rocchero, Rocchetta Palafea, Castelletto Molina, Castelnuovo Belbo, Montabone, Quaranti, Fontanile, Calamandrana, Bruno, Sessame, Monastero Bormida, Bubbio, Cassinasco, Serole, Loazzolo, Cessole, Vesime, San Giorgio Scarampi,

— in the province of Cuneo, the municipalities of Bergolo, Pezzolo Valle Uzzone, Cortemilia, Levice, Castelletto Uzzone, Perletto,

Liguria Region:

— in the province of Genova, the Municipalities of Rovegno, Rapallo, Portofino, Cicagna, Avegno, Montebruno, Santa Margherita Ligure, Favale Di Malvaro, Recco, Camogli, Moconesi, Tribogna, Fascia, Uscio, Gorreto, Fontanigorda, Neirone, Rondanina, Lorsica, Propata,

— in the province of Savona, the municipalities of Cairo Montenotte, Quiliano, Dego, Altare, Piana Crixia, Giusvalla, Albissola Marina, Savona,

Emilia-Romagna Region:

— in the province of Piacenza, the municipalities of Ottone, Zerba,

Lombardia Region:

— in the province of Pavia, the municipalities of Rocca Susella, Montesegale, Menconico, Val Di Nizza, Bagnaria, Santa Margherita Di Staffora, Ponte Nizza, Brallo Di Pregola, Varzi, Godiasco, Cecima,

Lazio Region:

— in the province of Rome,

North: the municipalities of Riano, Castelnuovo di Porto, Capena, Fiano Romano, Morlupo, Sacrofano, Magliano Romano, Formello, Campagnano di Roma, Anguillara,

West: the municipality of Fiumicino,

South: the municipality of Rome between the boundaries of the municipality of Fiumicino (West), the limits of Zone 3 (North), the Tiber river up to the intersection with the Grande Raccordo Anulare GRA Highway, the Grande Raccordo Anulare GRA Highway up to the intersection with A24 Highway, A24 Highway up to the intersection with Viale del Tecnopolo, viale del Tecnopolo up to the intersection with the boundaries of the municipality of Guidonia Montecelio,

East: the municipalities of Guidonia Montecelio, Montelibretti, Palombara Sabina, Monterotondo, Mentana, Sant'Angelo Romano, Fonte Nuova.

Sardinia Region

— in South Sardinia Province the Municipalities of Ballao, Barumini, Escalaplano, Escolca Isola Amministrativa, Genuri, Gergei, Gesico, Guamaggiore, Las Plassas, Mandas, Orroli, Pauli Arbarei, Selegas, Setzu, Siddi, Siurgus Donigala, Suelli, Tuili, Turri, Ussaramanna, Villanovafranca, Villaputzu,

— in Nuoro Province the Municipalities of Arzana Isola Amministrativa, Birori, Borore, Bortigali a ovest della Strada Statale 131, Dualchi, Gairo Isola Amministrativa, Galtelli, Irgoli, Jerzu Isola Amministrativa, Lanusei Isola Amministrativa, Loceri Isola Amministrativa, Loculi, Macomer at ovest della Strada Statale 131, Noragugume, Onifai, Orosei, Ortueri, Osini Isola Amministrativa, Perdasdefogu, Posada, Sindia Isola Amministrativa, Siniscola, Tertenia Isola Amministrativa,

— in Oristano Province the Municipalities of Aidomaggiore, Albagiara, Ardauli, Assolo, Asuni, Baradili, Baressa, Bidonì, Boroneddu, Busachi, Ghilarza, Gonnosnò, Mogorella, Neoneli, Nureci, Ruinas, Samugheo, Sedilo, Senis, Sini, Soddi, Sorradile Isola Amministrativa, Tadasuni, Ulà Tirso, Usellus, Villa Sant'antonio,

— in Sassari Province the Municipalities of Ardara, Berchidda, Bonnanaro, Bonorva a ovest della Strada Statale 131, Borutta, Cheremule, Cossoine, Giave, Loiri Porto San Paolo, Monti, Mores a nord della Strada Statale 128bis – Strada Provinciale 63, Olbia a sud della Strada Statale 127, Oschiri a nord della E 840, Ozieri a nord della Strada Provinciale 63 – Strada Provinciale 1 – Strada Statale 199, Semestene, Telti, Torralba, Tula.

10. **Češka**

Sljedeće zone ograničenja I u Češkoj:

Region of Liberec:

— in the district of Liberec, the municipalities of Hrádek nad Nisou, Oldřichov v Hájích, Grabštejn, Václavice u Hrádku nad Nisou, Horní Vítkov, Dolní Vítkov, Bílý Kostel nad Nisou, Dolní Chrastava, Horní Chrastava, Chrastava I, Nová Ves u Chrastavy, Mlýnice, Albrechtice u Frýdlantu, Kristiánov, Heřmanice u Frýdlantu, Dětřichov u Frýdlantu, Mníšek u Liberce, Oldřichov na Hranicích, Machnín, Svárov u Liberce, Desná I, Krásná Studánka, Stráž nad Nisou, Fojtka, Radčice u Krásné Studánky, Kateřinky u Liberce, Staré Pavlovice, Nové Pavlovice, Růžodol I, Františkov u Liberce, Liberec, Ruprechtice, Rudolfov, Horní Růžodol, Rochlice u Liberce, Starý Harcov, Vratislavice nad Nisou, Kunratice u Liberce, Proseč nad Nisou, Lukášov, Rýnovice, Jablonec nad Nisou, Jablonecké Paseky, Jindřichov nad Nisou, Mšeno nad Nisou, Lučany nad Nisou, Smržovka, Tanvald, Jiřetín pod Bukovou, Dolní Maxov, Antonínov, Horní Maxov, Karlov u Josefova Dolu, Loučná nad Nisou, Hraničná nad Nisou, Janov nad Nisou, Bedřichov u Jablonce nad Nisou, Josefův Důl u Jablonce nad Nisou, Albrechtice v Jizerských horách, Desná III, Polubný, Harrachov, Jizerka, Hejnice, Bílý Potok pod Smrkem.

DIO II.

1. **Bugarska**

Sljedeće zone ograničenja II u Bugarskoj:

— the whole region of Haskovo,

— the whole region of Yambol,

— the whole region of Stara Zagora,

— the whole region of Pernik,

— the whole region of Kyustendil,

— the whole region of Plovdiv, excluding the areas in Part III,

— the whole region of Pazardzhik, excluding the areas in Part III,
— the whole region of Smolyan,
— the whole region of Dobrich,
— the whole region of Sofia city,
— the whole region of Sofia Province,
— the whole region of Blagoevgrad excluding the areas in Part III,
— the whole region of Razgrad,
— the whole region of Kardzhali,
— the whole region of Burgas,
— the whole region of Varna excluding the areas in Part III,
— the whole region of Silistra,
— the whole region of Ruse,
— the whole region of Veliko Tarnovo,
— the whole region of Pleven,
— the whole region of Targovishte,
— the whole region of Shumen,
— the whole region of Sliven,
— the whole region of Vidin,
— the whole region of Gabrovo,
— the whole region of Lovech,
— the whole region of Montana,
— the whole region of Vratza.

2. **Njemačka**

Sljedeće zone ograničenja II u Njemačkoj:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Oder-Spree:
  — Gemeinde Grunow-Dammendorf,
  — Gemeinde Mixdorf
  — Gemeinde Schlaubetal,
  — Gemeinde Neuzelle,
  — Gemeinde Neißemünde,
  — Gemeinde Lawitz,
  — Gemeinde Eisenhüttenstadt,
  — Gemeinde Vogelsang,
  — Gemeinde Ziltendorf,
  — Gemeinde Wiesenau,
  — Gemeinde Friedland,
  — Gemeinde Siehdichum,
  — Gemeinde Müllrose,
  — Gemeinde Briesen,
  — Gemeinde Jacobsdorf
  — Gemeinde Groß Lindow,
  — Gemeinde Brieskow-Finkenheerd,
  — Gemeinde Ragow-Merz,

- Gemeinde Beeskow,
- Gemeinde Rietz-Neuendorf,
- Gemeinde Tauche mit den Gemarkungen Stremmen, Ranzig, Trebatsch, Sabrodt, Sawall, Mitweide, Lindenberg, Falkenberg (T), Görsdorf (B), Wulfersdorf, Giesensdorf, Briescht, Kossenblatt und Tauche,
- Gemeinde Langewahl,
- Gemeinde Berkenbrück,
- Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Arensdorf und Demitz und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf östlich der L 36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande südlich der L36,
- Gemeinde Fürstenwalde östlich der B 168 und südlich der L36,
- Gemeinde Diensdorf-Radlow,
- Gemeinde Wendisch Rietz östlich des Scharmützelsees und nördlich der B 246,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Neu Golm und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow östlich des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze östlich der L35,

— Landkreis Dahme-Spreewald:

- Gemeinde Jamlitz,
- Gemeinde Lieberose,
- Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Goyatz, Jessern, Lamsfeld, Ressen, Speichrow und Zaue,

— Landkreis Spree-Neiße:

- Gemeinde Schenkendöbern,
- Gemeinde Guben,
- Gemeinde Jänschwalde,
- Gemeinde Tauer,
- Gemeinde Peitz,
- Gemeinde Kolkwitz mit den Gemarkungen Klein Gaglow, Hähnchen, Kolkwitz, Glinzig und Krieschow südlich der BAB 15,
- Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Preilack,
- Gemeinde Teichland mit der Gemarkung Bärenbrück,
- Gemeinde Heinersbrück,
- Gemeinde Forst,
- Gemeinde Groß Schacksdorf-Simmersdorf,
- Gemeinde Neiße-Malxetal,
- Gemeinde Jämlitz-Klein Düben,
- Gemeinde Tschernitz,
- Gemeinde Döbern,
- Gemeinde Felixsee,
- Gemeinde Wiesengrund,
- Gemeinde Spremberg,
- Gemeinde Welzow,
- Gemeinde Neuhausen/Spree,
- Gemeinde Drebkau,
- Kreisfreie Stadt Cottbus mit den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB 15,

- Landkreis Märkisch-Oderland:
  - Gemeinde Bleyen-Genschmar,
  - Gemeinde Neuhardenberg
  - Gemeinde Golzow,
  - Gemeinde Küstriner Vorland,
  - Gemeinde Alt Tucheband,
  - Gemeinde Reitwein,
  - Gemeinde Podelzig,
  - Gemeinde Gusow-Platkow,
  - Gemeinde Seelow,
  - Gemeinde Vierlinden,
  - Gemeinde Lindendorf,
  - Gemeinde Fichtenhöhe,
  - Gemeinde Lietzen,
  - Gemeinde Falkenhagen (Mark),
  - Gemeinde Zeschdorf,
  - Gemeinde Treplin,
  - Gemeinde Lebus,
  - Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Jahnsfelde, Trebnitz, Obersdorf, Münchehofe und Hermersdorf,
  - Gemeinde Märkische Höhe mit der Gemarkung Ringenwalde,
  - Gemeinde Bliesdorf mit der Gemarkung Metzdorf und Gemeinde Bliesdorf – östlich der B167 bis östlicher Teil, begrenzt aus Richtung Gemarkungsgrenze Neutrebbin südlich der Bahnlinie bis Straße „Sophienhof" dieser westlich folgend bis „Ruesterchegraben" weiter entlang Feldweg an den Windrädern Richtung „Herrnhof", weiter entlang „Letschiner Hauptgraben" nord-östlich bis Gemarkungsgrenze Alttrebbin und Kunersdorf – östlich der B167,
  - Gemeinde Bad Freienwalde mit den Gemarkungen Altglietzen, Altranft, Bad Freienwalde, Bralitz, Hohenwutzen, Schiffmühle, Hohensaaten und Neuenhagen,
  - Gemeinde Falkenberg mit der Gemarkung Falkenberg östlich der L35,
  - Gemeinde Oderaue,
  - Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Altwriezen, Jäckelsbruch, Neugaul, Beauregard, Eichwerder, Rathsdorf – östlich der B167 und Wriezen – östlich der B167,
  - Gemeinde Neulewin,
  - Gemeinde Neutrebbin,
  - Gemeinde Letschin,
  - Gemeinde Zechin,
- Landkreis Barnim:
  - Gemeinde Lunow-Stolzenhagen,
  - Gemeinde Parsteinsee,
  - Gemeinde Oderberg,
  - Gemeinde Liepe,
  - Gemeinde Hohenfinow (nördlich der B167),
  - Gemeinde Niederfinow,
  - Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Eberswalde nördlich der B167 und östlich der L200, Sommerfelde und Tornow nördlich der B167,

  - Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Brodowin, Chorin östlich der L200, Serwest, Neuehütte, Sandkrug östlich der L200,
  - Gemeinde Ziethen mit der Gemarkung Klein Ziethen östlich der Serwester Dorfstraße und östlich der B198,
- Landkreis Uckermark:
  - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Crussow, Stolpe, Gellmersdorf, Neukünkendorf, Bölkendorf, Herzsprung, Schmargendorf und den Gemarkungen Angermünde südlich und südöstlich der B2 und Dobberzin südlich der B2,
  - Gemeinde Schwedt mit den Gemarkungen Criewen, Zützen, Schwedt, Stendell, Kummerow, Kunow, Vierraden, Blumenhagen, Oderbruchwiesen, Enkelsee, Gatow, Hohenfelde, Schöneberg, Flemsdorf und der Gemarkung Felchow östlich der B2,
  - Gemeinde Pinnow südlich und östlich der B2,
  - Gemeinde Berkholz-Meyenburg,
  - Gemeinde Mark Landin mit der Gemarkung Landin südlich der B2,
  - Gemeinde Casekow mit der Gemarkung Woltersdorf und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow östlich der L272 und südlich der L27,
  - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Groß Pinnow und der Gemarkung Hohenselchow südlich der L27,
  - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Friedrichsthal und den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf südlich der L27 und der B2 bis Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,
  - Gemeinde Mescherin mit der Gemarkung Mescherin, der Gemarkung Neurochlitz östlich der B2 und der Gemarkung Rosow nördlich der K 7311,
  - Gemeinde Passow mit der Gemarkung Jamikow,
- Kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder),
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Neuhof und Kribbe und den Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin östlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
  - Gemeinde Berge,
  - Gemeinde Pirow mit den Gemarkungen Hülsebeck, Pirow, Bresch und Burow,
  - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Sagast, Nettelbeck, Porep, Lütkendorf, Putlitz, Weitgendorf und Telschow,
  - Gemeinde Marienfließ mit den Gemarkungen Jännersdorf, Stepenitz und Krempendorf,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
  - Gemeinde Vetschau mit den Gemarkungen Wüstenhain und Laasow,
  - Gemeinde Altdöbern mit den Gemarkungen Reddern, Ranzow, Pritzen, Altdöbern östlich der Bahnstrecke Altdöbern –Großräschen,
  - Gemeinde Großräschen mit den Gemarkungen Woschkow, Dörrwalde, Allmosen,
  - Gemeinde Neu-Seeland,
  - Gemeinde Neupetershain,
  - Gemeinde Senftenberg mit der Gemarkungen Peickwitz, Sedlitz, Kleinkoschen, Großkoschen und Hosena,
  - Gemeinde Hohenbocka,
  - Gemeinde Grünewald,
  - Gemeinde Hermsdorf,
  - Gemeinde Kroppen,

  - Gemeinde Ortrand,
  - Gemeinde Großkmehlen,
  - Gemeinde Lindenau,
  - Gemeinde Frauendorf,
  - Gemeinde Ruhland,
  - Gemeinde Guteborn
  - Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Schwarzbach,

Bundesland Sachsen:

- Landkreis Bautzen,
- Stadt Dresden:
  - Stadtgebiet nördlich der BAB4 bis zum Verlauf westlich der Elbe, dann nördlich der B6,
- Landkreis Görlitz,
- Landkreis Meißen:
  - Gemeinde Diera-Zehren östlich der Elbe,
  - Gemeinde Ebersbach,
  - Gemeinde Glaubitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
  - Gemeinde Klipphausen östlich der S177,
  - Gemeinde Lampertswalde,
  - Gemeinde Moritzburg,
  - Gemeinde Niederau östlich der B101,
  - Gemeinde Nünchritz östlich der Elbe und südlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
  - Gemeinde Priestewitz,
  - Gemeinde Röderaue östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
  - Gemeinde Schönfeld,
  - Gemeinde Stadt Coswig,
  - Gemeinde Stadt Gröditz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
  - Gemeinde Stadt Großenhain,
  - Gemeinde Stadt Meißen östlich des Straßenverlaufs der S177 bis zur B6, dann B6 bis zur B101, ab der B101 Elbtalbrücke Richtung Norden östlich der Elbe,
  - Gemeinde Stadt Radebeul,
  - Gemeinde Stadt Radeburg,
  - Gemeinde Thiendorf,
  - Gemeinde Weinböhla,
  - Gemeinde Wülknitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
- Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
  - Gemeinde Stadt Wilsdruff nördlich der BAB4 zwischen den Abfahren Wilsdruff und Dreieck Dresden-West,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
  - Gemeinde Balow mit dem Ortsteil: Balow,
  - Gemeinde Brunow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Bauerkuhl, Brunow (bei Ludwigslust), Klüß, Löcknitz (bei Parchim),
  - Gemeinde Dambeck mit dem Ortsteil und der Ortslage: Dambeck (bei Ludwigslust),

— Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barackendorf, Hof Retzow, Klein Damerow, Retzow, Wangelin,

— Gemeinde Gehlsbach mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Darß, Darß, Hof Karbow, Karbow, Karbow-Ausbau, Quaßlin, Quaßlin Hof, Quaßliner Mühle, Vietlübbe, Wahlstorf

— Gemeinde Groß Godems mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Godems, Klein Godems,

— Gemeinde Karrenzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Herzfeld, Karrenzin, Karrenzin-Ausbau, Neu Herzfeld, Repzin, Wulfsahl,

— Gemeinde Kreien mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Kreien, Hof Kreien, Kolonie Kreien, Kreien, Wilsen,

— Gemeinde Kritzow mit dem Ortsteil und der Ortslage: Benzin,

— Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Burow, Gischow, Meyerberg,

— Gemeinde Möllenbeck mit den Ortsteilen und Ortslagen: Carlshof, Horst, Menzendorf, Möllenbeck,

— Gemeinde Muchow mit dem Ortsteil und Ortslage: Muchow,

— Gemeinde Parchim mit dem Ortsteil und Ortslage: Slate,

— Gemeinde Prislich mit den Ortsteilen und Ortslagen: Marienhof, Neese, Prislich, Werle,

— Gemeinde Rom mit dem Ortsteil und Ortslage: Klein Niendorf,

— Gemeinde Ruhner Berge mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dorf Poltnitz, Drenkow, Griebow, Jarchow, Leppin, Malow, Malower Mühle, Marnitz, Mentin, Mooster, Poitendorf, Poltnitz, Suckow, Tessenow, Zachow,

— Gemeinde Siggelkow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Pankow, Klein Pankow, Neuburg, Redlin, Siggelkow,

— Gemeinde Stolpe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barkow, Granzin, Stolpe Ausbau, Stolpe,

— Gemeinde Ziegendorf mit den Ortsteilen und Ortslagen: Drefahl, Meierstorf, Neu Drefahl, Pampin, Platschow, Stresendorf, Ziegendorf,

— Gemeinde Zierzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kolbow, Zierzow.

3. **Estonija**

Sljedeće zone ograničenja II u Estoniji:

— Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. **Latvija**

Sljedeće zone ograničenja II u Latviji:

— Aizkraukles novads,

— Alūksnes novads,

— Augšdaugavas novads,

— Ādažu novads,

— Balvu novads,

— Bauskas novads,

— Cēsu novads,

— Dienvidkurzemes novada Aizputes, Cīravas, Lažas, Durbes, Dunalkas, Tadaiķu, Vecpils, Bārtas, Sakas, Bunkas, Priekules, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Dunikas, Vaiņodes, Gaviezes, Rucavas, Vērgales, Medzes pagasts, Nīcas pagasta daļa uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Embūtes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz rietumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz dienvidiem no autoceļa A9, uz rietumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz rietumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Aizputes, Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsēta,

— Dobeles novads,

— Gulbenes novads,

— Jelgavas novads,

— Jēkabpils novads,

— Krāslavas novads,

— Kuldīgas novada Alsungas, Gudenieku, Kurmāles, Rendas, Kabiles, Vārmes, Pelču, Snēpeles, Turlavas, Ēdoles, Īvandes, Rumbas, Padures pagasts, Laidu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1296, Kuldīgas pilsēta,

— Ķekavas novads,

— Limbažu novads,

— Līvānu novads,

— Ludzas novads,

— Madonas novads,

— Mārupes novads,

— Ogres novads,

— Olaines novads,

— Preiļu novads,

— Rēzeknes novads,

— Ropažu novada Garkalnes, Ropažu pagasts, Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes, Vangažu pilsēta,

— Salaspils novads,

— Saldus novads,

— Saulkrastu novads,

— Siguldas novads,

— Smiltenes novads,

— Talsu novads,

— Tukuma novads,

— Valkas novads,

— Valmieras novads,

— Varakļānu novads,

— Ventspils novads,

— Daugavpils valstspilsētas pašvaldība,

— Jelgavas valstspilsētas pašvaldība,

— Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība,

— Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

5. **Litva**

Sljedeće zone ograničenja II u Litvi:

— Alytaus miesto savivaldybė,

— Alytaus rajono savivaldybė,

— Anykščių rajono savivaldybė,

— Akmenės rajono savivaldybė,

— Birštono savivaldybė,

— Biržų miesto savivaldybė,

— Biržų rajono savivaldybė,

— Druskininkų savivaldybė,

— Elektrėnų savivaldybė,

— Ignalinos rajono savivaldybė,

— Jonavos rajono savivaldybė,

— Joniškio rajono savivaldybė,

— Jurbarko rajono savivaldybė: Eržvilko, Juodaičių, Seredžiaus, Smalininkų ir Viešvilės seniūnijos,

— Kaišiadorių rajono savivaldybė,

— Kauno miesto savivaldybė,

— Kauno rajono savivaldybė,

— Kazlų rūdos savivaldybė: Kazlų Rūdos seniūnija, išskyrus vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183, Plutiškių seniūnija,

— Kelmės rajono savivaldybė: Kelmės, Kražių, Liolių, Tytuvėnų, Tytuvėnų apylinkių, Pakražančio ir Vaiguvos seniūnijos,

— Kėdainių rajono savivaldybė,

— Klaipėdos rajono savivaldybė: Judrėnų, Endriejavo ir Veiviržėnų seniūnijos,

— Kupiškio rajono savivaldybė,

— Kretingos rajono savivaldybė,

— Lazdijų rajono savivaldybė,

— Mažeikių rajono savivaldybė,

— Molėtų rajono savivaldybė: Alantos, Balninkų, Čiulėnų, Inturkės, Joniškio, Luokesos, Mindūnų, Sugintčių ir Videniškių seniūnijos,

— Pagėgių savivaldybė,

— Pakruojo rajono savivaldybė,

— Panevėžio rajono savivaldybė,

— Panevėžio miesto savivaldybė,

— Pasvalio rajono savivaldybė,

— Radviliškio rajono savivaldybė,

— Rietavo savivaldybė,

— Prienų rajono savivaldybė,

— Plungės rajono savivaldybė,

— Raseinių rajono savivaldybė,

— Rokiškio rajono savivaldybė,

— Skuodo rajono savivaldybė,

— Šakių rajono savivaldybė: Kriūkų, Lekėčių ir Lukšių seniūnijos,

— Šalčininkų rajono savivaldybė,

— Šiaulių miesto savivaldybė,

— Šiaulių rajono savivaldybė: Ginkūnų, Gruzdžių, Kairių, Kužių, Meškuičių, Raudėnų, Šakynos ir Šiaulių kaimiškosios seniūnijos,

— Šilutės rajono savivaldybė,

— Širvintų rajono savivaldybė: Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musninkų ir Širvintų seniūnijos,

— Šilalės rajono savivaldybė,

— Švenčionių rajono savivaldybė,

— Tauragės rajono savivaldybė,

— Telšių rajono savivaldybė,

— Trakų rajono savivaldybė,

— Ukmergės rajono savivaldybė: Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių ir Žemaitkiemo seniūnijos,

— Utenos rajono savivaldybė,

— Varėnos rajono savivaldybė,

— Vilniaus miesto savivaldybė,

— Vilniaus rajono savivaldybė: Avižienių, Bezdonių, Buivydžių, Dūkštų, Juodšilių, Kalvelių, Lavoriškių, Maišiagalos, Marijampolio, Medininkų, Mickūnų, Nemenčinės, Nemenčinės miesto, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos, Rukainių, Sudervės, Sužionių, Šatrininkų ir Zujūnų seniūnijos,

— Visagino savivaldybė,

— Zarasų rajono savivaldybė.

6. **Mađarska**

Sljedeće zone ograničenja II u Mađarskoj:

— Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950850, 950860, 951050, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953550, 953560, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956450, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,

— Fejér megye 403150, 403160, 403250, 403260, 403350, 404250, 404550, 404560, 404570, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Hajdú-Bihar megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,

— Heves megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,

— Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Komárom-Esztergom megye: 250350, 250850, 250950, 251450, 251550, 251950, 252050, 252150, 252350, 252450, 252460, 252550, 252650, 252750, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350, 253450 és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Nógrád megye valamennyi vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 570950, 571050, 571150, 571250, 571350, 571650, 571750, 571760, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250, 577250, 580050 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

— Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe.

7. **Poljska**

Sljedeće zone ograničenja II u Poljskoj:

w województwie warmińsko-mazurskim:

— gminy Kalinowo, Stare Juchy, Prostki oraz gmina wiejska Ełk w powiecie ełckim,

— powiat elbląski,

— powiat miejski Elbląg,

— część powiatu gołdapskiego niewymieniona w części III załącznika I,

— powiat piski,

— powiat bartoszycki,

— część powiatu oleckiego niewymieniona w części III załącznika I,

— część powiatu giżyckiego niewymieniona w części III załącznika I,

— powiat braniewski,

— powiat kętrzyński,

— powiat lidzbarski,

— gminy Dźwierzuty Jedwabno, Pasym, Świętajno, Szczytno i miasto Szczytno w powiecie szczycieńskim,

— powiat mrągowski,

— część powiatu węgorzewskiego niewymieniona w części III załącznika I,

— powiat olsztyński,

— powiat miejski Olsztyn,

— powiat nidzicki,

— część powiatu ostródzkiego niewymieniona w części III załącznika I,

— część powiatu nowomiejskiego niewymieniona w części III załącznika I,

— część powiatu iławskiego niewymieniona w części III załącznika I,

— część powiatu działdowskiego niewymieniona w części III załącznika I,

w województwie podlaskim:

— powiat bielski,

— powiat grajewski,

— powiat moniecki,

— powiat sejneński,

— powiat siemiatycki,

— powiat hajnowski,

— gminy Ciechanowiec, Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty, Sokoły i część gminy Kulesze Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,

— powiat białostocki,

— powiat suwalski,

— powiat miejski Suwałki,

— powiat augustowski,

— powiat sokólski,

— powiat miejski Białystok,

w województwie mazowieckim:

— gminy Domanice, Korczew, Kotuń, Mordy, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn w powiecie siedleckim,

— powiat miejski Siedlce,

— gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń w powiecie sokołowskim,

— powiat łosicki,

— powiat sochaczewski,

— powiat zwoleński,

— powiat kozienicki,

— powiat lipski,

— powiat radomski

— powiat miejski Radom,

— powiat szydłowiecki,

— gminy Lubowidz i Kuczbork Osada w powiecie żuromińskim,

— gmina Wieczfnia Kościelna w powicie mławskim,

— gminy Bodzanów, Słubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płockim,

— powiat nowodworski,

— gminy Czerwińsk nad Wisłą, Naruszewo, Załuski w powiecie płońskim,

— gminy: miasto Kobyłka, miasto Marki, miasto Ząbki, miasto Zielonka, część gminy Tłuszcz ograniczona liniami kolejowymi: na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Tłuszcz oraz na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy do miasta Tłuszcz, część gminy Jadów położona na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie wołomińskim,

— powiat garwoliński,

— gminy Boguty – Pianki, Brok, Zaręby Kościelne, Nur, Małkinia Górna, część gminy Wąsewo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 60, część gminy wiejskiej Ostrów Mazowiecka położona na południe od miasta Ostrów Mazowiecka i na południe od linii wyznaczonej przez drogę 60 biegnącą od zachodniej granicy miasta Ostrów Mazowiecka do zachodniej granicy gminy w powiecie ostrowskim,

— część gminy Sadowne położona na północny- zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Łochów położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie węgrowskim,

— gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, część gminy Zabrodzie położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S8 w powiecie wyszkowskim,

— gminy Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki i miasto Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, miasto Sulejówek w powiecie mińskim,

— powiat otwocki,

— powiat warszawski zachodni,

— powiat legionowski,

— powiat piaseczyński,

— powiat pruszkowski,

— powiat grójecki,

— powiat grodziski,

— powiat żyrardowski,

— powiat białobrzeski,

— powiat przysuski,

— powiat miejski Warszawa,

w województwie lubelskim:

— powiat bialski,

— powiat miejski Biała Podlaska,

— powiat janowski,

— powiat puławski,

— powiat rycki,

— powiat łukowski,

— powiat lubelski,

— powiat miejski Lublin,

— powiat lubartowski,

— powiat łęczyński,

— powiat świdnicki,

— powiat biłgorajski,

— powiat hrubieszowski,

— powiat krasnostawski,

— powiat chełmski,

— powiat miejski Chełm,

— powiat tomaszowski,

— powiat kraśnicki,

— powiat opolski,

— powiat parczewski,

— powiat włodawski,

— powiat radzyński,

— powiat miejski Zamość,

— powiat zamojski,

w województwie podkarpackim:

— powiat stalowowolski,

— powiat lubaczowski,

— gminy Medyka, Stubno, część gminy Orły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,

— część powiatu jarosławskiego niewymieniona w części I załącznika I,

— gmina Kamień w powiecie rzeszowskim,

— gminy Cmolas, Dzikowiec, Kolbuszowa, Majdan Królewski i Niwiska powiecie kolbuszowskim,

— powiat leżajski,

— powiat niżański,

— powiat tarnobrzeski,

— gminy Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk z miastem Przeworsk, Zarzecze w powiecie przeworskim,

— gmina Ostrów, część gminy Sędziszów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4,

— część gminy Czarna położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Żyraków położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy wiejskiej Dębica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,

— powiat mielecki,

w województwie małopolskim:

— gminy Nawojowa, Piwniczna Zdrój, Rytro, Stary Sącz, część gminy Łącko położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Dunajec w powiecie nowosądeckim,

— gmina Szczawnica w powiecie nowotarskim,

w województwie pomorskim:

— gminy Dzierzgoń i Stary Dzierzgoń w powiecie sztumskim,

— gmina Stare Pole, część gminy Nowy Staw położna na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,

— gminy Stegny, Sztutowo i część gminy Nowy Dwór Gdański położona na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,

— gmina Prabuty w powiecie kwidzyńskim,

w województwie świętokrzyskim:

— gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od miejscowości Honorów do zachodniej granicy gminy w powiecie opatowskim,

— część gminy Brody położona wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 i na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie oraz przez drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno – wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,

— gmina Gowarczów, część gminy Końskie położona na wschód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na północ od linii kolejowej w powiecie koneckim,

— gminy Dwikozy i Zawichost w powiecie sandomierskim,

w województwie lubuskim:

— gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Kostrzyn nad Odrą, Santok, Witnica w powiecie gorzowskim,

— powiat miejski Gorzów Wielkopolski,

— gminy Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Stare Kurowo, Zwierzyn w powiecie strzelecko – drezdeneckim,

— powiat żarski,

— powiat słubicki,

— gminy Brzeźnica, Iłowa, Gozdnica, Małomice Wymiarki, Żagań i miasto Żagań w powiecie żagańskim,

— powiat krośnieński,

— powiat zielonogórski

— powiat miejski Zielona Góra,

— powiat nowosolski,

— powiat sulęciński,

— powiat międzyrzecki,

— powiat świebodziński,

— powiat wschowski,

w województwie dolnośląskim:

— powiat zgorzelecki,

— część powiatu polkowickiego niewymieniona w częsci III załącznika I,

— część powiatu wołowskiego niewymieniona w części III załącznika I,

— gmina Jeżów Sudecki w powiecie karkonoskim,

— gminy Rudna, Ścinawa, miasto Lubin i część gminy Lubin niewymieniona w części III załącznika I w powiecie lubińskim,

— gmina Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, część gminy Kostomłoty położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Udanin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie średzkim,

— gmina Wądroże Wielkie, część gminy Męcinka położona na północ od drogi nr 363 w powiecie jaworskim,

— gminy Kunice, Legnickie Pole, Prochowice, Ruja w powiecie legnickim,

— gminy Wisznia Mała, Trzebnica, Zawonia, część gminy Oborniki Śląskie położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,

— powiat lubański,

— powiat miejski Wrocław,

— gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, część gminy Żórawina położona na wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,

— gminy Jelcz - Laskowice, Oława z miastem Oława i część gminy Domaniów położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,

— gmina Bierutów, Dziadowa Kłoda, miasto Oleśnica, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,

— powiat bolesławiecki,

— powiat milicki,

— powiat górowski,

— powiat głogowski,

— gmina Świerzawa, Wojcieszów, część gminy Zagrodno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice Zagrodno oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,

— powiat lwówecki,

— gminy Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Walim, miasto Boguszów - Gorce, miasto Jedlina – Zdrój, miasto Szczawno – Zdrój w powiecie wałbrzyskim,

— powiat miejski Wałbrzych,

— gmina Świdnica, miasto Świdnica, miasto Świebodzice w powiecie świdnickim,

w województwie wielkopolskim:

— gminy Siedlec, Wolsztyn, część gminy Przemęt położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,

— gmina Wielichowo, Rakoniewice, Granowo, część gminy Kamieniec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,

— powiat międzychodzki,

— powiat nowotomyski,

— powiat obornicki,

— część gminy Połajewo na położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo - ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,

— powiat miejski Poznań,

— gminy Buk, Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Rokietnica, Stęszew, Swarzędz, Suchy Las, Tarnowo Podgórne, Murowana Goślina w powiecie poznańskim,

— powiat rawicki,

— część powiatu szamotulskiego niewymieniona w części I załącznika I,

— część powiatu gostyńskiego niewymieniona w części I i III załącznika I,

— gminy Kobylin, Zduny, część gminy Krotoszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowana z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,

— gmina Wijewo w powiecie leszczyńskim,

w województwie łódzkim:

— gminy Białaczów, Drzewica, Opoczno i Poświętne w powiecie opoczyńskim,

— gminy Biała Rawska, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,

— gmina Kowiesy w powiecie skierniewickim,

w województwie zachodniopomorskim:

— gmina Boleszkowice i część gminy Dębno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na południe od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na południe od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gminy Cedynia, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, część gminy Chojna położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

— gmina Kołbaskowo w powiecie polickim,

w województwie opolskim:

— gminy Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Olszanka, Skarbimierz w powiecie brzeskim,

— gminy Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Popielów w powiecie opolskim,

— część powiatu namysłowskiego niewymieniona w części I załącznika I.

8. **Slovačka**

Sljedeće zone ograničenja II u Slovačkoj:

— the whole district of Gelnica except municipalities included in zone III,

— the whole district of Poprad

— the whole district of Spišská Nová Ves,

— the whole district of Levoča,

— the whole district of Kežmarok

— in the whole district of Michalovce except municipalities included in zone III,

— the whole district of Košice-okolie,

— the whole district of Rožnava,

— the whole city of Košice,

— in the district of Sobrance: Remetské Hámre, Vyšná Rybnica, Hlivištia, Ruská Bystrá, Podhoroď, Choňkovce, Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Koňuš,

— the whole district of Vranov nad Topľou,

— the whole district of Humenné except municipalities included in zone III,

— the whole district of Snina,

— the whole district of Prešov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Sabinov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Svidník, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Stropkov, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Bardejov,

— the whole district of Stará Ľubovňa,

— the whole district of Revúca,

— the whole district of Rimavská Sobota,

— in the district of Veľký Krtíš, the whole municipalities not included in part I,

— the whole district of Lučenec,

— the whole district of Poltár,

— the whole district of Zvolen, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Detva,

— the whole district of Krupina, except municipalities included in zone I,

— the whole district of Banska Stiavnica,

— the whole district of Žarnovica,

— in the district of Žiar nad Hronom the municipalities of Hronská Dúbrava, Trnavá Hora,

— the whole district of Banska Bystica, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Brezno,

— the whole district of Liptovsky Mikuláš,

— the whole district of Trebišov'

— in the district of Zlaté Moravce, the whole municipalities not included in part I,

— in the district of Levice the municipality of Kozárovce.

9. **Italija**

Sljedeće zone ograničenja II u Italiji:

Piedmont Region:

— in the Province of Alessandria, the municipalities of Cavatore, Castelnuovo Bormida, Cabella Ligure, Carrega Ligure, Francavilla Bisio, Carpeneto, Costa Vescovato, Grognardo, Orsara Bormida, Pasturana, Melazzo, Mornese, Ovada, Predosa, Lerma, Fraconalto, Rivalta Bormida, Fresonara, Malvicino, Ponzone, San Cristoforo, Sezzadio, Rocca Grimalda, Garbagna, Tassarolo, Mongiardino Ligure, Morsasco, Montaldo Bormida, Prasco, Montaldeo, Belforte Monferrato, Albera Ligure, Bosio, Cantalupo Ligure, Castelletto D'orba, Cartosio, Acqui Terme, Arquata Scrivia, Parodi Ligure, Ricaldone, Gavi, Cremolino, Brignano-Frascata, Novi Ligure, Molare, Cassinelle, Morbello, Avolasca, Carezzano, Basaluzzo, Dernice, Trisobbio, Strevi, Sant'Agata Fossili, Pareto, Visone, Voltaggio, Tagliolo Monferrato, Casaleggio Boiro, Capriata D'orba, Castellania, Carrosio, Cassine, Vignole Borbera, Serravalle Scrivia, Silvano D'orba, Villalvernia, Roccaforte Ligure, Rocchetta Ligure, Sardigliano, Stazzano, Borghetto Di Borbera, Grondona, Cassano Spinola, Montacuto, Gremiasco, San Sebastiano Curone, Fabbrica Curone, Spigno Monferrato, Montechiaro d'Acqui, Castelletto d'Erro, Ponti, Denice, Pozzolo Formigaro,

— in the province of Asti, the municipality of Mombaldone,

Liguria Region:

— in the province of Genova, the municipalities of Bogliasco, Arenzano, Ceranesi, Ronco Scrivia, Mele, Isola Del Cantone, Lumarzo, Genova, Masone, Serra Riccò, Campo Ligure, Mignanego, Busalla, Bargagli, Savignone, Torriglia, Rossiglione, Sant'Olcese, Valbrevenna, Sori, Tiglieto, Campomorone, Cogoleto, Pieve Ligure, Davagna, Casella, Montoggio, Crocefieschi, Vobbia,

— in the province of Savona, the municipalities of Albisola Superiore, Celle Ligure, Stella, Pontinvrea, Varazze, Urbe, Sassello, Mioglia,

Lazio Region:

— the Area of the Municipality of Rome within the administrative boundaries of the Local Heatlh Unit „ASL RM1",

Sardinia Region:

— In South Sardinia Province the Municipalities of Escolca, Esterzili, Genoni, Gesturi, Isili, Nuragus, Nurallao, Nurri, Sadali, Serri, Seui, Seulo, Villanova Tulo,

— In Nuoro Province the Municipalities of Atzara, Austis, Bari Sardo, Bitti, Bolotana, Bortigali a ovest della Strada Statale 131, Cardedu, Dorgali, Elini, Fonni, Gadoni, Gairo, Girasole, Ilbono, Jerzu, Lanusei, Lei, Loceri, Lodè, Lodine, Lotzorai, Lula, Macomer a ovest della Strada Statale 131, Meana Sardo, Nuoro, Oliena, Onani, Orune, Osidda, Osini, Ovodda, Silanus, Sorgono, Teti, Tiana, Torpè, Tortolì, Ulassai, Ussassai,

— In Oristano Province the Municipalities of Laconi, Nughedu Santa Vittoria, Sorradile,

— In Sassari Province the Municipalities of Alà dei Sardi, Anela, Benetutti, Bono, Bonorva East of SS 131, Bottidda, Buddusò, Budoni, Bultei, Burgos, Esporlatu, Illorai, Ittireddu, Mores a sud della Strada Statale 128bis – Strada Provinciale 63, Nughedu di San Nicolò, Nule, Olbia Isola Amministrativa (Berchiddeddu), Oschiri a sud della E 840, Ozieri a sud della Strada Provinciale 63 – Strada Provinciale 1 – Strada Statale 199, Padru, Pattada, San Teodoro.

10. **Češka**

Sljedeće zone ograničenja II u Češkoj:

Region of Liberec:

— in the district of Liberec, the municipalities of Arnoltice u Bulovky, Hajniště pod Smrkem, Nové Město pod Smrkem, Dětřichovec, Bulovka, Horní Řasnice, Dolní Pertoltice, Krásný Les u Frýdlantu, Jindřichovice pod Smrkem, Horní Pertoltice, Dolní Řasnice, Raspenava, Dolní Oldřiš, Ludvíkov pod Smrkem, Lázně Libverda, Háj u Habartic, Habartice u Frýdlantu, Kunratice u Frýdlantu, Víska u Frýdlantu, Poustka u Frýdlantu, Višňová u Frýdlantu, Předlánce, Černousy, Boleslav, Ves, Andělka, Frýdlant, Srbská.

DIO III.

1. **Bugarska**

Sljedeće zone ograničenja III u Bugarskoj:

— in Blagoevgrad region:
  — the whole municipality of Sandanski
  — the whole municipality of Strumyani
  — the whole municipality of Petrich,
— the Pazardzhik region:
  — the whole municipality of Pazardzhik,
  — the whole municipality of Panagyurishte,
  — the whole municipality of Lesichevo,
  — the whole municipality of Septemvri,
  — the whole municipality of Strelcha,
— in Plovdiv region
  — the whole municipality of Hisar,
  — the whole municipality of Suedinenie,
  — the whole municipality of Maritsa
  — the whole municipality of Rodopi,
  — the whole municipality of Plovdiv,
— in Varna region:
  — the whole municipality of Byala,
  — the whole municipality of Dolni Chiflik.

2. **Italija**

Sljedeće zone ograničenja III u Italiji:

Sardinia Region:

— in Nuoro Province the Municipalities of Aritzo, Arzana, Baunei, Belvi, Desulo, Gavoi, Mamoiada, Ollolai, Olzai, Oniferi, Orani, Orgosolo, Orotelli, Ottana, Sarule, Talana, Tonara, Triei, Urzulei, Villagrande Strisaili.

3. **Latvija**

Sljedeće zone ograničenja III u Latviji:

— Dienvidkurzemes novada Embūtes pagasta daļa uz ziemeļiem autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz austrumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz ziemeļiem no autoceļa A9, uz austrumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz austrumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296,

— Kuldīgas novada Rudbāržu, Nīkrāces, Raņķu, Skrundas pagasts, Laidu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1296, Skrundas pilsēta.

4. **Litva**

Sljedeće zone ograničenja III u Litvi:

— Jurbarko rajono savivaldybė: Jurbarko miesto seniūnija, Girdžių, Jurbarkų Raudonės, Skirsnemunės, Veliuonos ir Šimkaičių seniūnijos,

— Molėtų rajono savivaldybė: Dubingių ir Giedraičių seniūnijos,

— Marijampolės savivaldybė: Sasnavos ir Šunskų seniūnijos,

— Šakių rajono savivaldybė: Barzdų, Gelgaudiškio, Griškabūdžio, Kidulių, Kudirkos Naumiesčio, Sintautų, Slavikų, Sudargo, Šakių, Plokščių ir Žvirgždaičių seniūnijos.

— Kazlų rūdos savivaldybė: Antanavos, Jankų ir Kazlų Rūdos seniūnijos: vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183,

— Kelmės rajono savivaldybė: Kelmės apylinkių, Kukečių, Šaukėnų ir Užvenčio seniūnijos,

— Vilkaviškio rajono savivaldybė: Gižų, Kybartų, Klausučių, Pilviškių, Šeimenos ir Vilkaviškio miesto seniūnijos.

— Širvintų rajono savivaldybė: Alionių ir Zibalų seniūnijos,

— Šiaulių rajono savivaldybė: Bubių, Kuršėnų kaimiškoji ir Kuršėnų miesto seniūnijos,

— Ukmergės rajono savivaldybė: Želvos seniūnija,

— Vilniaus rajono savivaldybė: Paberžės seniūnija.

5. **Poljska**

Sljedeće zone ograničenja III u Poljskoj:

w województwie zachodniopomorskim:

— gminy Banie, Trzcińsko – Zdrój, Widuchowa, część gminy Chojna położona na wschód linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

w województwie warmińsko-mazurskim:

— gmina Rybno, część gminy Działdowo położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 538, część gminy Płośnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Burkat – Skurpie – Rutkowice – Płośnica – Turza Mała – Koty, część gminy Lidzbark położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 544 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 541 oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 541 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 544 w powiecie działdowskim,

— część gminy Grodziczno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 541 w powiecie nowomiejskim,

— część gminy Lubawa położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 537 biegnącą od wschodniej graniczy gminy do skrzyżowana z drogą nr 541, a następnie na wschód od liini wyznaczonej przez drogę nr 541 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 537 do południowej granicy gminy w powiecie iławskim,

— gmina Dąbrówno, część gminy Grunwald położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 537 biegnącej od zachodniej granicy gminy do miejscowości Stębark, a następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od miejscowości Stębark do południowej granicy gminy i łączącej miejscowości Stębark – Łodwigowo w powiecie ostródzkim,

— gmina Banie Mazurskie, część gminy Gołdap położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę bignącą od zachodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Pietraszki – Grygieliszki – Łobody - Bałupiany - Piękne Łąki do skrzyżowania z drogą nr 65, następnie od tego skrzyżowania na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 65 biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 650 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 650 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 65 do miejscowości Wronki Wielkie i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Wronki Wielkie – Suczki – Pietrasze – Kamionki – Wilkasy biegnącą do południowej granicy gminy w powiecie gołdapskim,

— część gminy Pozdezdrze położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od zachodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Stręgiel – Gębałka – Kuty – Jakunówko – Jasieniec, część gminy Budry położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Skalisze – Budzewo – Budry – Brzozówko w powiecie węgorzewskim,

— część gminy Kruklanki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Jasieniec – Jeziorowskie – Podleśne w powiecie giżyckim,

— część gminy Kowale Oleckie położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Wierzbianki – Czerwony Dwór – Mazury w powiecie oleckim,

w województwie lubuskim:

— gminy Niegosławice, Szprotawa w powiecie żagańskim,

w województwie wielkopolskim:

— gminy Krzemieniewo, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Święciechowa, Włoszakowice w powiecie leszczyńskim,

— powiat miejski Leszno,

— gminy Kościan i miasto Kościan, Krzywiń, Śmigiel w powiecie kościańskim,

— część gminy Dolsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na zachód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na zachód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na zachód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,

— część gminy Gostyń położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 12 w powiecie gostyńskim,

— część gminy Przemęt położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,

w województwie dolnośląskim:

— część gminy Lubin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 335 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Lubin oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 333 biegnącą od granicy miasta Lubin do południowej granicy gminy w powiecie lubińskim

— gminy Prusice, Żmigród, część gminy Oborniki Śląskie położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,

— część gminy Zagrodno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice - Zagrodno oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,

— część gminy Chocianów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 335 biegnącą od wschodniej granicy gminy do miejscowości Żabice, a następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Żabice – Trzebnice – Chocianowiec - Chocianów – Pasternik biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie polkowickim,

— gminy Chojnów i miasto Chojnów, Krotoszyce, Miłkowice w powiecie legnickim,

— powiat miejski Legnica,

— część gminy Wołów położona na wschód od linii wyznaczonej przez lnię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy, część gminy Wińsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 36 biegnącą od północnej do zachodniej granicy gminy, część gminy Brzeg Dolny położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową od północnej do południowej granicy gminy w powiecie wołowskim,

w województwie świętokrzyskim:

— gminy Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Łopuszno, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk, część gminy Chęciny położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na północ od linii wyznczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,

— powiat miejski Kielce,

— gminy Krasocin, część gminy Włoszczowa położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny - Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminyw powiecie włoszczowskim,

— gminy Małogoszcz, Oksa w powiecie jędrzejowskim.

6. **Rumunjska**

Sljedeće zone ograničenja III u Rumunjskoj:

— Zona orașului București,

— Județul Constanța,

— Județul Satu Mare,

— Județul Tulcea,

— Județul Bacău,

— Județul Bihor,

— Județul Bistrița Năsăud,

— Județul Brăila,

— Județul Buzău,

— Județul Călărași,

— Județul Dâmbovița,

— Județul Galați,

— Județul Giurgiu,

— Județul Ialomița,

— Județul Ilfov,

— Județul Prahova,

— Județul Sălaj,

— Județul Suceava

— Județul Vaslui,

— Județul Vrancea,

— Județul Teleorman,

— Județul Mehedinți,

— Județul Gorj,

— Județul Argeș,

— Județul Olt,

— Județul Dolj,

— Județul Arad,

— Județul Timiș,

— Județul Covasna,

— Județul Brașov,

— Județul Botoșani,

— Județul Vâlcea,

— Județul Iași,

— Județul Hunedoara,

— Județul Alba,

— Județul Sibiu,

— Județul Caraș-Severin,

— Județul Neamț,

— Județul Harghita,

— Județul Mureș,

— Județul Cluj,

— Județul Maramureş.

7. **Slovačka**

Sljedeće zone ograničenja III u Slovačkoj:

— The whole district of Vranov and Topľou,

— In the district of Humenné: Lieskovec, Myslina, Humenné, Jasenov, Brekov, Závadka, Topoľovka, Hudcovce, Ptičie, Chlmec, Porúbka, Brestov, Gruzovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Karná, Lackovce, Kochanovce, Hažín nad Cirochou, Závada, Nižná Sitnica, Vyšná Sitnica, Rohožník, Prituľany, Ruská Poruba, Ruská Kajňa,

— In the district of Michalovce: Strážske, Staré, Oreské, Zbudza, Voľa, Nacina Ves, Pusté Čemerné, Lesné, Rakovec nad Ondavou, Petrovce nad Laborcom, Trnava pri Laborci, Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín, Jovsa, Poruba pod Vihorlatom, Hojné, Lúčky,Závadka, Hažín, Zalužice, Michalovce, Krásnovce, Šamudovce, Vŕbnica, Žbince, Lastomír, Zemplínska Široká, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce, Senné, Palín, Sliepkovce, Hatalov, Budkovce, Stretava, Stretávka, Pavlovce nad Uhom, Vysoká nad Uhom, Bajany,

— In the district of Gelnica: Hrišovce, Jaklovce, Kluknava, Margecany, Richnava,

— In the district Of Sabinov: Daletice,

— In the district of Prešov: Hrabkov, Krížovany, Žipov, Kvačany, Ondrašovce, Chminianske Jakubovany, Klenov, Bajerov, Bertotovce, Brežany, Bzenov, Fričovce, Hendrichovce, Hermanovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Janov, Jarovnice, Kojatice, Lažany, Mikušovce, Ovčie, Rokycany, Sedlice, Suchá Dolina, Svinia, Šindliar, Široké, Štefanovce, Víťaz, Župčany,

— the whole district of Medzilaborce,

— In the district of Stropkov: Havaj, Malá Poľana, Bystrá, Mikové, Varechovce, Vladiča, Staškovce, Makovce, Veľkrop, Solník, Korunková, Bukovce, Krišľovce, Jakušovce, Kolbovce,

— In the district of Svidník: Pstruša,

— In the district of Zvolen: Očová, Zvolen, Sliač, Veľká Lúka, Lukavica, Sielnica, Železná Breznica, Trnie, Turová, Kováčová, Budča, Hronská Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Breziny, Podzámčok, Michalková, Zvolenská Slatina, Lieskovec,

— In the district of Banská Bystrica: Sebedín-Bečov, Čerín, Dúbravica, Oravce, Môlča, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Vlkanová, Hronsek, Badín, Horné Pršany, Malachov, Banská Bystrica,

— The whole district of Sobrance except municipalities included in zone II.”

ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2022/2569

od 14. studenoga 2022.

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na 19. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES CoP 19) (Panamá, Panama, 14. – 25. studenoga 2022.) i o podnošenju prijedloga za uvrštavanje jedne vrste u Dodatak III. CITES-u

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Unija je Odlukom Vijeća (EU) 2015/451 ([1]) pristupila Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) ([2]), koja je stupila na snagu 1. srpnja 1975. CITES je u Uniji proveden Uredbom Vijeća (EZ) br. 338/97 ([3]).

(2) Na temelju članka XI. stavka 3.CITES-a Konferencija stranaka može, među ostalim, donijeti odluke o izmjeni dodataka CITES-u.

(3) Na temelju članka XVI. CITES-a svaka stranka CITES-a može podnijeti Tajništvu CITES-a popis vrsta za uvrštavanje u Dodatak III. CITES-u za koje ta stranka utvrdi da podliježu propisima u okviru njezine jurisdikcije u svrhu sprečavanja ili ograničavanja iskorištavanja te za koje je potrebna suradnja drugih stranaka u nadzoru trgovine.

(4) Konferencija stranaka na svojem 19. sastanku, koji će se održati od 14. do 25. studenoga 2022. (CITES COP 19), treba donijeti odluke o 52 prijedloga za izmjenu dodataka CITES-u te o brojnim drugim pitanjima povezanima s provedbom i tumačenjem CITES-a.

(5) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a jer će izmjene dodataka CITES-u biti obvezujuće za Uniju, a nekoliko drugih odluka moći će presudno utjecati na sadržaj prava Unije, a posebno na Uredbu Komisije (EZ) br. 865/2006 ([4]) i Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 792/2012 ([5]).

(6) Predloženo stajalište Unije koje treba zauzeti o raznim prijedlozima prije Konferencije stranaka temelji se na stručnoj analizi njihove opravdanosti, uzimajući u obzir odredbe CITES-a, s obzirom na najbolje dostupne znanstvene dokaze i usklađenost tih prijedloga s relevantnim pravilima i politikama Unije,

([1]) Odluka Vijeća (EU) 2015/451 od 6. ožujka 2015. o pristupanju Europske unije Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) (SL L 75, 19.3.2015., str. 1.).
([2]) SL L 75, 19.3.2015., str. 4.
([3]) Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL L 61, 3.3.1997., str. 1.).
([4]) Uredba Komisije (EZ) br. 865/2006 od 4. svibnja 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 o zaštiti divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL L 166, 19.6.2006., str. 1.).
([5]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 792/2012 od 23. kolovoza 2012. o utvrđivanju pravila za oblikovanje dozvola, potvrda i drugih dokumenta predviđenih Uredbom Vijeća (EZ) br. 338/97 o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima te izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 (SL L 242, 7.9.2012., str. 13.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pogledu pitanja koja su u nadležnosti Unije na 19. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES CoP 19) utvrđeno je u prilozima I. i II. ovoj Odluci.

Članak 2.

Ako je vjerojatno da će na stajalište iz članka 1. utjecati nove znanstvene ili tehničke informacije predstavljene nakon donošenja ove Odluke, a prije ili tijekom 19. sastanka Konferencije stranaka CITES-a, odnosno ako se tijekom tog sastanka iznesu revidirani ili novi prijedlozi o kojima još ne postoji stajalište Unije, stajalište Unije oblikuje se koordinacijom na licu mjesta prije nego Konferencija stranaka bude pozvana da donese odluku o tim prijedlozima. U takvim slučajevima stajalište Unije mora biti u skladu s načelima utvrđenima u prilozima ovoj Odluci.

Članak 3.

Unija podnosi prijedlog za uvrštavanje vrste navedene u Prilogu II.a ovoj Odluci u Dodatak III. CITES-u.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. studenoga 2022.

Za Vijeće
Predsjednik
J. BORRELL FONTELLES

PRILOG I.

Stajalište Unije o ključnim pitanjima o kojima će se raspravljati na 19. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) (Panamá, Panama, 14. – 25. studenoga 2022.)

A. **OPĆE NAPOMENE**

1. Unija smatra da je CITES ključna međunarodna konvencija za očuvanje bioraznolikosti i suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom.

2. Unija bi na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a trebala zauzeti ambiciozno stajalište u skladu s relevantnim politikama i međunarodnim obvezama Unije, a posebice ciljevima povezanima s divljom faunom i florom u okviru 15. cilja održivog razvoja, stajalištem Unije ([1]) za 15. sastanak Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti u odnosu na predstojeći globalni okvir za bioraznolikost nakon 2020., Strateške vizije CITES-a i Rezolucije Opće skupštine UN-a 75/311 o nezakonitoj trgovini divljom faunom i florom. Stajalište Unije trebalo bi pomoći i u postizanju ciljeva utvrđenih na razini EU-a u Strategiji za bioraznolikost do 2030., Akcijskog plana EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom, EU-ovom pristupu promicanju trgovine i održivog razvoja te Europskom zelenom planu.

3. Prioriteti Unije na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a trebali bi biti sljedeći:

- potpuna uporaba instrumenata CITES-a za uređenje međunarodne trgovine ugroženim vrstama životinja i biljaka koje su izložene neodrživim razinama trgovine, uz primjenu pristupa koji se temelji na znanosti i
- jačanje odgovora međunarodne zajednice na nezakonitu trgovinu divljom faunom i florom,

3.a Unija bi na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a trebala osigurati da se status i prava EU-a kao stranke Konvencije i dalje u potpunosti poštuju.

4. U stajalištu Unije trebalo bi uzeti u obzir mogući doprinos mehanizama CITES-a poboljšanju stanja očuvanosti vrsta i djelovanje zemalja koje su provele djelotvorne mjere za očuvanje. Unija bi trebala osigurati da se odlukama donesenima na 19. sastanku Konferencije stranaka postigne najveća moguća učinkovitost CITES-a, i to tako da se nepotrebna administrativna opterećenja svedu na najmanju moguću mjeru i postignu praktična, troškovno učinkovita i provediva rješenja za probleme provedbe i praćenja.

5. Konferencija stranaka upravljačko je tijelo CITES-a, a niz odluka donesenih na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a provest će Stalni odbor, glavno pomoćno tijelo Konferencije stranaka. Stajalište Unije za 19. sastanak Konferencije stranaka CITES-a stoga bi trebalo biti mjerodavno i za pristup EU-a na 75. i 76. sastanku Stalnog odbora, koji će se održati neposredno prije i nakon 19. sastanka Konferencije stranaka.

B. **POSEBNA PITANJA**

6. Za razmatranje na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a podneseno je 52 **prijedloga za izmjenu dodataka CITES-u**. Od toga je 13 prijedloga podnijela Unija kao glavni predlagatelj ili supredlagatelj, a njihovo donošenje Unija bi svakako trebala i poduprijeti.

6.a Stajalište Unije o prijedlozima za izmjene dodataka CITES-a trebalo bi se temeljiti na stanju očuvanosti dotičnih vrsta, kao i na posljedicama koje trgovina ima ili bi mogla imati na stanje tih vrsta. U tu bi svrhu za procjenu prijedloga za uvrštavanje na popis trebalo uzeti u obzir najrelevantnije i najpouzdanije znanstvene savjete u skladu s Rezolucijom Konferencije 9.24. o kriterijima za izmjenu dodataka I. i II.

([1]) ST 13975/22 (https://www.consilium.europa.eu/media/59787/st13975-en22.pdf).

6.b Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti mišljenjima država rasprostranjenja vrsta na koje se prijedlozi odnose. Posebna bi se pozornost trebala pridati mišljenju država rasprostranjenja dotičnih vrsta. Unija smatra i da bi u pravilu trebalo podržati prijedloge za izmjenu dodataka CITES-u koji su rezultat rada odborâ za životinje i biljke CITES-a i Stalnog odbora. Trebalo bi uzeti u obzir i procjenu prijedloga koju provode Tajništvo CITES-a i IUCN/Traffic ([2]) te, u slučaju morskih vrsta koje se komercijalno iskorištavaju, procjenu posebne stručne skupine Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO).

7. Kako je utvrđeno u Odluci Vijeća 2022/982 od 16. lipnja 2022. ([3]), Unija zagovara uključivanje sljedećih vrsta:

— *Physignathus cocincinus* (zelena vodena agama, vodeni zmaj) u Dodatak II.,

— *Cuora galbinifrons* (indokineska kutijasta kornjača) u Dodatak I.,

— *Laotriton laoensis* (laoski bradavičavi vodenjak) u Dodatak II. s nultom izvoznom kvotom za primjerke uzete iz prirode kojima se trguje u komercijalne svrhe.

— *Agalychnis lemur* (lemurasta lisna žaba) u Dodatak II. s nultom godišnjom izvoznom kvotom za primjerke uzete iz prirode kojima se trguje u komercijalne svrhe.

— svih vrsta *Sphyrnidae* spp. (mlatovi) koje još nisu uvrštene u Dodatak II. u Dodatak II.,

— *Thelenota ananas*, *T. anax*, *T. rubralineata* (morski krastavci) u Dodatak II.,

— *Khaya* spp. (afrički mahagonij) (populacije Afrike) u Dodatak II. uz napomenu br. 17,

— *Afzelia* spp. (afzelija) (afrička populacija) u Dodatak II. uz napomenu br. 17,

— *Dipteryx* spp. u Dodatak II. uz napomenu br. 17 + sjeme,

— *Handroanthus* spp. (handroantus), *Tabebuia* spp. i *Roseodendron* spp. u Dodatak II. uz napomenu br. 17,

— *Pterocarpus* spp. (paduk) (afričke populacije) u Dodatak II. uz napomenu br. 17,

— *Rhodiola* spp u Dodatak II. CITES-u uz napomenu br. 2.

Unija je također odlučila biti supokrovitelj te će zagovarati prijedlog Paname da se u Dodatak II. uvrste *Carcharhinidae* spp. (psine).

8. Unija napominje da se posljednjih godina, među ostalim i uz financijsku potporu Unije, mnogo radilo na **izgradnji kapaciteta za provedbu** CITES-a, posebno u pogledu **morskih vrsta**. Unija podupire bolju koordinaciju između CITES-a i drugih višestranih okolišnih sporazuma i organizacija, kao što su regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom i druga relevantna tijela kako bi svatko djelovanjem u okviru svojih nadležnosti doprinosio poboljšanju upravljanja i povećanju komplementarnosti.

9. Unija primjećuje povećanu usmjerenost CITES-a na **vrste drva**, što se odražava i u prijedlozima Unije za uvrštavanje dodatnih vrsta drveća u Dodatak II CITES-u na 19. sastanku Konferencije stranaka. CITES ima iznimno važnu ulogu u očuvanju šuma i Unija podupire snažniju i dosljedniju suradnju CITES-a i drugih organizacija i postupaka povezanih sa šumama.

10. Stajalište Unije o prijedlozima povezanima s **nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom** trebalo bi odražavati sveobuhvatan pristup EU-a sprečavanju nezakonite trgovine divljom faunom i florom, koji obuhvaća razmatranje njezinih temeljnih uzroka, jačanje pravnih i političkih okvira za njezino suzbijanje, djelotvornu provedbu postojećih pravila i poticanje globalnih partnerstava za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom, istodobno priznajući da je međunarodna zajednica posljednjih godina mnogo učinila za sprečavanje nezakonite trgovine divljom florom i faunom.

([2]) Međunarodna unija za očuvanje prirode (IUCN) i TRAFFIC specijalizirana su tijela za pitanja trgovine divljom faunom i florom koja prije svake Konferencije stranaka provode temeljitu procjenu prijedloga za izmjenu dodataka CITES-u.

([3]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.L_.2022.167.01.0095,01.HRV

11. U skladu s navedenim prioritetima Unija se zalaže za to da se u okviru CITES-a bolje zaštite vrste koje se trenutačno uvoze u EU nezakonito ili se uvoze u EU u neodrživim količinama. Unija stoga podržava prijedloge o izmjeni dodataka u vezi s raznim vrstama gmazova i vodozemaca, a posebno nekoliko vrsta kornjača koje se u EU uvoze kao kućni ljubimci.

12. Unija bi trebala poticati i inicijative kojima se doprinosi povećanju **kapaciteta** nadležnih tijela te razmjeni informacija i najboljih primjera iz prakse s ciljem da se poboljša provedba CITES-a i suradnja između matičnih, tranzitnih i odredišnih zemalja.

13. U tom kontekstu Unija prima na znanje prijedloge za osnivanje posebnih **fondova** za odabrane stranke. Unija smatra da se novi fondovi trebaju osnivati samo u opravdanim slučajevima, na temelju detaljne analize njihove izvedivosti i dodane vrijednosti. Pristup financiranju ne bi trebao biti ograničen na odabrane stranke ili skupine stranaka.

13.a Nekoliko prijedloga predstavljenih na 19. sastanku Konferencije stranaka CITES-a usmjereno je na pitanja povezana s održivom upotrebom, izvorima prihoda, autohtonim narodima i lokalnim zajednicama. Unija bi trebala podupriljeti takve prijedloge u mjeri u kojoj se njima pomaže osigurati da se relevantna pitanja na odgovarajući način riješe u okviru CITES-a. Međutim, trebalo bi izbjegavati stvaranje dodatnih postupaka ili struktura sa znatnim troškovima i neizvjesnim koristima ili rizikom od udvostručavanja.

14. Uniji je važno osigurati da se sve rezolucije, napomene i rezerve shvaćaju i tumače na jednak način. Unatoč pozitivnom učinku postojećih pravila, prioritet ostaje rješavanje problema krivolova slonova i nezakonite trgovine bjelokosti, kao i potreba za osiguravanjem održivih rješenja za osobe koje žive u blizini slonova i divlje faune i flore općenito. Stoga bi Unija trebala posebno promicati pojašnjenje pravila o trgovini živim slonovima, a osobito Rezoluciju Konferencije 11.20 (Rev. CoP18) i Rezoluciju konferencije 10.10 (Rev. CoP18). Na 74. sastanku Stalnog odbora Unija i njezine države članice izrazile su želju za stvaranjem zajedničkog okvira za trgovinu živim afričkim slonovima, koji bi se temeljio na okviru CITES-a te na transparentnoj i strogoj znanstvenoj kontroli. Usklađivanje uvjeta za trgovinu živim afričkim slonovima i promicanje mjera koje su izravno usmjerene na problem nezakonite trgovine slonovima i bjelokosti trebali bi biti prioritet Unije za sve točke dnevnog reda na 19. sastanku Konferencije stranaka koje se odnose na slonove.

15. Unija primjećuje da su stranke podnijele nekoliko prijedloga u vezi sa zakonitom trgovinom bjelokosti i rogovima nosoroga. Unija je svjesna financijskog opterećenja povezanog sa zaštitom ugroženih vrsta, osobito od nezakonite trgovine divljom faunom i florom te potencijalnih sukoba između ljudi i divlje faune i flore, te u tom pogledu pruža potporu državama rasprostranjenja. Međunarodna komercijalna trgovina bjelokosti i rogovima nosoroga trenutačno je zabranjena u okviru CITES-a. Unija smatra da nisu postignuti uvjeti za ponovno odobravanje te trgovine i ne podržava prijedloge da se na 19. sastanku Konferencije stranaka ona ponovno omogući. Kad je riječ o domaćim tržištima bjelokosti i rogovima nosoroga koja doprinose nezakonitoj trgovini, Unija bi i dalje trebala podupirati razmjerne, djelotvorne i transparentne mjere koje se temelje na najboljim dostupnim dokazima u okviru područja primjene Konvencije.

16. Unija potvrđuje da međunarodna trgovina divljom faunom i florom te gubitak bioraznolikosti u svijetu može predstavljati rizik u pogledu pojave i širenja **zoonotskih bolesti**. Unija također priznaje da postoji poveznica između nezakonite trgovine s jedne strane i slabe dobrobiti životinja s druge strane, čime se povećava rizik od širenja bolesti. CITES bi, u skladu sa svojim mandatom, i dalje trebao doprinositi smanjenju potencijalnih rizika za zdravlje životinja i ljudi. Nijedna organizacija ne može sama pronaći rješenje za brojne izazove koji bi mogli dovesti do pojave i širenja bolesti povezanih s divljom faunom i florom. Unija smatra da se poticajima iz režima uvedenog Konvencijom o zakonitoj trgovini, a posebno njezinom funkcijom odvraćanja od nezakonite trgovine, može doprinijeti smanjenju rizika od širenja zoonoza. Unija bi stoga trebala poticati CITES na jačanje aktivne suradnje s drugim međuvladinim organizacijama, uključujući one koje djeluju u području zdravlja životinja ili javnog zdravlja, trgovine, hrane i prometa, u skladu s pristupom „**jedno zdravlje**". Unija snažno podupire obnovljenu obvezu Svjetske organizacije za zdravlje životinja i CITES-a da surađuju na pitanjima zdravlja i dobrobiti životinja u cijelom svijetu radi očuvanja bioraznolikosti i zaštite životinja.

17. Kriza prouzročena nezakonitom trgovinom divljom faunom i florom, u kombinaciji s proširenjem područja primjene CITES-a na nove vrste i stranke, rezultirala je time da je **veći broj aktivnosti uključen u područje primjene CITES-a** posljednjih godina te da se obujam posla Tajništva CITES-a znatno povećao. Unija bi trebala uzeti u obzir taj razvoj događaja pri odlučivanju o svojim prioritetima na 19. sastanku Konferencije stranaka i o budućem proračunu Tajništva CITES-a.

PRILOG II.

Stajalište Unije o određenim prijedlozima podnesenima za 19. sastanak Konferencije stranaka Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) (Panamá, Panama, 14. – 25. studenoga 2022.)

„+”	označava stajalište „za”
„–”	označava stajalište „protiv”
„0”	označava otvoreno stajalište zbog nedostatka informacija potrebnih za zauzimanje stajališta
„(+)”	označava da je potpora uvjetovana dostupnošću dodatnih informacija i/ili izmjenama prijedloga
„(-)”	označava protivljenje koje treba ponovno razmotriti ako budu dostupni dodatni dokazi i/ili ako se prijedlog značajno izmijeni

1. **RADNI DOKUMENTI**

Br.	Točka dnevnog reda	Predlagatelj ([1])	Primjedbe	Stajalište
Svečanost otvaranja			Nema dokumenta	
Pozdravni govori			Nema dokumenta	
Administrativna i financijska pitanja				
1.	**Izbor** predsjednika i zamjenika predsjednika sastanka te predsjednika I. i II. odbora		Nema dokumenta O kandidatima je već postignut dogovor.	
2.	Usvajanje **dnevnog reda** CoP19 Doc. 2	Sec.	Dogovoreno	+
3.	Donošenje **programa rada** CoP19 Doc. 3	Sec.	Dogovoreno	+
4.	**Rules of Procedure of the Conference of the Parties**			

	4.1	Izvješće Stalnog odbora CoP19 Doc. 4.1	SC	Podržati preporučene izmjene pravila 7. Podržati preporučene izmjene pravila 25.5 i 25.6. Naglasiti da je važno da svaka promjena u redoslijedu glasovanja bude iznimna i da je predsjednik propisno opravda na sastanku.	+
	4.2	Predložena izmjena pravila 26. CoP19 Doc. 4.2	Bocvana i Zimbabve	Odbiti prijedlog jer je u suprotnosti s člankom XV. Konvencije. Načelo da bi svaka stranka trebala imati jedan glas ključno je i o njemu se ne može pregovarati. Ta bi promjena dovela do vrlo složenih pregovora prije svakog glasovanja i do praktičnih izazova u pogledu procjene stanovništva što je moguće bliže sjednicama Konferencije stranaka kako bi se odrazilo stanje.	–
5.	Odbor **za verifikaciju mandata**				
	5.1	Osnivanje Odbora za verifikaciju mandata		Nema dokumenta	
	5.2	Izvješće Odbora za verifikaciju mandata		Nema dokumenta	
6.	Primanje **promatrača** CoP19 Doc. 6				
7.	**Upravljanje, financije i proračun** Tajništva i sastanaka Konferencije stranaka				
	7.1	Upravljanje Tajništvom CoP19 Doc. 7.1	Sec.		
	7.2	Izvješće izvršnog direktora UNEP-a o administrativnim i drugim pitanjima CoP19 Doc. 7.2	UNEP		
	7.3	Financijska izvješća za razdoblje2020. – 2022. CoP19 Doc. 7.3	Sec.		
	7.4	Proračun i program rada za razdoblje 2023. – 2025. CoP19 Doc. 7.4	Sec.		
	7.5	Pristup financiranju CoP19 Doc. 7.5	SC	Bez utvrđenog stajališta	

	7.6	Projekt **sponzoriranih delegata** CoP19 Doc. 7.6	Sec.	Složiti se s prijedlogom Tajništva da se Program ne proširi na sastanke Stalnog odbora i Odbora za životinje i bilje jer bi administrativni rad povezan s takvim proširenim programom predstavljao nerazmjerno opterećenje za Tajništvo. Međutim, prihvatiti predloženo ograničeno proširenje programa na prihvatljive stranke u skladu s postupcima iz članka XIII. Podržati predložene izmjene Rezolucije Konferencije 17.3 i nacrta odluke.	+
8.	Jezična strategija Konvencije CoP19 Doc. 8		Sec.	EU može poduprijeti 2. opciju i otvoren je za raspravu o određenim elementima 3. opcije ako se financira dobrovoljnim doprinosima. Potrebno je razmotriti važna pitanja koja se odnose na proračun i kašnjenja, kao i moguće posljedice za provedbu i izvršenje CITES-a kako je opisano u stavku 12. točki (a) dokumenta 8. Svaka radna skupina na sjednici Konferencije stranaka treba uključiti predstavnike svih regija, a ne samo predstavnika stranaka čiji su službeni jezici arapski, kineski i ruski jer će svaka odluka utjecati na proračun svih stranaka.	(-)
Strateška pitanja					
9.	Izvješća i preporuke **odbora**				
	9.1	**Stalni** odbor			
		9.1.1 Izvješće predsjednika CoP19 Doc. 9.1.1	SC	Primiti na znanje dokument i podržati nacrte odluka, uključujući prijedloge Tajništva.	+
		9.1.2 Izbor novih regionalnih članova i zamjenika regionalnih članova		Nema dokumenata	
	9.2	Odbor za **životinje**			
		9.2.1 Izvješće predsjednika CoP19 Doc. 9.2.1	AC	Primiti na znanje dokument i podržati nacrte odluka.	+
		9.2.2 Izbor novih regionalnih članova i zamjenika regionalnih članova		Nema dokumenata	

	9.3	Odbor za **biljke**				
		9.3.1	Izvješće predsjednika CoP19 Doc. 9.3.1	PC	Primiti na znanje dokument.	
		9.3.2	Izbor novih regionalnih članova i zamjenika regionalnih članova		Nema dokumenata	
10.	**Strateška vizija** CITES-a CoP19 Doc. 10				SC	Podržati skup odluka. Pokazatelji se mogu dodatno mijenjati, ovisno o razvoju globalnog okvira za bioraznolikost nakon 2020.	(+)
11.	**Vrste uvrštene na popis iz Dodatka I.** CoP19 Doc. 11				AC, PC	Podržati prijedlog s određenim izmjenama nacrta odluka koje će predložiti EU, dok će i dalje biti otvoren za raspravu o prilagodbama predloženog postupka koje je predložilo Tajništvo i o drugim izmjenama, ako ih predlože druge stranke.	+
12.	**Izvješće o svjetskoj trgovini divljom faunom i florom** CoP19 Doc. 12				Južna Afrika	Uglavnom se podržava ideja izvješća i radne skupine u razdoblju između sastanaka. Međutim, u prijedlogu i dalje ima nejasnoća. Stoga ga se može podržati samo, uz uvjet dostupnosti vanjskih resursa, ako se putem niza odluka pokrene postupak boljeg definiranja izvješća kako bi se na 20. sastanku Konferencije stranaka mogla donijeti odluka ili ako se prijedlog tijekom 19. sastanka Konferencije stranaka znatno poboljša tako da se razjasni sadržaj izvješća.	(+)
13.	Uključivanje **autohtonih naroda** i **lokalnih zajednica** CoP19 Doc. 13				SC	Podržati preporuku o donošenju revidiranih odluka iz Priloga 1. dokumentu i poticati konkretne prijedloge o sudjelovanju autohtonih naroda i lokalnih zajednica u CITES-u.	+
14.	**Izvori prihoda** CoP19 Doc. 14				SC	Podržati donošenje revidiranih odluka i brisanje odluka 18.37 i 18.36.	+

15.	Participativni mehanizmi za **ruralne zajednice** u CITES-u CoP19 Doc. 15		Esvatini, Namibija i Zimbabve	Protiviti se prijedlozima kao samostalnom dokumentu. Iako je ta tema važna, u okviru CITES-a već postoje dva odvojena postupka usmjerena na autohtone narode i lokalne zajednice (vidjeti točke 13. i 14. dnevnog reda). Radi veće učinkovitosti i dosljednosti kad je riječ o uključivanju autohtonih naroda te lokalnih i ruralnih zajednica, predlagatelji bi prijedlog trebali uskladiti s postupcima iz točaka 13. i 14. dnevnog reda te ga, prema potrebi, dostaviti na razmatranje odgovarajućoj radnoj skupini ili objema radnim skupinama.	(-)
16.	**Izgradnja kapaciteta** CoP19 Doc. 16		SC	Podržati nacrt rezolucije i niz prijedloga za nastavak rada na integriranom okviru za izgradnju kapaciteta. Možda će biti potrebna određena manja pojašnjenja, posebno kako bi se razjasnilo područje primjene točke 2.b iz nacrta rezolucije. Podržati izmjene koje je predložilo Tajništvo.	+
17.	**Suradnja** s organizacijama i multilateralni sporazumi o zaštiti okoliša				
	17.1	Suradnja s **drugim konvencijama povezanima s bioraznolikošću** CoP19 Doc. 17.1	SC	Podržati jer bi trebalo nastaviti s jačanjem sinergija između multilateralnih sporazuma o okolišu koji se odnose na bioraznolikost, a primjereno je i da Stalni odbor nastavi pratiti ta pitanja. Složiti se s revidiranim i novim nacrtima odluka navedenima u prilozima dokumentu i podržati rad na strategiji partnerstva.	+
	17.2	Suradnja s globalnom strategijom za **očuvanje biljaka** CoP19 Doc. 17.2	PC	Podržati nove nacrte odluka, uključujući prijedlog Tajništva da se u postupak uključi Stalni odbor.	+
	17.3	Suradnja s Međuvladinom znanstveno-političkom Platforma o **bioraznolikosti i uslugama ekosustava** CoP19 Doc. 17.3	SC	Podržati nacrte odluka iz Priloga I. dokumentu.	+

	17.4	Zajednička inicijativa CITES-a i CMS-a **za afričke zvijeri** CoP19 Doc. 17.4	Sec.	Podržati nacrt odluke radi prenošenja relevantnih informacija Odboru za životinje i odgovarajućeg savjetovanja Tajništva o Inicijativi za afričke zvijeri, kako su predložili Odbor za životinje i nekoliko promatračkih organizacija.	+
	17.5	Međunarodni konzorcij za **borbu protiv kriminala povezanog s divljom florom i faunom** CoP19 Doc. 17.5	Sec.	Podržati donošenje nacrta odluka i brisanje odluke 18.3.	+
18.	UN-ov **Svjetski dan divljih vrsta** CoP19 Doc. 18		Sec.	Podržati brisanje Odluke 18.38 o Svjetskom danu divljih vrsta jer je provedena.	+
19.	**CITES i šume** CoP19 Doc. 19		Sec.	Podržati prijedlog; predložiti izmjene kako bi se poboljšale sinergije i izbjeglo udvostručavanje s drugim međunarodnim postupcima i instrumentima povezanima sa šumama. Predložiti savjetovanje s Odborom za biljke o referentnom okviru studije (možda preko predsjednika kako bi postupak bio jednostavniji).	(+)
20.	**Program za pojedine vrste drveća** CoP19 Doc. 20		Sec.	Podržati nacrte odluka. EU smatra da program donosi očekivane ishode i potiče sve stranke da na temelju rezultata Programa dodatno doprinesu provedbi CITES-a u pogledu vrsta drveća navedenih na popisu.	+
21.	**Preispitivanje programa ETIS** CoP19 Doc. 21		SC	Većina preporuka može se podržati, uključujući uredničke izmjene koje je predložilo Tajništvo, osim promjene datuma podnošenja podataka ETIS-a, što bi moglo oslabiti postupak zbog vremenskog odmaka između podataka upotrijebljenih u analizi i izvješćivanja Konferenciji stranaka. Stoga se protivi dodavanju Priloga 1. odjeljka 4. stavka 2., ali podupire jačanje suradnje između ICCWC-a i ETIS-a te razmjena podataka iz godišnjih izvješća o nezakonitoj trgovini s ETIS-om. Podržati prijedlog Tajništva da se donese nacrt odluke upućen Tajništvu i Stalnom odboru kako bi se razvili jasni kriteriji za kategorizaciju stranaka.	(+)

22.	**Programi MIKE i ETIS** CoP19 Doc. 22		SC	Podržati prijedlog, uključujući predloženi novi tekst Tajništva za odluku 19.BB a), međutim, trebalo bi naglasiti da bi trebalo staviti veći naglasak na dugoročnu financijsku održivost programa MIKE i ETIS. EU je otvoren za prijedlog Tajništva da se odluka 19.AA uključi u odluku o financiranju i programu rada s troškovima.	+
23.	Uloga CITES-a u smanjenju rizika od **buduće pojave zoonotskih bolesti** povezanih s međunarodnom trgovinom divljom faunom i florom CoP19 Doc. 23				
	23.1	Izvješće Stalnog odbora CoP19 Doc. 23.1	SC	Pozdraviti rad radne skupine u razdoblju između sastanaka. Podržati predložene odluke i izmjene Rezolucije Konferencije 10.21 (Rev. CoP16) o prijevozu živih primjeraka.	+
	23.2	**„Jedno zdravlje" i CITES**: Rizici za zdravlje ljudi i životinja koji proizlaze iz trgovine divljom faunom i florom CoP19 Doc. 23.2	Côte d'Ivoire, Gabon, Gambija, Liberija, Niger, Nigerija i Senegal	Usprotiviti se elementima koji nadilaze CITES. Podržati određene elemente sadržane u nacrtu rezolucije, kao što su upotreba međunarodnih definicija i suradnja s tijelima nadležnima za zdravlje životinja i javno zdravlje, te predložiti njihovo uključivanje u nacrte odluka predloženih u dokumentu 23.1., ne kao dio postupka donošenja rezolucije, nego kao odluke donesene na 19. sastanku Konferencije stranaka.	(-)
24.	Posljedice **pandemije bolesti COVID-19** na provedbu Konvencije CoP19 Doc. 24		Sec.	Podržati preporuke Tajništva kako bi se osiguralo da sastanci CITES-a i rad između sastanaka budu mogući i u slučaju iznimnih operativnih problema.	+
25.	**Akcijski plan za pitanja povezana sa spolom** CoP19 Doc. 25		Panama	Podržati istraživanje i djelotvorno rješavanje pitanja povezanih sa spolom. Podržati predloženu rezoluciju, za koju su, međutim, potrebne daljnje izmjene. Predložiti da Konferencija stranaka pokrene postupak između zasjedanja kako bi se razmotrila potreba i sadržaj smjernica za provedbu rezolucije te da se daju preporuke za SC/CoP20.	(+)

Pitanja tumačenja i provedbe					
Postojeće rezolucije i odluke					
26.	Preispitivanje **rezolucija** CoP19 Doc. 26		Sec.	Podržati izmjene rezolucija i brisanje Odluke 14.81 ako se donese odgovarajuća izmjena Rezolucije Konferencije 14.8 (Rev. CoP17). Trebalo bi uskladiti s izmjenom predloženom u dokumentu 32.	+
27.	Preispitivanje **odluka** CoP19 Doc. 27			Podržati prijedloge Tajništva. Preferirati da se 18.55 ne izbriše jer je provedba u tijeku. Razmotriti je li do održavanja Konferencije stranaka provedena 18.193.	+
Opća usklađenost i izvršenje					
28.	**Nacionalni zakoni** za provedbu Konvencije CoP19 Doc. 28		Sec.	Podržati donošenje nacrta odluka iz Priloga 1. dokumentu CoP19 Doc. 28 i predložiti uključivanje mogućeg izvješćivanja na redovitim sastancima Stalnog odbora u odluku 19.EEh). Podržati brisanje odluka od 18.62 do 18.67 i prihvatiti okvirni proračun kako je predviđeno u Prilogu 2.	+
29.	Pitanja **usklađenosti** s CITES-om				
	29.1	Provedba članka XIII. i Rezolucije Konferencije 14.3 (Rev. CoP18). o postupcima usklađivanja s CITES-om CoP19 Doc. 29.1	Sec.	Primiti na znanje informacije predstavljene u dokumentu o provedbi članka XIII. i Rezolucije Konferencije 14.3. (Rev. CoP 18). Sudjelovati u raspravi o preporuci na temelju stavka 42.b) s ciljem podupiranja ubrzanog postupka, ako je potrebno, i na temelju stavka 42.c) s ciljem mogućih poboljšanja u rješavanju pitanja usklađenosti od strane Stalnog odbora, uzimajući u obzir druge moguće načine za smanjenje dnevnog reda Stalnog odbora.	0
	29.2	Totoaba (*Totoaba macdonaldi*) CoP19 Doc. 29.2			

		29.2.1	Izvješće Tajništva CoP19 Doc. 29.2.1	Sec.	Podržati donošenje revidiranih i novih nacrta odluka (od 18.292 do 18.295 te 19.CC i 19.DD) iz Priloga 3. dokumentu CoP19 Doc. 29.2.1. Potaknuti Meksiko da poduzme djelotvorne mjere za zaštitu vrste vakita. Dokumenti 29.2.1. i 29.2.2. vrlo su slični te bi ih trebalo spojiti u jedan, po mogućnosti koristeći izvješće Tajništva kao početnu točku.	+
		29.2.2	Obnovljene i ažurirane odluke za 19. sastanak Konferencije stranaka CoP19 Doc. 29.2.2	Sjedinjene Američke Države	Podržati sadržaj dokumenta, koji se, međutim, preklapa s dokumentom 29.2.1. Tajništva. Potrebno je spojiti ta dva dokumenta.	(+)
	29.3	Madagaskarske ebanovine (*Diospyros* spp.) te palisandri i ružičasta drva (*Dalbergia* spp.) CoP19 Doc. 29.3		Tajništvo uz savjetovanje s predsjednikom Stalnog odbora	Podržati nacrte odluka, osobito one koji se odnose na to da Madagaskar osigura sve zalihe i da stranke ne prihvate (ponovni) izvoz u komercijalne svrhe primjeraka *Diospyros* spp. (#5) i *Dalbergia* spp. (#15) iz Madagaskara dok Madagaskar Tajništvu ne dostavi nalaz o zakonitom stjecanju i nalaz o neštetnosti za te vrste na nacionalnoj razini.	+
30.	Program **za pomoć pri usklađivanju** CoP19 Doc. 30			SC	Podržati odluke o provedbi Programa za pomoć pri usklađivanju.	+
31.	Preispitivanja značajne trgovine **na nacionalnoj razini** CoP19 Doc. 31			SC, uključuje predložene nacrte odluka predsjednikâ odborâ za životinje i biljke	Podržati jer je potrebno procijeniti jesu li poduzete dostatne mjere za rješavanje pitanja utvrđenih u Preispitivanju značajne trgovine za Madagaskar.	+
32.	Preispitivanje Rezolucije Konferencije 11.3 (Rev. CoP18) o **usklađenosti i izvršenju** CoP19 Doc. 32			SC	Podržati donošenje predloženih izmjena Rezolucije Konferencije 11.3 (Rev. CoP18), podložno manjim uredničkim izmjenama.	+

33.	Pitanja **izvršenja** CoP19 Doc. 33	Sec.	Podržati preporuke, uz isticanje važnosti daljnjeg promicanja aktivnog izvršenja Konvencije na nacionalnoj i međunarodnoj razini, koje se prije svega oslanja na dostatan kapacitet institucija za izvršenje i specijalizaciju njihovih jedinica. Također naglasiti važnost rješavanja financijskih tokova koji proizlaze iz nezakonite trgovine divljom faunom i florom.	+
34.	**Godišnja izvješća o nezakonitoj trgovini** CoP19 Doc. 34	Sec.	Podržati izmjenu Rezolucije Konferencije 11.17 (Rev. CoP18) i brisanje odluka 18.75 i 18.76 o *godišnjim izvješćima o nezakonitoj trgovini* Općenito podržati predložene nacrte odluka 19.AA i 19.BB s određenim pojašnjenjima i izmjenama.	+
35.	Radna skupina za nezakonitu trgovinu primjercima **vrsta drveća uvrštenih na popis u okviru CITES-a** CoP19 Doc. 35	SC	Podržati preporuke: a) primiti na znanje dokument, uključujući predloženu izmjenu nacrta odluke 19.CC o identifikaciji drvne sirovine i drugih drvnih proizvoda, kako ju je predstavio Odbor za biljke u dokumentu CoP19 Doc. 44.2; b) brisanje odluka 18.79 i 18.80 o izvršenju.	+
36.	Potpora borbi protiv kriminala povezanog s divljom faunom i florom u **zapadnoj i središnjoj Africi**			
	36.1 Izvješće Stalnog odbora CoP19 Doc. 36.1	SC	Dokumente 36.1 i 36.2. trebalo bi spojiti. Opći dogovor da je potrebna potpora za borbu protiv kriminala povezanog s divljom florom i faunom. Međutim, kako bi se izbjeglo udvostručavanje s postojećim aktivnostima i zbog toga što se čini da je osnivanje fonda dugotrajan proces koji bi zahtijevao znatne financijske i ljudske resurse, potrebno je poduprijeti preporuke Tajništva navedene u dokumentu 36.1. Potaknuti druge stranke te vladine, međuvladine i nevladine organizacije, kao i zainteresirane dionike, da pruže potporu tim podregijama.	(+)

	36.2	Kriminal povezan s divljom florom i faunom i potpora izvršenju CITES-a u zapadnoj i središnjoj Africi CoP19 Doc. 36.2	Côte d'Ivoire, Gambija, Liberija, Niger, Nigerija i Senegal	Predloženo spajanje dokumenata 36.1 i 36.2., primjedbe navedene u 36.1.	(-)
37.	Kriminal u vezi s divljom florom i faunom povezan s internetom CoP19 Doc. 37		Sec.	Podržati izmjenu Rezolucije Konferencije 11.3 (Rev. CoP18) i nacrte odluka. Predložiti da se uz najbolje primjere iz prakse utvrde i „nacionalni zakoni" stranaka (dodatak predloženoj odluci 19.AA). Trebalo bi uskladiti s izmjenom predloženom u dokumentu 32.	+
38.	Smanjenje potražnje radi suzbijanja nezakonite trgovine CoP19 Doc. 38		SC	Podržati donošenje smjernica na 19. sastanku Konferencije stranaka. Podržati i donošenje nacrta odluka i izmjena Rezolucije konferencije 17.4. kako bi se poboljšala dostupnost smjernica za stranke na svim jezicima CITES-a i stranke potakle da ih upotrebljavaju.	+
39.	Domaća tržišta za primjerke kojima se često nezakonito trguje CoP19 Doc. 39		SC	Podržati preporuke. Trebalo bi uskladiti s izmjenom predloženom u dokumentu 32.	+
Reguliranje trgovine					
40.	Smjernice za utvrđivanje **nalaza o zakonitom stjecanju** CoP19 Doc. 40		SC	Potrebno je pojasniti određene elemente „Brzog vodiča za nalaze o zakonitom stjecanju" i Odluke 19.BB a). Stajalište EU-a dodatno će se razraditi nakon što ažurirani dokument Tajništva koji odražava ishode radionice o zakonitom stjecanju (kolovoz 2022.) postane dostupan.	(+)

41.	Elektronički sustavi i informacijske tehnologije, autentifikacija i **kontrola dozvola** CoP19 Doc. 41		SC	Podržati zaključak studije o autentifikaciji i kontroli dozvola. Podržati predložene izmjene Rezolucije Konferencije 12.3. (Rev. CoP18) o dozvolama i potvrdama kako ih je izmijenilo Tajništvo CITES-a, uz prijedlog da se u većoj mjeri uzmu u obzir sustavi organizirani na temelju arhitekture čvorišta. Podržati predložene izmjene Rezolucije Konferencije 11.3 (Rev. CoP18) o usklađenosti i izvršenju, posebno kako bi se carinskim tijelima omogućio pristup informacijama iz baza podataka za izdavanje dozvola upravnih tijela. Podržati nacrte odluka o procjeni i analizi rizika te nacrte odluka o elektroničkim sustavima i informacijskoj tehnologiji.	+
42.	**Oznake namjene** na dozvolama i potvrdama izdanima na temelju CITES-a CoP19 Doc. 42		SC	Složiti se s predloženim izmjenama odgovarajućih rezolucija i podržati donošenje predloženih nacrta odluka za ponovno uspostavljanje zajedničke radne skupine u razdoblju između sastanka radi daljnjeg preispitivanja namjene transakcijskih oznaka koje upotrebljavaju stranke te, među ostalim, nastavka rasprava o oznakama namjene P i T.	+
43.	Nalazi o neštetnosti				
	43.1	Izvješće **odborâ za životinje i biljke** CoP19 Doc. 43.1	AC, PC	Podržati nacrte odluka dogovorene na 31. sastanku Odbora za životinje i 25. sastanku Odbora za biljke.	+
	43.2	Pružanje nalaza o neštetnosti za primjerke vrsta iz Dodatka II. uzetih iz **morskog okruženja koje nije pod jurisdikcijom nijedne zemlje** CoP19 Doc. 43.2	Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske	Podržati nacrte odluka jer su usklađeni s aktualnom inicijativom za jačanje sinergija između CITES-a i sektora ribarstva radi boljeg očuvanja ugroženih prečnousta uvrštenih na CITES-ov popis.	+
44.	Identifikacijski materijali				
	44.1	Preispitivanje **Rezolucije Konferencije 11.19 (Rev. CoP16)** CoP19 Doc. 44.1	SC	Podržati preporuke.	+

	44.2	Identifikacija **drvne sirovine i drugih drvnih proizvoda** CoP19 Doc. 44.2	PC	Podržati nacrte odluka jer su tijekom godina prikupljene brojne informacije i njihovo bi objedinjavanje bilo korisno.	+
45.	Sustav označivanja za **trgovinu kavijarom** CoP19 Doc. 45		SC	Podržati predložene nacrte odluka i brisanje odluke 18.146. Predložiti uspostavu radne skupine Stalnog odbora u razdoblju između sastanka koja može početi s radom kad analize i preporuke Tajništva postanu dostupne.	+
46.	Trgovina **kamenim koraljima** CoP19 Doc. 46		Europska unija i njezine države članice	Dokument podnijeli EU i njegove države članice.	+
47.	Primjerci proizvedeni **biotehnologijom** CoP19 Doc. 47		SC, Sec.	Podržati preporuke. Specijalistički sastanak trebao bi biti temelj za razjašnjavanje definicija i pitanja očuvanja koje bi radna skupina mogla kasnije upotrijebiti. Sastanak bi trebao služiti kao temelj za radnu skupinu i stoga se mora održati ranije.	+
48.	Definicija pojma **„prikladna i prihvatljiva odredišta"** CoP19 Doc. 48		SC	Podržati odobrenje obaju neobvezujućih dokumenata sa smjernicama. Podržati nacrt odluke iz Priloga 3., uključujući izmjene Tajništva CITES-a.	+
49.	**Unošenje s mora** CoP19 Doc. 49		SC	Podržati predložene odluke. Izraziti duboku zabrinutost EU-a i država članica zbog nedostatka provedbe odredaba CITES-a o unošenju s mora i drugoj trgovini iz područja izvan nacionalne jurisdikcije vrsta navedenih na popisu CITES-a. EU i države članice naglašavaju da je za uspješnu provedbu odredbi CITES-a za morske vrste ključna učinkovita suradnja CITES-a i tijela nadležnih za ribarstvo.	+

50.	Postupanje sa **zaplijenjenim primjercima** CoP19 Doc. 50	SC	Podržati predložene nacrte odluka 19. sastanka Konferencije stranaka kako je preporučeno na 74. sastanku Stalnog odbora i brisanje odluka od 18.159 do 18.164.	+
51.	Kvote za **lovačke trofeje od leoparda (*Panthera pardus*)** CoP19 Doc. 51	SC	Podržati izmjenu stavka 1. točke a) Rezolucije Konferencije 10.14 (Rev. CoP16). Predložiti izmjenu odluka koje je predložilo Tajništvo kako bi se osiguralo redovito preispitivanje izvoznih kvota (uključujući lovačke kvote).	(+)
52.	**Prijevoz živih primjeraka**: poboljšanje provedbe propisa o prijevozu CoP19 Doc. 52	Kanada, Côte d'Ivoire, Kenija, Meksiko, Nigerija, Senegal i Sjedinjene Američke Države	Podržati predložene odluke i izmjene rezolucija, posebno kad je riječ o pristupu propisima IATA-e. Razjasniti svrhu prve (manje) izmjene u Rezoluciji Konferencije 10.21 (uključivanje „neovisno o načinu prijevoza") i razmotriti mogući učinak na smjernice za nepravedni prijevoz. Otvorenost za raspravu o prijedlozima stranaka ili relevantnih dionika za poboljšanje izvedivosti predloženih izmjena bez smanjenja ambicioznosti prijedloga.	+
Izuzeća i posebne odredbe o trgovini				
53.	Preispitivanje odredaba CITES-a povezanih s trgovinom**primjercima životinja i biljaka koji ne potječu iz prirode** CoP19 Doc. 53	SC	Podržati nastavak rada radne skupine u razdoblju između sastanka jer su pitanja kojima se bavi složena i tijekom mandata nije bilo dovoljno vremena za raspravu o svim elementima. Potrebna su znatna poboljšanja teksta, posebno Priloga I., kako bi tekst bio jasniji i usmjereniji te kako bi se uzele u obzir zabrinutosti koje je izrazilo Tajništvo CITES-a. U skladu sa stajalištem Tajništva, zalagati se za odgodu donošenja izmjena Rezolucije 10.16 na 20. sastanku Konferencije stranaka, ali koje mogu biti donesene na 19. sastanku Konferencije stranaka ako se postigne dogovor o znatnom poboljšanju.	(-)
54.	Preispitivanje odredaba Rezolucije Konferencije 17.7 ***o preispitivanju trgovine primjercima životinja koji su prijavljeni kao uzgojeni u zatočeništvu*** CoP19 Doc. 54	Tajništvo u ime Stalnog odbora te uz savjetovanje s predsjednikom Odbora za životinje	Općenito podržati, ali potrebne su određene izmjene teksta izmjena Rezolucije u Prilogu 1. i nacrta odluka, posebno kako bi se uzeo u obzir ishod sastanka SC75 (13. 11. 2022.) i radionice održane u lipnju 2022. Podržati nacrt odluka iz Priloga 2.	(+)

55.	Registracija **uzgoja** životinjskih vrsta iz Dodatka I. u zatočeništvu u komercijalne svrhe CoP19 Doc. 55	Sjedinjene Američke Države	Usprotiviti se određenim dijelovima obrazloženja predstavljenog u dokumentu i snažno se usprotiviti određenim predloženim izmjenama. Općenito podržati ideju da se roba navedena u registraciji objavljuje na internetskoj stranici CITES-a. Protivljenje prijedlogu da je za dodatne proizvode potrebna nova registracija. Otvorenost za pristup isključivosti, tj. proširenje postupka registracije na robu koja je bila izričito isključena iz registracije. Prijedlog se može prihvatiti s tim izmjenama.	(-)
56.	Smjernice o pojmu „**umjetno razmnožen**" CoP19 Doc. 56	PC	Podržati donošenje nacrta odluka iz Priloga 1. Budući da su pitanja u vezi s drvom agar, upotrebom koda izvora Y i druga pitanja ostala otvorena u postupku izrade preliminarnih smjernica, usprotiviti se svakoj mogućoj promjeni mandata za reviziju smjernica koja bi u konačnici mogla dovesti do slabljenja postojećih standarda u pogledu koda izvora „A", „Y" i definicije nasada.	+
57.	Primjerci uzgojeni iz **sjemenja ili spora prikupljenih u prirodi** za koje se smatra da su **umjetno razmnoženi** CoP19 Doc. 57	Odbor za biljke uz savjetovanje s predsjednikom Stalnog odbora	Podržati brisanje odluka od 18.179 do 18.181 jer je rad dovršen.	+
Pitanja koja se odnose na pojedine vrste				
58.	**Zapadnoafrički strvinari** (*Accipitridae* spp.) CoP19 Doc. 58	Stalni odbor uz savjetovanje s Tajništvom	Složiti se s donošenjem nacrta odluka od 19.AA do 19.FF, kojima se zamjenjuju odluke od 18.186 do 18.192.	+
59.	Nezakonita trgovina **gepardima** (*Acinonyx jubatus*) CoP19 Doc. 59	Etiopija	Podržati preporuke jer je nezakonita trgovina neposredna prijetnja. Preporučiti uključivanje podvrsta iz Sjeverozapadne Afrike i Irana u sva razmatranja koja se odnose na borbu protiv nezakonite trgovine, u odgovarajućoj mjeri, te stvoriti mehanizam za obavješćivanje i jačanje rada Radne skupine za velike mačke. Nadalje, preporuke za 20. sastanak Konferencije stranaka trebao bi dati SC78, a ne SC77.	(+)

60.	Očuvanje **vodozemaca** (*Amphibia* spp.) CoP19 Doc. 60		AC	Podržati preporuke jer nije prikupljeno dovoljno podataka o vrstama vodozemaca u međunarodnoj trgovini.	+
61.	**Jegulje** (*Anguilla* spp.) CoP19 Doc. 61		Stalni odbor uz savjetovanje s predsjednikom Odbora za životinje	Podržati preporuke Stalnog odbora o donošenju nacrta odluka od 19.AA do 19.DD navedenih u Prilogu 1.	+
62.	Taksoni **od kojih se dobiva drvo agar** (*Aquilaria* spp. i *Gyrinops* spp.)				
	62.1	Izvješće Odbora za biljke CoP19 Doc. 62.1	PC	Podržati nacrt Odluke samo u izmijenjenoj verziji Tajništva. Naglasiti da je potrebno uzeti u obzir nove informacije iz dokumenta 62.2, u njemu predloženo istraživanje i informativni dokument CoP19 Inf. 5 pri reviziji Rezolucije 16.10 i drugih relevantnih rezolucija. Međutim, treba jasno dati do znanja da se Rezolucija 10.13 o provedbi Konvencije o vrstama drveća i druge moguće rezolucije ne smiju oslabiti kad je riječ o definicijama i specifikacijama umjetnog razmnožavanja.	(+)
	62.2	Povijest i izazovi u vezi s drvom agar i CITES CoP19 Doc. 62.2	Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske	Podržati ili pohvaliti korisnost prikupljenih informacija. Zahtijevati da se potencijalno istraživanje uzme u obzir za sve revizije Rezolucije 16.10 u skladu s nacrtom odluke iz dokumenta 62.1.	(+)
63.	Drva iz roda **Boswellia** (*Boswellia* spp.) CoP19 Doc. 63		PC	Podržati. U nacrtima odluka navedeni su razumni daljnji koraci za uklanjanje nedostataka u znanju te moguće buduće prijedloge stranaka za uvrštavanje na popis.	+

64.	**Morske kornjače** (*Cheloniidae* spp. i *Dermochelyidae* spp.)				
	64.1	Izvješće Tajništva i **Stalnog odbora** CoP19 Doc. 64.1	SC, Sec.	Podržati novi prijedlog Tajništva da se određeni nacrti odluka uključe u novu rezoluciju o morskim kornjačama kako je predloženo u dok. 64.2 i obnoviti odluku 18.217 (Rev. CoP19). Dvije vrste morskih kornjača kritično su ugrožene, jedna je ugrožena, a sve procjene IUCN-a predviđaju negativan populacijski trend. Potrebno je intenzivnije raditi na sprečavanju daljnjeg smanjenja populacije i izumiranja. Podržati spajanje s 64.2.	(+)
	64.2	Očuvanje **morskih kornjača** CoP19 Doc. 64.2	Brazil, Kolumbija, Kostarika, Peru i Sjedinjene Američke Države	Podržati novu rezoluciju s izmjenama koje je predložilo Tajništvo. Podržati spajanje s 64.1.	(+)
65.	**Prečnouste** (*Elasmobranchii* spp.) CoP19 Doc. 65		Stalni odbor i Odbor za životinje uz savjetovanje s Tajništvom	Podržati preporuke Stalnog odbora i Odbora za životinje o donošenju nacrta odluka od 19.AA do 19.FF iz Priloga 4. dokumentu. Dugoročno financiranje ključno je za pružanje potrebne potpore provedbi uvrštavanja morskih vrsta na popis te stoga djelovanje iz Odluke 19.BB ne bi trebalo ovisiti o dostupnosti vanjskog financiranja.	+
66.	**Slonovi** (*Elephantidae* spp.)				
	66.1	Provedba Rezolucije Konferencije 10.10 (Rev. CoP18) o **trgovini primjercima slonova** CoP19 Doc.66.1	Tajništvo na zahtjev Stalnog odbora	Podržati skup odluka iz Priloga 1. povezanih sa zatvaranjem domaćih tržišta bjelokosti. Podržati nacrte odluka iz Priloga 2. povezanih s trgovinom bjelokosti mamuta, uključujući izmjenu koju je predložilo Tajništvo CITES-a. Podržati nacrte odluka iz Priloga 3. o trgovini azijskim slonovima. Podržati nacrte odluka iz Priloga 4. povezanih s praktičnim smjernicama o zalihama bjelokosti.	+

	66.2	**Zalihe bjelokosti**				
		66.2.1	Zalihe bjelokosti: provedba Rezolucije Konferencije 10.10 (Rev. CoP18) o **trgovini primjercima slonova** CoP19 Doc. 66.2.1	Benin, Burkina Faso, Ekvatorska Gvineja, Etiopija, Gabon, Kenija, Liberija, Niger, Senegal i Togo	Uvažiti potrebu za pravilnim izvješćivanjem, ali i mišljenje Tajništva da je izvješćivanje o zalihama bjelokosti i pružanje tehničke pomoći u vezi s upravljanjem zalihama, kako je navedeno u stavku 7. točki (e) i stavku 11. Rezolucije Konferencije 10.10 (Rev. CoP18) o trgovini primjercima slonova, prikladno ako ga stranke ispravno provode, te da su predloženi novi nacrti odluka iz Priloga 4. dokumentu CoP19 Doc. 66.1 dovoljni. Usprotiviti se novom nacrtu odluke 19AA i BB kako je predložen, ali podržati izmijenjeni skup odluka koje je predložilo Tajništvo.	(-)
		66.2.2	Uspostaviti fond dostupan državama rasprostranjenja nakon **nekomercijalnog zbrinjavanja** zaliha bjelokosti. CoP19 Doc. 66.2.2	Kenija	EU općenito podržava nekomercijalno zbrinjavanje bjelokosti, ali smatra da je suvereno pravo svake stranke odlučiti kako će upravljati svojim zalihama sve dok se njima pravilno upravlja. Upitno je je li potreban institucionalizirani postupak financiranja kojim se podupire jedna od metoda zbrinjavanja za samo jednu vrstu zaplijenjenih primjeraka. Usprotiviti se prijedlogu – primjereniji bi bio zajednički pristup svih država na čijim je područjima rasprostranjen afrički slon.	(-)
	66.3	Provedba aspekata Rezolucije konferencije 10.10 (Rev. CoP18). povezanih sa **zatvaranjem domaćih tržišta bjelokosti** CoP19 Doc. 66.3		Benin, Burkina Faso, Ekvatorska Gvineja, Etiopija, Gabon, Liberija, Niger, Senegal i Togo	EU podržava nacrt odluke 19.AA, ali dovodi u pitanje potrebu za izmjenama uvedenima u nacrtima odluka 19.BB i 19.CC jer nije jasno na koje se druge vrste relevantnih dostupnih informacija upućuje. Možemo podržati odluku 19.DD kako ju je revidiralo Tajništvo.	(-)

	66.4	Trgovina **živim afričkim slonovima**				
		66.4.1	Međunarodna trgovina primjercima živih afričkih slonova: predložena revizija Rezolucije konferencije 10.10 (Rev. CoP18). o **trgovini primjercima slonova** CoP19 Doc. 66.4.1	Benin, Burkina Faso, Ekvatorska Gvineja, Etiopija, Gabon, Liberija, Niger, Senegal i Togo	Svrha tog dokumenta odgovara i cilju EU-a (vidjeti dok. 66.4.2), a to je ograničenje trgovine živim slonovima na programe očuvanja *in situ* uz ograničene iznimke. Otvoreni smo za raspravu o daljnjim koracima s predlagateljima kako bi se postigao cilj. Međutim, protivimo se nekoliko elemenata prijedloga: potrebno je pronaći šire rješenje za razne elemente (tumačenje napomene br. 2, posebna pravila povezana s trgovinom živim afričkim slonovima kojima se uzimaju u obzir iznimni transferi *ex situ*, neobvezujuće smjernice o smještaju i brizi, kao i prednosti očuvanja *in situ*).	(-)
		66.4.2	**Pojašnjenje okvira**: prijedlog Europske unije CoP19 Doc. 66.4.2	Europska unija i njezine države članice	Dokument podnijeli EU i njegove države članice.	+
	66.5	Izvješće o praćenju nezakonitog ubijanja slonova (**MIKE**) CoP19 Doc. 66.5		Sec.	Primiti izvješće na znanje.	
	66.6	Izvješće o Sustavu informacija o trgovini slonovima (**ETIS**) CoP19 Doc. 66.6		Sec.	Primiti izvješće na znanje.	
	66.7	Preispitivanje postupka **Nacionalnog akcijskog plana za bjelokost** CoP19 Doc. 66.7		Malavi, Senegal i Sjedinjene Američke Države	EU bi trebao podržati postupak preispitivanja pod uvjetom da bude usmjeren na određena pitanja koja su utvrđena u dokumentu, a ne nužno na cijeli postupak, a da pritom potencijalno ne oslabi postupak.	(+)
67.	CITES-ova **radna skupina za velike mačke** (*Felidae* spp.) CoP19 Doc. 67			SC	Podržati predložene nacrte odluka o revidiranom referentnom okviru i načinu djelovanja CITES-ove radne skupine za velike mačke, kako je dogovoreno na 74. sastanku Stalnog odbora, iako mogu biti potrebne neke prilagodbe u skladu s dokumentima 59 i 73.2 te brisanje odluka 18.245 i 18.248.	+

68.	**Azijske velike mačke** (*Felidae* spp.) CoP19 Doc. 68		Tajništvo uz savjetovanje s predsjednikom Stalnog odbora	Opća potpora dokumentu. Predložit će se poboljšanja odluke 19.AA kako bi se poboljšala razmjena informacija o forenzičkim istraživačkim projektima, uključujući genetske i druge metode.	+
69.	**Morski konjici** (*Hippocampus* spp.)				
	69.1	Izvješće **Stalnog odbora** CoP19 Doc. 69.1	SC	Podržati preporuke Stalnog odbora o donošenju nacrta odluka od 19.AA do 19.CC iz Priloga 1. dokumentu. Posebno podržati organiziranje stručne radionice za raspravu o provedbi i izvršavanju CITES-a za trgovinu životinjama vrste *Hippocampus* spp.	+
	69.2	Sljedeći koraci prema uspješnom uvrštavanju **morskih konjica** na popis u **Dodatku II.** CoP19 Doc. 69.2	Maldivi, Monako, Nigerija, Peru, Senegal, Šri Lanka, Togo, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske te Sjedinjene Američke Države	Predloženo predlagateljima da razmotre spajanje tog dokumenta s dokumentom 69.1. jer imaju slične ciljeve. Važne točke koje treba zadržati su uključivanje morskih konjica na predloženu radionicu u vezi s nalazima o neštetnosti (69.2) i organizacija stručne radionice za raspravu o provedbi i izvršavanju CITES-a za trgovinu životinjama vrste *Hippocampus* spp. (69.1).	(+)
70.	Vrste **ružičastog drva** [*Leguminosae (Fabaceae)*] CoP19 Doc. 70		PC	Podržati nacrte odluka za ružičasto drvo o kojima je postigao dogovor Odbor za biljke.	+
71.	**Ljuskavci** (*Manis* spp.)				
	71.1	Izvješće **Stalnog odbora I Odbora za životinje** CoP19 Doc. 71.1	Stalni odbor uz savjetovanje s predsjednikom Odbora za životinje	Podržati preporuke, iako bi se mogli dodati dodatni elementi iz dokumenta 71.2.	+

	71.2	Predložene **izmjene** Rezolucije konferencije 17.10 CoP19 Doc. 71.2	Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske	Podržati predložene izmjene jer su potrebne daljnje mjere za sprečavanje nezakonite trgovine ljuskavcima. Podržati pročišćeni tekst iz dokumenata 71.1 i 71.2 kako je predložilo Tajništvo.	+
72.	**Afrički lavovi** (*Panthera leo*) CoP19 Doc. 72		Tajništvo uz savjetovanje s predsjednikom Stalnog odbora	Podržati prijedlog Odbora za životinje o daljnjem radu u razdoblju između sastanka u vezi s afričkim lavovima (*Panthera leo*) te donošenje nove odluke.	+
73.	**Jaguari** (*Panthera onca*)				
	73.1	Izvješće **Stalnog odbora** CoP19 Doc. 73.1	SC	Podržati brisanje odluka od 18.251 do 18.253, kako je preporučilo Tajništvo, te donošenje nacrta odluka o jaguarima iz Priloga 1. ovom dokumentu.	+
	73.2	Predložene **izmjene** nacrta odluka o jaguarima dogovorene na 74. sastanku Stalnog odbora CoP19 Doc. 73.2	Kostarika, El Salvador, Meksiko i Peru	U načelu podržati nacrte odluka ako se 19.DD b) (zahtjevi za procjenu potrebe za posebnom rezolucijom o jaguarima, koju EU nije podržao na 18. zasjedanju Konferencije stranaka) briše. Uspostaviti mehanizam za informiranje i jačanje rada radne skupine za velike mačke.	(+)
74.	Upravljanje trgovinom i očuvanjem **ptica pjevica** (*Passeriformes* spp.) CoP19 Doc. 74		AC	Podržati preporuke Odbora za životinje da se obnove odluke od 18.256 do 18.259 o upravljanju trgovinom i očuvanjem ptica pjevica (*Passeriformes* spp.) s obzirom na to da su postala dostupna financijska sredstva.	+
75.	**Nosorozi** (*Rhinocerotidae* spp.) CoP19 Doc. 75		SC, Sec.	Podržati dokument koji su pripremili Stalni odbor i Tajništvo te izmjene Rezolucije konferencije. 9.14. (CoP17), kao i skup odluka iz Priloga 3. Razmotriti treba li neke elemente Odluke 18.110 upućene strankama i predložene za brisanje zadržati u Rezoluciji 9.14 (CoP17) ili u odlukama.	+

76.	**Sajga** (*Saiga* spp.) CoP19 Doc. 76	SC	Podržati odluke koje je predložio Odbor za životinje kako ih je izmijenilo Tajništvo.	+
77.	**Kraljičin spiralni puž** (*Strombus gigas*) CoP19 Doc. 77	Sec.	Podržati nacrte odluka od 19.AA do 19.DD iz Priloga 1. ovom dokumentu te brisanje odluka od 18.275 do 18.280, osim odluke 18.278b, koju bi trebalo zadržati.	(+)
78.	**Kopnene** i **slatkovodne kornjače** (*Testudines* spp.) CoP19 Doc. 78	Sec.	Složiti se da su odluke od 18.286 do 18.291 provedene i da se mogu izbrisati. Predložiti popratnu odluku kojom se od Madagaskara traži da predstavi sveobuhvatnu strategiju očuvanja tamošnjih ugroženih vrsta kornjača.	+
79.	**Afričke vrste drveća** CoP19 Doc. 79	PC	Podržati. Neophodno je ažurirati popis afričkih vrsta drveća i povezane procese u okviru CITES-a iz Priloga dokumentu Doc. 28 s 25. sastanka Odbora za biljke.	+
80.	**Ukrasne morske ribe** CoP19 Doc. 80	AC	Podržati donošenje nacrta odluka od 19.AA do 19.BB iz Priloga 1 ovom dokumentu i brisanje odluka od 18.263 do 18.265.	+
81.	**Vrste drveća iz neotropskog područja** CoP19 Doc. 81	PC	Podržati. Neophodno je ažurirati popis vrsta drveća iz neotropskog područja i povezane procese u okviru CITES-a iz Priloga dokumentu Doc. 29 s 25. sastanka Odbora za biljke.	+
82.	Trgovina **vrstama ljekovitog i aromatičnog bilja** CoP19 Doc. 82	PC	Podržati, ali zahtijevati da sve moguće nove rezolucije ne bi trebale biti ograničene na ljekovite proizvode, već bi trebale uključivati sve vrste proizvoda koje sadržavaju primjerke vrsta ljekovitog i aromatičnog bilja.	+

83.	Identificiranje **vrsta kojima prijeti izumiranje** za stranke CITES-a CoP19 Doc. 83		Gambija, Liberija, Nigerija i Senegal	Usprotiviti se nacrtu rezolucije kojim se uspostavlja nova baza podataka jer je postojeći crveni popis IUCN-a dostatan temelj za procjenu. Također se usprotiviti nacrtima odluka iz Priloga 2. u sadašnjem obliku; međutim, uvažiti potrebu nekih država rasprostranjenja za tehničku pomoć u izradi prijedlogâ za uvrštavanje na popis vrsta koje su ugrožene međunarodnom trgovinom a koje još nisu navedene u dodacima CITES-u.	–
Održavanje dodataka					
84.	Standardna **nomenklatura**				
	84.1	Izvješće **odborâ za životinje i biljke** CoP19 Doc. 84.1	AC, PC, pripremili njihovi stručnjaci za nomenklaturu	Podržati donošenje predloženih odluka i obnovu odluka s 18. sastanka Konferencije stranaka kako je navedeno u dokumentu Doc. 84.1 te podržati donošenje revidirane Rezolucije Konferencije 12.11 (Rev. CoP18) u vezi s florom i faunom.	+
	84.2	Standardna nomenklatura za ***Dipteryx*** spp. CoP19 Doc. 84.2	Europska unija i njezine države članice	Dokument podnijeli EU i njegove države članice.	+
	84.3	Standardna nomenklatura za **Khaya** spp. CoP19 Doc. 84.3	Europska unija i njezine države članice	Dokument podnijeli EU i njegove države članice.	+
	84.4	Standardna nomenklatura za ***Rhodiola*** spp. CoP19 Doc. 84.4	Europska unija i njezine države članice	Dokument podnijeli EU i njegove države članice.	+
85.	**Napomene**				
	85.1	Izvješće **Stalnog odbora** CoP19 Doc. 85.1	SC	Podržati dokument koji je predstavio Stalni odbor i ponovno osnivanje Radne skupine.	+

	85.2	Sustav informacija o trgovini primjercima **vrsta drveća** uvrštenih na popis u okviru CITES-a CoP19 Doc. 85.2	SC, Sec.	Podržati, s obzirom na to da je važno utvrditi i nadograditi postojeći rad, ali izbjegnuti udvostručavanje rada ITTO-a.	+
	85.3	**Neslužbeni mehanizam za preispitivanje** postojećih i predloženih napomena CoP19 Doc. 85.3	Predsjednik Stalnog odbora uz savjetovanje s Tajništvom	Podržati predloženu odluku koja se odnosi na neslužbeni mehanizam za preispitivanje postojećih i predloženih napomena.	+
86.	Proizvodi koji sadržavaju primjerke **orhideja** iz Dodatka II. CoP19 Doc. 86		SC	Podržati nacrte odluka i brisanje odluka od 18.327 do 18.330.	+
87.	Izmjene **Rezolucije Konferencije 9.24** (Rev. CoP17)				
	87.1	**Predložene izmjene** Rezolucije konferencije 9.24 (Rev. CoP17) CoP19 Doc. 87.1	Bocvana, Kambodža, Esvatini, Namibija, Zimbabve	Usprotiviti se ponovnom otvaranju Rezolucije 9.24. Otvoreni za raspravu o određenim elementima prijedloga izvan područja primjene Rezolucije 9.24	–
	87.2	**Vodene vrste** navedene u dodacima CITES-u: prijedlozi za novi pristup uvrštavanju prečnousta na popise CoP19 Doc. 87.2	Senegal	Bilješka „Primjena definicije opadanja za vodene vrste koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe” u Prilogu 5. Rezolucije konferencije 9.24. (rev CoP17) odnosi se na „komercijalno iskorištavane vodene vrste”, što je nejasan izraz koji uzrokuje nesporazume. EU se slaže da je potrebna revizija te bilješke i može poduprijeti osnivanje radne skupine na sjednicama ili postupak između zasjedanja kako bi se raspravilo o najboljim daljnjim koracima za sve vodene taksone sa sporim stopama rasta i slabim rezultatima razmnožavanja (ne samo za prečnouste).	(+)

88.	**Rezerve** uložene nakon 18. sastanka Konferencije stranaka CoP19 Doc. 88	Sec.	Podržati prijedloge Tajništva u vezi s novim stavkom 1. točkom (h) Rezolucije 11.21 (Rev. CoP18), kao i novim stavkom 2. točkom (f) Rezolucije 4.6 (Rev. CoP18), kao moguću alternativu tekstualnim prijedlozima EU-a o istom pitanju u stavku 14. dokumenta 66.4 s obzirom na to da prijedlozi Tajništva imaju istu namjeru i cilj. Preliminarna potpora za donošenje ostalih predloženih izmjena Rezolucije konferencije 11.21, Rezolucije konferencije 4.6 (Rev. CoP18) i Rezolucije konferencije 4.25 (Rev. CoP 18), no mogu se predložiti neke izmjene teksta radi poboljšanja teksta, posebno kako bi se obuhvatio slučaj razdvojenih uvrštenja na popis iz Rezolucije konferencije 4.25 (Rev. CoP18); primijeniti odredbe Rezolucije konferencije 4.25 (Rev. CoP18) i na biljke, kako bi se osiguralo da se predloženim izmjenama Rezolucije konferencije 4.6 (Rev. CoP18) uzme u obzir poveznica između postupka izmjene rezolucija i izmjene bilješki u kojim se upućuje na njih.	(+)
Prijedlozi za izmjenu dodataka				
89.	**Prijedlozi za izmjenu dodataka I. i II.**		*Prijedlozi za uvrštavanje na popis navedeni su u dijelu 2. ovog dokumenta, koji se nalazi u nastavku.*	
	89.1 Procjena Tajništva o prijedlozima za izmjenu **dodataka I. i II.** CoP19 Doc. 89.1			
	89.2 Komentari **stranaka** CoP19 Doc. 89.2	Sec.		
	89.3 Komentari **zakonom utvrđenih sudionika savjetovanja** CoP19 Doc. 89.3			
Zaključak sastanka				
90.	Određivanje **vremena i mjesta** sljedećeg redovnog sastanka Konferencije stranaka		Nema dokumenta	

91.	**Zaključne napomene** (promatrači, stranke, glavna tajnica CITES-a, vlada domaćin)		Nema dokumenta	

([1]) Sec. = Tajništvo CITES-a

SC = Stalni odbor

AC = Odbor za životinje

PC = Odbor za biljke

2. PRIJEDLOZI ZA UVRSTAVANJE NA POPIS

Br.	Takson/Detaljne informacije	Prijedlog	Predlagatelj	Primjedbe	Stajalište
FAUNA – MAMMALIA (sisavci)					
1.	*Hippopotamus amphibious* (nilski konj)	II. – I. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I.	Benin, Burkina Faso, Srednjoafrička Republika, Gabon, Gvineja, Liberija, Mali, Niger, Senegal, Togo	Protiviti se. Populacija ne ispunjava kriterije za uvrštavanje u Dodatak I. Uvažavamo potrebu za boljim očuvanjem vrsta u određenim regijama i otvoreni smo za raspravu o daljnjim koracima u okviru uvrštavanja u Dodatak II.	–
2.	*Ceratotherium simum simum* (južni bijeli nosorog) (populacija Namibije)	I. – II. Prijenos populacije Namibije iz Dodatka I. u Dodatak II. uz sljedeću napomenu: Isključivo u svrhu omogućavanja međunarodne trgovine sljedećim: a) živim životinjama samo za očuvanje *in situ*; i b) lovačkim trofejima. Svi ostali primjerci smatraju se primjercima vrsta uključenih u Dodatak I. te se trgovina njima uređuje u skladu s tim.	Bocvana, Namibija	Čini se da su ispunjeni biološki kriteriji za prijenos u nižu kategoriju. Međutim, zabrinjavaju podaci o razmnožavanju i strukturi populacije, kao i stvarna veličina populacije i fragmentacija populacije. Stoga se može podržati samo prijenos u Dodatak II. živih životinja za očuvanje *in situ* i na lokacije unutar prirodnog i povijesnog područja rasprostranjenosti te vrste u Africi. Prijenos u Dodatak II. radi dopuštanja trgovine lovačkim trofejima ne može se poduprijeti zbog predostrožnih razloga jer je dokazano da rogovi nosoroga koji potječu iz lovačkih trofeja ulaze u nezakonitu trgovinu, a uvrštavanje u Dodatak II. dovelo bi do toga da stranke uvoznice slabije kontroliraju lovačke trofeje.	(-)

3.	*Ceratotherium simum simum* (južni bijeli nosorog) (populacija Esvatinija)	Ukloniti postojeću napomenu o uvrštavanju populacije Esvatinija na popis u Dodatku II.	Esvatini	Protiviti se. Populacija i dalje ispunjava kriterije za uvrštenje u Dodatak II., no predloženo uklanjanje napomene dovelo bi do neispunjavanja preventivnih mjera opreza iz stavka A.2.a) Priloga 4. Rezoluciji konferencije 9.24. Nastavkom trgovine rogovima nosoroga mogao bi se u ovom trenutku poslati pogrešan signal s obzirom na visoku razinu krivolova i nezakonite trgovine. Time bi se narušile i mjere koje mnoge stranke poduzimaju za smanjenje potražnje za tom vrstom.	–
4.	*Loxodonta africana* (afrički slon) (populacije Bocvane, Namibije, Južne Afrike i Zimbabvea)	Izmijeniti napomenu br. 2 koja se odnosi na populacije Bocvane, Namibije, Južne Afrike i Zimbabvea. Predložene su izmjene precrtane: Isključivo u svrhu omogućivanja: a) trgovine lovačkim trofejima u nekomercijalne svrhe; b) trgovine živim životinjama do odgovarajućih i prihvatljivih odredišta, kako je definirano u Rezoluciji konferencije 11.20 (Rev. CoP17), za Bocvanu i Zimbabve te za *in situ* programe očuvanja za Namibiju i Južnu Afriku; c) trgovine kožom; d) trgovine dlakom; e) trgovine proizvodima od kože u komercijalne ili nekomercijalne svrhe za Bocvanu, Namibiju, Južnu Afriku i Zimbabve ; f) trgovine pojedinačno označenim i certificiranim proizvodima „ekipa" ugrađenima u dovršen nakit u nekomercijalne svrhe za Namibiju te rezbarijama od bjelokosti u nekomercijalne svrhe za Zimbabve; g) trgovine registriranom neobrađenom bjelokosti (za Bocvanu, Namibiju, Južnu Afriku i Zimbabve, cijele kljove i dijelovi) podložno sljedećem:	Zimbabve	Protiviti se trenutačnoj verziji jer bi zahtijevana izmjena dovela do otvaranja međunarodne trgovine bjelokosti i stoga ne ispunjava mjere predostrožnosti iz Priloga 4. Rezoluciji Konferencije 9.24. Kad bi se na 19. sastanku Konferencije stranaka postigao dogovor o učincima rezerve u pogledu izmjena napomene (na snazi bi ostala prijašnja napomena), a izmjene napomene bile ograničene na brisanje suvišnih dijelova o prijašnjim jednokratnim prodajama i/ili brisanje upućivanja na rezoluciju na način koji je sukladan dokumentu 66.4.2, koji je predložio EU, EU bi mogao glasovati za izmjenu.	(-)

		i. samo registrirane državne zalihe, podrijetlom iz dotične države (osim zaplijenjene bjelokosti i bjelokosti nepoznatog podrijetla); ii. samo s trgovinskim partnerima za koje je Tajništvo, uz savjetovanje sa Stalnim odborom, potvrdilo da posjeduju odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo i trgovinsku kontrolu unutar države kojima se osigurava da se uvezena bjelokost neće ponovno izvoziti te da će se s njome postupati u skladu sa svim zahtjevima iz Rezolucije Konferencije 10.10 (Rev. CoP17) o domaćoj proizvodnji i trgovini; iii. ne prije nego što Tajništvo provjeri potencijalne države uvoznice i registrirane državne zalihe; iv. prihodi od trgovine koriste se isključivo za očuvanje slonova i očuvanje zajednica te za razvojne programe unutar ili u susjedstvu područja koje nastanjuju slonovi; i Na prijedlog Tajništva Stalni odbor može odlučiti da je potrebno djelomično ili potpuno obustaviti tu trgovinu ako države izvoznice ili uvoznice ne ispunjavaju uvjete, ili u slučaju dokazanog štetnog djelovanja trgovine na druge populacije slonova. Svi ostali primjerci smatraju se primjercima vrsta uključenih u Dodatak I. te se trgovina njima uređuje u skladu s tim.			

5.	*Loxodonta africana* (afrički slon) (populacije Bocvane, Namibije, Južne Afrike i Zimbabvea)	II. – I. Prijenos populacija Bocvane, Namibije, Južne Afrike i Zimbabvea iz Dodatka II. u Dodatak I.	Burkina Faso, Ekvatorska Gvineja, Mali, Senegal	Navedene četiri populacije ne ispunjavaju kriterije za uvrštavanje na popis iz Dodatka I.	–
6.	*Cynomys mexicanus* (Meksički prerijski pas)	I. – II. Prijenos iz Dodatka I. u Dodatak II.	Meksiko	Kriteriji za uvrštenje u Dodatak I. više nisu ispunjeni. Otkako je 1975. uvrštena na popis u Dodatku I. CITES-u, zabilježene su samo dvije međunarodne trgovinske transakcije (obje su uključivale uzorke u znanstvene svrhe). Meksičko tijelo za izvršenje zakona (PROFEPA) navelo je da je od 2013. do 2019. na nacionalnoj razini zaplijenjeno devet primjeraka. Ne postoji službena evidencija prodaje primjeraka dotične vrste ni nacionalno ili međunarodno tržište koje predstavlja prijetnju njezinim divljim populacijama.	+
FAUNA – AVES (ptice)					
7.	*Branta canadensis leucopareia* (kanadska guska)	I. – II. Prijenos iz Dodatka I. u Dodatak II.	Sjedinjene Američke Države	Podržati prijedlog. Populacija te podvrste dobro se oporavila od šezdesetih godina dvadesetog stoljeća, kad je bila na rubu izumiranja, te se njezinom današnjom populacijom od 162 000 primjeraka uspješno upravlja putem reguliranog lova. Nema izvješća o nezakonitoj trgovini.	+
8.	*Kittacincla malabarica* (malabarska šama)	Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Malezija, Singapur	Podržati prijedlog jer vrsta ispunjava kriterije za uvrštavanje na popis u Dodatku II. Ta je vrsta zbog svojeg pjeva jedna od najvrjednijih vrsta u trgovini kućnim pticama jugoistočne Azije te spada u najvažnije vrste za natjecanja u pjevu.	+
9.	*Pycnonotus zeylanicus* (žutoglavi bulbul)	II. – I. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I.	Malezija, Singapur, Sjedinjene Američke Države	Podržati prijedlog. Ta vrsta ispunjava biološke kriterije iz Priloga 1. Rezoluciji Konferencije 9.24 (Rev. CoP17).	+

10.	*Phoebastria albatrus* (kratkorepi albatros)	I. – II. Prijenos iz Dodatka I. u Dodatak II.	Sjedinjene Američke Države	Podržati prijedlog jer međunarodna trgovina više ne predstavlja prijetnju i više nema značajne potražnje za tom vrstom. Međutim, budući da je populacija još uvijek vrlo mala i osjetljiva, SAD i druge države rasprostranjenja treba poticati na poduzimanje primjerenih mjera očuvanja kako bi se osigurala stabilnost i rast populacije.	+
FAUNA – REPTILIA (gmazovi)					
11.	*Caiman latirostris* (širokonosi kajman) (populacija Brazila)	I. – II. Prijenos populacije Brazila iz Dodatka I. u Dodatak II.	Brazil	Podržati jer je vrsta raširena i obilna na mnogim mjestima od 1990-ih te u doglednoj budućnosti nije izložena riziku od izumiranja. Mjere predostrožnosti u skladu s Prilogom 4. stavkom A podstavkom 2. točkom (a) podtočkom ii. Rezolucije 9.24 (rev.) ispunjene su pa zadržavanje u Dodatku I. u skladu s člankom II. stavkom 1. Konvencije ne bi bilo opravdano.	+
12.	*Crocodylus porosus* (morski krokodil) (populacija otočja Palawan (Filipini))	I. – II. Prijenos populacije otočja Palawan (Filipini) iz Dodatka I. u Dodatak II. s nultom izvoznom kvotom za divlje primjerke	Filipini	Podržati jer vrsta nije ugrožena ni na globalnoj ni na lokalnoj razini te je nulta izvozna kvota za divlje primjerke mjera predostrožnosti u skladu s Prilogom 4. stavkom A podstavkom 2. točkom (a) podtočkom iii. Rezolucije 9.24 (rev.).	+
13.	*Crocodylus siamensis* (sijamski krokodil) (populacija Tajlanda)	I. – II. Prijenos populacije Tajlanda iz Dodatka I. u Dodatak II. s nultom izvoznom kvotom za divlje primjerke	Tajland	Usprotiviti se jer je divlja populacija i dalje vrlo malobrojna i prijeti joj izumiranje. Biološki kriteriji za uvrštavanje na popis u Dodatku I. i dalje su ispunjeni.	–
14.	*Physignathus cocincinus* (zelena vodena agama, vodeni zmaj)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Europska unija, Vijetnam	Prijedlog EU-a	+
15.	*Cyrtodactylus jeyporensis* (jeyporski podzemni macaklin)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Indija	Podržati jer se čini da su kriteriji za uvrštavanje na popis u Dodatku II ispunjeni. Vrsta je ograničena na nekoliko lokacija i vjerojatno ima malu populaciju. Vrsta trenutačno nije ugrožena izumiranjem, ali s obzirom na veličinu populacije, potražnja za trgovinom dovoljno je visoka da predstavlja prijetnju za opstanak te vrste.	+

16.	*Tarentola chazaliae* (šljemasti macaklin)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Mauritanija, Senegal	Tom se vrstom barem povremeno trguje u velikom broju, što može ugroziti lokalne populacije i kontinuitet rasprostranjenosti. Reguliranje trgovine u skladu s Dodatkom II. potrebno je kako bi se spriječila štetna trgovina koja može ugroziti tu vrstu.	+
17.	*Phrynosoma platyrhinos* (pustinjski bodljasti legvan)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Sjedinjene Američke Države	Usprotiviti se, s obzirom na to da nije usklađeno s kriterijima. Razine trgovine smanjile su se posljednjih godina i nema naznaka da populacija opada, što bi moglo ugroziti tu vrstu u doglednoj budućnosti.	–
18.	*Phrynosoma* spp. (rogati gušteri)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Meksiko	Prijedlog se ne može podržati u sadašnjem obliku, ali se može razmotriti uvrštavanje određenih vrsta koje ispunjavaju kriterije.	(-)
19.	*Tiliqua adelaidensis* (patuljasti rovaš)	0 – I. Uvrstiti na popis u Dodatku I.	Australija	Podržati. Vrsta ispunjava nekoliko kriterija za uvrštavanje na popis navedenih u stavcima B i C Priloga 1.	+
20.	*Epicrates inornatus* (portorikanska boa)	I. – II. Prijenos iz Dodatka I. u Dodatak II.	Sjedinjene Američke Države	Podržati prijedlog. Ta vrsta više nije ugrožena i potražnja je niska. Stoga ta vrsta više ne ispunjava kriterije iz Dodatka I.	+
21.	*Crotalus horridus* (prstenasta čegrtuša)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Sjedinjene Američke Države	Usprotiviti se jer je međunarodna trgovina toliko niska da ne može ugroziti tu čestu i raširenu vrstu, a kriteriji za uvrštavanje na popis nisu ispunjeni.	–
22.	*Chelus fimbriata* i *C. orinocensis* (matamata, Orinoko matamata)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Brazil, Kolumbija, Kostarika, Peru	Prijedlog sadržava nedosljedne podatke o izvoru primjeraka u zakonitoj i nezakonitoj trgovini te u njemu nedostaju podaci o trenutačnoj populaciji. Trenutačnim sadržajem prijedloga ne dokazuje se da je vrsta ugrožena niti da trgovina ima štetan utjecaj na njezin opstanak. Prijedlog bi se mogao podržati ako predlagatelji dostave dokaze o tome da primjerci kojima se nezakonito trguje potječu iz divljine i/ili da se nezakonito uzgojeni primjerci lažno deklariraju na farmama za uzgoj te da se to ne može spriječiti ako vrsta nije uvrštena na popis u Dodatku II. Stajalište EU-a bit će dovršeno kada se od Perua prime dodatne informacije.	(+)

23.	*Macrochelys temminckii* i *Chelydra serpentine* (Papagajska kornjača i nasrtljiva kornjača)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Sjedinjene Američke Države	Usprotiviti se prijedlogu u obliku u kojem je podnesen, ali podržati uključivanje samo *Macrochelys temminckii* u Dodatak II. Uvrštavanjem kornjače vrste *Chelydra serpentina* na popis u skladu s člankom II. stavkom 2. točkom (b) ne bi se olakšala djelotvorna kontrola trgovine kornjačom vrste *Macrochelys temminckii*, što bi dovelo do još većih problema sličnih izgleda u pogledu vrsta *Chelydra rossingnonii* i *C. acutirostris* te bi povećalo trgovinski pritisak na te ranjive vrste.	(-)
24.	*Graptemys barbouri, G. ernsti, G. gibbonsi, G. pearlensis* i *G. pulchra* (američke barske kornjače)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Sjedinjene Američke Države	Međunarodna trgovina svih pet vrsta toliko je niska i (gotovo) samo u izvoru C da se ne očekuje da će negativno utjecati na njih. Nisu ispunjeni kriteriji za Dodatak II. Iako je dokazano da na sve vrste utječu višestruke prijetnje, nema naznake da se njima trguje.	(-)
25.	*Batagur kachuga* (crvenoglava riječna kornjača)	II. – I. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I.	Indija	Podržati prijedlog. Vrsta očito ispunjava kriterije za uvrštavanje na popis u Dodatku I. Vrsta je ugrožena i teško je zaštititi njezino prirodno stanište.	+
26.	*Cuora galbinifrons* (indokineska kutijasta kornjača)	I. – II. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I.	Europska unija, Vijetnam	Prijedlog EU-a	+
27.	*Rhinoclemmys* spp. (neotropske šumske kornjače)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Brazil, Kolumbija, Kostarika, Panama	Čini se da se samo vrstama *Rhinoclemmys pulcherrima* i *R. punctularia* trguje u brojevima relevantnima za očuvanje, ali glavna izvoznica Nikaragva dopušta samo trgovinu primjercima uzgojenima u zatočeništvu i nema dokaza o neusklađenosti relevantnoj za očuvanje. Sve vrste mogu se identificirati prema glavi, vratu i boji oklopa. U skladu s tim, čini se da članak II. stavak 2. točke (a) ili (b) nisu ispunjeni za sve vrste te se prijedlog, kako je podnesen, neće podržati, ali mogla bi se razmotriti potpora smanjenom prijedlogu.	(-)

28.	*Claudius angustatus* (plosnata mošusna kornjača)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Meksiko	Podržati prijedlog. Kriterij B iz Priloga 2.a ispunjen je jer je opseg zakonitog i nezakonitog prikupljanja primjeraka iz divljine vjerojatno relevantan kad je riječ o očuvanju.	+
29.	*Kinosternon* spp. (blatne kornjače)	0 – I. 0 – II. Vrste *Kinosternon cora* i *K. vogti* uvrstiti na popis u Dodatku I., a sve ostale vrste *Kinosternon* spp. na popis u Dodatku II.	Brazil, Kolumbija, Kostarika, El Salvador, Meksiko, Panama i Sjedinjene Američke Države	EU bi mogao podržati uži prijedlog ako ga predlagatelji odluče ograničiti na one vrste za koje se može dokazati da ispunjavaju kriterije za uvrštavanje na popis, osobito ako se tim vrstama znatno trguje. Čini se da *K. cora* i *K. vogti* ispunjavaju uvjete za uvrštenje u Dodatak I., a druge vrste tog roda ispunjavaju uvjete za uvrštavanje u Dodatak II., ali mnoge vrste nisu ni ugrožene niti postoje informacije o tome da bi se njima trgovalo.	(-)
30.	*Staurotypus salvinii* i *S. triporcatus* (meksička golema mošusna kornjača)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	El Salvador, Meksiko	Podržati. Uvrštavanje vrste *Staurotypus triporcatus* na popis opravdano je jer postoji velika potražnja u trgovini njome. Nije jasno ispunjava li vrsta *Staurotypus salvinii* biološke kriterije za uvrštavanje na popis u Dodatku II., ali teško ju je razlikovati od vrste *Staurotypus triporcatus* i u trgovini se te dvije vrste vjerojatno ne razlikuju, pa stoga najvjerojatnije ispunjava kriterij sličnosti iz Rezolucije 9.24 (kriterij A iz Priloga 2.b).	+
31.	*Sternotherus* spp. (mošusna kornjača)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Sjedinjene Američke Države	Vrsta *Sternotherus depressus* ispunjavala bi kriterije za uvrštavanje u Dodatak I. bolje nego one za Dodatak II. Jedini kongener koji je sličan vrsti *S. depressus* jest *S. intermedius*, ali ta je vrsta rijetka u trgovini i ne može olakšati relevantno pranje novca u trgovini divljom faunom i florom. Druge vrste love se i njima se trguje u velikom broju, ali bez dokaza da to predstavlja prijetnju. Iako prijedlog ne ispunjava u potpunosti kriterije za uvrštavanje na popis, može se razmotriti potpora smanjenom prijedlogu, osobito u pogledu uključivanja vrste *S. depressus* u Dodatak II.	(+)
32.	*Apalone* spp. (mekoštitka)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. (osim podvrste uvrštene na popis u Dodatku I.)	Sjedinjene Američke Države	Kriterij B iz Priloga 2.a mogao bi biti ispunjen, ali nedostaju relevantni podaci o populaciji, što otežava procjenu učinka trgovine na divlje populacije. Postoje tek malobrojni dokazi o krivolovu vrste *Apalone* spp. u prirodi. Na temelju vrlo velike potražnje trebalo bi primijeniti mjere predostrožnosti i podržati prijedlog.	+

33.	*Nilssonia leithii* (Leithova mekoštitka)	II. – I. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I.	Indija	Podržati prijedlog jer su ispunjeni kriteriji za uvrštavanje u Dodatak I. Ozbiljno smanjenje populacije (više od 90 % u posljednjih 30 godina), što se čini da je u tijeku. Jedna od glavnih prijetnji jest potražnja za hranom i tradicionalna azijska medicina.	+
FAUNA – AMFIBIA					
34.	*Centrolenidae* spp. (staklene žabe)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Argentina, Brazil, Kostarika, Côte d'Ivoire, Dominikanska Republika, Ekvador, El Salvador, Gabon, Gvineja, Niger, Panama, Peru, Togo, Sjedinjene Američke Države	Jasno je da kriterije za uvrštavanje na popis u Dodatku II. ne ispunjava cijela porodica sa svojih 158 vrsta. Budući da kriteriji za uvrštavanje na popis nisu ispunjeni, prijedlog ne bi trebalo poduprijeti.	(-)
35.	*Agalychnis lemur* (lemurasta lisna žaba)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. s nultom godišnjom izvoznom kvotom za primjerke uzete iz prirode kojima se trguje u komercijalne svrhe.	Kolumbija, Kostarika, Europska unija, Panama	Prijedlog EU-a	+
36.	*Laotriton laoensis* (laoski bradavičavi vodenjak)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. s nultom izvoznom kvotom za primjerke uzete iz prirode kojima se trguje u komercijalne svrhe.	Europska unija	Prijedlog EU-a	+

FAUNA – ELASMOBRANCHII (morski psi)

37.	*Carcharhinidae* spp. (*Carcharhinus amblyrhynchos, Carcharhinus obscurus, Carcharhinus porosus, Glyphis gangeticus, Carcharhinus plumbeus, Carcharhinus borneensis, Carcharhinus hemiodon, Carcharhinus leiodon, Negaprion acutidens, Carcharhinus perezi, Isogomphodon oxyrhynchus, Carcharhinus signatus, Nasolamia velox, Carcharhinus acronotus, Carcharhinus dussumieri, Carcharhinus obsolerus, Carcharhinus cerdale, Lamiopsis tephrodes* i *Lamiopsis temminckii*)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Bangladeš, Kolumbija, Dominikanska Republika, Ekvador, El Salvador, Europska unija, Gabon, Izrael, Maldivi, Panama, Senegal, Sejšeli, Šri Lanka, Sirijska Arapska Republika, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske	Supredložio EU.	+
38.	*Sphyrnidae* spp. (mlatovi)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Brazil, Kolumbija, Ekvador, Europska unija, Panama	Prijedlog EU-a	+
39.	Potamotrygon albimaculata, P. henlei, P. jabuti, P. leopoldi, P. marquesi, P. signata i P. wallacei	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Brazil	Nije jasno ispunjavaju li sve vrste kriterije za uvrštavanje na popis te bi li uvrštavanje doprinijelo borbi protiv nezakonite trgovine. Primjena kriterija sličnih izgleda nije dosljedna.	(-)

40.	*Rhinobatidae* spp. (ražopsi)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Izrael, Kenija, Panama, Senegal	Podržati jer je većina vrsta ugrožena i podložna intenzivnom ribolovnom pritisku. Uvrštavanje u Dodatak II osigurat će da međunarodna trgovina ne bude štetna za opstanak tih vrsta i ujedno omogućiti prikupljanje boljih podataka o trgovini. Ako se trgovina ne regulira, nekoliko bi vrsta u budućnosti moglo ispunjavati uvjete za uključivanje u Dodatak I.	+
41.	Hypancistrus zebra	0 – I. Uvrstiti na popis u Dodatku I.	Brazil	Prijedlog ne bi trebalo podržati u sadašnjem obliku. Međutim, EU bi mogao podržati prijedlog za uvrštavanje na popis u Dodatku II. Vrsta bi mogla ispuniti biološke kriterije za Dodatak I., no premda se čini da postoji određena nezakonita trgovina iz Brazila, nije jasno kako ta trgovina utječe na divlje populacije.	(-)
FAUNA – HOLOTHUROIDEA (trpovi)					
42.	*Thelenota* spp. (morski krastavci)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II.	Europska unija, Sejšeli, Sjedinjene Američke Države	Prijedlog EU-a	+
FLORA (BILJKE)					
43.	*Apocynaceae, Cactaceae, Cycadaceae, Dicksoniaceae, Euphorbiaceae, Gnetaceae, Liliaceae, Magnoliaceae, Nepenthaceae, Orchidaceae, Papaveraceae, Podocarpaceae, Sarraceniaceae, Trochodendraceae, Zamiaceae, Zingiberacea*	Izmijeniti napomenu br. 1 kako slijedi: Svi dijelovi i derivati, osim: […] b) sadnica ili kultura tkiva dobivenih *in vitro*, koje se prevoze u sterilnim spremnicima. Izmijeniti napomenu br. 4 kako slijedi: Svi dijelovi i derivati, osim: […] b) sadnica ili kultura tkiva dobivenih *in vitro*, u čvrstim ili tekućim medijima, koje se prevoze u sterilnim spremnicima.	Kanada	Podržati jer je izmjena nužna radi usklađivanja svih pojava izraza „u čvrstim ili tekućim medijima” u dodacima CITES-u i numeriranim napomenama.	+

	Biljne vrste s bilješkama br. 1, 4 i 14 te vrste Orchidaceae spp. (orhideje) *uvrštene u Dodatak I.*	Izmijeniti napomenu br. 14 kako slijedi: Svi dijelovi i derivati, osim: […] b) sadnica ili kultura tkiva dobivenih *in vitro*, koje se prevoze u sterilnim spremnicima. […] f) gotovih proizvoda, pakiranih i spremnih za maloprodaju; to se izuzeće ne odnosi na drvnu sječku, perle, krunice i rezbarije. Izmijeniti stavak f) teksta na francuskom u bilješci br. 14 kako slijedi: f) les produits finis conditionnés et prêts pour la vente au détail; cette déroga-tion ne s'applique pas aux copeaux en de bois, aux perles, aux grains de chapelets et aux gravures. Izmijeniti napomenu u zagradi za orhideje u Dodatku I. kako slijedi: ORCHIDACEAE orhideje (Za sve sljedeće vrste iz Dodatka I. sadnice ili kulture tkiva dobivene *in vitro* koje se prevoze u sterilnim spremnicima ne podliježu odredbama Konvencije samo ako primjerci odgovaraju definiciji „umjetno razmnoženih" koju je dogovorila Konferencija stranaka).			
FLORA – BIGNONIACEAE (katalpe)					
44.	*Handroanthus* spp., *Roseodendron* spp. i *Tabebuia* spp. (handroantus, tabebuia i roseodendron)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. uz napomenu br. 17 (Drveni trupci, piljeno drvo, furnir ploče, šperploča i prerađeno drvo)	Kolumbija, Europska unija i Panama	Prijedlog EU-a	+

FLORA – CRASSULACEAE (tustike)					
45.	*Rhodiola* spp.	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. uz napomenu br. 2 (Svi dijelovi i derivati osim: a) sjemena i peludi; i b) gotovih proizvoda, pakiranih i spremnih za maloprodaju.)	Kina, Europska unija, Ukrajina, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Sjedinjene Američke Države	Prijedlog EU-a	+
FLORA – LEGUMINOSAE (mahunarke)					
46.	*Afzelia* spp. (afričke populacije) (afrički mahagonij)	0 – II. Uvrstiti sve afričke populacije u Dodatak II. uz napomenu br. 17 (Drveni trupci, piljeno drvo, furnir ploče, šperploča i prerađeno drvo)	Benin, Côte d'Ivoire, Europska unija, Liberija, Senegal	Prijedlog EU-a	+
47.	*Dalbergia sissoo* (sjevernoindijska dalbergija)	II. – 0 Izbrisati iz Dodatka II.	Indija, Nepal	U načelu se usprotiviti prijedlogu jer je za razlikovanje te vrste od ostalih potrebno posebno stručno znanje. Ako predlagatelji mogu dostaviti dodatne dokaze o načinima identifikacije koji su lako dostupni tijelima CITES-a, stajalište se može ponovno razmotriti.	–
48.	*Dipteryx* spp. (tonka)	0 – II. Uvrstiti na popis u Dodatku II. uz napomenu „Drveni trupci, piljeno drvo, furnir ploče, šperploča, prerađeno drvo i sjeme”	Kolumbija, Europska unija i Panama	Prijedlog EU-a	+

49.	Paubrasilia echinata	II. – I. Prijenos iz Dodatka II. u Dodatak I. uz napomenu „Svi dijelovi, derivati i gotovi proizvodi, uključujući gudala za glazbene instrumente, osim glazbenih instrumenata i njihovih dijelova, koji pripadaju putujućim orkestrima, i samostalnim glazbenicima s glazbenim putovnicama u skladu s Rezolucijom 16.8.”	Brazil	Tekst napomene nije jasan i EU može podržati prijedlog samo ako se prijedlog izmijeni. Iako postoji suglasnost da je potrebna povećana kontrola trgovine tom vrstom i da bi trebalo obuhvatiti cjelokupan izvoz iz Brazila, uključujući nedovršena i dovršena gudala, mora se izbjeći prekomjerno administrativno opterećenje koje nije potrebno za očuvanje vrste te se moraju uzeti u obzir specifične potrebe proizvođača gudala. EU se ne može složiti s upućivanjem na rezoluciju u bilješci.	(+)
50.	*Pterocarpus* spp. (afričke populacije)	0 – II. Uvrstiti sve afričke populacije u Dodatak II. uz napomenu br. 17 (Drveni trupci, piljeno drvo, furnir ploče, šperploča i prerađeno drvo) i zamijeniti napomene za *Pterocarpus erinaceus* i *P. tinctorius*, već uvrštene u Dodatak II., napomenom br. 17.	Côte d'Ivoire, Europska unija, Liberija, Senegal, Togo	Prijedlog EU-a	+
FLORA – MELIACEAE (jasenjače)					
51.	*Khaya* spp. (afrički mahagonij)	Uvrstiti sve afričke populacije u Dodatak II. uz napomenu br. 17 (Drveni trupci, piljeno drvo, furnir ploče, šperploča i prerađeno drvo)	Benin, Côte d'Ivoire, Europska unija, Liberija, Senegal	Prijedlog EU-a	+

FLORA – ORCHIDACEAE (orhideje)

52.	*Orchidaceae* spp. (orhideje)	Izmijeniti napomenu br. 4 dodavanjem novog stavka g) kako slijedi: „g) gotovi proizvodi, pakirani i spremni za maloprodaju u području kozmetike, koji sadržavaju dijelove i derivate vrsta *Bletilla striata, Cycnoches cooperi, Gastrodia elata, Phalaenopsis amabilis* ili *P. lobbii*".	Švicarska	Usprotiviti se jer se ne može isključiti da će se u kozmetici u budućnosti upotrebljavati materijal W ili Y podrijetla. Na temelju toga predlaže se predostrožni pristup, osim ako se napomena promijeni kako bi se isključili kodovi izvora „W" i „Y". Trenutačni je prijedlog problematičan u pogledu izbjegavanja rizika od nezakonite upotrebe divljih vrsta.	–

PRILOG II.a

Izmjena Dodatka III. CITES-u

***Papilio phorbanta* Dodatak III.**

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/2570

od 24. studenoga 2022.

o neodobravanju aktivne tvari srebrova nitrata kao aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7 u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda ([1]), a posebno njezin članak 9. stavak 1. točku (b),

budući da:

(1) Na temelju članka 11. stavka 1. Direktive 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), zahtjev za odobrenje srebrova nitrata za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7 „Sredstva za zaštitu površine", kako je utvrđena u Prilogu V. toj direktivi, što odgovara vrsti proizvoda 7 „Sredstva za zaštitu površine", kako je utvrđena u Prilogu V. Uredbi (EU) br. 528/2012, podnesen je 23. prosinca 2010. nadležnom tijelu Švedske.

(2) U skladu s člankom 90. stavkom 2. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 528/2012, zahtjeve podnesene na temelju Direktive 98/8/EZ za koje ocjenjivanje država članica u skladu s člankom 11. stavkom 2. Direktive 98/8/EZ nije dovršeno do 1. rujna 2013. ocjenjuju nadležna tijela u skladu s odredbama te uredbe.

(3) Podnositelj zahtjeva povukao je zahtjev 10. veljače 2022., tijekom ocjenjivanja aktivne tvari u nadležnom ocjenjivačkom tijelu, te više ne traži odobrenje srebrova nitrata kao aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7.

(4) Srebrov nitrat nije naveden kao vrsta proizvoda 7 u Prilogu II. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 1062/2014 ([3]), u kojem su navedene kombinacije aktivne tvari/vrste proizvoda uvrštene u program rada za ispitivanje postojećih biocidnih aktivnih tvari u biocidnim proizvodima. Biocidni proizvodi vrste 7 koji sadržavaju srebrov nitrat stoga nisu obuhvaćeni prijelaznim odredbama iz članka 89. stavka 2. Uredbe (EU) br. 528/2012 te se ne smiju stavljati na raspolaganje ni upotrebljavati na tržištu Unije.

(5) Međutim, u skladu s prijelaznom odredbom iz članka 94. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 528/2012, tretirani proizvod koji je obrađen biocidnim proizvodom ili namjerno uključuje jedan biocidni proizvod ili više njih koji sadržavaju samo aktivne tvari koje se 1. rujna 2016. pregledavaju za relevantnu vrstu proizvoda u programu rada iz članka 89. stavka 1. te uredbe ili za koji je zahtjev za odobrenje za relevantnu vrstu proizvoda podnesen do tog datuma ili sadržava samo kombinaciju takvih tvari i aktivnih tvari koje su na popisu izrađenom u skladu s člankom 9. stavkom 2. za relevantnu vrstu proizvoda i korištenje ili su uključene u Prilog I. može se staviti na tržište do datuma u razdoblju od 180 dana nakon odluke o neodobravanju jedne od aktivnih tvari za odgovarajuću uporabu, ako se takva odluka donese nakon 1. rujna 2016.

([1]) SL L 167, 27.6.2012., str. 1.

([2]) Direktiva 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o stavljanju biocidnih pripravaka na tržište (SL L 123, 24.4.1998., str. 1.).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1062/2014 od 4. kolovoza 2014. o programu rada za sustavni pregled svih postojećih aktivnih tvari sadržanih u biocidnim proizvodima iz Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 294, 10.10.2014., str. 1.).

(6) Budući da je podnositelj zahtjeva povukao zahtjev za odobrenje srebrova nitrata za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7, ne postoji biocidni proizvod koji treba ocijeniti. Stoga nadležno tijelo nije dovršilo izvješće o ocjeni, a Europska agencija za kemikalije nije pripremila mišljenje. Naposljetku, budući da ne postoji biocidni proizvod vrste 7 koji sadržava srebrov nitrat za koji se može očekivati da će ispuniti kriterije iz članka 19. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 528/2012, uvjeti iz članka 4. stavka 1. te uredbe nisu ispunjeni. Uzimajući u obzir i potrebu da se osigura da se tretirani proizvodi koji su obrađeni srebrovim nitratom ili namjerno sadržavaju srebrov nitrat za vrstu proizvoda 7 više ne stavljaju na tržište Unije, primjereno je ne odobriti srebrov nitrat za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7.

(7) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za biocidne proizvode,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Srebrov nitrat (EZ br.: 231-853-9; CAS broj: 7761-88-8) ne odobrava se kao aktivna tvar za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 7.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. studenoga 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR